

Κύρου Ανάστασις

2m

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Α' ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΝ Α' ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΩΝ ΘΗΛΕΩΝ

Τιμάται μετὰ τοῦ βιβλιοσήμου δρ. 7.
(Ἄξια βιβλιοσήμου δρ. 1.40)

Ἀριθμὸς ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως 27967

Ἀριθμὸς ἀδείας κυκλοφορίας 484, 13 Ὀκτωβρίου 1921

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΒΔΟΜΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

44 — ΕΝ ΟΔῳ ΣΤΑΔΙΟΥ — 44

1921

[Handwritten scribbles]

1921 FEN

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Α ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΝ Α' ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΩΝ ΘΗΛΕΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΒΔΟΜΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

++ — ΕΝ ΟΔΩ ΣΤΑΔΙΟΥ — ++

1921

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

Ι. Δ. Κολλαροῦ

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» — 13029

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΕΕ
ΚΥΡΟΥ ΑΝ

[Περίληψις τῶν τριῶν πρώτων βιβλίων:]

I. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 401 ὁ Κύρος μετὰ 13,000 Ἑλλήνων μισθοφόρων καὶ πολυαριθμοῦ Περσικοῦ στρατοῦ ἀναχωρήσας ἐκ Σάρδεων, τῆς πρωτευούσης τῆς Λυδίας, προχωρεῖ διευθυνόμενος νοτιοανατολικῶς μέχρι Βαβυλώνας. Παρὰ τὰ Κούναξα, μικρὰν κόμην πλησίον τῆς Βαβυλώνας, συνάπτει μάχην πρὸς τὸν ἀδελφόν του βασιλέα Ἀρταξέρξη· ἐν τῇ κρίσιμῃ ταύτῃ μάχῃ νικῶσιν οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' ὁ Κύρος φονεύεται καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ τρέπεται εἰς φυγὴν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ βασιλέως, ὅστις οὕτω μένει κύριος τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

II. Ἀποθανόντος τοῦ Κύρου οἱ Ἕλληνες εὐρίσκονται ἐν ἀμηχανίᾳ, ἥτις ἀναγκάζει τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Κλέαρχον νὰ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τὸν σατράπην Τισσαφέρνην καὶ νὰ συνάψῃ μετ' αὐτοῦ συνθήκην. Κατὰ ταύτην ὁ Τισσαφέρνης ὑπεσχέθη νὰ ὀδηγήσῃ ἀκινδύνως τοὺς Ἕλληνας εἰς Ἰωνίαν· ἀλλ' ὁμως οὗτος δείκνυται πρὸς αὐτοὺς προδότης· διότι, ὅτε ἔφθασαν παρὰ τὸν Ζαπάταν ποταμὸν, καλέσας τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς τῶν Ἑλλήνων χάριν συνεννοήσεως εἰς τὴν ἐναντιοῦ σκηνήν, τοὺς μὲν λοχαγοὺς καὶ τοὺς παρακολουθήσαντας αὐτοὺς στρατιώτας φονεύει, τοὺς δὲ στρατηγοὺς συλλαβὸν στέλλει πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα εἰς Βαβυλώνα, ἔνθα οὗτοι κατατομοῦνται.

III. Μετὰ τὴν παρὰ τὸν Ζαπάταν δολοφονίαν οἱ Ἕλληνες περιπέττουσιν εἰς μεγίστην ἀθυρίαν καὶ ἀπελπισίαν· ἐκ ταύτης ἐξάγει αὐτοὺς ὁ Ξενοφῶν παραθαρύνας καὶ συμβουλεύσας νὰ ἐκλέξωσι νέους στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς ἀντὶ τῶν δόλων φονευθέντων ὑπὸ τῶν Περσῶν· οἱ Ἕλληνες πεισθέντες τῇ συμβουλῇ τοῦ Ξενοφώντος ἐκλέγουσι νέους ἄρχοντας, ἐν οἷς καὶ τὸν Ξενοφῶντα· μετὰ τοῦτο διαρκῶς ἐνοχλούμενοι ὑπὸ τῶν παρακολουθούτων αὐτοὺς Περσῶν ἐξακολουθοῦσι τὴν πορείαν διὰ τῆς Ἀσσυρίας ἔχοντες ἐκ δεξιῶν τὸν Τίγρη· τοῦτον δ' ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ διαβῶσιν, ἀποφασίζουσι νὰ πορευθῶσι διὰ τῶν ὀρέων εἰς τὴν χώραν τῶν Καρδούχων].

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Α'. Πορεία τῶν Ἑλλήνων διὰ τῶν Καρδουχείων ὁρέων.

(1, 1—28)

- § 1 "Ὅσα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει ἐγένετο μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα μετὰ τὴν μάχην ἐν ταῖς σπονδαῖς, ἃς βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβάντες Ἑλληγες ἐποιήσαντο, καὶ ὅσα, παραβάντος τὰς σπονδὰς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους, ἐπολεμήθη πρὸς τοὺς Ἑλληνας, ἐπακολουθοῦντος τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος, ἐν τῇ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται.
- § 2-4 Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, ἔνθα ὁ μὲν Τίγρης ποταμὸς πάντῃ πασι ἀπορος ἦν διὰ τὸ βάθος καὶ μέγεθος, πάροδος δὲ οὐκ ἦν, ἀλλὰ τὰ Καρδούχεια ὄρη ἀπότομα ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ἔκρεματο, ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς διὰ τῶν ὁρέων πορευτέον εἶναι. ἤκουον γὰρ τῶν ἀλίσκομένων, ὅτι, εἰ διέλθοιεν τὰ Καρδούχεια ὄρη, ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ τὰς πηγὰς τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ, ἣν μὲν βούλωνται, διαθήσονται, ἣν δὲ μὴ βούλωνται, περιάσιν. καὶ τοῦ Εὐφράτου δὲ τὰς πηγὰς ἐλέγετο οὐ πρόσω τοῦ Τίγρητος εἶναι, καὶ ἔστιν οὕτως ἔχον. τὴν δ' εἰς τοὺς Καρδούχειους ἐμβολὴν ὧδε ποιοῦνται, ἅμα μὲν λαθεῖν πειρώμενοι, ἅμα δὲ φθάσαι, πρὶν τοὺς πολεμίους καταλαβεῖν τὰ ἄκρα.
- § 5-7 Ἦνίκα δ' ἦν ἀμφὶ τὴν τελευταίαν φυλακὴν καὶ ἐλείπετο τῆς νυκτός, ὅσον σκοταίους διελθεῖν τὸ πεδίον, τῆνικαυτὰ ἀναστάντες ἀπὸ παραγγέλσεως, πορευόμενοι ἀφικνοῦνται ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸ ὄρος. ἔνθα δὴ Χειρίσοφος μὲν ἤγειτο τοῦ

στρατεύματος, λαθῶν τὸ ἀμφ' αὐτὸν καὶ τοὺς γυμνήτας πάντας, Ξενοφῶν δὲ σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξιν ὀπλίταις εἶπετο, οὐδένα ἔχων γυμνήτα· οὐδεὶς γὰρ κίνδυνος ἐδόκει εἶναι, μή τις, ἄνω πορευομένων, ἐκ τοῦ ὀπισθεν ἐπίσποιτο. καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἄκρον ἀναβαίνει Χειρίσοφος, πρὶν τινὰς αἰσθέσθαι τῶν πολεμίων· ἔπειτα δ' ὑφηγεῖτο· ἐφείπετο δὲ ἀεὶ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ στρατεύματος εἰς τὰς κώμας τὰς ἐν τοῖς ἄγκυσι τε καὶ μυχοῖς τῶν ὀρέων. ^α

Ἐνθα δὲ οἱ μὲν Καρδοῦχοι, ἐκλιπόντες τὰς οἰκίας, ἔχοντες § 8-9 καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, ἔφευγον ἐπὶ τὰ ὄρη. τὰ δὲ ἐπιτήδεια πολλὰ ἦν λαμβάνειν, ἦσαν δὲ καὶ χαλκώμασι παμπόλλοις κατεσκευασμένοι αἱ οἰκίαι, ὧν οὐδὲν ἔφερον οἱ Ἕλληνες, οὐδὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωκον, ὑποφειδόμενοι, εἴ πως ἐθελήσειαν οἱ Καρδοῦχοι διέναι αὐτοὺς ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας, ἐπεὶ περ βασιλεῖ πολέμιοι ἦσαν· τὰ μέντοι ἐπιτήδεια, ὅπου τις ἐπιτυγχάνοι, ἐλάμβανον· ἀνάγκη γὰρ ἦν. οἱ δὲ Καρδοῦχοι οὔτε καλοῦντων ὑπήκουον οὔτε ἄλλο φιλικὸν οὐδὲν ἐποίουν. ^β

Ἐπεὶ δὲ οἱ τελευταῖοι τῶν Ἑλλήνων κατέβαινον εἰς τὰς § 10-11 κώμας ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἤδη σκοταῖσι — διὰ γὰρ τὸ στενὴν εἶναι τὴν ὁδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν ἢ ἀνάβασις αὐτοῖς ἐγένετο καὶ κατάβασις — τότε δὲ συλλεγέντες τινὲς τῶν Καρδοῦχων τοῖς τελευταίοις ἐπετίθεντο, καὶ ἀπέκτεινάν τινὰς καὶ λίθοις καὶ τοξεύμασι κατέτρωσαν, ὀλίγοι ὄντες· ἐξ ἀπροσδοκίτου γὰρ αὐτοῖς ἐπέπεσε τὸ Ἑλληνικόν. εἰ μέντοι τότε πλείους συνελέγησαν, ἐκινδύνευσεν ἂν διαφθάρηαι πολὺ τοῦ στρατεύματος. καὶ ταύτην μὲν τὴν νύκτα οὕτως ἐν ταῖς κώμας ἠϋλίσθησαν· οἱ δὲ Καρδοῦχοι πυρὰ πολλὰ ἔκαον κύκλιφ ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ συνεώρων ἀλλήλους. ^γ

Ἀμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ συνελθοῦσι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχα- § 12-14 γοῖς τῶν Ἑλλήνων ἔδοξε τῶν τε ὑποζυγίων τὰ ἀναγκαῖα καὶ

δυνατώτατα ἔχοντας πορεύεσθαι, καταλιπόντας τάλλα, καί, ὅσα ἦν νεωστί αἰχμάλωτα ἀνδράποδα ἐν τῇ στρατιᾷ, πάντα ἀφείναι. σχολαίαν γὰρ ἐποίουν τὴν πορείαν πολλά ὄντα τὰ ὑποζύγια καὶ τὰ αἰχμάλωτα, πολλοὶ δὲ οἱ ἐπὶ τούτοις ὄντες ἀπόμαχοι ἦσαν, διπλάσιά τε ἐπιτίθδεια ἔδει πορρίζεσθαι καὶ φέρεσθαι, πολλῶν τῶν ἀνθρώπων ὄντων. δόξαν δὲ ταῦτα, ἐκίηρυξαν οὕτω ποιεῖν. ἐπεὶ δὲ ἀριστήσαντες ἐπορεύοντο, ὑποστήσαντες ἐν τῇ στενῇ οἱ στρατηγοί, εἴ τι εὐρίσκουσιν τῶν εἰρημένων μὴ ἀφειμένον, ἀφηροῦντο, οἱ δ' ἐπέιθοντο. καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν οὕτως ἐπορεύθησαν, τὰ μὲν τι μαχόμενοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι. V

§ 15-18 Εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν γίγνεται χειμῶν πολὺς, ἀναγκαῖον δ' ἦν πορεύεσθαι· οὐ γὰρ ἦν ἱκανὰ τὰπιτίθδεια. καὶ ἤγειτο μὲν Χειρίσοφος, ὠπισθοφυλάκει δὲ Ξενοφῶν· καὶ οἱ πολέμιοι ἰσχυρῶς ἐπετίθεντο, καὶ στενῶν ὄντων τῶν χωρίων, ἐγγὺς προσιόντες, ἐτόξευον καὶ ἐσφενδόνων· ὥστε ἠναγκάζοντο οἱ Ἕλληνας, ἐπιδιώκοντες καὶ πάλιν ἀναχάζοντες, σχολῇ πορεύεσθαι· καὶ θαμινὰ παρήγγελλεν ὁ Ξενοφῶν ὑπομένειν, ὅτε οἱ πολέμιοι ἰσχυρῶς ἐπικέοντο· ἐνταῦθα ὁ Χειρίσοφος ἄλλοτε μὲν, ὅτε παρεγγυῆτο, ὑπέμενε, τότε δὲ οὐχ ὑπέμενε, ἀλλ' ἤγε ταχέως καὶ παρηγγύα ἐπεσθαι, ὥστε δῆλον ἦν, ὅτι πρᾶγμα τι εἶη σχολῇ· δ' οὐκ ἦν ἰδεῖν παρελθόντι τὸ αἴτιον τῆς σπουδῆς· ὥστε ἡ πορεία ὁμοία φυγῇ ἐγίγνετο τοῖς ὀπισθοφύλαξιν. καὶ ἐνταῦθα ἀποθνήσκει ἀνὴρ ἀγαθὸς Λατιωνικὸς Κλεώνυμος, τοξευθεὶς διὰ τῆς ἀσπίδος καὶ τῆς σπολάδος εἰς τὰς πλευράς, καὶ Βασίης Ἀρκᾶς διαμπερὲς τὴν κεφαλὴν.

§ 19-22 Ἐπεὶ δὲ ἀφίχοντο ἐπὶ σταθμόν, εὐθὺς ὥσπερ εἶχεν ὁ Ξενοφῶν, ἐλθὼν πρὸς τὸν Χειρίσοφον, ἤτιπαιτο αὐτόν, ὅτι οὐχ ὑπέμενε, ἀλλ' ἠναγκάζοντο φεύγοντες ἅμα μάχεσθαι. «καὶ νῦν δύο καλῶ τε καὶ ἀγαθῶ ἀνδρε τέθνατον, καὶ οὔτε ἀνελεσθαι

οὔτε θάψαι ἐδυνάμεθα». ἀποκρίνεται ὁ Χειρίσοφος· «Βλέψον», ἔφη, «πρὸς τὰ ὄρη καὶ ἰδέ, ὡς ἄβαστα πάντα ἐστίν· μία δ' αὐτῆ ὁδός, ἦν ὄρας, ὀρθία, καὶ ἐπὶ ταύτῃ ἀνθρώπων ὄραν ἔξεστί σοι ὄχλον τοσοῦτον, οἱ κατειληφότες φυλάττουσι τὴν ἔκβασιν. ταῦτ' ἐγὼ ἔσπευδον καὶ διὰ τοῦτό τε οὐχ ὑπέμενον, εἴ πως δυναίμην φθάσαι, πρὶν κατειλῆφθαι τὴν ὑπεροσλήν· οἱ δ' ἠγεμόνες, οὓς ἔχομεν, οὐ φασὶν εἶναι ἄλλην ὁδόν». ὁ δὲ Ξενοφῶν λέγει· «Ἄλλ' ἐγὼ ἔχω δύο ἄνδρας. ἐπεὶ γὰρ ἡμῖν πράγματα παρείχον, ἐνηδρεύσαμεν, ὅπερ καὶ ἡμᾶς ἀναπνεῦσαι ἐποίησε, καὶ ἀπεκτείνανμέν τινας αὐτῶν, καὶ ζῶντας προθυμήθημεν λαβεῖν αὐτοῦ τούτου ἕνεκα, ὅπως ἠγεμόσιν εἰδῶσι τὴν χώραν χρῆσθαιμεθα».

¶ Καὶ εὐθὺς ἀγαγόντες τοὺς ἀνθρώπους, ἤλεγχον διαλαβόν- § 23-25
τες, εἴ τινα εἶδειεν ἄλλην ὁδὸν ἢ τὴν φανεράν. ὁ μὲν οὖν ἕτερος οὐχ ἔφη, μάλα πολλῶν ἄλλων προσεγγεμένων· ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ὠφέλιμον ἔλεγεν, ὀρώντος τοῦ ἐτέρου, κατεσφάγη. ὁ δὲ λοιπὸς ἔλεξεν, ὅτι οὗτος μὲν οὐ φαίη διὰ ταῦτα εἰδέναί, ὅτι αὐτῷ ἐτύγχανε θυγάτηρ ἐκεῖ παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένη· αὐτὸς δ' ἔφη ἠγγήσεσθαι δυνατὴν καὶ ὑποζυγίους πορεύεσθαι ὁδόν. ἐρωτώμενος δ', εἴ εἴη τι ἐν αὐτῇ δυσπάριτον χωρίον, ἔφη εἶναι ἄκρον, ὅ εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο, ἀδύνατον εἶσεσθαι παρελθεῖν.

Ἐνταῦθα δ' ἐδόκει συγκαλέσαντας τοὺς λοχαγοὺς καὶ § 26-28
ταξίαρχους τῶν πελταστῶν καὶ τῶν ὀπλιτῶν λέγειν τε τὰ παρόντα καὶ ἐρωτᾶν, εἴ τις αὐτῶν ἐστίν, ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐθέλοι ἂν γενέσθαι καὶ ὑποστάς ἐθελοντῆς πορεύεσθαι. ὑφίσταται τῶν μὲν ὀπλιτῶν Ἀριστόνυμος Μεθυδριεὺς Ἀρκᾶς καὶ Ἀγασίας Στυμφάλιος Ἀρκᾶς, ἀντιστασιάζων δὲ αὐτοῖς Καλίμαχος Παρράσιος Ἀρκᾶς καὶ οὗτος ἔφη ἐθέλειν πορεύεσθαι προσλαβὼν ἐθελοντὰς ἐκ παντὸς τοῦ στρατεύματος· «ἐγὼ γάρ», ἔφη, «οἶδα, ὅτι ἔφονται πολλοὶ τῶν νέων ἐμοῦ ἠγουμενοῦ». ἐκ τούτου ἐρωτῶσιν, εἴ τις καὶ τῶν γυμνήτων

ταξίαρχος ἐθέλει συμπορεύεσθαι. ὑφίσταται Ἀριστέας Χίος, ὃς πολλαχοῦ πολλοῦ ἄξιος τῆ στρατιᾶ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐγένετο.

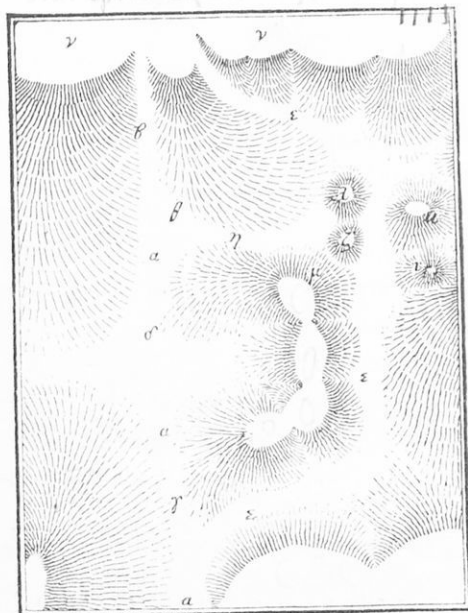
**Β'. Περικύκλωσις τῆς ὑπὸ τῶν Καρδούχων
κατεχομένης διόδου καὶ ἄλωσις αὐτῆς. — Ἀγῶνες
τῶν ὑπὸ τὸν Ξενοφῶντα ὀπισθοφυλάκων.**

(2, 1 — 22)

§ 1-2 **Κ**αὶ ἦν μὲν δείλη, οἱ δ' ἐκέλευον αὐτοὺς ἐμπαρόντας πορεύεσθαι καὶ τὸν ἡγεμόνα δῆσαντες παραδιδόασιν αὐτοῖς, καὶ συντίθενται τὴν μὲν νύκτα, ἦν λάθωσι τὸ ἄκρον, τὸ χωρίον φυλάττειν, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ σάλπιγγι σημαίνειν καὶ τοὺς μὲν ἄνω ὄντας ἰέναι ἐπὶ τοὺς κατέχοντας τὴν φανεράν ἔκθασιν. αὐτοὶ δὲ συμβοηθήσειν ἐκθαίνοντες, ὡς ἂν δύνωνται τάχιστα. ταῦτα συνθέμενοι οἱ μὲν ἐπορεύοντο πλῆθος ὡς δισχιλίοι· καὶ ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ· Ξενοφῶν δὲ ἔχων τοὺς ὀπισθοφύλακας ἤγειτο πρὸς τὴν φανεράν ἔκθασιν, ὅπως ταύτῃ τῇ ὁδῷ οἱ πολέμοι προσέχοιεν τὸν νοῦν καὶ ὡς μάλιστα λάθοιεν οἱ περιόντες.

§ 3-4 Ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐπὶ χαράδρᾳ οἱ ὀπισθοφύλακες, ἦν ἔδει διαβάντας πρὸς τὸ ὄρθιον ἐκθαίνειν, τηρικαῦτα ἐκύλινδον οἱ βάρβαροι ὀλοιτρόχους ἀμαξιαίους καὶ μείζους καὶ ἐλάττους, οἱ φερόμενοι πρὸς τὰς πέτρας πταίοντες διεσφενδωνῶντο καὶ παντάπασιν οὐδὲ πελάσαι οἶόν τ' ἦν τῇ εἰσόδῳ. ἔνιοι δὲ τῶν λοχαγῶν, εἰ μὴ ταύτῃ δύναιτο, ἄλλῃ ἐπειρῶντο· καὶ ταύτῃ ἐποίησαν, μέχρι σκότος ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ ᾤοντο ἀφανεῖς εἶναι ἀπιόντες, τότε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ δαίπνον· ἐτύγχανον δὲ καὶ ἀνάριστοι ὄντες αὐτῶν οἱ ὀπισθοφυλακήσαντες. οἱ μέντοι πολέμοι οὐδὲν ἐπαύσαντο δι' ὄλης τῆς νυκτὸς κυλίνδοντες τοὺς λίθους· τεκμαίρεσθαι δ' ἦν τῷ ψόφῳ.

Οἱ δ' ἔχοντες τὸν ἡγεμόνα, κύκλῳ περιούντες, καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους· καὶ τοὺς μὲν κατακάνοντες, τοὺς δὲ καταδιώξαντες αὐτοὶ ἐνταῦθ' ἔμενον ὡς τὸ ἄκρον κατέχοντες. οἱ δ' οὐ κατεῖχον, ἀλλὰ μαστὸς ἦν ὑπὲρ αὐτῶν, παρ' ὃν ἦν ἡ στενὴ αὕτη ὁδός, ἐφ' ἣ ἐκάθηντο

- α ἡ φανερά ὁδός, 2, 8.
 β ἡ ὄρθια ὁδός, 1, 20, ἢ ἡ φανερά ἐκβασίς, 2, 2.
 γ ὁ σταθμὸς, 1, 19.
 δ ἡ χαράδρα, 2, 3.
 ε ἡ στενὴ ὁδός, 2, 6 (εὐδοκότητι τοῖς ὑποζυγίοις, 2, 9, πρβλ. 1, 24).
 ζ οἱ φύλακες, 2, 5.
 η ἡ ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἔφοδος, 2, 6.
 θ οἱ ἐπὶ τῇ φανερᾷ ὁδῷ πολεμίους, 2, 5.
 ι ὁ πρῶτος λόφος, 2, 10.
 κ ὁ δευτέρως λόφος, 2, 12 λ. ε.
 λ ὁ τρίτος μαστὸς κολῶ ὀρθιότητος, 2, 14, 19, 20 (τὸ ἄκρον, 1, 2, 2, 5).
 μ ὁ ἀντίπορος λόφος, 2, 18.
 ν τὸ ὄμαλόν, 2, 16.

οἱ φύλακες. ἔφοδος μέντοι αὐτόθεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἦν, οἱ ἐπὶ τῇ φανερᾷ ὁδῷ ἐκάθηντο.

Καὶ τὴν μὲν νύκτα ἐνταῦθα διήγαγον· ἐπεὶ δ' ἡμέρα ὑπέ- φαίνεν, ἐπορεύοντο σιγῇ συντεταγμένοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ γὰρ ὁμίχλη ἐγένετο, ὥστ' ἔλαθον ἐγγὺς προσελθόντες. ἐπεὶ δὲ εἶδον ἀλλήλους, ἦ τε σάλπιγξ ἐφθέγγετο καὶ ἀλαλάξαντες ἔεντο ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· οἱ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ λιπόντες τὴν ὁδόν, φεύγοντες ὀλίγοι ἀπέθνησκον· εὐζῶνοι

γάρ ἦσαν. οἱ δὲ ἀμφὶ Χειρίσοφον ἀκούσαντες τῆς σάλπιγγος εὐθὺς ἔεντο ἄνω κατὰ τὴν φανεράν ὁδόν· ἄλλοι δὲ τῶν στρατηγῶν κατὰ ἀτρίβεις ὁδοὺς ἐπορεύοντο, ἣ ἔτυχον ἕκαστοι ὄντες, καὶ ἀναβάντες, ὡς ἐδύνατο, ἀνίμων ἀλλήλους τοῖς δόρασιν. καὶ οὗτοι πρῶτοι συνέμιξαν τοῖς προκαταλαβοῦσι τὸ χωρίον.

§ 9-12 Ξενοφῶν δέ, ἔχων τῶν ὀπισθοφυλάκων τοὺς ἡμίσεις, ἐπορεύετο, ἣ περ οἱ τὸν ἡγεμόνα ἔχοντες· εὐδοωτάτη γὰρ ἦν τοῖς ὑποζυγίοις· τοὺς δὲ ἡμίσεις ὀπισθεν τῶν ὑποζυγίων ἔταξεν. πορευόμενοι δ' ἐντυγχάνουσι λόφῳ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ κατειλημμένῳ ὑπὸ τῶν πολεμίων, οὓς ἢ ἀποκόψαι ἦν ἀνάγκη ἢ διαξεύχθαι ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. καὶ αὐτοὶ μὲν ἂν ἐπορεύθησαν ἣ περ οἱ ἄλλοι, τὰ δὲ ὑποζύγια οὐκ ἦν ἄλλη ἢ ταύτη ἐκθῆναι. ἔνθα δὴ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις, προσβάλλουσι πρὸς τὸν λόφον ὀρθίοις τοῖς λόχοις, οὐ κύκλῳ, ἀλλὰ καταλιπόντες ἄφοδον τοῖς πολεμίοις, εἰ βούλοιντο φεύγειν, καὶ τέως μὲν αὐτοὺς ἀναβαίνοντας, ὅπη ἐδύνατο ἕκαστος, οἱ βάρβαροι ἐτόξευον καὶ ἔβαλλον, ἐγγὺς δ' οὐ προσίεντο, ἀλλ' ἄφυγῆ λείπουν τὸ χωρίον. καὶ τοῦτόν τε παρεληλύθεισαν οἱ Ἕλληνας καὶ ἕτερον ὄρωσιν ἔμπροσθεν λόφον κατεχόμενον· ἐπὶ τοῦτον αὖθις ἐδοκεῖ πορεύεσθαι.

§ 13 Ἐννοήσας δ' ὁ Ξενοφῶν, μή, εἰ ἔρημιον καταλίποι τὸν ἠλωκίον λόφον, πάλιν λαβόντες οἱ πολέμιοι ἐπίθοιντο τοῖς ὑποζυγίοις παριοῦσιν—ἐπὶ πολὺ δ' ἦν τὰ ὑποζύγια ἅτε διὰ στενῆς τῆς ὁδοῦ πορευόμενα—καταλείπει ἐπὶ τοῦ λόφου λοχαγοὺς Κηφισόδωρον Κηφισοφώντος Ἀθηναῖον καὶ Ἀμφικράτην Ἀμφιδήμιου Ἀθηναῖον καὶ Ἀρχαγόραν Ἀργεῖον φυγάδα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς λοιποῖς ἐπορεύετο ἐπὶ τὸν δεῦτερον λόφον, καὶ τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ τοῦτον αἰροῦσιν.

§ 14-16 Ἐπι δ' αὐτοῖς τρίτος μαστὸς λοιπὸς ἦν πολὺ ὀρθιώτατος ὁ ὑπὲρ τῆς ἐπὶ τῷ πυρὶ καταληφθείσης φυλακῆς τῆς νυκτὸς

ὑπὸ τῶν ἐθελοντῶν. ἐπεὶ δ' ἐγγυὲς ἐγένοντο οἱ Ἕλληγνες, λεί-
 πουσιν οἱ βάρβαροι ἀμαχητὶ τὸν μαστόν, ὥστε θαυμαστὸν
 πᾶσι γενέσθαι, καὶ ὑπώπτευον δεῖσαντας αὐτούς, μὴ κυκλω-
 θέντες πολιορκοῖντο, ἀπολιπεῖν. οἱ δ' ἄρα, ἀπὸ τοῦ ἄκρου
 καθορῶντες τὰ ὀπισθεν γιγνόμενα, πάντες ἐπὶ τοὺς ὀπισθο-
 φύλακας ἐχώρουν. καὶ Ξενοφῶν μὲν σὺν τοῖς νεωτάτοις ἀνέ-
 θαινεν ἐπὶ τὸ ἄκρον, τοὺς δὲ ἄλλους ἐκέλευσεν ὑπάγειν, ὅπως
 οἱ τελευταῖοι λόχοι προσμίξειαν, καὶ προελθόντας κατὰ τὴν
 ὁδὸν ἐν τῇ ὁμαλῇ θέσθαι τὰ ὄπλα. ✓

Καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἦλθεν Ἀρχαγόρας ὁ Ἀργεῖος § 17-18
 πεφευγώς, καὶ λέγει, ὡς ἀπεκόπησαν ἀπὸ τοῦ λόφου, καὶ
 ὅτι τεθνάσι Κηφισόδωρος καὶ Ἀμφικράτης καὶ ἄλλοι, ὅσοι
 μὴ ἀλάμενοι κατὰ τῆς πέτρας πρὸς τοὺς ὀπισθοφύλακας ἀφί-
 κοντο. ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι οἱ βάρβαροι ἦκον ἐπ' ἀντίπο-
 ρον λόφον τῷ μαστῷ. καὶ Ξενοφῶν διελέγετο αὐτοῖς δι' ἐρμη-
 νέως περὶ σπονδῶν καὶ τοὺς νεκροὺς ἀπήτει. οἱ δὲ ἔφασαν
 ἀποδώσειν ἐφ' ᾧ μὴ κάειν τὰς οἰκίας. συνωμολόγει ταῦτα ὁ
 Ξενοφῶν. ✓

Ἐν ᾧ δὲ τὸ μὲν ἄλλο στράτευμα παρήει, οἱ δὲ ταῦτα διε- § 19-21
 λέγοντο, πάντες οἱ ἐκ τούτου τοῦ τόπου συνερρύησαν, ἔνθα
 ἴσταντο οἱ πολέμιοι. καὶ ἐπεὶ ἤρξαντο καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ
 μαστοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους, ἔνθα τὰ ὄπλα ἔκειτο, ἴεντο δὴ οἱ
 πολέμιοι πολλῷ πλήθει καὶ θορύβῳ καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ἐπὶ
 τῆς κορυφῆς τοῦ μαστοῦ, ἀφ' οὗ Ξενοφῶν κατέβαινε, ἐκύ-
 λινδον πέτρους· καὶ ἐνδὲ μὲν κατέαξαν τὸ σκέλος, Ξενοφῶντα
 δὲ ὁ ὑπασπιστὴς ἔχων τὴν ἀσπίδα ἀπέλιπεν. Εὐρύλοχος δὲ
 Δουσιεὺς Ἀρχὰς προσέδραμεν αὐτῷ ὀπλίτης, καὶ πρὸ ἀμφοῖν
 προβεβλημένος ἀπεχώρει· καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς τοὺς συντετα-
 γμένους ἀπῆλθον. ✓

Ἐκ δὲ τούτου πᾶν ὅμοῦ ἐγένετο τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἐσχίγη- § 22-23
 σαν αὐτοῦ ἐν πολλαῖς καὶ καλαῖς οἰκίαις καὶ ἐπιτηδεῖσις δαψι-

λέσιν· καὶ γὰρ οἶνος πολὺς ἦν, ὥστε ἐν λάκκοις κοινατοῖς εἶχον. Ξενοφῶν δὲ καὶ Χειρίσοφος διεπράξαντο, ὥστε λαβόντες τοὺς νεκροὺς ἀπέδωσαν τὸν ἡγεμόνα· καὶ πάντα ἐποίησαν τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐκ τῶν δυνατῶν, ὅσα περ νομίζεται ἀνδράσιν ἀγαθοῖς.

* [Περίληψις τοῦ κεφαλαίου 3 :

Μετὰ πορείαν ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Καρδούχων αὐλιζονταὶ οἱ Ἕλληνες εἰς τὰς παρὰ τὸν Κεντρίτην ποταμὸν κώμας. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκοισι δυσχερείας· πρῶτον διότι δὲν δύνανται νὰ διαβῶσι τὸν ποταμὸν διὰ τὸ βάθος καὶ τὴν τραχύτητα αὐτοῦ, καὶ δεύτερον διότι οἱ μὲν Ἀρμένιοι καὶ ἄλλοι βάρβαροι παρατεταγμένοι πέραν τοῦ ποταμοῦ ἔμελλον νὰ κωλύσωσι τὴν διάβασιν, οἱ δὲ Καρδοῦχοι συνηθροισμένοι εἰς τὰς ὄρεινὰς κώμας ἔμελλον νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτῶν διαβαινόντων. Κατὰ τὴν δ' ὁμῶς ἀνακαλύπτεται πόρος εὐδιάβατος, δι' οὗ κατορθοῦσιν οἱ Ἕλληνες νὰ διαβῶσι τὸν ποταμὸν, ἀφ' οὗ προηγουμένως δι' ἐπιδεξίων κινήσεων αὐτῶν τοὺς μὲν ἀπέναντι βαρβάρους ἔτρεψαν εἰς φυγὴν, τοὺς δὲ Καρδοῦχους ὀρηήσαντας εἰς ἐπίθεσιν ἀπέκρουσαν].

Γ'. Πορεία τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς δυτικῆς Ἀρμενίας. — Εἰρηνικὴ καὶ ἐχθρικὴ συνάντησις αὐτῶν μετὰ τοῦ ὑπάρχου τῆς Ἀρμενίας Τιριβάζου.

(4, 1-22)

§ 1-3 Ἐπεὶ δὲ διέβησαν, συνταξάμενοι ἀμφὶ μέσον ἡμέρας ἐπορεύθησαν διὰ τῆς Ἀρμενίας πεδίον ἅπαν καὶ λείους γηλόφους οὐ μείον ἢ πέντε παρασάγγας· οὐ γὰρ ἦσαν ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ κώμαι διὰ τοὺς πολέμους τοὺς πρὸς τοὺς Καρδοῦχους. εἰς δὲ ἦν ἀφίκοντο κώμην, μεγάλη τε ἦν καὶ βασιλείου εἶχε τῷ σατράπῃ καὶ ἐπὶ ταῖς πλείσταῖς οἰκίαις τύρσεις ἐπῆσαν ἐπιτήδεια δ' ἦν θαψιλῆ. ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς δύο παρασάγγας δέκα, μέχρι ὑπερήλθον τὰς πηγὰς τοῦ

Τίγρητος ποταμοῦ. ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας πεντεκαίδεκα ἐπὶ τὸν Τηλεβόαν ποταμόν. οὗτος δ' ἦν καλὸς μὲν, μέγας δ' οὐ. κῶμαι δὲ πολλαὶ περὶ τὸν ποταμόν ἦσαν.

Ὁ δὲ τόπος οὗτος Ἀρμενία ἐκαλεῖτο ἢ πρὸς ἑσπέραν. § 4-6
 Ὑπαρχος δ' ἦν αὐτῆς Τιρίβαζος, ὁ καὶ βασιλεῖ φίλος γενόμενος, καὶ ὅποτε παρεῖη, οὐδεὶς ἄλλος βασιλεῖα ἐπὶ τὸν ἵππον ἀνέβαλλεν. οὗτος προσήλασεν ἵππεας ἔχων, καὶ προπέμψας ἑρμηνεῖα εἶπεν, ὅτι βούλοιο διαλεχθῆναι τοῖς ἄρχουσιν. τοῖς δὲ στρατηγοῖς ἔδοξεν ἀκοῦσαι καὶ προσελθόντες εἰς ἐπήκοον ἡρώτων, τί θέλοι. ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι σπείσασθαι βούλοιο, ἐφ' ᾗ μήτε αὐτὸς τοὺς Ἕλληνας ἀδικεῖν μήτε ἐκείνους κάειν τὰς οἰκίας, λαμβάνειν τε τάπιτῆδεα, ὅσων δέοινο. ἔδοξε ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς καὶ ἐσπείσαντο ἐπὶ τούτοις. ¶

Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς διὰ πεδίου παρα- § 7-9
 σάγγας πεντεκαίδεκα· καὶ Τιρίβαζος παρηκολούθει ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἀπέχων ὡς δέκα σταδίους· καὶ ἀφίκοντο εἰς βασιλεία καὶ κώμας περίξ πολλὰς πολλῶν τῶν ἐπιτηδείων μεστὰς. στρατοπεδευομένων δ' αὐτῶν γίγνεται τῆς νυκτὸς χιῶν πολλή· καὶ ἔωθεν ἔδοξε διασκηνῆσαι τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρατηγοὺς κατὰ τὰς κώμας· οὐ γὰρ ἐώρων πολέμιον οὐδένα καὶ ἀσφαλὲς ἔδοκει εἶναι διὰ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος. ἐνταῦθα εἶχον τὰ ἐπιτήδεα, ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ, ἱερεῖα, σίτον, οἶνους παλαιοὺς εὐώδεις, ἀσταφίδας, ὄσπρια παντοδαπά. τῶν δὲ ἀποσκεδαννυμένων τινὲς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἔλεγον, ὅτι κατίδοιεν νύκτωρ πολλὰ πυρὰ φαίνοντα. ¶

Ἐδόκει δὲ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν, § 10-14
 ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στράτευμα πάλιν. ἐντεῦθεν συνήλθον· καὶ γὰρ ἔδοκει διαίθριάζειν. νυκτερευόντων δ' αὐτῶν ἐνταῦθα, ἐπιπίπτει χιῶν ἄπλετος, ὥστε ἀποκρύψαι καὶ τὰ ὄπλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους κατακειμένους· καὶ τὰ ὑποζύγια συνεπόδισεν

ἡ χιῶν καὶ πολλὸς ὄκνος ἦν ἀνίστασθαι κατακειμένων γὰρ ἀλεινὸν ἦν ἡ χιῶν ἐπιπεπτωκυῖα, ὅτι μὴ παραρρυεῖη. ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν ἐτόλμησε γυμνὸς ἀναστὰς σχίζειν ξύλα, τάχ' ἀναστὰς τις καὶ ἄλλος, ἐκείνου ἀφελόμενος, ἔσχιζεν. ἐκ δὲ τούτου καὶ ἄλλοι ἀναστάντες πῦρ ἔκαον καὶ ἐχρῖοντο πολὺ γὰρ ἐνταῦθα εὐρίσκετο χρίμα, ὃ ἐχρῶντο ἀντ' ἐλαίου, σύειον καὶ σησάμινον καὶ ἀμυγδάλινον ἐκ τῶν πικρῶν καὶ τερμίνθινων. ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ μύρον εὐρίσκετο. μετὰ ταῦτα ἐδόκει πάλιν διασκηνητέον εἶναι εἰς στέγας. ἔνθα δὴ οἱ στρατιῶται σὺν πολλῇ κραυγῇ καὶ ἠδονῇ ἦσαν ἐπὶ τὰς στέγας καὶ τὰ ἐπιτήδεια· ὅσοι δέ, ὅτε τὸ πρότερον ἀπῆσαν, τὰς οἰκίας ἐνέπρησαν ὑπὸ ἀτασθαλίας, δίκην ἐδίδοσαν κακῶς σκηνοῦντες.

§ 15-18 Ἐντεῦθεν ἔπεμψαν νυκτὸς Δημοκράτην Τημνίτην, ἄνδρας δόντες, ἐπὶ τὰ ὄρη, ἔνθα ἔφασαν οἱ ἀποσκευασμένοι καθορᾶν τὰ πυρά· οὗτος γὰρ ἐδόκει καὶ πρότερον πολλὰ ἤδη ἀληθεύσαι τοιαῦτα, τὰ ὄντα τε ὡς ὄντα καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα. πορευθεὶς δὲ τὰ μὲν πυρά οὐκ ἔφη ἰδεῖν, ἄνδρα δὲ συλλαβῶν ἦκεν ἄγων ἔχοντα τόξον Περσικὸν καὶ φαρέτραν καὶ σάγαριν, σῆανπερ καὶ αἱ Ἀμαζόνες ἔχουσιν. ἐρωτώμενος δέ, ποδαπὸς εἶη, Πέρσης μὲν ἔφη εἶναι, πορεύεσθαι δ' ἀπὸ τοῦ Τιριβάζου στρατοπέδου, ὅπως ἐπιτήδεια λάβοι. οἱ δὲ ἠρώτων αὐτὸν τὸ στρατεύμα ὅπως τε εἶη καὶ ἐπὶ τίνι συνειλεγμένον. ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι Τιριβάζος εἶη ἔχων τήν τε ἑαυτοῦ δύναμιν καὶ μισθοφόρους Χάλυθας καὶ Ταόχους· παρεσκευάσθαι δὲ αὐτὸν ἔφη ὡς ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ τοῦ ὄρους ἐν τοῖς στενοῖς, ἡπερ μοναχῇ εἶη πορεία, ἐνταῦθα ἐπιθησόμενον τοῖς Ἑλλησιν.

§ 19-22 Ἀκούσασι τοῖς στρατηγοῖς ταῦτα ἔδοξε τὸ στρατεύμα συναγαγεῖν· καὶ εὐθὺς φύλακας καταλιπόντες καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοῖς μένουσι Σοφαίνετον Στυμφάλιον ἐπορεύοντο, ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν ἀλόντα ἄνθρωπον. ἐπειδὴ δὲ ὑπερέβαλλον τὰ

ὄρη, οἱ πελτασταί, προϊόντες καὶ κατιδόντες τὸ στρατόπεδον, οὐκ ἔμειναν τοὺς ὀπλίτας, ἀλλ' ἀνακραγόντες ἔθεον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· οἱ δὲ βάρβαροι, ἀκούσαντες τὸν θόρυβον, οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφευγον· ὅμως δὲ καὶ ἀπέθανόν τινες τῶν βαρβάρων, καὶ ἵπποι ἤλωσαν εἰς εἴκοσι, καὶ ἡ σκηνὴ ἢ Τιριβάζου ἐάλω καὶ ἐν αὐτῇ κλῖναι ἀργυρόποδες καὶ ἐκπώματα καὶ οἱ ἀρτοκόποι καὶ οἱ οἰνοχόοι φάσκοντες εἶναι. ἐπειδὴ δὲ ἐπύθοντο ταῦτα οἱ τῶν ὀπλιτῶν στρατηγοί, ἐδόκει αὐτοῖς ἀπιέναι τὴν ταχίστην ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, μὴ τις ἐπίθεσις γένοιτο τοῖς καταλελειμμένοις. καὶ εὐθὺς ἀνακαλεσάμενοι τῇ σάλπιγγι ἀπῆσαν, καὶ ἀφίκοντο αὐθημερὸν εἰς τὸ στρατόπεδον. ✓

Δ'. Κακουχίαι τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν διὰ τῆς Ἀρμενίας πορείαν αὐτῶν. — Αἱ μετὰ τὰς κακουχίας ἡμέραι ἀναψυχῆς τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς κώμαις τῆς Ἀρμενίας. †

(5, 1—36)

✓ Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐδόκει πορευτέον εἶναι ὅπῃ δύναιντο τάχι- § 1-2
στα, πρὶν συλλεγῆναι τὸ στράτευμα πάλιν καὶ καταλαβεῖν τὰ στενά. συσκευασάμενοι δ' εὐθὺς ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς, ἡγεμόνας ἔχοντες πολλούς· καὶ αὐθημερὸν ὑπερβαλόντες τὸ ἄκρον, ἐφ' ᾧ ἔμελλεν ἐπιτίθεσθαι Τιριβάζος, κατεστράτο-
πεδεύσαντο. ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς ἐρήμους τρεῖς
παρασάγγας πεντεκαίδεκα ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμόν, καὶ
διέβαινον αὐτὸν βρεχόμενοι πρὸς τὸν ὀμφαλόν. ἐλέγοντο
δ' οὐδ' αἱ πηγαὶ πρόσω εἶναι.

Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς καὶ πεδίου στα- § 3-6
θμοὺς τρεῖς παρασάγγας δέκα. ὁ δὲ τρίτος ἐγένετο χαλεπός,

Κ. Κοσμᾶ—Ξενοφῶντος Ἀνάβασις (IV-VII). Ἔκδ. ἐβδόμη 2

καὶ ἄνεμος βορρᾶς ἐναντίος ἔπνει, παντάπασιν ἀποκῶων πάντα καὶ πηγνύς τοὺς ἀνθρώπους. ἔνθα δὲ τῶν μάντεών τις εἶπε σφαγιάσασθαι τῷ ἀνέμῳ, καὶ σφαγιάζεται· καὶ πᾶσι δὲ περιφανῶς ἔδοξεν ἀνεῖναι τὸ χαλεπὸν τοῦ πνεύματος. ἦν δὲ τῆς χιόνος τὸ βάθος ὀργυῖά· ὥστε καὶ τῶν ὑποζυγίων καὶ τῶν ἀνδραπόδων πολλὰ ἀπώλετο καὶ τῶν στρατιωτῶν ὡς τριάκοντα. διεγένοντο δὲ τὴν νύκτα πῦρ κῶντες· ξύλα δ' ἦν ἐν τῷ σταθμῷ πολλά· οἱ δὲ ὀψὲ προσιόντες ξύλα οὐκ εἶχον, οἱ οὖν πάλαι ἦγοντες καὶ πῦρ κῶντες οὐ προσέεισαν πρὸς τὸ πῦρ τοὺς ὀψίζοντας, εἰ μὴ μεταδοῖεν αὐτοῖς πυρὸς ἢ ἄλλο εἴ τι ἔχοιεν βρωτόν. ἔνθα δὲ μετεδίδοσαν ἀλλήλοις, ὧν εἶχον ἕκαστοι. ἔνθα δὲ τὸ πῦρ ἐκάετο, διατηρημένης τῆς χιόνος, βόθροι ἐγίγνοντο μεγάλοι ἔστε ἐπὶ τὸ δάπεδον· οὐ δὲ παρῆν μετρεῖν τὸ βάθος τῆς χιόνος.

§ 7-8 Ἐντεῦθεν δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ὄλην ἐπορεύοντο διὰ χιόνος, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐβουλιμῖασαν. Ξενοφῶν δ' ὀπισθοφυλακῶν καὶ καταλαμβάνων τοὺς πίπτοντας τῶν ἀνθρώπων ἠγγόει, ὅτι τὸ πάθος εἶη. ἐπειδὴ δὲ εἶπέ τις αὐτῷ τῶν ἐμπείρων, ὅτι σαφῶς βουλιμῶσι, κἂν τι φάγωσιν, ἀναστήσονται, περιῶν περὶ τὰ ὑποζύγια, εἴ πού τι ὀρήνη βρωτόν, διεδίδου καὶ διέπεμπε δίδοντας τοὺς δυναμένους περιτρέχειν τοῖς βουλιμῶσιν. ἐπειδὴ δὲ τι ἐμφάγοιεν, ἀνίσταντο καὶ ἐπορεύοντο.

§ 9-11 Πορευομένων δὲ Χειρίσοφος μὲν ἀμφὶ κνέφας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται, καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κώμης πρὸς τῇ κρήνῃ γυναῖκας καὶ κόρας καταλαμβάνει ἔμπροσθεν τοῦ ἐρύματος. αὗται ἠρώτων αὐτοῦς, τίνας εἶεν. ὁ δ' ἑρμηνεὺς εἶπε περσισί, ὅτι παρὰ βασιλέως πορεύονται πρὸς τὸν σατράπην. αἱ δὲ ἀπεκρίναντο, ὅτι οὐκ ἐνταῦθα εἶη, ἀλλ' ἀπέχει ὅσον παρυσάγγην. οἱ δ', ἐπεὶ ὀψὲ ἦν, πρὸς τὸν κωμάρχην συνεισέρχονται εἰς τὸ ἔρυμα σὺν ταῖς ὑδροφόροις. Χειρίσοφος μὲν οὐ

καὶ ὅσοι ἐδυνήθησαν τοῦ στρατεύματος, ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο, τῶν δ' ἄλλων στρατιωτῶν οἱ μὴ δυνάμενοι διατελέσαι τὴν ὁδὸν ἐνυκτέρευσαν ἄσιτοι καὶ ἄνευ πυρός· καὶ ἐνταῦθά τινες ἀπώλοντο τῶν στρατιωτῶν.

Ἐφείποντο δὲ τῶν πολεμίων συνειλεγμένοι τινὲς καὶ τὰ § 12-14
μὴ δυνάμενα τῶν ὑποζυγίων ἤρπαζον καὶ ἀλλήλοις ἐμάχοντο περὶ αὐτῶν. ἐλείποντο δὲ τῶν στρατιωτῶν οἱ τε διεφθαρμένοι ὑπὸ τῆς χιόνος τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ τε ὑπὸ τοῦ φύχους τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἀποσσεσηπότες. ἦν δὲ τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς ἐπικουρήματα τῆς χιόνος, εἴ τις μέλαν τι ἔχων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπορεύετο, τῶν δὲ ποδῶν, εἴ τις κινοῖτο καὶ μηδέποτε ἤσυχίαν ἔχει καὶ εἰς τὴν νύκτα ὑπολύοιτο· ὅσοι δὲ ὑποδεδεμένοι ἐκοιμῶντο, εἰσεδύοντο εἰς τοὺς πόδας οἱ ἱμάντες καὶ τὰ ὑποδήματα περιεπήγνυντο· καὶ γὰρ ἦσαν, ἐπειδὴ ἐπέλιπε τὰ ἀρχαῖα ὑποδήματα, καρβάτιναι πεποιημέναι ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν.

Διὰ τὰς τοιαύτας οὖν ἀνάγκας ὑπελείποντό τινες τῶν στρα- § 15-16
τιωτῶν· καὶ ἰδόντες μέλαν τι χωρίον διὰ τὸ ἐκλειοιπένα αὐτόθι τὴν χιόνα, εἵκαζον τετηκέναι· καὶ ἐτετήκει διὰ κρήνην τινά, ἣ πλησίον ἦν ἀμιζουσα ἐν νάπη. ἐνταῦθ' ἐκτραπόμενοι ἐκάθηντο καὶ οὐκ ἔφασαν πορεύεσθαι. ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἔχων τοὺς ὀπισθοφύλακας, ὡς ἤσθητο, εἶδειτο αὐτῶν πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ μὴ ἀπολείπεσθαι, λέγων, ὅτι ἔπονται πολλοὶ πολέμιοι συνειλεγμένοι, καὶ τελευτῶν ἐχαλέπαιναν. οἱ δὲ σφάπτειν ἐκέλευον· οὐ γὰρ ἂν δύνασθαι πορευθῆναι.

Ἐνταῦθα ἔδοξε κράτιστον εἶναι τοὺς ἐπομένους πολεμίους § 17-18
φοβῆσαι, εἴ τις δύναιτο, μὴ ἐπίσειν τοῖς κάμνουσιν. καὶ ἦν μὲν σκότος ἤδη, οἱ δὲ προσῆσαν πολλῷ θορόβῳ, ἀμφὶ ὧν εἶχον διαφερόμενοι. ἐνθα δὴ οἱ ὀπισθοφύλακες, ἄτε ὑγιαίνοντες, ἐξαναστάντες ἔδραμον εἰς τοὺς πολεμίους· οἱ δὲ κάμνοντες, ἀνακραγόντες, ὅσον ἐδύναντο μέγιστον, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ

δόρατα ἔκρουσαν. οἱ δὲ πολέμοι δεῖσαντες ἦσαν ἑαυτοὺς κατὰ τῆς χιόνος εἰς τὴν νάπην, καὶ οὐδεὶς ἔτι οὐδαμοῦ ἐφθέγγατο.

§ 19-20 □ Καὶ Ξενοφῶν μὲν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ εἰπόντες τοῖς ἀσθενοῦσιν, ὅτι τῇ ὑστεραίᾳ ἤξουσί τινες ἐπ' αὐτοὺς, πορευόμενοι, πρὶν τέτταρα στάδια διελθεῖν, ἐντυγχάνουσιν ἐν τῇ ὁδῷ ἀναπαυομένοις ἐπὶ τῆς χιόνος τοῖς στρατιώταις ἐγκεκαλυμμένοις, καὶ οὐδὲ φυλακὴ οὐδεμίᾳ καθεισθῆκει· καὶ ἀνίστασαν αὐτοὺς. οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι οἱ ἔμπροσθεν οὐχ ὑποχωροῖεν. ὁ δὲ παριῶν καὶ παραπέμπων τῶν πελταστῶν τοὺς ἰσχυροτάτους ἐκέλευε σκέψασθαι, τί εἴη τὸ κωλῦον. οἱ δὲ ἀπήγγελλον, ὅτι ὅλον οὕτως ἀναπαύοιτο τὸ στράτευμα. ἐνταῦθα καὶ οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἠὐλίσθησαν αὐτοῦ ἄνευ πυρὸς καὶ ἄδειπνοι, φυλακὰς οἷας ἐδύναντο καταστησάμενοι.

§ 21-22 Ἐπεὶ δὲ πρὸς ἡμέραν ἦν, ὁ μὲν Ξενοφῶν, πέμψας πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας τοὺς νεωτάτους, ἀναστήσαντας ἐκέλευεν ἀναγκάζειν προίεσθαι. ἐν δὲ τούτῃ Χειρίσοφος πέμπει τῶν ἐκ τῆς κώμης σκεφομένους, πῶς ἔχουσι οἱ τελευταῖοι. οἱ δέ, ἄσμενοι ἰδόντες, τοὺς μὲν ἀσθενοῦντας τούτοις παρέδωσαν κομίζειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, αὐτοὶ δὲ ἐπορεύοντο, καὶ πρὶν εἴκοσι στάδια διελθῆναι, ἦσαν πρὸς τῇ κώμῃ, ἔνθα Χειρίσοφος ἠὐλίσσεται.

§ 23-24 Ἐπεὶ δὲ συνεγένοντο ἀλλήλοις, ἔδοξε κατὰ τὰς κώμας ἀσφαλὲς εἶναι τὰς τάξεις σκηνοῦν. καὶ Χειρίσοφος μὲν αὐτοῦ ἔμμενεν, οἱ δὲ ἄλλοι, διαλαχόντες ὡς ἐώρων κώμας, ἐπορεύοντο ἕκαστοι τοὺς ἑαυτῶν ἔχοντες. ἔνθα δὲ Πολυκράτης Ἀθηναῖος λοχαγὸς ἐκέλευσεν ἀφιέναι ἑαυτόν· καὶ λαβὼν τοὺς εὐζῶνους, θέων ἐπὶ τὴν κώμην, ἣν εἰλήχει Ξενοφῶν, καταλαμβάνει πάντας ἔνδον τοὺς κωμήτας καὶ τὸν κωμάρχη, καὶ πῶλους εἰς δασμὸν βασιλεῖ τρεφομένους ἑπτακαίδεκα, καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ κωμάρχου ἐνάτην ἡμέραν νύμφην· ὁ δ' ἀνὴρ αὐτῆς λαγῶς ἦχετο θηράσων καὶ οὐχ ἦλθ' ἐν τῇ κώμῃ.

Αἱ δ' οἰκίαι ἦσαν κατάγειοι, τὸ μὲν στόμα ὡσπερ φρέα- § 25-27
 τος, κάτω δ' εὐρείαι· αἱ δὲ εἰσοδοὶ τοῖς μὲν ὑποζυγίοις ὄρου-
 κταί, οἱ δὲ ἄνθρωποι κατέβαινον ἐπὶ κλίμακος. ἐν δὲ ταῖς
 οἰκίαις ἦσαν αἶγες, οἶες, βόες, ὄρνιθες, καὶ τὰ ἐκγονα τού-
 των· τὰ δὲ κτήνη πάντα χιλῶ ἔνδον ἐτρέφοντο. ἦσαν δὲ καὶ
 πυροὶ καὶ κριθαὶ καὶ ὄσπρια καὶ οἶνος κριθίνος ἐν κρατῆρσιν.
 ἐνήσαν δὲ καὶ αὐταὶ αἱ κριθαὶ ἰσοχειλεῖς, καὶ κάλαμοι ἐνέ-
 κειντο, οἱ μὲν μείζους οἱ δὲ ἐλάττους, γόνατα οὐκ ἔχοντες·
 τούτους ἔδει, ὁπότε τις διψῆη, λαβόντα εἰς τὸ στόμα μύζειν.
 καὶ πάνυ ἄκρατος ἦν, εἰ μὴ τις ὕδωρ ἐπιχέοι· καὶ πάνυ ἠδὺ
 συμμαθόντι τὸ πῶμα ἦν.

Ὁ δὲ Ξενοφῶν τὸν ἄρχοντα τῆς κώμης ταύτης σύνδει- § 28-29
 πνον ἐποιήσατο, καὶ θαρρεῖν αὐτὸν ἐκέλευε λέγων, ὅτι οὔτε
 τῶν τέκνων στερήσοιτο τὴν τε οἰκίαν αὐτοῦ ἀντεμπλήσαντες
 τῶν ἐπιτηδείων ἀπίασιν, ἦν ἀγαθόν τι τῷ στρατεύματι ἐξη-
 γησάμενος φαίνεται, ἔστ' ἂν ἐν ἄλλῳ ἔθνει γένωνται. ὁ δὲ
 ταῦτα ὑπισχνεῖτο, καὶ φιλοφρονούμενος οἶνον ἔφρασεν, ἐνθα
 ἦν κατορωρυγμένος. ταύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα διασκηνή-
 σαντες οὕτως ἐκοιμήθησαν ἐν πᾶσιν ἀφθόνοις πάντες οἱ στρα-
 τιῶται, ἐν φυλακῇ ἔχοντες τὸν κωμάρχην καὶ τὰ τέκνα
 αὐτοῦ ὁμοῦ ἐν ὀφθαλμοῖς.

Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Ξενοφῶν, λαβὼν τὸν κωμάρχην, πρὸς § 30-32
 Χειρίσοφον ἐπορεύετο· ὅπου δὲ παρίοι κώμην, ἐτρέπετο πρὸς
 τοὺς ἐν ταῖς κώμαις καὶ κατελάμβανε πανταχοῦ εὐωχουμέ-
 νους καὶ εὐθυμουμένους, καὶ οὐδαμόθεν ἀφίεσαν, πρὶν παρα-
 θεῖναι αὐτοῖς ἄριστον· οὐκ ἦν δ' ὅπου οὐ παρετίθεσαν ἐπὶ τὴν
 αὐτὴν τράπεζαν κρέα ἄρνια, ἐρίφεια, χοίρεια, μόσχεια, ὄρνι-
 θεια, σὺν πολλοῖς ἄρτοις τοῖς μὲν πυρίνοις τοῖς δὲ κριθίνους.
 ὁπότε δὲ τις φιλοφρονούμενός τῃ βούλοιο προπιεῖν, εἰλκεν
 ἐπὶ τὸν κρατῆρα, ἐνθεν ἐπικύψαντα ἔδει βοφοῦντα πίνειν
 ὡσπερ βοῦν. καὶ τῷ κωμάρχῃ ἐδίδοσαν λαμβάνειν, ὅτι βού-

λοιτο. ὁ δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐδέχετο, ὅπου δέ τινα τῶν συγγενῶν ἴδοι, πρὸς ἑαυτὸν ἀεὶ ἐλάμβανεν.

§ 33-34

¶ Ἐπεὶ δ' ἦλθον πρὸς Χειρίσοφον, κατελάμβανον κάκεινους σκηνοῦντας ἐστεφανωμένους τοῦ ξηροῦ χιλοῦ στεφάνοις, καὶ διακονοῦντας Ἀρμενίους παῖδας σὺν ταῖς βαρβαρικαῖς στολαῖς· τοῖς δὲ παισὶν ἐδεικνυσαν ὡσπερ ἔνεοις, ὅτι δέοι ποιεῖν. ἐπεὶ δ' ἀλλήλους ἐφιλοφρονήσαντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν, κοινῇ δὲ ἀνηρώτων τὸν κωμάρχην διὰ τοῦ περσίζοντος ἐρμηγέως, τίς εἶη ἡ χώρα. ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι Ἀρμενία. καὶ πάλιν ἠρώτων, τίνι οἱ ἵπποι τρέφονται. ὁ δ' ἔλεγεν, ὅτι βασιλεὶ δασμὸς· τὴν δὲ πλησίον χώραν ἔφη εἶναι Χάλυβας, καὶ τὴν ὁδὸν ἔφραζεν, ἣ εἶη.

§ 35-36

Β. γ. γ. Δ. Καὶ αὐτὸν τότε μὲν ὤχετο ἄγων Ξενοφῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας, καὶ ἵππον, ὃν εἰλήφει, παλαιότερον δίδωσι τῷ κωμάρχη ἀναθρέψαντι καταθῆσαι, ὅτι ἤκουεν αὐτὸν ἱερὸν εἶναι τοῦ Ἥλιου, δεδιὼς μὴ ἀποθάνῃ· ἐκεκῆκωτο γὰρ ὑπὸ τῆς πορείας· αὐτὸς δὲ τῶν πώλων λαμβάνει, καὶ τῶν ἄλλων λοχαγῶν ἔδωκεν ἐκάστῳ πῶλον. ἦσαν δ' ἐν ταύτῃ ἵπποι μείονες μὲν τῶν Περσικῶν, θυμοειδέστεροι δὲ πολὺ. ἐνταῦθα δὲ καὶ διδάσκει ὁ κωμάρχης περὶ τοὺς πόδας τῶν ἵππων καὶ τῶν ὑποζυγίων σακία περιειλεῖν, ὅταν διὰ τῆς χιόνος ἀγωσιν· ἄνευ γὰρ τῶν σακίων κατεδύοντο μέχρι τῆς γαστρῆς.

⌊ [Περὶληψις τοῦ κεφαλαίου 6 :

Μετὰ ἐπταήμερον διαμονὴν ἐν ταῖς κόμαις τῆς δυτικῆς Ἀρμενίας ἐξακολουθοῦσιν οἱ Ἕλληνες τὴν πορείαν διὰ χιονοσκεποῦς ὄρεινης χώρας ἔχοντες ὄδηγόν τὸν κωμάρχη καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διευθυνόμενοι πρὸς τὰ ΒΑ· τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ὁ κωμάρχης κακοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Χειρισόφου δραστητεῦει. Μετὰ ταῦτα ἄνευ ὄδηγοῦ ἐπὶ ἐπτά ἡμέρας πλανώμενοι φθάνουσι πρὸς τὸν Φάσιν ποταμόν, ὃν διαβάντες πλησιάζουσι μετὰ διήμερον πορείαν εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ ὄρους τὰς κατεχομένας ὑπὸ τῶν Χαλύβων, Ταόχων καὶ Φασιανῶν· τούτους δ' ἐκδιώξαντες οἱ Ἕλληνες καὶ ὑπερβάντες τὸ ὄρος καταβαίνουν εἰς κόμας μεσῆς πολλῶν ἀγαθῶν].

Ε'. Πορεία τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς χώρας τῶν Ταόχων, τῶν Χαλύβων καὶ τῶν Σκυθηνῶν.—"Αφίξεις εἰς τὸ ὄρος Θήχην καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ὄρεα τῆς θαλάσσης.

(7, 1—27)

ΥἘκ δὲ τούτων ἐπορεύθησαν εἰς Ταόχους σταθμοὺς πέντε § 1-2
 παρασάγγας τριάκοντα· καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπέλιπεν χωρία
 γὰρ ὄκουν ἰσχυρὰ οἱ Ταόχοι, ἐν οἷς καὶ τὰ ἐπιτήδεια πάντα
 εἶχον ἀνακεκομισμένοι. ἐπεὶ δ' ἀφίκοντο πρὸς χωρίον, ὃ
 πόλιν μὲν οὐκ εἶχεν οὐδ' οἰκίας, συνεληλυθότες δ' ἦσαν
 αὐτόσε καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολλά, Χειρίσο-
 φος μὲν πρὸς τοῦτο προσέβαλλεν εὐθύς ἦκων· ἐπειδὴ δὲ ἡ
 πρώτη τάξις ἀπέκαμνεν, ἄλλη προσήει καὶ αὐτῆς ἄλλη· οὐ
 γὰρ ἦν ἀθρόοις περιστῆναι, ἀλλὰ ποταμὸς ἦν κύκλω. Υ

ΥἘπειδὴ δὲ Ξενοφῶν ἦλθε σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξι καὶ πελ- § 3-4
 τασταῖς καὶ ὀπλίταις, ἐνταῦθα δὴ λέγει Χειρίσοφος· «Εἰς
 καλὸν ἦκατε· τὸ γὰρ χωρίον αἰρετέον, τῇ γὰρ στρατιᾷ οὐκ
 ἔστι τὰ ἐπιτήδεια, εἰ μὴ ληψόμεθα τὸ χωρίον». ἐνταῦθα δὴ
 κοινῇ ἐβουλεύοντο· καὶ τοῦ Ξενοφώντος ἐρωτῶντος, τί τὸ
 κωλύον εἴη εἰσελθεῖν, εἶπεν ὁ Χειρίσοφος· «Μία αὕτη πάρο-
 δός ἐστιν ἣν ὄραξ· ὅταν δὲ τις ταύτην πειράται παριέναι, κυλίν-
 δουσι λίθους ὑπὲρ ταύτης ἀπὸ τῆς ὑπερεχούσης πέτρας· ὅς
 δ' ἂν καταληφθῇ, οὕτω διατίθεται». ἅμα δ' ἔδειξε συντετριμ-
 μένους ἀνθρώπους καὶ σκέλη καὶ πλευράς. Υ

◊ Ἦν δὲ τοὺς λίθους ἀναλώσωσιν», ἔφη ὁ Ξενοφῶν, «ἄλλο § 5-7
 τι ἢ οὐδὲν κωλύει παριέναι; οὐ γὰρ δὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὀρώ-
 μεν, εἰ μὴ ὀλίγους τούτους ἀνθρώπους, καὶ τούτων δύο ἢ
 τρεῖς ὀπλισμένους. τὸ δὲ χωρίον, ὡς καὶ σὺ ὄραξ, σχεδὸν
 τρία ἡμίπλευθρά ἐστιν, ὃ δεῖ βαλλομένους διαλθεῖν· τούτου δὲ
 ὅσον πλέθρον δασὺ πίτυσι διαλειπούσαις μεγάλαις, ἀνθ' ὧν

ἐστηκότες ἄνδρες τί ἂν πάσχοιεν ἢ ὑπὸ τῶν φερομένων λίθων ἢ ὑπὸ τῶν κυλινδομένων; τὸ λοιπὸν οὖν ἤδη γίνεταί ὡς ἡμίπλευρον, ὃ δεῖ, ὅταν λωφήσωσιν οἱ λίθοι, παραδραμεῖν». «Ἄλλὰ εὐθύς», ἔφη ὁ Χειρίσοφος, «ἐπειδὴν ἀρξώμεθα εἰς τὸ δασὺ προϊέναι, φέρονται οἱ λίθοι πολλοί». «Αὐτὸ ἂν», ἔφη, «τὸ δέον εἶη· θάττον γὰρ ἀναλώσουσι τοὺς λίθους, ἀλλὰ πορευώμεθα, ἔνθεν ἡμῖν μικρόν τι παραδραμεῖν ἔσται, ἣν δυνώμεθα, καὶ ἀπελθεῖν βράδιον, ἣν βουλώμεθα».

§ 8-9 Ἐντεῦθεν ἐπορευόντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν καὶ Καλλιμάχος Παρράσιος λοχαγός· τούτου γὰρ ἡ ἡγεμονία ἦν τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγῶν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· οἱ δὲ ἄλλοι λοχαγοὶ ἔμενον ἐν τῇ ἀσφαλεῖ. μετὰ τούτου οὖν ὑπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι ὡς ἑβδομήκοντα, οὐχ ἄθροοι, ἀλλὰ καθ' ἓνα, ἕκαστος φυλαττόμενος ὡς ἐδύνατο. Ἀγασίας δὲ ὁ Στυμφάλιος καὶ Ἀριστώνυμος Μεθυδριεύς, καὶ οὗτοι τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγοὶ ὄντες, καὶ ἄλλοι δὲ ἐφέστασαν ἔξω τῶν δένδρων· οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλὲς ἐν τοῖς δένδροις ἐστάναι πλέον ἢ τὸν ἓνα λόχον.

§ 10-12 Ἐνθα δὲ Καλλιμάχος μηχανάται τι προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν αὐτός, δύο ἢ τρία βήματα· ἐπεὶ δὲ οἱ λίθοι φέροντο, ἀνέχαζεν εὐπετῶς ἐφ' ἐκάστης δὲ προδρομῆς πλέον ἢ δέκα ἄμαξαι πέτρων ἀνηλίσκοντο. ὁ δὲ Ἀγασίας ὡς ὄρᾳ τὸν Καλλιμάχον ἄ ἐποίει, καὶ τὸ στράτευμα πᾶν θεώμενον, δείσας, μὴ οὐ πρῶτος παραδράμῃ εἰς τὸ χωρίον, οὔτε τὸν Ἀριστώνυμον, πλησίον ὄντα, παρακαλέσας οὔτε Εὐρύλοχον τὸν Λουσιέα, ἐταίρους ὄντας, οὔτε ἄλλον οὐδένα, χωρεῖ αὐτὸς καὶ παρέρχεται πάντας. ὁ δὲ Καλλιμάχος, ὡς ὄρᾳ αὐτὸν παριόντα, ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τῆς ἵτους· ἐν δὲ τούτῳ παρῆθαι αὐτοὺς Ἀριστώνυμος Μεθυδριεύς, καὶ μετὰ τούτον Εὐρύλοχος Λουσιεύς· πάντες γὰρ οὗτοι ἀντεποιοῦντο ἀρετῆς καὶ ἀντηγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους· καὶ οὕτως ἐρίζοντες αἰρούσι

τὸ χωρίον. ὡς γὰρ ἅπαξ εἰσέδραμον, οὐδείς πέτρος ἄνωθεν ἤνέχθη.

Ἐνταῦθα δὴ δεινὸν ἦν θέαμα· αἱ γὰρ γυναῖκες, ῥίπτουσαι § 13-14
τὰ παιδία, εἶτα ἑαυτὰς ἐπικατερρίπτουν, καὶ οἱ ἄνδρες ὡσαύ-
τως. ἐνταῦθα δὴ καὶ Αἰνεΐας Στυμφάλιος λοχαγός, ἰδὼν τινα
θέοντα ὡς ῥίφοντα ἑαυτόν, στολὴν ἔχοντα καλήν, ἐπιλαμβά-
νεται ὡς κωλύσων· ὁ δὲ αὐτὸν ἐπισπᾶται, καὶ ἀμφοτέρωδι
ῥιχοντο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι καὶ ἀπέθανον. ἐντεῦθεν
ἄνθρωποι μὲν πάνυ ὀλίγοι ἐλήφθησαν, βόες δὲ καὶ ὄνοι
πολλοὶ καὶ πρόβατα.

Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ Χαλύβων σταθμοὺς ἑπτὰ παρα- § 15-17
σάγγας πεντήκοντα. οὗτοι ἦσαν, ὧν διήλθον, ἀλκιμώτατοί,
καὶ εἰς χεῖρας ἦσαν. εἶχον δὲ θώρακας λινοῦς μέχρι τοῦ
ἤτρου, ἀντὶ δὲ τῶν πτερύγων σπάρτα πυκνὰ ἐστραμμένα.
εἶχον δὲ καὶ κνημίδας καὶ κράνη καὶ παρὰ τὴν ζώνην μαχαί-
ριον ὅσον ξυήλην Λακωνικήν, ᾧ ἔσφαττον, ὧν κρατεῖν
δύναιντο, καὶ ἀποτεμόντες ἂν τὰς κεφαλὰς, ἔχοντες ἐπο-
ρεύοντο, καὶ ἦδον καὶ ἐχώρευον, ὅποτε οἱ πολέμιοι αὐτοὺς
ᾔψεσθαι ἔμελλον. εἶχον δὲ καὶ δόρυ ὡς πεντεκαίδεκα πήχεων,
μίαν λόγχην ἔχον. οὗτοι ἐνέμενον ἐν τοῖς πολισίμασιν. ἐπει-
δὲ παρέλθοιεν οἱ Ἕλληνας, εἶποντο αἰεὶ μαχοῦμενοι. ᾔκουον
δὲ ἐν τοῖς ὄχυροῖς, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐν τούτοις ἀνακεκομι-
σμένοι ἦσαν ὥστε μηδὲν λαμβάνειν αὐτόθεν τοὺς Ἕλληνας,
ἀλλὰ διετράφησαν τοῖς κτήνεσιν, ἃ ἐκ τῶν Ταόχων ἔλαβον.

Ἐκ τούτου οἱ Ἕλληνας ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Ἄρπασον ποτα- § 18-20
μόν, εὖρος τεττάρων πλῆθρων. ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ
Σκυθηνῶν σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας εἴκοσι διὰ πεδίου
εἰς κώμας· ἐν αἷς ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἐπεσιτίσαντο.
ἐντεῦθεν διήλθον σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας εἴκοσι πρὸς
πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα καὶ οἰκουμένην, ἣ ἐκαλεῖτο
Γυμνιάς. ἐκ ταύτης ὁ τῆς χώρας ἄρχων τοῖς Ἕλλησιν ἤγε-

μόνα πέμπει, ὅπως διὰ τῆς ἑαυτῶν πολεμίας χώρας ἄγει αὐτούς. ἐλθὼν δ' ἐκεῖνος λέγει, ὅτι ἄξει αὐτοὺς πέντε ἡμερῶν εἰς χωρίον, ὅθεν ὄφονται θάλατταν· εἰ δὲ μή, τεθνήσκει ἐπιγγεῖλατο· καὶ ἡγούμενος, ἐπειδὴ ἐνέβαλλεν εἰς τὴν πολεμίαν, παρεκελεύετο αἶθειν καὶ φθεῖρειν τὴν χώραν ᾧ καὶ δῆλον ἐγένετο, ὅτι τούτου ἕνεκεν συνέλθει, οὐ τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐνοίας.

§ 21-24 Καὶ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ ὄρος τῆ πέμπτη ἡμέρα· ὄνομα δὲ τῷ ὄρει ἦν Θήχης. ἐπεὶ δὲ οἱ πρῶτοι ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους, κραυγὴ πολλὴ ἐγένετο. ἀκούσας δὲ ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες ἀήθησαν ἔμπροσθεν ἄλλους ἐπιτίθεσθαι πολεμίους· εἶποντο γὰρ ὀπισθεν οἱ ἐκ τῆς καομένης χώρας, καὶ αὐτῶν οἱ ὀπισθοφύλακες ἀπέκτεινάν τέ τινας καὶ ἐξώγησαν, ἐνέδραν ποιησάμενοι, καὶ γέρρα ἔλαβον θασειῶν βοῶν ὠμοβοῖα ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν. ἐπειδὴ δ' ἡ βοή πλείων τε ἐγίγνετο καὶ ἐγγύτερον, καὶ οἱ αἰεὶ ἐπιόντες ἔθεον δρόμῳ ἐπὶ τοὺς αἰεὶ βοῶντας, καὶ πολλῇ μείζων ἐγίγνετο ἡ βοή, ὅσῳ δὴ πλείους ἐγίγνοντο, ἐδόκει δὲ μείζον τι εἶναι τῷ Ξενοφῶντι, καὶ ἀναβάς ἐφ' ἵππον καὶ Λύκιον καὶ τοὺς ἱππέας ἀναλαθὼν παρεβούθει· καὶ τάχα δὲ ἀκούουσι βοῶντων τῶν στρατιωτῶν «θάλαττα, θάλαττα» καὶ παρεγγυώντων. ἔνθα δὲ ἔθεον πάντες καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες, καὶ τὰ ὑποζύγια ἠλαύνετο καὶ οἱ ἵπποι.

§ 25-27 Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πάντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, ἐνταῦθα δὲ περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ στρατηγούς καὶ λοχαγούς θακρύντες, καὶ ἐξαπίνης, ὅτου δὲ παρεγγυήσαντος, οἱ στρατιῶται φέρουσι λίθους καὶ ποιοῦσι κολωνὸν μέγαν. ἐνταῦθα ἀνετίθεσαν δερμάτων πλῆθος ὠμοβοειῶν καὶ βακτηρίας καὶ τὰ αἰχμάλωτα γέρρα, καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτὸς τε κατέτεμνε τὰ γέρρα καὶ τοῖς ἄλλοις διεκελεύετο. μετὰ ταῦτα τὸν ἡγεμόνα οἱ Ἕλληνας ἀποπέμπουσι, δῶρα δόντες ἀπὸ κοινοῦ ἵππον καὶ φιάλην ἀργυρᾶν

καὶ σκευὴν Περσικὴν καὶ δαρεικοὺς δέκα· ἦπει δὲ μάλιστα τοὺς δακτυλίους, καὶ ἔλαθε πολλοὺς παρὰ τῶν στρατιωτῶν. κώμην δὲ δείξας αὐτοῖς, οὐ σκηνήσουσι, καὶ τὴν ὁδόν, ἣν πορεύσονται εἰς Μάκρωνας, ἐπεὶ ἑσπέρα ἐγένετο, ὄψατο ἀπιῶν.

Γ'. Πορεία τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς χώρας τῶν Μακρῶνων.—Οἱ πρὸς τοὺς Κόλχους ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων καὶ ἄφιξις αὐτῶν εἰς Τραπεζοῦντα.

(8, 1—28)

Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν οἱ Ἕλληνες διὰ Μακρῶνων § 1-3 σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας δέκα. τῇ πρώτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ὃς ὄριζε τὴν τῶν Μακρῶνων καὶ τὴν τῶν Σκυθηγῶν. εἶχον δ' ὑπὲρ δεξιῶν χωρίον οἶον χαλεπώτατον καὶ ἐξ ἀριστερᾶς ἄλλον ποταμὸν, εἰς ὃν ἐνέβαλλεν ὁ ὄριζων, δι' οὗ ἔδει διαβῆναι. ἦν δὲ οὗτος δασὺς δένδρεσι παχέσι μὲν οὐ, πυκνοῖς δέ. ταῦτ', ἐπεὶ προσήλθον οἱ Ἕλληνες, ἔκοπτον, σπεύδοντες ἐκ τοῦ χωρίου ὡς τάχιστα ἐξελθεῖν. οἱ δὲ Μάκρωνες, ἔχοντες γέρρα καὶ λόγχας καὶ τριχίνους χιτῶνας, κατ' ἀντιπέραν τῆς διαβάσεως παρατεταγμένοι ἦσαν, καὶ ἀλλήλοις διεκελεύοντο, καὶ λίθους εἰς τὸν ποταμὸν ἔριπτον· ἐξικνούοντο γὰρ οὐ, οὐδ' ἔβλαπτον οὐδέν.

Ἐνθα δὲ προσέρχεται Ξενοφῶντι τῶν πελταστῶν ἀνὴρ, § 4-7 Ἀθήνησι φάσκων δεδουλευκέναι, λέγων, ὅτι γινώσκου τὴν φωνὴν τῶν ἀνθρώπων. «καὶ οἶμαι», ἔφη, «ἐμὴν ταύτην πατρίδα εἶναι· καὶ εἰ μὴ τι κωλύει, ἐθέλω αὐτοῖς διαλεχθῆναι». «Ἄλλ' οὐδὲν κωλύει», ἔφη, «ἀλλὰ διαλέγου καὶ μάθε πρώτον, τίνες εἰσίν». οἱ δ' εἶπον ἐρωτήσαντες ὅτι Μάκρωνες. «Ἐρώτα τοῖνον», ἔφη, «αὐτοὺς, τί ἀντιτετάχαται καὶ χρήζουσιν ἡμῖν πολέμιοι εἶναι». οἱ δ' ἀπεκρίναντο. «Ὅτι καὶ

ὕμεις ἐπὶ τὴν ἡμετέραν χώραν ἔρχεσθε». λέγειν ἐκέλευον οἱ στρατηγοί, ὅτι «οὐ κακῶς γε ποιήσοντες, ἀλλὰ βασιλεῖ πολέμησαντες ἀπερχόμεθα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπὶ θάλατταν βουλόμεθα ἀφικέσθαι». ἡρώτων ἐκεῖνοι, εἰ δοῖεν ἂν τούτων τὰ πιστά. οἱ δ' ἔφασαν καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν ἐθέλειν. ἐντεῦθεν διδῶσιν οἱ Μάκρωνες βαρβαρικὴν λόγχην τοῖς Ἑλλησιν, οἱ δὲ Ἑλληγνες ἐκείνοις Ἑλληγνικήν. ταῦτα γὰρ ἔφασαν πιστὰ εἶναι· θεοὺς δ' ἐπεμαρτύραντο ἀμφοτέροι.

§ 8-9 Μετὰ δὲ τὰ πιστά εὐθὺς οἱ Μάκρωνες τὰ δένδρα συνεξέκοπτον, τὴν τε ὁδὸν ὠδοποιοῦν ὡς διαβιβῶντες, ἐν μέσοις ἀναμειγμένοι τοῖς Ἑλλησι, καὶ ἀγορὰν οἷαν ἐδύναντο παρεῖχον, καὶ παρήγαγον ἐν τρισὶν ἡμέραις, ἕως ἐπὶ τὰ Κόλγων ὄρια κατέστησαν τοὺς Ἑλληνας. ἐνταῦθα ἦν ὄρος μέγα· καὶ ἐπὶ τούτου οἱ Κόλγοι παρατεταγμένοι ἦσαν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἑλληγνες ἀντιπαρετάξαντο φάλαγγα, ὡς οὕτως ἄξοντες πρὸς τὸ ὄρος. ἔπειτα δὲ ἔδοξε τοῖς στρατηγοῖς βουλευσασθαι συλλεγεῖσιν, ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωνιοῦνται.

§ 10-11 Ἐλεξεν οὖν Ξενοφῶν, ὅτι δοκοίη παύσαντας τὴν φάλαγγα λόχους ὀρθίους ποιῆσαι· «ἡ μὲν γὰρ φάλαγξ διασπασθήσεται εὐθὺς· τῇ μὲν γὰρ ἄνοδον, τῇ δὲ εὐδοκον εὐρήσομεν τὸ ὄρος· καὶ εὐθὺς τοῦτο ἀθυμίαν ποιήσει, ὅταν τεταγμένοι εἰς φάλαγγα ταύτην διεσπασμένην ὀρώσιν. ἔπειτα ἦν μὲν ἐπὶ πολλῶν τεταγμένοι προσάγωμεν, περιττεύσουσιν ἡμῶν οἱ πολέμιοι, καὶ τοῖς περιττοῖς χρήσονται, ὅτι ἂν βούλωνται· ἐὰν δὲ ἐπ' ὀλίγων τεταγμένοι ἴωμεν, οὐδὲν ἂν εἴη θαυμαστόν, εἰ διακοπεῖν ἡμῶν ἢ φάλαγξ ὑπὸ ἀθρόων καὶ βελῶν καὶ ἀνθρώπων ἐμπεσόντων· εἰ δὲ πῃ τοῦτο ἔσται, τῇ ὄλῃ φάλαγγι κακὸν ἔσται.

§ 12-13 » Ἀλλά μοι δοκεῖ ὀρθίους τοὺς λόχους ποιησαμένους τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν διαλιπόντας τοῖς λόχοις, ὅσον ἔξω τοὺς ἐσχάτους λόχους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων· καὶ οὕτως ἐσόμεθα τῆς τε τῶν πολεμίων φάλαγγος ἔξω οἱ ἐσχατοί

λόχοι, καὶ ὀρθίους ἄγοντες οἱ κράτιστοι ἡμῶν πρῶτοι προσ-
 ἰασιν, ἣν τε ἂν εὐοδὸν ἦ, ταύτη ἕκαστος ἄξει ὁ λόχος, καὶ
 εἰς τε τὸ διαλείπον οὐ βράδιον ἔσται τοῖς πολεμίοις εἰσελθεῖν,
 ἔνθεν καὶ ἔνθεν λόχων ὄντων, διακόψαι τε οὐ βράδιον ἔσται
 λόχον ὀρθιον προσιόντα. ἐάν τε τις πιέζηται τῶν λόχων, ὁ
 πλησίον βοηθήσει, ἦν τε εἰς πη δυνηθῆ τῶν λόχων ἐπὶ τὸ
 ἄκρον ἀναβῆναι, οὐδεὶς μηκέτι μείνη τῶν πολεμίων ».

Ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐποίησαν ὀρθίους τοὺς λόχους. Ξενοφῶν § 14
 δέ, ἀπιὼν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ, ἔλεγε τοῖς στρα-
 τιώταις· « Ἄνδρες, οὗτοι εἰσιν, οὓς ὁράτε, μόνοι ἔτι ἡμῖν
 ἐμποδῶν τὸ μὴ ἤδη εἶναι, ἔνθα πάλαι σπεύδομεν· τούτους,
 ἦν πως δυνώμεθα, καὶ ὤμοις δεῖ καταφαγεῖν ».

Ἐπεὶ δ' ἐν ταῖς χώραις ἕκαστοι ἐγένοντο καὶ τοὺς λόχους § 15-18
 ὀρθίους ἐποίησαντο, ἐγένοντο μὲν λόχοι τῶν ὀπλιτῶν ἀμφὶ
 τοὺς ὀγδοήκοντα, ὁ δὲ λόχος ἕκαστος σχεδὸν εἰς τοὺς ἑκατὸν
 τοὺς δὲ πελταστάς καὶ τοὺς τοξότας τριχῆ ἐποίησαντο, τοὺς
 μὲν τοῦ εὐώνυμου ἔξω, τοὺς δὲ τοῦ δεξιοῦ, τοὺς δὲ κατὰ μέσον,
 σχεδὸν ἑξακοσίους ἑκάστους. ἐκ τούτου παρηγγύησαν οἱ στρα-
 τηγοὶ εὐχεσθαι· εὐξάμενοι δὲ καὶ παιανίσαντες ἐπορεύοντο.
 καὶ Χειρίσοφος μὲν καὶ Ξενοφῶν καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς πελτασταί,
 τῆς τῶν πολεμίων φάλαγγος ἔξω γενόμενοι, ἐπορεύοντο· οἱ δὲ
 πολέμιοι, ὡς εἶδον αὐτούς, ἀντιπαραθέοντες οἱ μὲν ἐπὶ τὸ
 δεξιόν, οἱ δὲ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον διεσπάρθησαν, καὶ πολὺ τῆς
 αὐτῶν φάλαγγος ἐν τῇ μέσῳ κενὸν ἐποίησαν. οἱ δὲ κατὰ τὸ
 Ἀρκαδικὸν πελτασταί, ὧν ἦρχεν Αἰσχίνης ὁ Ἀκαρνάν, νομί-
 σαντες φεύγειν, ἀνακραγόντες ἔθεον· καὶ οὗτοι πρῶτοι ἐπὶ τὸ
 ὄρος ἀναβαίνουσιν· συνεφείπετο δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ Ἀρκαδικὸν
 ὀπλιτικόν, ὧν ἦρχε Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος. οἱ δὲ πολέμιοι, ὡς
 ἦρξαντο θεῖν, οὐκέτι ἔστησαν, ἀλλὰ φυγῆ ἄλλος ἄλλῃ ἐτράπετο.

Οἱ δὲ Ἕλληνες ἀναβάντες ἐστρατοπεδεύοντο ἐν πολλαῖς § 19-21
 κώμαις καὶ τὰπιτύθαια πολλὰ ἐχούσαις, καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐδέν,

ἔτι καὶ ἐθαύμασαν τὰ δὲ σμήνη πολλὰ ἦν αὐτόθι, καὶ τῶν κη-
ρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν, πάντες ἄφρονές τε ἐγίνοντο
καὶ ἤμουν καὶ ὀρθὸς οὐδεὶς ἐδύνατο ἵστασθαι, ἀλλ' οἱ μὲν ὀλί-
γον ἐδηδοκότες σφόδρα μεθύουσι ἐθήκεσαν, οἱ δὲ πολὺ μαινο-
μένοις, οἱ δὲ καὶ ἀποθνήσκουσι. ἔκειντο δὲ οὕτω πολλοί, ὥσπερ
τροπῆς γεγενημένης, καὶ πολλή ἦν ἀθυμία. τῇ δ' ὑστεραία
ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς, ἀμφὶ δὲ τὴν αὐτὴν πως ὥραν ἀνεφρόνου·
τρίτῃ δὲ καὶ τετάρτῃ ἀνίσταντο ὥσπερ ἐκ φαρμακοποσίας.

§ 22-24 Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν δύο σταθμοὺς παρασάγγας ἐπτά,
καὶ ἦλθον ἐπὶ θάλατταν εἰς Τραπεζούντα, πόλιν Ἑλληνίδα
οἰκουμένην ἐν τῇ Εὐξεινῷ Πόντῳ, Σινωπέων ἀποικίαν ἐν τῇ
Κόλχων χώρα. ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα
ἐν ταῖς τῶν Κόλχων κώμαις· κἀντεῦθεν ὀρμώμενοι ἐλήζοντο
τὴν Καλιχίδα. ἀγορὰν δὲ παρείχον τῷ στρατοπέδῳ Τραπε-
ζούντιαι, καὶ ἐδέξαντό τε τοὺς Ἕλληνας καὶ τὰ ξένια ἔδοσαν
βοῦς καὶ ἄλφιστα καὶ οἶνον. συνδιεπράττοντο δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν
πλησίον Κόλχων τῶν ἐν τῇ πεδίῳ μάλιστα οἰκούντων, καὶ
ξένια καὶ παρ' ἐκείνων ἦλθον βόες.

§ 25-26 Μετὰ δὲ τοῦτο τὴν θυσίαν, ἣν εὗξαντο, παρεσκευάζοντο·
ἦλθον δ' αὐτοῖς ἱκανοὶ βόες ἀποθῆσαι τῷ Διὶ σωτήρια καὶ τῷ
Ἡρακλεῖ ἡγεμόσυνα καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ἃ εὗξαντο. ἐποίη-
σαν δὲ καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐν τῷ ὄρει, ἐνθαπερ ἐσκήνου·
εἶλοντο δὲ Δρακόντιον Σπαρτιάτην, ὃς ἔφυγε παῖς ὢν οἴκο-
θεν, παιδα ἄκων κατακανὼν ξυγλή πατάξας, δρόμου τ' ἐπι-
μεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι. ἐπειδὴ δὲ ἡ θυσία
ἐγένετο, τὰ δέρματα παρέδωσαν τῷ Δρακοντίῳ, καὶ ἡγει-
σθαι ἐκέλευον, ὅπου τὸν δρόμον πεποιηκῶς εἴη. ὁ δὲ δείξας
οὐπερ ἐστιγκότες ἐτύγγανον. «Οὗτος ὁ λόφος», ἔφη, «κάλλι-
στος τρέχειν, ὅπου ἂν τις βούληται». «Πῶς οὖν», ἔφασαν,
«δυνήσονται παλαιεῖν ἐν σκληρῷ καὶ δασεῖ οὕτως;» ὁ δ' εἶπε·
«Μᾶλλον τι ἀνιάσεται ὁ καταπεσών».

Ἦγωνίζοντο δὲ παῖδες μὲν στάδιον τῶν αἰχμαλώτων οἱ § 27-28 πλείστοι, δόλιχον δὲ Κρήτες πλείους ἢ ἐξήκοντα, πάλιν δὲ καὶ

πτυγμὴν καὶ παγκράτιον ἕτεροι καὶ καλὴ θέα ἐγένετο· πολλοὶ γὰρ κατέβησαν καὶ ἄτε θεωμένων τῶν ἐταίρων, πολλὴ φιλονικία ἐγένετο. ἔθεον δὲ καὶ ἵπποι, καὶ ἔδει αὐτούς, κατὰ τοῦ πρᾶνου ἐλάσαντας, ἐν τῇ θαλάττῃ ὑποστρέψαντας, πάλιν ἄνω πρὸς τὸν βωμὸν ἄγειν. καὶ

Τυσαπέους

κάτω μὲν οἱ πολλοὶ ἐκαλινδοῦντο· ἄνω δὲ πρὸς τὸ ἰσχυρῶς ἔρθιον μόλις βᾶδην ἐπορεύοντο οἱ ἵπποι· ἔνθα πολλή, κραυγὴ, καὶ γέλωσ καὶ παρακείμεσις ἐγένετο.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

*Α'. Διαμονή τῶν Ἑλλήνων ἐν Τραπεζοῦντι
καὶ σύσκεψις αὐτῶν περὶ τῆς περαιτέρω πορείας.*

(1, 1-17)

- § 1 Ὅσα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ὅσα ἐν τῇ πορείᾳ τῇ μέχρι ἐπὶ θάλατταν τὴν ἐν τῇ Εὐξεινῇ Πόντῳ, καὶ ὡς εἰς Τραπεζοῦντα πόλιν Ἕλλη- νίδα ἀφίκοντο, καὶ ὡς ἀπέθυσαν, ἃ εὕξαντο σωτήρια θύσειν, ἔνθα πρῶτον εἰς φιλίαν γῆν ἀφίκοντο, ἐν τῇ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται.
- § 2-4 Ἐκ δὲ τούτου συνελθόντες ἐβουλεύοντο περὶ τῆς λοιπῆς πορείας· ἀνέστη δὲ πρῶτος Λέων Θούριος καὶ ἔλεξεν ὧδε· «Ἐγὼ μὲν τοίνυν», ἔφη, «ὦ ἄνδρες, ἀπείρημα ἤδη συσκευα- ζόμενος καὶ βαδίζων καὶ τρέχων καὶ τὰ ὄπλα φέρων καὶ ἐν τάξει ἰὼν καὶ φυλακᾶς φυλάττων καὶ μαχόμενος, ἐπιθυμῶ δὲ ἤδη, παυσάμενος τούτων τῶν πόνων, ἐπεὶ θάλατταν ἔχομεν, πλεῖν τὸ λοιπόν, καὶ ἐκταθεὶς ὡσπερ Ὀδυσσεὺς ἀφικέσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα». ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται ἀνεθορύβη- σαν, ὡς εὖ λέγοι καὶ ἄλλος ταῦτα ἔλεγε, καὶ πάντες οἱ πα- ριόντες. ἔπειτα δὲ Χειρίσοφος ἀνέστη καὶ εἶπεν ὧδε· «Φίλος μοὶ ἐστίν, ὦ ἄνδρες, Ἄναξιβις, ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγχάνει. ἦν οὖν πέμψητέ με, οἶμαι ἂν ἔλθειν καὶ τριήρεις ἔχων καὶ πλοῖα τὰ ἡμᾶς ἄξοντα· ὑμεῖς δέ, εἴπερ πλεῖν βούλεσθε, περι- μένετε, ἔστ' ἂν ἐγὼ ἔλθω· ἤξω δὲ ταχέως». ἀκούσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται ἤσθησάν τε καὶ ἐψηφίσαντο πλεῖν αὐτὸν ὡς τάχιστα.
- § 5-7 Μετὰ τούτον Ξενοφῶν ἀνέστη καὶ ἔλεξεν ὧδε· «Χειρίσο- φος μὲν δὴ ἐπὶ πλοῖα στέλλεται, ἡμεῖς δὲ ἀναμενοῦμεν. ὅσα

μοι οὖν δοκεῖ καιρὸς εἶναι ποιεῖν ἐν τῇ μονῇ, ταῦτα ἐρῶ. πρῶτον μὲν τὰ ἐπιτήδεια δεῖ πορίζεσθαι ἐκ τῆς πολεμίας· οὔτε γὰρ ἀγορὰ ἔστιν ἱκανὴ οὔτε, ὅτου ὠνησόμεθα, εὐπορία, εἰ μὴ ὀλίγοις τισίν· ἡ δὲ χώρα πολεμία· κίνδυνος οὖν πολλοὺς ἀπόλλυσθαι, ἣν ἀμελῶς τε καὶ ἀφυλάκτως πορευήσθε ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια. ἀλλὰ μοι δοκεῖ σὺν προνομαῖς λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἄλλως δὲ μὴ πλανᾶσθαι, ὡς σφύζησθε, ἡμᾶς δὲ τούτων ἐπιμελεῖσθαι». ἔδοξε ταῦτα.

«Ἐτι τοίνυν ἀκούσατε καὶ τάδε. ἐπὶ λείαν γὰρ ὑμῶν ἐκ- § 8
πορεύονται τινες. οἶμαι οὖν βέλτιστον εἶναι ἡμῖν εἰπεῖν τὸν μέλλοντα ἐξιέναι, φράζειν δὲ καὶ ὅποι, ἵνα καὶ τὸ πλῆθος εἰδῶμεν τῶν ἐξιόντων καὶ τῶν μενόντων, καὶ συμπαρασκευάζωμεν, ἐάν τι δέη, κἂν βοηθῆσαι τι καιρὸς ᾗ, εἰδῶμεν, ὅποι δεήσει βοηθεῖν, καὶ ἐάν τις τῶν ἀπειροτέρων ἐγχειρῆ ποι, συμβουλευώμεν, πειρώμενοι εἰδέναί τὴν δύναμιν, ἐφ' οὗς ἂν ἴωσιν». ἔδοξε καὶ ταῦτα.

«Ἐννοεῖτε δὲ καὶ τόδε», ἔφη. «σχολῆ τοῖς πολεμίοις § 9-11
λήξεσθαι, καὶ δικαίως ἡμῖν ἐπιβουλευούσιν· ἔχομεν γὰρ τὰ ἐκείνων ὑπερκάθηται δὲ ἡμῶν. φυλακὰς δὲ μοι δοκεῖ δεῖν περὶ τὸ στρατόπεδον εἶναι· ἐὰν οὖν κατὰ μέρος φυλάττωμεν καὶ σκοπῶμεν, ἤττον ἂν δύναιτο ἡμᾶς θηρᾶν οἱ πολέμοι. ἔτι τοίνυν τάδε ὁρᾶτε. εἰ μὲν ἠπιστάμεθα σαφῶς, ὅτι ἤξει πλοῖα Χειρίσοφος ἄγων ἱκανά, οὐδὲν ἂν ἔδει ὧν μέλλω λέγειν· νῦν δ' ἐπεὶ τοῦτο ἄδηλον, δοκεῖ μοι πειρᾶσθαι πλοῖα συμπαρασκευάζειν καὶ αὐτόθεν. ἦν μὲν γὰρ ἔλθῃ ἔχων, ὑπαρχόντων ἐνθάδε ἐν ἀφθονωτέροις πλευσόμεθα· ἦν δὲ μὴ ἄγῃ, τοῖς ἐνθάδε χρησόμεθα· ὁρῶ δὲ ἐγὼ πλοῖα πολλάκις παραπλέοντα· εἰ οὖν, αἰτησάμενοι παρὰ Τραπεζουντίων μακρὰ πλοῖα, κατάγοιμεν καὶ φυλάττοιμεν αὐτά, τὰ πηδάλια παραλυόμενοι, ἕως ἂν ἱκανὰ τὰ ἄξοντα γένηται, ἴσως ἂν οὐκ ἀπορρήσαιμεν κομιδῆς, οἷας δεόμεθα». ἔδοξε καὶ ταῦτα.

Κ. Κοσμᾶ Ἐεροφῶντος Ἀνάβασις (IV-VII). Ἐκδ. ἐξέδομη 3

§ 12-13 « Ἐννοήσατε δ' », ἔφη, « εἰ εἰκὸς καὶ τρέφειν ἀπὸ κοινοῦ, οὓς ἂν καταγάγωμεν, ὅσον ἂν χρόνον ἡμῶν ἕνεκεν μένωσι, καὶ ναῦλον συνθέσθαι, ὅπως ὠφελούντες καὶ ὠφελῶνται ». ἔδοξε καὶ ταῦτα. « Δοκεῖ τοίνυν μοι », ἔφη, « ἦν ἄρα καὶ ταῦτα ἡμῖν μὴ ἐκπεραίνηται, ὥστε ἔχειν ἀρκοῦντα πλοῖα, τὰς ὁδοὺς, ἃς δυσπόρους ἀκούομεν εἶναι, ταῖς παρὰ θάλατταν οἰκουσαῖς πόλεσιν ἐντείλασθαι ὁδοποιεῖν· πείσονται γὰρ καὶ διὰ τὸ φοβεῖσθαι καὶ διὰ τὸ βούλεσθαι ἡμῶν ἀπαλλαγῆναι ».

§ 14-17 Ἐνταῦθα δὲ ἀνέκραγον, ὡς οὐδέοι ὁδοιπορεῖν. ὁ δὲ ὡς ἔγνω τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν, ἐπεψήφισε μὲν οὐδέν, τὰς δὲ πόλεις ἐκούσας ἔπεισεν ὁδοποιεῖν, λέγων, ὅτι θάττον ἀπαλλάξονται, ἦν εὐποροὶ γένωνται αἱ ὁδοί. ἔλαβον δὲ καὶ πεντηκόντορον παρὰ τῶν Τραπεζουντίων, ἣ ἐπέστησαν Δέξιππον Λάκωνα περίοικον. οὗτος, ἀμελήσας τοῦ συλλέγειν πλοῖα, ἀποδράς ὄχητο ἔξω τοῦ Πόντου, ἔχων τὴν ναῦν. οὗτος μὲν οὖν δίκαια ἔπαθεν ὕστερον· ἐν Θράκῃ γὰρ παρὰ Σεύθῃ πολυπραγμονῶν τι ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου τοῦ Λάκωνος. ἔλαβον δὲ καὶ τριακόντορον, ἣ ἐπεστάθη Πολυκράτης Ἀθηναῖος, ὅς, ὅποσα λαμβάνοι πλοῖα, κατήγεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καὶ τὰ μὲν ἀγώγιμα, εἴ τι ἦγον, ἐξαιρούμενοι φύλακας καθίστασαν, ὅπως σῶα εἴη, τοῖς δὲ πλοῖοις ἐχρήσαντο εἰς παραγωγὴν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἦν, ἐπὶ λείαν ἐξῆσαν οἱ Ἕλληνες, καὶ οἱ μὲν ἐλάμβανον, οἱ δὲ καὶ οὐ. Κλεαίνετος δ', ἐξαγαγὼν καὶ τὸν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλον λόχον πρὸς χωρίον χαλεπὸν, αὐτὸς τε ἀπέθανε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

[Περὶληψις τοῦ κεφαλαίου 2 :

Ἐπειδὴ τὰ τροφίμα ἤρχισαν νὰ ἐκλίπωσιν, εἰσβάλλουσι οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν πλησίον ὄρεινὴν χώραν τῶν Δριλῶν· οἱ Δρίλοι ἐμπρήσαντες πάντα τὰ ἀλώσιμα χωρία τῶν συρρέουσιν ἅπαντες μετὰ τῶν ὑπαρχόντων εἰς χωρίον τι ὄχυρόν, τὴν ἑαυτῶν μητροπόλιν· ταύτην οἱ Ἕλληνες μετὰ μακρὰν μάχην κυριεύουσι καὶ πυρπολοῦσι· τὴν δ' ὕστεραίαν ἐπανέρχονται εἰς τὴν Τραπεζοῦντα ἔχοντες τροφάς].

*Β'. "Αφίξεις τῶν Ἑλλήνων εἰς Κερασσοῦντα. — Δια-
νομή τῶν ἐκ τῶν λαφύρων χρημάτων καὶ τρόπος,
καθ' ὃν χρησιμοποιεῖ ὁ Ξενοφῶν τὰ διὰ τοὺς
θεοὺς παραδοθέντα αὐτῷ χρήματα.*

(3, 1—13)

Ἐπεὶ δὲ οὔτε Χειρίσοφος ἦκεν οὔτε πλοῖα ἱκανὰ ἦν οὔτε § 1-3
τὰ ἐπιτήδεια ἦν λαμβάνειν ἔτι, ἐδόκει ἀπιτέον εἶναι. καὶ εἰς
μὲν τὰ πλοῖα τοὺς τε ἀσθενούντας ἐνεβίβασαν καὶ τοὺς ὑπὲρ
τετταράκοντα ἔτη καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τῶν σκευῶν,
ἄσα μὴ ἀνάγκη ἦν ἔχειν. καὶ Φιλήσιον καὶ Σοφαίνετον τοὺς
πρεσβυτάτους τῶν στρατηγῶν εἰσβιβάσαντες, τούτων ἐκέλευον
ἐπιμελεῖσθαι· οἱ δὲ ἄλλοι ἐπορεύοντο· ἡ δὲ ὁδὸς ὠδοποιημένη
ἦν. καὶ ἀφικνοῦνται πορευόμενοι εἰς Κερασσοῦντα τριταῖοι,
πόλιν Ἑλληνίδα ἐπὶ θαλάττῃ, Σινωπέων ἀποικον ἐν τῇ Κολ-
χίδι χώρα. ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας δέκα· καὶ ἐξέτασις σὺν
τοῖς ὄπλοις ἐγίγνετο καὶ ἀριθμὸς, καὶ ἐγένοντο ὀκτακισχι-
λιοὶ καὶ ἑξακόσιοι. οὗτοι ἐσώθησαν· οἱ δὲ ἄλλοι ἀπώλοντο
ὑπὸ τε τῶν πολεμίων καὶ χιόνος καὶ εἴ τις νόσφ.

Ἐνταῦθα καὶ διαλαμβάνουσι τὸ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων § 4-6
ἀργύριον γενόμενον. καὶ τὴν δεκάτην, ἣν τῷ Ἀπόλλωνι ἐξεί-
λον καὶ τῇ Ἐφεσίᾳ Ἀρτέμιδι, διέλαβον οἱ στρατηγοὶ τὸ μέρος
ἕκαστος φυλάττειν τοῖς θεοῖς· ἀντὶ δὲ Χειρισόφου Νέων ὁ
Ἀσιναιὸς ἔλαβεν. Ξενοφῶν σὺν τὸ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀνά-
θημα ποιησάμενος ἀνατίθησιν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς τῶν Ἀθη-
ναίων θησαυρὸν καὶ ἐπέγραψε τό τε αὐτοῦ ὄνομα καὶ τὸ
Προξένου, ὃς σὺν Κλεάρχῳ ἀπέθανε· ξένος γὰρ ἦν αὐτοῦ. τὸ
δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας, ὅτ' ἀπήει σὺν Ἀγησιλάφῳ
ἐκ τῆς Ἀσίας τὴν εἰς Βοιωτοὺς ὁδόν, καταλείπει παρὰ Μεγα-
θύρῳ τῷ τῆς Ἀρτέμιδος νεωκόρῳ, ὅτι αὐτὸς κινδυνεύσων

ἐδόκει ἰέναι, καὶ ἐπέστειλεν, ἦν μὲν αὐτὸς σωθῆναι, αὐτῷ ἀποδοῦναι· ἦν δέ τι πάθη, ἀναθῆναι ποιησάμενον τῆ Ἀρτέμιδι, ὅτι οἴοιτο χαριεῖσθαι τῆ θεῆ.

§ 7-8 Ἐπεὶ δ' ἔφευγεν ὁ Ξενοφῶν, κατοικοῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐν Σκιλλοῦντι παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἀφικνεῖται Μεγάθυζος εἰς Ὀλυμπίαν θεωρήσων, καὶ ἀποδίδωσι τὴν παρακαταθήκην αὐτῷ. Ξενοφῶν δὲ λαθῶν χωρίον ὠνεῖται τῆ θεῆ, ὅπου ἀνεῖλεν ὁ θεός. ἔτυχε δὲ διαρρέων διὰ τοῦ χωρίου ποταμὸς Σελινοῦς, καὶ ἐν Ἐφέσῳ δὲ παρὰ τὸν τῆς Ἀρτέμιδος νεὼν Σελινοῦς ποταμὸς παραρρεῖ. καὶ ἰχθύες τε ἐν ἀμφοτέροις ἔνεισι καὶ κόγχα· ἐν δὲ τῷ ἐν Σκιλλοῦντι χωρίῳ καὶ θήραι πάντων, ὅποσα ἐστὶν ἀγρευόμενα θηρία.

§ 9-10 Ἐποίησε δὲ καὶ βωμὸν καὶ ναὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀργυρίου, καὶ τὸ λοιπὸν δὲ ἀεὶ, δεκατεύων τὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὠραία, θυσίαν ἐποίει τῆ θεῆ, καὶ πάντες οἱ πολῖται καὶ οἱ πρόσχωροι ἄνδρες καὶ γυναῖκες μετείχον τῆς ἑορτῆς. παρεῖχε δὲ ἡ θεὸς τοῖς σκηνοῦσιν ἄλφιστα, ἄρτους, οἶνον, τραγήματα, καὶ τῶν θυσιῶν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς νομῆς λάχος, καὶ τῶν θηρευομένων δέ. καὶ γὰρ θήραν ἐποιούντο εἰς τὴν ἑορτὴν οἱ τε Ξενοφώντας παῖδες καὶ οἱ τῶν ἄλλων πολιτῶν, οἱ δὲ βουλόμενοι καὶ ἄνδρες συνεθήρων· καὶ ἠλίσκετο τὰ μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ χώρου, τὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς Φολόης, σῦες καὶ δορκάδες καὶ ἔλαφοι.

§ 11-13 Ἔστι δὲ ἡ χώρα, ἣ ἐκ Λακεδαιμόνος εἰς Ὀλυμπίαν πορεύονται, ὡς εἴκοσι στάδιοι ἀπὸ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἱεροῦ. ἐνὶ δ' ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ καὶ λειμῶν καὶ ὄρη δένδρων μεστὰ, ἱκανὰς σῦς καὶ αἰγᾶς καὶ βοῦς τρέφειν καὶ ἵππους, ὥστε καὶ τὰ τῶν εἰς τὴν ἑορτὴν ἰόντων ὑποζύγια εὐωχεῖσθαι. περὶ δὲ αὐτὸν τὸν ναὸν ἄλλος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη, ὅσα ἐστὶ τρωκτὰ ὠραία. ὁ δὲ ναός, ὡς μικρὸς μεγάλῳ, τῷ ἐν Ἐφέσῳ εἴκασται, καὶ τὸ ξόανον εἰσικεν, ὡς κυπαρίττινον χρυσοῦ ὄντι, τῷ ἐν

Ἐφέσῳ. καὶ στήλη ἔστηκε παρὰ τὸν ναὸν γράμματα ἔχουσα·
 ΙΕΡΟΣ Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ. ΤΟΝ ΕΧΟΝΤΑ ΚΑΙ
 ΚΑΡΗΟΥΜΕΝΟΝ ΤΗΝ ΜΕΝ ΔΕΚΑΤΗΝ ΚΑΤΑΘΥΕΙΝ
 ΕΚΑΣΤΟΥ ΕΤΟΥΣ. ΕΚ ΔΕ ΤΟΥ ΠΕΡΙΤΤΟΥ ΤΟΝ ΝΑΟΝ
 ΕΠΙΣΚΕΥΑΖΕΙΝ. ΑΝ ΔΕ ΤΙΣ ΜΗ ΠΟΙΗΙ ΤΑΥΤΑ ΤΗ
 ΘΕΩΙ ΜΕΛΗΣΕΙ.

Παυλοποιήματα

*Γ'. Πορεία τῶν Ἑλλήνων διὰ τῆς χώρας
 τῶν Μοσσυνοίκων.*

(4, 1—31)

Ἐκ Κερασούντος δὲ κατὰ θάλατταν μὲν ἐκομίζοντο, ὅπερ § 1-3
 καὶ πρόσθεν, οἱ δὲ ἄλλοι κατὰ γῆν ἐπορεύοντο. ἐπεὶ δὲ ἦσαν
 ἐπὶ τοῖς Μοσσυνοίκων ὄριοις, πέμπουσιν εἰς αὐτοὺς Τιμησί-
 θεον τὸν Τραπεζούντιον, πρόξενον ὄντα τῶν Μοσσυνοίκων,
 ἐρωτῶντες, πότερον ὡς διὰ φιλίας ἢ διὰ πολεμίας πορεύσον-
 ται τῆς χώρας. οἱ δὲ εἶπον, ὅτι οὐ διήσειεν· ἐπίστευον γὰρ
 τοῖς χωρίοις. ἐνταῦθεν λέγει ὁ Τιμησίθεος, ὅτι πολέμιοι τού-
 τοις εἰσὶν οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα. καὶ ἐδόκει καλέσαι ἐκείνους, εἰ
 βούλοιντο συμμαχίαν ποιήσασθαι· καὶ πεμφθεὶς ὁ Τιμησίθεος,
 ἦκεν ἄγων τοὺς ἄρχοντας.

Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, συνήλθον οἱ τε τῶν Μοσσυνοίκων ἄρ- § 4-10
 χοντες καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἔλεξε Ξενοφῶν,
 ἡρμήνευε δὲ Τιμησίθεος· «ὦ ἄνδρες Μοσσύνοικοι, ἡμεῖς
 βουλόμεθα διασωθῆναι πρὸς τὴν Ἑλλάδα πεζῶν· πλοῖα γὰρ
 οὐκ ἔχομεν· κωλύουσι δὲ οὗτοι ἡμᾶς, οὓς ἀκούομεν ὑμῖν
 πολεμίους εἶναι. εἰ οὖν βούλεσθε, ἔξεστιν ὑμῖν ἡμᾶς λαβεῖν
 συμμαχούς καὶ τιμωρήσασθαι, εἴ τί ποτε ὑμᾶς οὗτοι ἠδική-
 κασι, καὶ τὸ λοιπὸν ὑμῶν ὑπηκόους εἶναι τούτους. εἰ δὲ ἡμᾶς
 ἀφήσετε, σκέψασθε, πόθεν αὐτῆς ἂν τσαούτην δύναμιν λάβοιτε

σύμμαχον». πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο ὁ ἄρχων τῶν Μοσσυνοίκων, ὅτι καὶ βούλοιντο ταῦτα καὶ δέχονται τὴν συμμαχίαν. «Ἄγετε δὴ», ἔφη ὁ Ξενοφῶν, «τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι, ἂν σύμμαχοι ὑμῶν γενώμεθα, καὶ ὑμεῖς τί οἰοί τε ἔσεσθε ἡμῖν συμπράξαι περὶ τῆς διόδου;». οἱ δὲ εἶπον, ὅτι «ἴκανοί ἐσμεν εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλειν ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα τὴν τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίων, καὶ δεῦρο ὑμῖν πέμψαι ναῦς τε καὶ ἄνδρας, οἵτινες ὑμῖν συμμαχοῦνται τε καὶ τὴν ὁδὸν ἡγήσονται».

§ 11-14 Ἐπὶ τούτοις πιστὰ δόντες καὶ λαβόντες ᾤχοντο. καὶ ἦγον τῇ ὑστεραίᾳ ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυλα καὶ ἐν ἑκάστῳ τρεῖς ἄνδρας, ὧν οἱ μὲν δύο ἐκθάντες εἰς τάξιν ἔθεντο τὰ ὄπλα, ὁ δὲ εἰς ἐνέμενον. καὶ οἱ μὲν λαβόντες τὰ πλοῖα ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ μένοντες ἐξετάξαντο ὧδε· ἔστησαν ἀνὰ ἑκατὸν μάλιστα οἷον χοροὶ ἀντιστοιχοῦντες ἀλλήλοις, ἔχοντες γέρρα πάντες λευκῶν βοῶν δασέα, εἰκασμένα κιττοῦ πετάλῳ, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ παλτὸν ὡς ἐξάπηχυ, ἔμπροσθεν μὲν λόγχην ἔχον, ὀπισθεν δὲ αὐτοῦ τοῦ ξύλου σφαιροειδές. χιτωνίσκους δὲ ἐνεδεδύκεσαν ὑπὲρ γονάτων, πάχος ὡς λινοῦ στρωματοδέσμου, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ δὲ κράνη σκύτινα, οἷάπερ τὰ Παφλαγονικά, κρωβύλον ἔχοντα κατὰ μέσον, ἐγγύτατα τιαρροειδῆ· εἶχον δὲ καὶ σαγάρεις σιδηρᾶς. ἐντεῦθεν ἐξῆρχε μὲν αὐτῶν εἰς, οἱ δὲ ἄλλοι ἅπαντες ἐπορεύοντο ἄδοντες ἐν ῥυθμῷ, καὶ διελθόντες διὰ τῶν τάξεων καὶ διὰ τῶν ὄπλων τῶν Ἑλλήνων, ἐπορεύοντο εὐθὺς πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπὶ χωρίον, ὃ ἐδόκει ἐπιμαχώτατον εἶναι.

§ 15 Ὄκειτο δὲ τοῦτο πρὸ τῆς πόλεως τῆς Μητροπόλεως καλουμένης αὐτοῖς καὶ ἐχούσης τὸ ἀκρότατον τῶν Μοσσυνοίκων. καὶ περὶ τούτου ὁ πόλεμος ἦν· οἱ γὰρ αἰεὶ τοῦτ' ἔχοντες ἐδόκουν ἐγκρατεῖς εἶναι καὶ πάντων Μοσσυνοίκων, καὶ ἔφασαν τούτους οὐ δικαίως ἔχειν τοῦτο, ἀλλὰ κοινὸν ὄν καταλαβόντας πλεονεκτεῖν.

Εἶποντο δ' αὐτοῖς καὶ τῶν Ἑλλήνων τινές, οὐ ταχθέντες § 16-18
 ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ ἀρπαγῆς ἕνεκεν. οἱ δὲ πολέμιοι,
 προσιόντων, τέως μὲν ἠσύχαζον· ἐπεὶ δ' ἐγγύς ἐγένοντο τοῦ
 χωρίου, ἐκδραμόντες τρέπονται αὐτούς, καὶ ἀπέκτειναν συ-
 χνοὺς τῶν βαρβάρων καὶ τῶν συναναβάντων Ἑλλήνων τινάς,
 καὶ ἐδίωκον, μέχρι οὗ εἶδον τοὺς Ἑλληνας βοηθοῦντας· εἶτα
 δὲ ἀποτραπόμενοι ὄχοντο, καὶ ἀποτεμόντες τὰς κεφαλὰς
 τῶν νεκρῶν ἐπεδείκνυσαν τοῖς Ἑλλησι καὶ τοῖς ἑαυτῶν πολε-
 μίοις, καὶ ἅμα ἐχόρευον, νόμφ τινὶ ἄδοντες. οἱ δὲ Ἑλληνες
 μάλα ἤχθοντο, ὅτι τοὺς τε πολεμίους ἐπεποιήκεσαν θρασυ-
 τέρους καὶ ὅτι οἱ ἐξεληθόντες Ἑλληνες σὺν αὐτοῖς ἐπεφεύ-
 γεσαν, μάλα ὄντες συχνοί· ὁ οὐπω πρόσθεν ἐπεποιήκεσαν
 ἐν τῇ στρατείᾳ.

Ξενοφῶν δὲ συγκαλέσας τοὺς Ἑλληνας εἶπεν· «Ἄνδρες § 19-21
 στρατιῶται, μηδὲν ἀθυμήσητε ἕνεκα τῶν γεγενημένων· ἵστε
 γάρ, ὅτι καὶ ἀγαθὸν οὐ μείον τοῦ κακοῦ γεγένηται. πρῶ-
 τον μὲν γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι οἱ μέλλοντες ἡμῖν ἠγείσθαι
 τῷ ὄντι πολέμιοί εἰσιν, οἷσπερ καὶ ἡμᾶς ἀνάγκη· ἔπειτα
 δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ ἀμελήσαντες τῆς σὺν ἡμῖν τάξεως
 καὶ ἱκανοὶ ἠγησάμενοι εἶναι σὺν τοῖς βαρβάροις ταῦτά
 πράττειν, ἅπερ σὺν ἡμῖν, δίκην δεδώκασιν· ὥστε αὐθις ἦττον
 τῆς ἡμετέρας τάξεως ἀπολείψονται. ἀλλ' ὑμᾶς δεῖ παρα-
 σκευάζεσθαι, ὅπως καὶ τοῖς φίλοις οὔσι τῶν βαρβάρων δό-
 ξετε κρείττους αὐτῶν εἶναι, καὶ τοῖς πολεμίοις δηλώσετε,
 ὅτι οὐχ ὁμοίοις ἀνδράσι μαχοῦνται νῦν τε καὶ ὅτε τοῖς ἀτά-
 κταις ἐμάχοντο».

Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν οὕτως ἔμειναν· τῇ δὲ ὕστε- § 22-24
 ραίᾳ θύσαντες, ἐπεὶ ἐκαλλιερήσαντο, ἀριστήσαντες, ὀρθίους
 τοὺς λόχους ποιησάμενοι, καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τὸ εὐώνυ-
 μον κατὰ ταῦτά ταξάμενοι, ἐπορεύοντο τοὺς τοξότας μεταξὺ
 τῶν λόχων ἔχοντες, ὑπολειπομένου μικρὸν τοῦ στόματος

τῶν ὀπλιτῶν. ἦσαν γὰρ τῶν πολεμίων οἱ, εὐζῶνοι κατατρέχοντες, τοῖς λίθοις ἔβαλλον. τούτους ἀνέστελλον οἱ τοξόται καὶ πελτασταί. οἱ δ' ἄλλοι βιάδην ἐπορεύοντο πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ χωρίον, ἀφ' οὗ τῇ προτεραίᾳ οἱ βάρβαροι ἐτρέφθησαν καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς· ἐνταῦθα γὰρ οἱ πολέμοι ἦσαν ἀντιτεταγμένοι. τοὺς μὲν σὺν πελταστὰς ἐδέξαντο οἱ βάρβαροι καὶ ἐμάχοντο, ἐπειδὴ δὲ ἐγγὺς ἦσαν οἱ ὀπλίται, ἐτρέποντο. καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ εὐθὺς εἶποντο, διώκοντες ἄνω πρὸς τὴν πόλιν, οἱ δὲ ὀπλίται ἐν τάξει εἶποντο.

§ 25-26 Ἐπεὶ δὲ ἄνω ἦσαν πρὸς ταῖς τῆς Μητροπόλεως οἰκίαις, ἐνταῦθα οἱ πολέμοι ὁμοῦ δὴ πάντες γενόμενοι ἐμάχοντο καὶ ἐξηκόντιζον τοῖς παλτοῖς, καὶ ἄλλα θόρακα ἔχοντες παχέα μακρά, ὅσα ἀνὴρ ἂν φέροι μόλις, τούτοις ἐπειρῶντο ἀμύνεσθαι ἐκ χειρὸς. ἐπεὶ δὲ οὐχ ὑφίεντο οἱ Ἑλλήνες, ἀλλὰ ὁμόσπε ἐχώρουν, ἔφευγον οἱ βάρβαροι καὶ ἐντεῦθεν, λείποντες ἅπαντες τὸ χωρίον. ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν ὁ ἐν τῇ μόσσουι τῇ ἐπ' ἄκρου ὀικοδομημένῳ, ὃν τρέφουσι πάντες κοινῇ αὐτοῦ μένοντα καὶ φυλάττουσιν, οὐκ ἤθελεν ἐξελθεῖν, οὐδὲ ὁ ἐν τῇ πρότερον αἰρεθέντι χωρίῳ, ἀλλ' αὐτοῦ σὺν τοῖς μοσσύνοις κατεκαύθησαν.

§ 27-29 Οἱ δὲ Ἑλλήνες, διαρπάζοντες τὰ χωρία, εὕρισκον θησαυροὺς ἐν ταῖς οἰκίαις ἄρτων νενηγμένων πατρίους, ὡς ἔφασαν οἱ Μοσσύνοικοι, τὸν δὲ νέον σίτον ἔτι σὺν τῇ καλάμῃ ἀποκειμένον· ἦσαν δὲ ζεαὶ οἱ πλείοται. καὶ δελφίνων τεμάχη ἐν ἀμπορεῦσιν εὕρισκετο τεταριχευμένα καὶ στέαρ ἐν τεύχεσι τῶν δελφίνων, ᾧ ἐχρῶντο οἱ Μοσσύνοικοι, καθάπερ οἱ Ἑλλήνες τῇ ἐλαίῳ· κάρυα δὲ ἐπὶ τῶν ἀνώγειων ἦν πολλὰ τὰ πλατέα, οὐκ ἔχοντα διαφυγὴν οὐδεμίαν. τούτῳ καὶ πλείστῳ σίτῳ ἐχρῶντο ἔψοντες καὶ ἄρτους ὀπτῶντες. σῖνος δὲ εὕρισκετο, ὅς ἄκρατος μὲν ὄξυς ἐφαίνετο εἶναι ὑπὸ τῆς αὐστηρότητος, κερασθεὶς δὲ εὐώδης τε καὶ ἡδύς.

Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες, ἀριστήσαντες ἐνταῦθα, ἐπορεύοντο εἰς § 30-31
τὸ πρόσω, παραδόντες τὸ χωρίον τοῖς συμμαχήσασι τῶν Μοσ-
συνοίκων. ὅποσα δὲ καὶ ἄλλα παρήσαν χωρία τῶν σὺν τοῖς πο-
λεμίοις ὄντων, τὰ εὐπροσδωτάτα οἱ μὲν ἔλειπον, οἱ δὲ ἐκόντες
παρεδίδοσαν. τὰ δὲ πλείστα τοιάδε ἦν τῶν χωρίων. ἀπείχον αἱ
πόλεις ἀπ' ἀλλήλων στάδια ὀγδοήκοντα, αἱ δὲ πλέον, αἱ δὲ
μείον ἀναθοώντων δὲ ἀλλήλων συνήκουον εἰς τὴν ἑτέραν ἐκ
τῆς ἑτέρας πόλεως· οὕτως ὑψηλὴ τε καὶ κοίλη ἡ χώρα ἦν.

*Δ'. Πορεία διὰ τῆς χώρας τῶν Χαλύβων καὶ Τιβα-
ρηνῶν καὶ ἄφιξις εἰς Κοτύωρα. — Αἱ ἐν Κοτυώ-
ροις διαπραγματεύσεις τῶν Σινωπέων πρέσβεων
μετὰ τῶν Ἑλλήνων.*

(5, 1—25)

Διὰ ταύτης τῆς χώρας οἱ Ἕλληνες, διὰ τε τῆς πολέμιας § 1-3
καὶ τῆς φιλίας, ἐπορεύθησαν ἐκτὼ σταθμούς, καὶ ἀφικνοῦνται
εἰς Χάλυβας. οὗτοι ὀλίγοι τε ἦσαν καὶ ὑπήκοοι τῶν Μοσσυ-
νοίκων, καὶ ὁ βίος ἦν τοῖς πλείστοις αὐτῶν ἀπὸ σιδηρείας.
ἐντεῦθεν ἀφικνοῦνται εἰς Τιβαρηνοὺς. ἡ δὲ τῶν Τιβαρηνῶν
χώρα πολὺ ἦν πεδινωτέρα, καὶ χωρία εἶχεν ἐπὶ θαλάττῃ
ἦττον ἐρυμνά. καὶ οἱ στρατηγοὶ ἔχρηζον πρὸς τὰ χωρία
προσβάλλειν καὶ τὴν στρατιάν ὀνηθῆναι τι, καὶ τὰ ξένια, ἃ
ἦκε παρὰ Τιβαρηνῶν, οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ' ἐπιμῆναι κελεύ-
σαντες, ἔστε βουλευσάντο, ἐθύοντο. καὶ πολλὰ καταθυσάντων,
τέλος ἀπεδείξαντο οἱ μάντιες πάντες γνώμην, ὅτι οὐδαμῇ
προσίοντο οἱ θεοὶ τὸν πόλεμον. ἐντεῦθεν δὴ τὰ ξένια ἐδέ-
ξαντο, καὶ ὡς διὰ φιλίας πορευόμενοι δύο ἡμέρας, ἀφίκοντο
εἰς Κοτύωρα, πόλιν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἄποικον, οὖσαν
δ' ἐν τῇ Τιβαρηνῶν χώρα.

§ 4-6 Μέχρι ἐνταῦθα ἐπέξευσεν ἡ στρατιά. πλῆθος τῆς καταβάσεως τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τῆς ἐν Βαβυλῶνι μάχης ἄχρι εἰς Κοτύωρα σταθμοὶ ἑκατὸν εἴκοσι δύο, παρασάγγαι ἑξακόσιοι καὶ εἴκοσι, στάδιοι μύριοι καὶ ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, χρόνου πλῆθος ὀκτὼ μῆνες. ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τετταράκοντα πέντε. ἐν δὲ ταύταις πρῶτον μὲν ταῖς θεοῖς ἔθυσαν, καὶ πομπὰς ἐποίησαν κατὰ ἔθνος ἕκαστοι τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀγῶνας γυμνικούς. τὰ δ' ἐπιτίθεται ἐλάμβανον τὰ μὲν ἐκ τῆς Παφλαγονίας, τὰ δ' ἐκ τῶν χωρίων τῶν Κοτυωριτῶν οὐ γὰρ παρεῖχον ἀγοράν, οὐδ' εἰς τὸ τεῖχος τοὺς ἀσθενούντας ἐδέχοντο.

§ 7-9 Ἐν τούτῳ ἔρχονται ἐκ Σινώπης πρέσβεις, φοβούμενοι περὶ τῶν Κοτυωριτῶν τῆς τε πόλεως, ἣν γὰρ ἐκείνων καὶ φόρον ἐκείνοις ἔφερον, καὶ περὶ τῆς χώρας, ὅτι ἦκουον δηουμένην. καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ στρατόπεδον ἔλεγον προηγόρει δὲ Ἐκατόνυμος, δεινὸς νομιζόμενος εἶναι λέγειν· «Ἐπεμφεν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἡ τῶν Σινωπέων πόλις ἐπαινέσοντάς τε ὑμᾶς, ὅτι νικᾶτε Ἕλληνας ὄντες βαρβάρους, ἔπειτα δὲ καὶ συνηθησομένους, ὅτι διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν, ὡς ἡμεῖς ἠκούσαμεν, πραγμάτων σεφοσμένοι πάρεστε. ἀξιούμεν δέ, Ἕλληνας ὄντες καὶ αὐτοί, ὑφ' ὑμῶν ὄντων Ἑλλήνων ἀγαθὸν μὲν τι πάσχειν, κακὸν δὲ μηδέν· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὑμᾶς οὐδὲν πώποτε ὑπῆρξαμεν κακῶς ποιοῦντες.

§ 10-12 »Κοτυωρίται δὲ οὗτοι εἰσὶ μὲν ἡμέτεροι ἄποικοι, καὶ τὴν χώραν ἡμεῖς αὐτοῖς ταύτην παραδεδώκαμεν, βαρβάρους ἀφελόμενοι· διὸ καὶ δασμὸν ἡμῖν φέρουσιν οὗτοι τεταγμένον καὶ Κερασούντιοι καὶ Τραπεζούντιοι· ὥστε, ὅτι ἂν τούτους κακὸν ποιήσητε, ἡ Σινωπέων πόλις νομίζει πάσχειν. νῦν δὲ ἀκούομεν ὑμᾶς εἰς τε τὴν πόλιν βία παρελθλυθότας ἐνίοις σκηνοῦν ἐν ταῖς οἰκίαις καὶ ἐκ τῶν χωρίων βία λαμβάνειν, ὧν ἂν δέησθε, οὐ πείθοντα. ταῦτ' οὖν οὐκ ἀξιούμεν· εἰ δὲ ταῦτα

ποιήσετε, ἀνάγκη ἡμῖν καὶ Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας καὶ ἄλλον, ὄντινα ἂν δυνώμεθα, φίλον ποιείσθαι».

Πρὸς ταῦτα ἀναστὰς Ξενοφῶν ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν εἶπεν· § 13-15
 «Ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Σινωπεῖς, ἤχομεν ἀγαπῶντες, ὅτι τὰ σώματα διεσωσάμεθα καὶ τὰ ὄπλα· οὐ γὰρ ἦν δυνατόν ἅμα τε χρήματα ἄγειν καὶ φέρειν καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι. καὶ νῦν, ἐπεὶ εἰς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἤλθομεν, ἐν Τραπεζοῦντι μὲν, παρείχον γὰρ ἡμῖν ἀγοράν, ὠνούμενοι εἶχομεν τὰ ἐπιτήδεια, καὶ ἀνθ' ὧν ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ξένια ἔδωκαν τῇ στρατιᾷ, ἀντετιμῶμεν αὐτούς, καὶ εἴ τις αὐτοῖς φίλος ἦν τῶν βαρβάρων, τούτων ἀπειχόμεθα· τοὺς δὲ πολεμίους αὐτῶν, ἐφ' οὓς αὐτοὶ ἠγροῖντο, κακῶς ἐποιούμεν, ὅσον ἐδυνάμεθα. ἐρωτᾶτε δὲ αὐτούς, ὁποίων τινῶν ἡμῶν ἔτυχον· πάρεισι γὰρ ἐνθάδε, οὓς ἡμῖν ἠγεμόνας διὰ φιλίαν ἢ πόλιν συνέπεμψεν.

» «Ὅποι δ' ἂν ἐλθόντες ἀγοράν μὴ ἔχωμεν, ἂν τε εἰς βάρ- § 16-19
 βαρον γῆν ἂν τε εἰς Ἑλληνίδα, οὐχ ὕβρει, ἀλλὰ ἀνάγκη λαμβάνομεν τὰ ἐπιτήδεια. καὶ Καρδούχους καὶ Ταόχους καὶ Χαλδαίους, καίπερ βασιλέως οὐχ ὑπηκόους ὄντας, ὅμως, καὶ μάλα φοβεροὺς ὄντας, πολεμίους ἐκτησάμεθα διὰ τὸ ἀνάγκην εἶναι λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπεὶ ἀγοράν οὐ παρείχον. Μάκρωνας δέ, καίπερ βαρβάρους ὄντας, ἐπεὶ ἀγοράν, οἷαν ἐδύνατο, παρείχον, φίλους τε ἐνομίζομεν εἶναι καὶ βία οὐδὲν ἐλαμβάνομεν τῶν ἐκείνων. Κοτυωρίτας δέ, οὓς ὑμετέρους φατέ εἶναι, εἴ τι αὐτῶν εἰλήφαμεν, αὐτοὶ αἰτιοί εἰσιν· οὐ γὰρ ὡς φίλοι προσεφέροντο ἡμῖν, ἀλλὰ κλείσαντες τὰς πύλας οὔτε εἴσω ἐδέχοντο οὔτε ἔξω ἀγοράν ἔπεμπον· ἠτιῶντο δὲ τὸν παρ' ὑμῶν ἄρμωστὴν τούτων αἴτιον εἶναι.

» «Ὁ δὲ λέγεις βία παρελθόντας σκηνοῦν, ἡμεῖς ἠξιούμεν § 20-21
 τοὺς κάμνοντας εἰς τὰς στέγας δέξασθαι· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀνέφρονον τὰς πύλας, ἢ ἡμᾶς ἐδέχετο αὐτὸ τὸ χωρίον, ταύτη ἐσελθόντες, ἄλλο μὲν οὐδὲν βίαιον ἐποιήσαμεν, σκηνοῦσι δ' ἐν

ταῖς στέγαις οἱ κάμνοντες τὰ αὐτῶν δαπανῶντες, καὶ τὰς πύλας φρουροῦμεν, ὅπως μὴ ἐπὶ τῷ ὑμετέρῳ ἄρμωστῇ ὣσιν οἱ κάμνοντες ἡμῶν, ἀλλ' ἐφ' ἡμῖν ἤ κομίσασθαι, ὅταν βουλώμεθα. οἱ δὲ ἄλλοι, ὡς ὄρατε, σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι ἐν τῇ τάξει, παρεσκευασμένοι, ἂν μὲν τις εὖ ποιῇ, ἀντευποιεῖν, ἂν δὲ κακῶς, ἀλέξασθαι.

§ 22-23 » Ἄ δὲ ἠπειλήσας, ὡς, ἦν ὑμῖν δοκῇ, Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας συμμάχους ποιήσεσθε ἐφ' ἡμῶν, ἡμεῖς δέ, ἦν μὲν ἀνάγκη ἦ, πολεμήσομεν καὶ ἀμφοτέροις· ἤδη γὰρ καὶ ἄλλοις πολλαπλασίοις ὑμῶν ἐπολεμήσαμεν· ἂν δὲ δοκῇ ἡμῖν καὶ φίλον ποιεῖσθαι τὸν Παφλαγῶνα — ἀκούομεν δὲ αὐτὸν καὶ ἐπιθυμεῖν τῆς ὑμετέρας πόλεως καὶ χωρίων τῶν ἐπιθαλαττίων —, πειρασόμεθα συμπράττοντες αὐτῷ, ὧν ἐπιθυμεῖ, φίλοι γίνεσθαι».

§ 24-25 Ἐκ τούτου μάλα μὲν δῆλοι ἦσαν οἱ συμπρέσβεις τῷ Ἐκατωνύμφῳ χαλεπαίνοντες τοῖς εἰρημένοις, παρελθὼν δ' αὐτῶν ἄλλος εἶπεν, ὅτι οὐ πόλεμον ποιησόμενοι ἦκοιεν, ἀλλὰ ἐπιδείξοντες, ὅτι φίλοι εἰσίν. «καὶ ξενίοις, ἦν μὲν ἔλθητε πρὸς τὴν Σινωπέων πόλιν, ἐκεῖ δεξόμεθα, νῦν δὲ τοὺς ἐνθάδε κελεύσομεν διδόναι, ἃ δύνανται· ὀρώμεν γὰρ πάντα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγετε». ἐκ τούτου ξενία τε ἔπεμπον οἱ Κοτυωρίται, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξένιζον τοὺς τῶν Σινωπέων πρέσβεις, καὶ πρὸς ἀλλήλους πολλά τε καὶ φιλικὰ διελέγοντο τὰ τε ἄλλα, καὶ περὶ τῆς λοιπῆς πορείας ἀνεπυθάνοντο, ὧν ἑκάτεροι ἐδέοντο.

[Περὶ ἧμενης τῶν κεφαλαίων 6, 7 καὶ 8:

Τὴν ἐπιούσαν οἱ Ἕλληνες συγκληθέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν εἰς ἐκκλησίαν συσκέπτονται μετὰ τῶν Σινωπέων πρέσβεων περὶ τῆς περαιτέρω πορείας· ἀποφασίσαντες δὲ τὴν διὰ θαλάσσης πορείαν πέμπουσι πρέσβεις εἰς Σινώπην, ἵνα ἐπιστατήσωσιν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀναγκαίων πλοίων. Ἐν

τούτω τῷ μεταξύ ὁ Ξενοφῶν προτίθεται νὰ ἰδρῶσῃ Ἑλληνικὴν πόλιν ἐν Πόντῳ· ἀλλ', ἐπειδὴ εὕρισκει μεγάλην ἀντίστασιν, ἀφίσταται τούτου τοῦ σκοποῦ. Μετὰ ταῦτα ἔρχονται μὲν τὰ πλοῖα παρὰ τῶν Ἑρακλεωτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ χρήματα, ἅτινα οὗτοι εἶχον ὑποσχεθῆ εἰς τοὺς στρατηγούς Τιμασίωνα καὶ Θώρακα, τοὺς συντελέσαντας εἰς τὴν ματαίωσιν τῶν σχεδίων τοῦ Ξενοφῶντος· τοῦτο ἐμβάλλει εἰς ἀμηχανίαν τὸν Τιμασίωνα καὶ Θώρακα, διότι δὲν δύναται — ὡς μὴ λαβόντες τὰ χρήματα — νὰ δώσωσιν εἰς τοὺς στρατιώτας τὸν μισθόν, ὃν εἶχον ὑποσχεθῆ εἰς αὐτοὺς διὰ τὴν ἀναχώρησιν. Συνεννοηθέντες λοιπὸν μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν ἔρχονται εἰς τὸν Ξενοφῶντα καὶ προτείνουσιν αὐτῷ ν' ἀποπλεύσωσιν εἰς τὴν χώραν τῶν Φασιαίων καὶ νὰ καταλάβωσιν αὐτήν. Ἄλλ' ὁ Ξενοφῶν ἀρνεῖται νὰ προτείνῃ τοιοῦτόν τι εἰς τὸν στρατόν· ἀπεφασίσθη δὲ νὰ συγκαλέρωσι τοὺς στρατιώτας εἰς ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἕκαστος τῶν στρατηγῶν νὰ προσπαθῆ νὰ πείσῃ πρῶτον τοὺς ἰδικούς του λοχαγούς.

Οἱ στρατιῶται πληροφορηθέντες τὰ πραττόμενα ὀργίζονται, ἰδίως κατὰ τοῦ Ξενοφῶντος, ὃν τινες διαβάλλουσιν ὡς διανοούμενον δι' ἀπάτης νὰ φέρῃ τοὺς στρατιώτας πάλιν εἰς Φάσιν. Ὁ Ξενοφῶν συγκαλέσας ὡς τάχιστα τὸν στρατόν εἰς ἐκκλησίαν πρῶτον ἀποδεικνύει ὅτι τὸ περὶ αὐτοῦ λεγόμενον εἶναι σκεοφαντία, ἔπειτα δὲ ὑποδείξας τὴν ἀναρχίαν καὶ ἀπειθειαν τοῦ στρατοῦ προτείνει νὰ ληφθῶσι μέτρα πρὸς θεραπείαν τούτων. Ὁ λόγος τοῦ Ξενοφῶντος ἐπιδοκιμάζεται παρὰ πάντων καὶ ἀποφασίζεται νὰ τιμωρηθῶσι μὲν οἱ αἰτίοι τῶν κακῶν, νὰ καταδικασθῆ δὲ εἰς θάνατον, ὅστις τοῦ λοιποῦ φανῆ ἔνοχος, νὰ δικασθῶσι δὲ ὑπὸ τῶν λοχαγῶν καὶ ὅσοι ἠδικησαν, ἀφ' ὅτου ἀπέθανεν ὁ Κῦρος, καὶ τέλος νὰ γείνη καθαρισμὸς τοῦ στρατεύματος.

Ἐπειδὴ ἀπεφασίσθη νὰ δώσωσι λόγον καὶ οἱ στρατηγοὶ διὰ τὰς παρελθούσας αὐτῶν πράξεις, τινὲς αὐτῶν καταδικάζονται κατηγορηθεὶς δὲ καὶ ὁ Ξενοφῶν, διότι ἐκακοποίησέ τινας, ἀπολογεῖται καὶ ἀποδεικνύει ὅτι, ὅπου ἠναγκάσθη νὰ κακοποιήσῃ τινὰ ἢ νὰ μεταχειρισθῆ βίαν, τὸ ἔπραξε πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ στρατοῦ καὶ διατήρησιν τῆς πειθαρχίας πρὸς τοῦτοις παραπονεῖται κατὰ τῶν στρατιωτῶν, διότι οὗτοι δὲν ἐνθυμοῦνται τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον τὰ κακά, ὅσα ἔπαθον. Μετὰ τὸν λόγον τοῦ Ξενοφῶντος πάντες ἐπιδοκιμάζουσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ].

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Α'. Ἡ μετὰ τῶν Παφλαγόνων συνθήκη τῶν Ἑλλήνων καὶ πλοῦς αὐτῶν εἰς Ἀρμῆνην. — Ἐπάνοδος τοῦ Χειρισόφου ἐν τοῦ Βυζαντίου καὶ ἐκλογή αὐτοῦ ὡς ἀπολύτου ἄρχοντος.

(I, 1—33)

§ 1-3 Ἐκ τούτου δὲ ἐν τῇ διατριβῇ οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἔζων, οἱ δὲ καὶ ληζόμενοι ἐκ τῆς Παφλαγονίας, ἐκλώπευον δὲ καὶ οἱ Παφλαγόνες εὐ μάλα τοὺς ἀποσκευασμένους, καὶ τῆς νυκτὸς τοὺς πρόσω σκηνοῦντας ἐπειρῶντο κακουργεῖν· καὶ πολεμικώτατα πρὸς ἀλλήλους εἶχον ἐκ τούτων. ὁ δὲ Κορύλας, ὃς ἐτύγχανε τότε Παφλαγονίας ἄρχων, πέμπει παρὰ τοὺς Ἕλληνας πρέσβεις, ἔχοντας ἵππους καὶ στολὰς καλὰς, λέγοντας, ὅτι Κορύλας ἕτοιμος εἶη τοὺς Ἕλληνας μῆτε ἀδικεῖν μῆτε ἀδικεῖσθαι. οἱ δὲ στρατηγοὶ ἀπεκρίναντο, ὅτι περὶ μὲν τούτων σὺν τῇ στρατιᾷ βουλευσούντο, ἐπὶ ξένια δὲ ἐδέχοντο αὐτούς· παρεκάλεσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν, οὓς ἐδόκουν δικαιοτάτους εἶναι.

§ 4-6 Θύσαντες δὲ βούς τῶν αἰχμαλώτων καὶ ἄλλα ἱερεῖα, εὐωχίαν μὲν ἀρκοῦσαν παρεῖχον, κατακείμενοι δὲ ἐν σκίμποσιν ἐδείπνουν, καὶ ἔπινον ἐκ κερατίνων ποτηρίων, οἷς ἐνετύγχανον ἐν τῇ χώρᾳ. ἐπεὶ δὲ αἱ σπονδαὶ τε ἐγένοντο καὶ ἐπαιάνισαν, ἀνέστησαν πρῶτον μὲν Θραῖκες, καὶ πρὸς αὐτὸν ὤρχήσαντο σὺν τοῖς ὄπλοις, καὶ ἤλλοντο ὑψηλὰ τε καὶ κούφως, καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο· τέλος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσιν ἐδόκει πεπληγένοι τὸν ἄνδρα· ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πῶς. καὶ ἀνέκραγον οἱ Παφλαγόνες, καὶ ὁ μὲν, σκυλεύσας τὰ ὄπλα τοῦ ἐτέρου, ἐξῆλει ἄδων τὸν Σιτάλκαν· ἄλλοι δὲ τῶν Θρακῶν

τὸν ἕτερον ἐξέφερον ὡς τεθνηκότα· ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς.

Μετὰ τοῦτο Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν, οἱ ὄρχουντο § 7-8
τὴν καρπαίαν καλουμένην ἐν τοῖς ὄπλοις. ὁ δὲ τρόπος τῆς
ὄρχήσεως ἦν· ὁ μὲν, παραθέμενος τὰ ὄπλα, σπεῖρει καὶ ζευ-
γηλατεῖ, πυκνὰ δὲ στρεφόμενος ὡς φοβούμενος, ληστής δὲ
προσέρχεται· ὁ δ' ἐπειδὴν προΐδηται, ἀπαντᾷ ἀρπάσας τὰ
ὄπλα, καὶ μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους· καὶ οὗτοι ταῦτ' ἐποιοῦν
ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν· καὶ τέλος ὁ ληστής, δῆσας τὸν
ἄνδρα, καὶ τὸ ζεῦγος ἀπάγει· ἐνίστε δὲ καὶ ὁ ζευγηλάτης
τὸν ληστήν· εἶτα παρὰ τοὺς βουῆς ζεύξας ὀπίσω τῷ χεῖρε
δεδεμένον ἐλαύνει.

Μετὰ τοῦτο Μυσοῦς εἰσῆλθεν ἐν ἑκατέρᾳ τῇ χειρὶ ἔχων § 9-11
πέλτην, καὶ τοτὲ μὲν, ὡς δύο ἀντιταττομένων, μιμούμενος
ὄρχεϊτο, τοτὲ δὲ ὡς πρὸς ἓνα ἐχρήτο ταῖς πέλταις, τοτὲ δ'
ἐδινεῖτο καὶ ἐξεκυβίστα, ἔχων τὰς πέλτας, ὥστε ὄψιν καλὴν
φαίνεσθαι. τέλος δὲ τὸ περσικὸν ὄρχεϊτο· κρούων τὰς πέλτας
καὶ ὠκλαζε καὶ ἐξανίστατο· καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ
ἐποίει πρὸς τὸν αὐλόν. ἐπὶ δὲ τούτῳ οἱ Μαντινεῖς καὶ ἄλλοι
τινὲς τῶν Ἀρκάδων ἀναστάντες, ἐξοπλισάμενοι ὡς ἐδύνατο
κάλλιστα, ἦσαν τε ἐν ῥυθμῷ, πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλού-
μενοι, καὶ ἐπαιάνισαν καὶ ὄρχήσαντο, ὥσπερ ἐν ταῖς πρὸς
τοὺς θεοὺς προσόδοις.

Ὅρωντες δὲ οἱ Παφλαγόνες δεινὰ ἐποιοῦντο πάσας τὰς § 12-13
ὄρχήσεις ἐν ὄπλοις εἶναι. ἐπὶ τούτοις ὄρων ὁ Μυσοῦς ἐκπε-
πληγμένους αὐτοῦς, πείσας τῶν Ἀρκάδων τινὰ πεπαμένον
ὄρχηστρίδα, εἰσάγει σκευάσας, ὡς ἐδύνατο κάλλιστα, καὶ
ἀσπίδα δοὺς κούφην αὐτῇ. ἡ δὲ ὄρχήσατο πυρρήχην ἐλα-
φρῶς. ἐνταῦθα κρότος ἦν πολὺς, καὶ οἱ Παφλαγόνες ἤροντο,
εἰ καὶ γυναῖκες συνεμάχοντο αὐτοῖς· οἱ δ' ἔλεγον· ὅτι αὐταὶ
καὶ αἱ τρεψάμεναι εἶεν βασιλέα ἐκ τοῦ στρατοπέδου. τῇ μὲν
νυκτὶ ταύτῃ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο.

§ 14-16 Ἐν τῇ δὲ ὑστεραίᾳ προσήγον αὐτοὺς εἰς τὸ στράτευμα· καὶ ἔδοξε τοῖς στρατιώταις μήτε ἀδικεῖν Παφλαγόνας μήτε ἀδικεῖσθαι. μετὰ τοῦτο οἱ μὲν πρέσβεις ὄχοντο· οἱ δὲ Ἕλληγες, ἐπειδὴ πλοῖα ἱκανὰ ἔδοκει παρεῖναι, ἀναβάντες ἐπλεον ἡμέραν καὶ νύκτα πνεύματι καλῷ, ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὴν Παφλαγονίαν. τῇ δ' ἄλλῃ ἀφικνοῦνται εἰς Σινώπην καὶ ὠρμίσαντο εἰς Ἀρμήνην τῆς Σινώπης. Σινωπεῖς δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐν τῇ Παφλαγονικῇ, Μιλησίων δὲ ἄποικοί εἰσιν. οὗτοι δὲ ξένια πέμπουσι τοῖς Ἕλλησιν ἀλφίτων μὲν μεδίμνους τρισχιλίους, οἴνου δὲ κεράμια χίλια καὶ πεντακόσια. καὶ Χειρίσοφος ἐνταῦθα ἦλθε, τριήρη ἔχων. καὶ οἱ μὲν στρατιῶται προσεδόκων ἄγοντά τι σφίσιν ἤκειν· ὁ δ' ἦγε μὲν οὐδέν, ἀπήγγελλε δέ, ὅτι ἐπαινοῖ αὐτοὺς καὶ Ἀναξίβιος ὁ ναύαρχος καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ὅτι ὑπισχνεῖτο Ἀναξίβιος, εἰ ἀφίκοντο ἔξω τοῦ Πόντου, μισθοφορὰν αὐτοῖς ἔσσεσθαι.

§ 17-18 Καὶ ἐν ταύτῃ τῇ Ἀρμήνῃ ἔμειναν οἱ στρατιῶται ἡμέρας πέντε. ὡς δὲ τῆς Ἑλλάδος ἔδοκον ἐγγυὸς γίνεσθαι, ἦδη μᾶλλον ἢ πρόσθεν εἰσῆει αὐτοὺς, ὅπως ἂν καὶ ἔχοντές τι οἴκαδε ἀφίκωνται. ἠγήσαντο οὖν, εἰ ἓνα ἔλοιτο ἄρχοντα, μᾶλλον ἂν, ἢ πολυαρχίας οὔσης, δύνασθαι τὸν ἓνα χρῆσθαι τῷ στρατεύματι καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ εἴ τι δέοι λανθάνειν, μᾶλλον ἂν κρύπτεσθαι, καὶ εἴ τι αὐτῷ δέοι φθάνειν, ἦττον ἂν ὑστερίζειν· οὐ γὰρ ἂν λόγων δεῖν πρὸς ἀλλήλους· ἀλλὰ τὸ δόξαν τῷ ἐνὶ περαινεσθαι ἂν· τὸν δ' ἔμπροσθεν χρόνον ἐκ τῆς νικώσης ἔπραττον πάντα οἱ στρατηγοί.

§ 19-21 Ὡς δὲ ταῦτα διανοοῦντο, ἐτράποντο ἐπὶ τὸν Ξενοφῶντα· καὶ οἱ λοχαγοὶ ἔλεγον προσιόντες αὐτῷ, ὅτι ἡ στρατιὰ οὕτω γινώσκει, καὶ εὖνοιαν ἐνδεικνύμενος ἕκαστος ἐπειθεν αὐτὸν ὑποστῆναι τὴν ἀρχήν. ὁ δὲ Ξενοφῶν τῇ μὲν ἐβούλετο ταῦτα, νομίζων καὶ τὴν τιμὴν μεῖζον οὕτως ἑαυτῷ γίνεσθαι πρὸς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦνομα μεῖζον ἀφίξεσθαι.

αὐτοῦ, τυχὸν δὲ καὶ ἀγαθοῦ τινος ἂν αἴτιος τῇ στρατιᾷ γενέσθαι. τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα ἐνθυμήματα ἐπῆρεν αὐτὸν ἐπιθυμεῖν αὐτοκράτορα γενέσθαι ἄρχοντα. ὁπότε δ' αὐ ἐνθυμοίτο, ὅτι ἀδελφὸν μὲν παντὶ ἀνθρώπῳ, ὕπῃ τὸ μέλλον ἔξει, διὰ τοῦτο δὲ καὶ κίνδυνος εἶη καὶ τὴν προειργασμένην δόξαν ἀποβαλεῖν, ἤπορείτο.

Ἄπορουμένῳ δὲ αὐτῷ διακρίναι ἔδοξε κράτιστον εἶναι τοῖς § 22-24 θεοῖς ἀνακοινῶσαι· καὶ παραστησάμενος δύο ἱερεῖα, ἐθύετο τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, ὅσπερ αὐτῷ μαντευτὸς ἦν ἐκ Δελφῶν· καὶ τὸ ὄναρ δὴ ἀπὸ τοῦτου τοῦ θεοῦ ἐνόμιζεν ἐωρακέναι, ὃ εἶδεν, ὅτε ἤρχετο ἐπὶ τὸ συνεπιμελεῖσθαι τῆς στρατιᾶς καθίστασθαι. καὶ ὅτε ἐξ Ἐφέσου ὤρματο Κύρῳ συσταθησόμενος, ἀετὸν ἀνεμιμνήσκειτο ἑαυτῷ δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον μέντοι, ὅνπερ ὁ μάντις ὁ προπέμπων αὐτὸν ἔλεγεν, ὅτι μέγας μὲν οἰωνὸς εἶη καὶ οὐκ ἰδιωτικός, καὶ ἐνδοξος, ἐπίπνονος μέντοι· τὰ γὰρ ὄρνεα μάλιστα ἐπιτίθεσθαι τῷ ἀετῷ καθημένῳ· οὐ μέντοι χρηματιστικὸν εἶναι τὸν οἰωνόν· τὸν γὰρ ἀετὸν πετόμενον μᾶλλον λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια. οὕτω δὲ θυομένῳ αὐτῷ διαφανῶς ὁ θεὸς σημαίνει μήτε προσδεῖσθαι τῆς ἀρχῆς μήτε, εἰ αἰροῖντο, ἀποδέχεσθαι. τοῦτο μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο.

Ἡ δὲ στρατιὰ συνήλθε, καὶ πάντες ἔλεγον ἓνα αἰρεῖσθαι § 25-28 καὶ ἐπεὶ τοῦτο ἔδοξε, προβάλλοντο αὐτόν. ἐπεὶ δὲ ἐδόκει δῆλον εἶναι, ὅτι αἰρήσονται αὐτόν, εἴ τις ἐπιψηφίζοι, ἀνέστη καὶ ἔλεξε τάδε· «Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, ἤδομαι μὲν ὑφ' ὑμῶν τιμώμενος, εἴπερ ἀνθρωπὸς εἰμι, καὶ χάριν ἔχω καὶ εὐχομαι δοῦναι μοι τοὺς θεοὺς αἴτιόν τινος ὑμῖν ἀγαθοῦ γενέσθαι· τὸ μέντοι ἐμὲ προκριθῆναι ὑφ' ὑμῶν ἄρχοντα, Λακεδαιμονίου ἀνδρὸς παρόντος, οὔτε ὑμῖν μοι δοκεῖ συμφέρον εἶναι, ἀλλ' ἦττον ἂν διὰ τοῦτο τυγχάνειν, εἴ τι δέοισθε παρ' αὐτῶν· ἐμοὶ τε αὐτὸ οὐ πάνυ τι νομίζω ἀσφαλὲς εἶναι τοῦτο. ὁρῶ γάρ, ὅτι καὶ τῇ πατρίδι μου οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πολεμοῦντες, πρὶν ἐποίη-

σαν πᾶσαν τὴν πόλιν ὁμολογεῖν Λακεδαιμονίους καὶ αὐτῶν ἡγεμόνας εἶναι. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ὁμολόγησαν, εὐθὺς ἐπαύσαντο πολεμοῦντες καὶ οὐκέτι πέρα ἐπολιόρησαν τὴν πόλιν. εἰ οὖν ταῦτα ὄρων ἐγὼ δοκοίην, ὅπου δυναίμην, ἐνταῦθ' ἄκυρον ποιεῖν τὸ ἐκείνων ἀξίωμα, ἐκεῖνο ἐννοῶ, μὴ λίαν ἂν ταχὺ σωφρονισθεῖην.

- § 29 » Ὁ δὲ ὑμεῖς ἐννοεῖτε, ὅτι ἤττον ἂν στάσις εἴη ἐνὸς ἄρχοντος ἢ πολλῶν, εὖ ἴστε, ὅτι ἄλλον μὲν ἐλόμενοι οὐχ εὐρήσετε ἐμὲ στασιάζοντα· νομίζω γάρ, ὅστις ἐν πολέμῳ ὢν, στασιάζει πρὸς ἄρχοντα, τοῦτον πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν στασιάζειν· ἐὰν δὲ ἐμὲ ἔλησθε, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἴ τινα εὔροιτε καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ ἀχθόμενον».
- § 30-31 Ἐπεὶ δὲ ταῦτα εἶπε, πολὺ πλείονας ἐξανίσταντο λέγοντες, ὡς δέοι αὐτὸν ἄρχειν. Ἀγασίας δὲ Στυμφάλιος εἶπεν, ὅτι γελοῖον εἴη, εἰ οὕτως ἔχοι· ἢ ὀργιοῦνται Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐὰν σύνδειπνοι συνελθόντες μὴ Λακεδαιμόνιον συμποσίαρχον αἰρῶνται; «ἐπεὶ, εἰ οὕτω γε τοῦτο ἔχει», ἔφη, «οὐδὲ λοχαγεῖν ἡμῖν ἔξεστιν, ὡς εἴοικεν, ὅτι Ἀρκάδες ἐσμέν». ἐνταῦθα δὴ ὡς εὖ εἰπόντος τοῦ Ἀγασίου ἀνεθορύβησαν. καὶ ὁ Ξενοφῶν, ἐπεὶ ἑώρα πλείονος ἐνδέον, παρελθὼν εἶπεν· «Ἄλλ', ὦ ἄνδρες», ἔφη, «ὡς πάνυ εἰδῆτε, ὀμνύω ὑμῖν θεοὺς πάντας καὶ πάσας, ἢ μὴν ἐγὼ, ἐπεὶ τὴν ὑμετέραν γνώμην ἡσθανόμην, ἐθυόμην, εἰ βέλτιον εἴη ὑμῖν τε ἐμοὶ ἐπιτρέψαι ταύτην τὴν ἀρχὴν καὶ ἐμοὶ ὑποστῆναι· καὶ μοι οἱ θεοὶ οὕτως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐσήμεναν, ὥστε καὶ ἰδιώτην ἂν γινῶναι, ὅτι τῆς μοναρχίας ἀπέχεσθαί με δεῖ».
- § 32-33] Οὕτω δὴ Χειρίσοφον αἰροῦνται. Χειρίσοφος δ' ἐπεὶ ἡρέθη, παρελθὼν εἶπεν· «Ἄλλ', ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν ἴστε, ὅτι οὐδ' ἂν ἐγώ γε ἐστασιάζον, εἰ ἄλλον εἴλεσθε· Ξενοφῶντα μέντοι», ἔφη, «ὠνήσατε οὐχ ἐλόμενοι· ὡς καὶ νῦν Δέξιππος ἤδη διέβαλλεν αὐτὸν πρὸς Ἀναξίβιον, ὅτι ἐδύνατο, καὶ μάλα ἐμοῦ αὐτὸν σιγάζοντος. ὁ δ' ἔφη νομίζειν αὐτὸν Τιμασίῳνι μᾶλλον συνάρχειν ἂν

ἐθελῆσαι, Δαρδανεῖ ὄντι, τοῦ Κλεάρχου στρατεύματος, ἢ ἑμαυτῷ. Λάκωνι ὄντι. ἐπεὶ μέντοι ἐμὲ εἴλεσθε», ἔφη, «καὶ ἐγὼ πειράσομαι, ὅτι ἂν δύνωμαι, ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιεῖν. καὶ ὑμεῖς οὕτω παρασκευάζεσθε ὡς αὐρίον, ἐὰν πλοῦς ᾖ, ἀναξόμενοι· ὁ δὲ πλοῦς ἔσται εἰς Ἡράκλειαν· ἅπαντες οὖν δεῖ ἐκεῖσε πειρᾶσθαι κατασχεῖν· τὰ δ' ἄλλα, ἐπειδὴν ἐκεῖσε ἔλθωμεν, βουλευσόμεθα».

***Β'. Ἀφιξεις τῶν Ἑλλήνων εἰς Ἡράκλειαν
καὶ διαίρεσις τοῦ στρατεύματος αὐτῶν.***

(2, 1 — 19)

Ἐντεῦθεν τῇ ὑστεραίᾳ ἀναγόμενοι πνεύματι ἐπλεον καλῶ § 1-3
ἡμέρας δύο παρὰ γῆν. καὶ παραπλεύσαντες ἀφίκοντο εἰς
Ἡράκλειαν, πόλιν Ἑλληνίδα, Μεγαρέων ἀποικίον, οὖσαν δ' ἐν
τῇ Μαριανδυνῶν χώρα. καὶ ὠρμίσαντο παρὰ τῇ Ἀχερουσιᾷ
Χερρονήσῳ, ἐνθα λέγεται ὁ Ἡρακλῆς ἐπὶ τὸν Κέρβερρον κύνα
καταβῆναι, ἣ νῦν τὰ σημεῖα δεικνύουσι τῆς καταβάσεως τὸ βάθος
πλέον ἢ ἐπὶ δύο στάδια. ἐνταῦθα τοῖς Ἑλλησιν οἱ Ἡρακλεῶ-
ται ξένια πέμπουσιν ἀλφίτων μεδίμνους τρισχιλίους καὶ οἴνου
κεράμια δισχιλία καὶ βοῦς εἴκοσι καὶ οἷς ἑκατόν. ἐνταῦθα διὰ
τοῦ πεδίου ρεῖ ποταμὸς Λύκος ὄνομα, εὖρος ὡς δύο πλέθρων.

Οἱ δὲ στρατιῶται συλλεγόντες ἐβουλεύοντο τὴν λοιπὴν § 4-5
πορείαν, πότερον κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν χρῆ πορευθῆ-
ναι ἐκ τοῦ Πόντου. ἀναστάς δὲ Λύκων ὁ Ἀχαιοὺς εἶπε· «Θαυ-
μάζω μὲν, ὦ ἄνδρες, τῶν στρατηγῶν, ὅτι οὐ πειρῶνται ἡμῖν
ἐκπορίζειν σιτηρέσιον· τὰ μὲν γὰρ ξένια οὐ μὴ γένηται τῇ
στρατιᾷ τριῶν ἡμερῶν σιτία· ἐπόθεν δ' ἐπισιτισάμενοι πορευ-
σόμεθα οὐκ ἔστιν», ἔφη. «ἐμοὶ οὖν δοκεῖ αἰτεῖν τοὺς Ἡρα-
κλεώτας μὴ ἔλαττον ἢ τρισχιλίους κυζικηνοὺς» — ἄλλος δ'
εἶπε μὴ ἔλαττον ἢ μυρίους — «καὶ ἐλομένους πρέσβεις αὐτίκα

μάλα, ἡμῶν καθημένων, πέμπειν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ εἰδέναι, ἕτι ἂν ἀπαγγέλλωσι, καὶ πρὸς ταῦτα βουλευέσθαι».

§ 6-8 Ἐντεῦθεν προεβάλλοντο πρέσβεις πρῶτον μὲν Χειρίσοφον, ὅτι ἄρχων ἤρητο· ἔστι δ' οἱ καὶ Ξενοφῶντα. οἱ δὲ ἰσχυρῶς ἀπεμάχοντο· ἀμφοῖν γὰρ ταῦτά ἐδόκει, μὴ ἀναγκάζειν πόλιν Ἑλληνίδα καὶ φιλίαν, ἕτι μὴ αὐτοὶ ἐθέλοντες διδοῖεν. ἐπεὶ δ' οὗτοι ἐδόκουν ἀπρόθυμοι εἶναι, πέμπουσι Λύκωνα Ἀχαιὸν καὶ Καλλίμαχον Παρράσιον καὶ Ἀγασίαν Στυμφάλιον. οὗτοι ἐλθόντες ἔλεγον τὰ δεδογμένα· τὸν δὲ Λύκωνα ἔφασαν καὶ ἐπαπειλεῖν, εἰ μὴ ποιήσοιεν ταῦτα. ἀκούσαντες δ' οἱ Ἡρακλεῶται βουλευέσθαι ἔφασαν· καὶ εὐθὺς τὰ τε χρήματα ἐκ τῶν ἀγρῶν συνήγον καὶ τὴν ἀγορὰν εἰσω ἀνεσκεύασαν. καὶ αἱ πύλαι ἐκέκλειντο καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὄπλα ἐφαίνετο.

§ 9-12 Ἐκ τούτου οἱ ταραξάντες ταῦτα τοὺς στρατηγούς ἠτιῶντο διαφθεῖρειν τὴν πρᾶξιν· καὶ συνέστησαν οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀχαιοί· προειστήκει δὲ μάλιστα αὐτῶν Καλλίμαχος τε ὁ Παρράσιος καὶ Λύκων ὁ Ἀχαιός. οἱ δὲ λόγοι ἦσαν αὐτοῖς, ὡς αἰσχυρὸν εἶη ἄρχειν Ἀθηναίων Πελοποννησίων καὶ Λακεδαιμόνιον, μηδεμίαν δύναμιν παρεχομένους εἰς τὴν στρατιάν, καὶ τοὺς μὲν πόνους σφᾶς ἔχειν, τὰ δὲ κέρδη ἄλλους, καὶ ταῦτα τὴν σωτηρίαν σφῶν κατειργασμένων· εἶναι γὰρ τοὺς κατειργασμένους Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς, τὸ δ' ἄλλο στράτευμα οὐδὲν εἶναι — καὶ ἦν δὲ τῇ ἀληθείᾳ ὑπὲρ ἡμῶν τοῦ στρατεύματος Ἀρκάδες καὶ Ἀχαιοί —· εἰ οὖν σωφρονοῖεν, αὐτοὶ συστάντες καὶ στρατηγούς ἐλόμενοι ἑαυτῶν, καθ' ἑαυτοὺς ἂν τὴν πορείαν ποιοῖντο καὶ πειρῶντο ἀγαθόν τι λαμβάνειν. ταῦτ' ἔδοξε· καὶ ἀπολιπόντες Χειρίσοφον, εἴ τινας ἦσαν παρ' αὐτῇ Ἀρκάδες ἢ Ἀχαιοί, καὶ Ξενοφῶντα, συνέστησαν καὶ στρατηγούς αἰροῦνται ἑαυτῶν δέκα· τούτους δὲ ἐψηφίσαντο ἐκ τῆς νικώσης, ἕτι δοκοίη, τοῦτο ποιεῖν. ἡ μὲν οὖν τοῦ παντὸς ἀρχὴ Χειρίσοφῳ ἐνταῦθα κατελύθη ἡμέρα ἕκτη ἢ ἐβδόμη, ἀφ' ἧς ἠρέθη.

Ξενοφῶν μέντοι ἐβούλετο κοινῇ μετ' αὐτοῦ τὴν πορείαν § 13-14
ποιεῖσθαι, νομίζων οὕτως ἀσφαλεστέραν εἶναι ἢ ἰδίᾳ ἕκα-
στον στέλλεσθαι· ἀλλὰ Νέων ἔπειθεν αὐτὸν καθ' αὐτὸν
πορεύεσθαι, ἀκούσας τοῦ Χειρισόφου, ὅτι Κλέανδρος, ὁ ἐν
Βυζαντίῳ ἀρμοστής, φαίη τριήρεις ἔχων ἤξειν εἰς Κάλπη
λιμένα· ὅπως οὖν μηδεὶς μετάσχοι, ἀλλ' αὐτοὶ καὶ οἱ αὐτῶν
στρατιῶται ἐκπλεύσειαν ἐπὶ τῶν τριήρων, διὰ ταῦτα συνε-
βούλευεν. καὶ Χειρίσοφος, ἅμα μὲν ἀθυμῶν τοῖς γεγενημέ-
νοις, ἅμα δὲ μισῶν ἐκ τούτου τὸ στράτευμα, ἐπιτρέπει αὐτῷ
ποιεῖν, ὅ,τι βούλεται.

Ξενοφῶν δὲ ἔτι μὲν ἐπεχείρησεν, ἀπαλλαγεῖς τῆς στρα- § 15-16
τιᾶς, ἐκπλεῦσαι· θυομένῳ δὲ αὐτῷ τῷ ἡγεμόνι Ἑρακλεῖ καὶ
κοινουμένῳ, πότερα λῆφον καὶ ἄμεινον εἶη στρατεύεσθαι ἔχοντι
τοὺς παραμείναντας τῶν στρατιωτῶν ἢ ἀπαλλάττεσθαι, ἐσή-
μησεν ὁ θεὸς τοῖς ἱεροῖς συστρατεύεσθαι. οὕτω γίγνεται τὸ
στράτευμα τρίχα, Ἀρκάδες μὲν καὶ Ἀχαιοὶ πλείους ἢ
τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι, ὅπλιται πάντες, Χειρισόφῳ
δ' ὅπλιται μὲν εἰς τετρακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ
εἰς ἑπτακοσίους, οἱ Κλεάρχου Θράκες, Ξενοφῶντι δὲ ὅπλι-
ται μὲν εἰς ἑπτακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς τρια-
κοσίους· ἵππικόν δὲ μόνος οὗτος εἶχεν, ἀμφὶ τετταράκοντα
ἵππεάς.

Καὶ οἱ μὲν Ἀρκάδες, διαπραξάμενοι πλοῖα παρὰ τῶν Ἑρα- § 17-19
κλεωτῶν, πρῶτοι πλέουσιν, ὅπως ἐξαίφνης ἐπιπεσόντες τοῖς
Βιθυνοῖς λάβοιεν ὅτι πλείστα· καὶ ἀποβαίνουσιν εἰς Κάλπη
λιμένα. Χειρίσοφος δ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἑρακλεω-
τῶν ἀρξάμενος πεζῇ ἐπορεύετο διὰ τῆς χώρας· ἐπεὶ δὲ εἰς
τὴν Θράκην ἐνέβαλε, παρὰ τὴν θάλατταν ἦει· καὶ γὰρ ἠσθέ-
νει. Ξενοφῶν δέ, πλοῖα λαβὼν, ἀποβαίνει ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Θρά-
κης καὶ τῆς Ἑρακλεώτιδος καὶ διὰ μεσογειᾶς ἐπορεύετο.

[Περὶ ληψίης τῶν κεφαλαίων 3, 4, 5 καὶ 6:

Μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ στρατοῦ οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἐπιτεθέντες κατὰ τῶν Θυρακικῶν κωμῶν πρὸς ἀρπαγὴν καταδιώκονται ὑπὸ τῶν ἔγχωριῶν καὶ καταφυγόντες εἰς λόφον τινὰ πολιορκοῦνται· ταῦτα μαθὼν ὁ Ξενοφῶν παρορμᾷ τοὺς στρατιώτας του νὰ ἐλθῶσιν εἰς βοήθειαν τῶν κινδυνευόντων· καταλαβὼν δὲ λόφον τινὰ ἄλλον καὶ ἀνάψας ἐνταῦθα πυρὰ πολλὰ ἐμβάλλει τὸν φόβον εἰς τοὺς πολιορκοῦντας Θυράκας, οἵτινες ἀφ' ἐσπέρας διαλύονται. Τὴν ἐπομένην οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἀπροδοκῆτως ἀπαλλαγέντες τῆς πολιορκίας τρέπονται πρὸς τὴν Κάλπην, ἔνθα συναντῶσι τοὺς περὶ Χειρίσοφον Ἕλληνας· μετ' ὀλίγον δὲ καταφθάνουσι ἐνταῦθα καὶ οἱ περὶ Ξενοφῶντα καὶ χαίρουσι πάντες διὰ τὴν συνάντησιν καὶ συνένωσιν.

Συνενωθέντες οἱ Ἕλληνες στρατοπεδεύουσι παρὰ τὸν λιμένα τῆς Κάλπης καὶ τὴν ὑπερταίαν ἐξέρχονται εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς χώρας διὰ τροφῆς καὶ πρὸς ταφὴν τῶν νεκρῶν· ἀφ' οὗ δ' ἔθαψαν αὐτοὺς, συνελθόντες τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἀποφασίζουσι θάνατον κατὰ παντός, ὅστις ἤθελε προτείνει διαίρεσιν τοῦ στρατοῦ, εἶτι δὲ νὰ κυβερνώσιν οἱ πρότερον στρατηγοὶ· Μέλлонτες δὲ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν πορείαν διὰ ξηρὰς κολύβονται ἐπινημμένως ὑπὸ τῶν ἱερῶν, ἅτινα δὲν δεικνύουσι καλὰ σημεῖα πρὸς ἀναχώρησιν. Ἄλλ' ὁ Νέων, ὁ διαδεχθεὶς τὸν ἀποθανόντα Χειρίσοφον, βλέπων τοὺς στρατιώτας εἰς κακὴν κατάστασιν δι' ἔλλειψιν τροφῶν, ἐξάγει τοὺς βουλομένους ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια· ἀλλ' ἰππεῖς τοῦ Φαρναβάζου ἐπιπεσόντες κατ' αὐτῶν φονεύουσι περὶ τοὺς 500, τοὺς δὲ λοιποὺς καταδιώξαντες ἀναγκάζουσι νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ ὄρος. Ὁ Ξενοφῶν μαθὼν ταῦτα ἔρχεται πρὸς βοήθειαν τῶν ἐπιλοιπίων στρατιωτῶν, οὓς ἀναλαβὼν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἄγει εἰς τὸ στρατόπεδον.

Τὴν ἐπιούσαν ἀναχωρήσαντες εἰς ὄχυράν θέσιν ὄχυροῦνται ἐν αὐτῇ διὰ τάφρου καὶ χαρακώματος· ἐπειδὴ δὲ ἤδη αἱ θυσίαι ἀποβαίνουσι εὐνοϊκᾶ, καταλιπόντες ἐν τῷ ὄχυρωμένῳ στρατοπέδῳ τὸν Νέωνα μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, ἐξέρχονται οἱ λοιποὶ ὑπὸ τῶν Ξενοφῶντα καὶ διελθόντες ἐν τάξει τὰ πεδία τῶν συμπλοκῶν θάπτουσι τοὺς πρότερον πεσόντας. Ὅτε δὲ εἶδον ἀπέναντι αὐτῶν τοὺς πολεμίους, τάττονται πρὸς μάχην, καὶ γενομένης συμπλοκῆς νικῶσιν αὐτοὺς. Μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφουσι εἰς τὸ στρατόπεδον, στήσαντες πρότερον τρόπαιον ἐν τῷ τόπῳ τῆς συμπλοκῆς.

Μετὰ τὴν νίκην αὐτὴν οἱ Ἕλληνες ἐξερχόμενοι ἀκινδύνως ἤδη πορίζονται τὰ τρόφιμα. Τέλος ἔρχεται ὁ ἀρμοστής τοῦ Βυζαντιῶν Κλέανδρος μετὰ δύο μόνον τριήρων συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Λάικονος Δεξίππου· ἐξ αἰτίας αὐτοῦ γενναῖα διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Κλέανδρου καὶ τοῦ στρατεύματος, καθ' ἣν ὁ Κλέανδρος δεικνύει δυσμενῆ διάθεσιν· ἀλλ' ἐξιλεσθεὶς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ὑπόσχεται νὰ ὀδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἐπειδὴ δ' ὁμως αἱ θυσίαι δὲν ἐπιτρέπουσι εἰς αὐτὸν τοῦτο, ἀπέρχεται ὑποσχεθεὶς νὰ δεχθῆται αὐτοὺς καλῶς, ὅταν φθάσωσιν εἰς τὸ Βυζάντιον. Οἱ δ' Ἕλληνες περὶ τὴν Βιθυνίαν πορευόμενοι φθάνουσι εἰς Χρυσόπολιν].

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Α'. Διάβασις τῶν Ἑλλήνων εἰς Βυζάντιον καὶ ἑξαπάτησις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἀναξιβίου. — Ἐξέγερσις τῶν στρατιωτῶν καὶ καθησυχασίς αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος.

(1, 1-32)

Ὅσα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου ἔπραξαν οἱ § 1
Ἕλληγες μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα, ἐπεὶ Κύρος ἐτελεύτη-
σεν, ἐν τῇ πορείᾳ, μέχρι εἰς τὸν Πόντον ἀφίκοντο, καὶ ὅσα
ἐκ τοῦ Πόντου πεζῇ ἐξιόντες καὶ ἐκπλέοντες ἐποιοῦν, μέχρι
ἔξω τοῦ στόματος ἐγένοντο ἐν Χρυσοπόλει τῆς Ἀσίας, ἐν τῷ
πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται.

Ἐκ τούτου δὲ Φαρνάβαζος φοβούμενος τὸ στράτευμα, μὴ § 2-4
ἐπὶ τὴν αὐτοῦ χώραν στρατευῆται, πέμψας πρὸς Ἀναξίβιον τὸν
ναύαρχον — ὁ δ' ἔτυχεν ἐν Βυζαντίῳ ὢν — ἐδεῖτο διαβιβάσαι
τὸ στράτευμα ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ ὑπισχνεῖτο πάντα ποιήσειν
αὐτῷ, ὅσα δέοι. καὶ ὁ Ἀναξίβιος μετεπέμψατο τοὺς στρατη-
γοὺς καὶ λοχαγοὺς εἰς Βυζάντιον, καὶ ὑπισχνεῖτο, εἰ διαβαίεν,
μισθοφορὰν ἔσσεσθαι τοῖς στρατιώταις. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι ἔφα-
σαν βουλευσάμενοι ἀπαγγελεῖν, Ξενοφῶν δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι
ἀπαλλάξοιτο ἤδη ἀπὸ τῆς στρατιᾶς καὶ βούλοιο ἀποπλεῖν.
ὁ δὲ Ἀναξίβιος ἐκέλευσεν αὐτὸν συνδιαβάντα ἔπειτα οὕτως
ἀπαλλάττεσθαι. ἔφη οὖν ταῦτα ποιήσειν.

Σεύθης δὲ ὁ Θραξ πέμπει Μηδοσάδην καὶ κελεύει Ξενο- § 5-6
φῶντα συμπροθυμείσθαι, ὅπως διαβῇ τὸ στράτευμα, καὶ ἔφη
αὐτῷ ταῦτα συμπροθυμηθέντι ὅτι οὐ μεταμελήσει. ὁ δ' εἶπεν·
« Ἀλλὰ τὸ μὲν στράτευμα διαθήσεται· τούτου ἕνεκα μηδὲν
τελείτω μήτε ἐμοὶ μήτε ἄλλῳ μηδενί· ἐπειδὴν δὲ διαβῇ, ἐγὼ

μὲν ἀπαλλάξομαι, πρὸς δὲ τοὺς διαμένοντας καὶ ἐπικαιρίους ὄντας προσφερέσθω, ὡς ἂν αὐτῷ δοκῆ».

§ 7-10 Ἐκ τούτου διαβαίνουσι πάντες εἰς τὸ Βυζάντιον οἱ στρατιῶται. καὶ μισθὸν μὲν οὐκ ἐδίδου ὁ Ἀναξίβιος, ἐκήρυξε δὲ λαβόντας τὰ ὄπλα καὶ τὰ σκευὴ τοὺς στρατιώτας ἐξιέναι, ὡς ἀποπέμφων τε ἅμα καὶ ἀριθμὸν ποιήσων. ἐνταῦθα οἱ στρατιῶται ἤγχοντο, ὅτι οὐκ εἶχον ἀργύριον ἐπισιτιῖσθαι εἰς τὴν πορείαν, καὶ ὀκνηρῶς συνεσκευάζοντο. καὶ ὁ Ξενοφῶν, Κλεάνδρῳ τῷ ἄρμωστῇ ξένος γεγενημένος, προσελθὼν ἠσπάζετο αὐτὸν ὡς ἀπαπλευσόμενος ἤδη. ὁ δὲ αὐτῷ λέγει· «Μὴ ποιήσης ταῦτα· εἰ δὲ μή», ἔφη, «αἰτίαν ἔξεις, ἐπεὶ καὶ νῦν τινες ἤδη σὲ αἰτιῶνται, ὅτι οὐ ταχὺ ἐξέρπει τὸ στράτευμα». ὁ δ' εἶπεν· «Ἄλλ' αἴτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμι τούτου, οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοί, ἐπισιτισμοῦ δεόμενοι, διὰ τοῦτο ἀθυμοῦσι πρὸς τὴν ἐξοδον». «Ἄλλ' ὅμως», ἔφη, «ἐγὼ σοι συμβουλεύω ἐξελθεῖν μὲν ὡς συμπορευσόμενον, ἐπειδὴν δ' ἔξω γένηται τὸ στράτευμα, τότε ἀπαλλάττεσθαι». «Ταῦτα τοίνυν», ἔφη ὁ Ξενοφῶν, «ἐλθόντες πρὸς Ἀναξίβιον διαπραξόμεθα». οὕτως ἐλθόντες ἔλεγον ταῦτα.

§ 11-14 Ὁ δ' ἐκέλευεν οὕτω ποιεῖν καὶ ἐξιέναι τὴν ταχίστην συσκευασαμένους, καὶ προσανεῖπεν, ὅς ἂν μὴ παρῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν, ὅτι αὐτὸς αὐτὸν αἰτιάσεται. ἐντεῦθεν ἐξῆσαν οἱ τε στρατηγοὶ πρῶτοι καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ ἄρδην πάντες πλὴν ὀλίγων ἔξω ἦσαν, καὶ Ἡτερόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας ὡς, ὅποτε ἔξω γένοιτο πάντες, συγκλείσων τὰς πύλας καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβαλῶν. ὁ δὲ Ἀναξίβιος συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς λοχαγοὺς ἔλεξε· «Τὰ μὲν ἐπιτήδεια», ἔφη, «λαμβάνετε ἐκ τῶν Θρακίων κωμῶν· εἰσὶ δὲ αὐτόθι πολλαὶ κριθαὶ καὶ πυροὶ καὶ ἄλλα ἐπιτήδεια· λαβόντες δὲ πορεύεσθε εἰς Χερρόνησον, ἐκεῖ δὲ Κυνίσκος ὑμῖν μισθοδοτήσει». ἐπακούσαντες δὲ τινες τῶν στρατιωτῶν

ταῦτα ἤ καὶ τῶν λοχαγῶν τις διαγγέλλει εἰς τὸ στράτευμα. καὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ ἐπυνθάνοντο περὶ τοῦ Σεύθου, πότερα πολέμιος εἴη ἢ φίλος, καὶ πότερα διὰ τοῦ Ἰεροῦ ὄρους δέοι πορεύεσθαι ἢ κύκλῳ διὰ μέσης τῆς Θράκης.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα διελέγοντο, οἱ στρατιῶται ἀναρπάσαντες § 15-17
τὰ ὄπλα θέουσι δρόμῳ πρὸς τὰς πύλας, ὡς πάλιν εἰς τὸ τεῖχος εἰσιόντες. ὁ δὲ Ἐτεόνικος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ὡς εἶδον προσθέοντας τοὺς ὀπλίτας, συγκλείουσι τὰς πύλας καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβάλλουσιν. οἱ δὲ στρατιῶται ἔκοπτον τὰς πύλας καὶ ἔλεγον, ὅτι ἀδικιώτατα πάσχοιεν ἐκβαλλόμενοι εἰς τοὺς πολεμίους· κατασχίσειν τε τὰς πύλας ἔφασαν, εἰ μὴ ἐκόντες ἀνοίξουσιν. ἄλλοι δὲ ἔθεον ἐπὶ θάλατταν καὶ παρὰ τὴν χηλὴν τὸ τεῖχος ὑπερβαίνουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἄλλοι δέ, οἱ ἐτύγγανον ἔνδον ὄντες τῶν στρατιωτῶν, ὡς ὀρώσι τὰ ἐπὶ ταῖς πύλαις πράγματα, διακόπτοντες ταῖς ἀξίναῖς τὰ κλειθρα. ἀναπετανύουσι τὰς πύλας, οἱ δ' εἰσπίπτουσιν.

Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ὡς εἶδε τὰ γινόμενα, δεῖσας, μὴ ἐφ' ἀρπα- § 18-20
γὴν τράποιτο τὸ στράτευμα καὶ ἀνήκεστα κακὰ γένοιτο τῇ πόλει καὶ ἑαυτῷ καὶ ταῖς στρατιώταις, ἔθει καὶ συνεισπίπτει εἰς τὴν πόλιν σὺν τῷ ὄχλῳ. οἱ δὲ Βυζάντιοι, ὡς εἶδον τὸ στράτευμα βίᾳ εἰσπίπτον, φεύγουσιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οἱ μὲν εἰς τὰ πλοῖα, οἱ δὲ οἴκαδε, ὅσοι δὲ ἔνδον ἐτύγγανον ὄντες, ἔξω, οἱ δὲ καθεῖλκον τὰς τριήρεις, ὡς ἐν ταῖς τριήρεσι σφύζοντο, πάντες δὲ ᾔοντο ἀπολωλέναι, ὡς ἐαλωκυίας τῆς πόλεως. ὁ δὲ Ἐτεόνικος εἰς τὴν ἄκραν ἀποφεύγει. ὁ δὲ Ἀναξίβιος, καταδραμὼν ἐπὶ θάλατταν, ἐν ἀλιευτικῇ πλοίῳ περιέπλει εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ εὐθὺς μεταπέμπεται ἐκ Καλχηδόνος φρουρούς· οὗ γὰρ ἱκανοὶ ἐδόκουν εἶναι ἐν τῇ ἀκρόπολει σχεῖν τοὺς ἄνδρας.

Οἱ δὲ στρατιῶται, ὡς εἶδον Ξενοφῶντα, προσπίπτουσι πολ- § 21-24
λοὶ αὐτῷ καὶ λέγουσι· «Νῦν σοι ἔξεστιν, ὦ Ξενοφῶν, ἀνδρὶ γενέσθαι. ἔχεις πόλιν, ἔχεις τριήρεις, ἔχεις χρήματα, ἔχεις

ἄνδρας τοσούτους. νῦν ἄν, εἰ βούλοιο, σύ τε ἡμᾶς ὀνήσαις καὶ ἡμεῖς σὲ μέγαν ποιήσαιμεν». ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Ἄλλ' εὖ γε λέγετε καὶ ποιήσω ταῦτα· εἰ δὲ τούτων ἐπιθυμεῖτε, θέσθε τὰ ὄπλα ἐν τάξει ὡς τάχιστα». καὶ αὐτὸς τε παρηγγύα ταῦτα καὶ τοὺς ἄλλους ἐκέλευε παρεγγυᾶν τίθεσθαι τὰ ὄπλα. οἱ δέ, αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν ταπτόμενοι, οἱ τε ὀπλίται ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ εἰς ὀκτῶ ἐγένοντο καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπὶ τὸ κέρας ἐκάτερον παρεδεδραμήκεσαν. τὸ δὲ χωρίον οἶον κάλλιστον ἐκτάξασθαι ἔστι, τὸ Θράκιον καλούμενον, ἔρημον οἰκιῶν καὶ πεδινόν.

§ 26 Ἐπεὶ δὲ ἔκειτο τὰ ὄπλα καὶ κατηρεμίσθησαν, συγκαλεῖ ὁ Ξενοφῶν τὴν στρατιάν καὶ λέγει τάδε· «Ὅτι μὲν ὀργίζεσθε, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, καὶ νομίζετε δεινὰ πάσχειν ἐξαπατώμενοι, οὐ θαυμάζω. ἦν δὲ τῷ θυμῷ χαριζώμεθα καὶ Λακεδαιμονίους τε τοὺς παρόντας τῆς ἐξαπάτης τιμωρησώμεθα καὶ τὴν πόλιν τὴν οὐδὲν αἰτίαν διαρπάσωμεν, ἐνθυμεῖσθε, ἃ ἔσται ἐντεῦθεν.

§ 26-27 » Πολέμιοι μὲν ἐσόμεθα ἀποδεδειγμένοι Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς συμμάχοις. οἶος δ' ὁ πόλεμος ἂν γένοιτο, εἰκάξειν δὴ πάρεστιν ἐωρακότας καὶ ἀναμνησθέντας τὰ νῦν δὴ γεγενημένα. ἡμεῖς γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθομεν εἰς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους, ἔχοντες τριήρεις, τὰς μὲν ἐν θαλάττῃ, τὰς δ' ἐν τοῖς νεωρίοις, οὐκ ἐλάττους τριακοσίων, ὑπαρχόντων δὲ πολλῶν χρημάτων ἐν τῇ πόλει καὶ προσόδου οὔσης κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τε τῶν ἐνδήμιων καὶ τῆς ὑπερορίας οὐ μείον χιλίων ταλάντων ἄρχοντες δὲ τῶν νήσων ἀπασῶν, καὶ ἐν τε τῇ Ἀσίᾳ πολλὰς ἔχοντες πόλεις καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἄλλας τε πολλὰς καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Βυζάντιον, ὅπου νῦν ἐσμεν, ἔχοντες κατεπολεμήθημεν οὕτως, ὡς πάντες ὑμεῖς ἐπίστασθε.

§ 28 » Νῦν δὲ δὴ τί ἂν οἰόμεθα παθεῖν, Λακεδαιμονίοις μὲν καὶ τῶν ἀρχαίων συμμάχων ὑπαρχόντων, Ἀθηναίων δὲ καί, οἱ

ἐκείνοις τότε ἦσαν σύμμαχοι, πάντων προσγεγεννημένων, Τισσαφέρνους δὲ καὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ ἄλλων βαρβάρων πάντων πολεμίων ἡμῖν ὄντων, πολεμιωτάτου δὲ αὐτοῦ τοῦ ἄνω βασιλέως, ὃν ἤλθομεν ἀφαιρησόμενοι τὴν ἀρχὴν καὶ ἀποκτενοῦντες, εἰ δυναίμεθα; τούτων δὲ πάντων ὁμοῦ ὄντων, ἔστι τις οὕτως ἄφρων, ὅστις οἶεται ἂν ἡμᾶς περιγενέσθαι;

» Μὴ πρὸς θεῶν μαινώμεθα μηδ' αἰσχροῦς ἀπολώμεθα, πολέ- § 29-31
μοι ὄντες καὶ ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν φίλοις
τε καὶ οἰκείοις. ἐν γὰρ ταῖς πόλεσιν εἰσι πάντες ταῖς ἐφ' ἡμᾶς
στρατευσομέναις, καὶ δικαίως, εἰ βάρβαρον μὲν πόλιν οὐδε-
μίαν ἠθελήσαμεν κατασχεῖν, καὶ ταῦτα κρατοῦντες, Ἑλλη-
νίδα δὲ εἰς ἣν πρώτην πόλιν ἤλθομεν, ταύτην ἐξαλαπάξομεν.
ἐγὼ μὲν τοίνυν εὐχομαι, πρὶν ταῦτα ἐπιδεῖν ὑφ' ὑμῶν γενό-
μενα, μυρίας ἐμέ γε κατὰ τῆς γῆς ὀργυῖας γενέσθαι. καὶ
ὑμῖν δὲ συμβουλεύω, Ἑλληνας ὄντας, τοῖς τῶν Ἑλλήνων προ-
εστηκόσι πειθομένους, πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. ἐάν
δὲ μὴ δύνησθε ταῦτα, ἡμᾶς δεῖ ἀδικουμένους τῆς γούν Ἑλλά-
δος μὴ στέρεσθαι. καὶ νῦν μοι δοκεῖ πέμψαντας Ἀναξιβίφ
εἰπεῖν, ὅτι ἡμεῖς οὐδὲν βίαιον ποιήσοντες παρεληλύθαμεν εἰς
τὴν πόλιν, ἀλλ' ἦν μὲν δυνώμεθα παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι εὐρί-
σκεσθαι, εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ δηλώσοντες, ὅτι οὐκ ἐξαπατῶμενοι,
ἀλλὰ πειθόμενοι ἐξερχόμεθα».

Ταῦτα ἔδοξε, καὶ πέμπουσιν Ἰερώνυμόν τε Ἡλείον ἐροῦντα § 32
ταῦτα καὶ Εὐρύλοχον Ἀρκάδα καὶ Φιλῆσιον Ἀχαιοῖν. οἱ μὲν
ταῦτα ᾤχοντο ἐροῦντες.

[Περὶληψις τῶν λοιπῶν § § (33 - 40) τοῦ κεφαλαίου 1 καὶ τῶν § § 1 - 16
τοῦ κεφαλαίου 2 :

Μετὰ ταῦτα ὁ Ξενοφῶν ἀποχωρεῖ τοῦ στρατεύματος, ἐμφανίζεται δ' ἐν
αὐτῷ Θηβαῖός τις τυχοδιώκτης Κοιρατάδας, ὅστις ὑπόσχεται νὰ ὀδηγήσῃ
τούς Ἑλληνας εἰς τὸ Δέλτα τῆς Θρύκης παρέχων αὐτοῖς ἄφθονα τὰ τρο-
φίμα· οἱ Ἕλληνες, ἐπειδὴ ὁ Ἀναξιβίος οὐδὲν ὠρισμένον ἀπήντησε, δέχον-

ται τὸν Κοιρατάδαν ὡς στρατηγὸν καὶ ἐξέροχοντα τοῦ Βυζαντίου· ἀλλ' ὁ Κοιρατάδας μὴ δυνάμενος νὰ παρέχη τροφάς δι' ὅλον τὸ στράτευμα καταλείπει τὴν στρατηγίαν καὶ ἀναχωρεῖ.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Κοιρατάδα ὁ στρατὸς ἀρχίζει νὰ διαλύηται ἐκ τῶν στρατηγῶν ἄλλος μὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ὀδηγήσῃ τὸν στρατὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Θράκης Σεύθην, ἄλλος δὲ εἰς τὴν Θρακικὴν Χερρόνησον καὶ ἄλλος νὰ διαβῇ πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν ἢ πειθαρχία τοῦ στρατοῦ χαλαροῦται, πολλοὶ δ' Ἕλληνες διασκορατίζονται εἰς τὰς περὶξ κειμένας πόλεις. Ἐν τῷ μεταξὺ φθάνει ὁ ἄρμοστής Ἀρίσταρχος ὡς διάδοχος τοῦ Κλεάνδρου καὶ ὁ ναύαρχος Πῶλος ὡς διάδοχος τοῦ Ἀναξίβιον· τῇ συμβουλῇ τοῦ τελευταίου πωλεῖ ὁ Ἀρίσταρχος 400 ὑπολειφθέντας ἐν Βυζαντίῳ στρατιώτας· ἐν τῷ ὁ Ἀναξίβιος μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος πλέει εἰς Πάριον, ὁποῦθεν ὑπομνήσκει εἰς τὸν Φαρνάβαζον τὰ συμπεφωνημένα· ἀλλ' ὁ Φαρν. μαθὼν ὅτι ἦλθεν ἄλλος ἄρμοστής, ὁ Ἀρίσταρχος, καὶ ὅτι ὁ Ἀναξίβιος δὲν ἐνανάρχει πλέον, περὶ τούτου μὲν οὐδὲν φροντίζει, διαπραγματεύεται δὲ πρὸς τὸν Ἀρίσταρχον περὶ τῶν Κυρῆων. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀναξίβιος παρακινεῖ τὸν Ξενοφῶντα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ στράτευμα καὶ ἀφ' οὗ ὀδηγήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν πλείστους εἰς Περὶνθον νὰ διαβιβάσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν Ἀσίαν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ Φαρναβάζου. Ὁ Ξενοφῶν ἐπιστρέφει εἰς τὸ στράτευμα· οἱ δὲ στρατιῶται εὐχαρίστως δέχονται αὐτὸν καὶ ἀκολουθοῦσι σχεδὸν πάντες εἰς Περὶνθον· ἀλλ' ὁ Ἀρίσταρχος χαριζόμενος εἰς τὸν Φαρνάβαζον, κωλύει αὐτοὺς νὰ διαπερασθῶσιν ἐκ Περὶνθου εἰς Ἀσίαν. Ἐν τοιαύτῃ ἀμηχανίᾳ εὐρεθείς ὁ Ξενοφῶν θυσιάζει, ἵνα μάθῃ ἂν οἱ θεοὶ ἐπιτρέψωσιν εἰς αὐτὸν νὰ ὀδηγήσῃ τὸ στράτευμα εἰς τὸν Σεύθην, παρ' οὗ εἶχε παρακληθῆ, πρὶν ἐπιχειρήσῃ νὰ διαβῇ εἰς τὴν Ἀσίαν, νὰ προσαγάγῃ εἰς αὐτὸν τὸν στρατόν·

Β'. Διαπραγματεύσεις τοῦ Ξενοφῶντος μετὰ τοῦ Σεύθου.

(2, 17 — 38)

§ 17-18 Ὁ οὖν Ξενοφῶν, ἐπεὶ ἐδόκει τὰ ἱερά καλὰ εἶναι αὐτῷ καὶ τῷ στρατεύματι ἀσφαλῶς πρὸς Σεύθην ἰέναι, παραλαβὼν Πολυκράτην τὸν Ἀθηναῖον λοχαγὸν καὶ παρὰ τῶν στρατηγῶν ἐκάστου ἄνδρα—πλὴν παρὰ Νέωνος—ᾧ ἕκαστος ἐπίστευεν, ᾗχετο τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ Σεύθου στράτευμα[§] ἐξήκοντα στάδια· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν αὐτοῦ ἐπιτυγχάνει πυροὺς ἐρήμοις· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ᾗχετο μετακεχωρηκέναι· ποι τὸν Σεύθην· ἐπεὶ δὲ

Θορύβου τε ἤσθητο καὶ σημαινόντων ἀλλήλοις τῶν περὶ Σεύθην, κατέμαθεν, ὅτι τούτου ἕνεκα τὰ πυρὰ κεκαυμένα εἶη τῷ Σεύθῃ πρὸ τῶν νυκτοφυλάκων, ὅπως οἱ μὲν φύλακες μὴ ὄρῳντο ἐν τῷ σκότει ὄντες, μήτε ὁπόσοι μήτε ὅπου εἶεν, οἱ δὲ προσιόντες μὴ λανθάνοιεν, ἀλλὰ διὰ τὸ φῶς καταφανεῖς εἶεν.

Ἐπεὶ δὲ ἤσθητο, προπέμπει τὸν ἑρμηνέα, ὃν ἐτύγχανεν § 19-22 ἔχων, καὶ εἰπεῖν κελεύει Σεύθῃ, ὅτι Ξενοφῶν πάρεστι, βουλόμενος συγγενέσθαι αὐτῷ. οἱ δὲ ἤροντο, εἰ ὁ Ἀθηναῖος ὁ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. ἐπειδὴ δὲ ἔφη οὗτος εἶναι, ἀναπηδήσαντες ἐδίωκον· καὶ ὀλίγον ὕστερον παρῆσαν πελτασταὶ ὅσον διακόσιοι, καὶ παραλαβόντες Ξενοφῶντα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἦγον πρὸς Σεύθην. ὁ δ' ἦν ἐν τύρσει μάλα φυλαττόμενος, καὶ ἵπποι περὶ αὐτὴν κύκλῳ ἐγκεχαλινωμένοι· διὰ γὰρ τὸν φόβον τὰς μὲν ἡμέρας ἐχίλου τοὺς ἵππους, τὰς δὲ νύκτας ἐγκεχαλινωμένοις ἐφυλάττετο. ἐλέγετο γὰρ καὶ πρόσθεν Τήρης ὁ τούτου πρόγονος ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, πολὺ ἔχων στρατεύμα, ὑπὸ τούτων τῶν ἀνδρῶν πολλοὺς ἀπολέσαι καὶ τὰ σκευοφόρα ἀφαιρεθῆναι· ἦσαν δ' οὗτοι Θυνοί, πάντων λεγόμενοι εἶναι μάλιστα νυκτὸς πολεμικώτατοι.

Ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν, ἐκέλευσεν εἰσελθεῖν Ξενοφῶντα ἔχοντα § 23-25 δύο, οὓς βούλοιοτο. ἐπειδὴ δ' ἔνδον ἦσαν, ἤσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους καὶ κατὰ τὸν Θράκιον νόμον κέρατα οἴνου πρῶτον παρῆν δὲ καὶ Μηδοσάδης τῷ Σεύθῃ, ὅσπερ ἐπρέσβευεν αὐτῷ πάντοσε. ἔπειτα δὲ Ξενοφῶν ἤρχετο λέγειν· «Ἐπεμφας πρὸς ἐμέ, ὦ Σεύθη, εἰς Καλχηδόνα πρῶτον Μηδοσάδην τουτονί, δεόμενός μου συμπροθυμηθῆναι διαβῆναι τὸ στρατεύμα ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ ὑπισχνούμενός μοι, εἰ ταῦτα πράξαιμι, εὖ ποιήσεις, ὡς ἔφη Μηδοσάδης οὗτος». ταῦτα εἰπὼν ἐπήρετο τὸν Μηδοσάδην, εἰ ἀληθῆ ταῦτα εἶη. ὁ δ' ἔφη. «Αὐθις ἦλθε Μηδοσάδης οὗτος, ἐπεὶ ἐγὼ διέβην πάλιν ἐπὶ τὸ στρατεύμα ἐκ Παρίου, ὑπισχνούμενος, εἰ ἀγάγοιμι τὸ στρατεύμα

- πρὸς σέ, τὰλλά τέ σοι φίλω με χρήσεσθαι καὶ ἀδελφῷ καὶ τὰ
 παρὰ θαλάττῃ μοι χωρία, ὧν σὺ κρατεῖς, ἔσεσθαι παρὰ σοῦ».
- § 26-30 Ἐπὶ τούτοις πάλιν ἤρето τὸν Μηδοσάδην, εἰ ἔλεγε ταῦτα.
 ὁ δὲ συνέφη καὶ ταῦτα. «Ἴθι νυν», ἔφη, «ἀφήγησαι τούτῳ,
 τί σοι ἀπεκρινάμην ἐν Καλχηδόνι πρῶτον». «Ἀπεκρίνω, ὅτι
 τὸ στράτευμα διαθήσοιτο εἰς Βυζάντιον, καὶ οὐδὲν τούτου
 ἕνεκα δέοι τελεῖν οὔτε σοὶ οὔτε ἄλλῳ· αὐτὸς δὲ ἐπεὶ διαβαίης,
 ἀπιέναι ἔφησθα· καὶ ἐγένετο οὕτως, ὡσπερ σὺ ἔλεγες». «Τί
 γὰρ ἔλεγον», ἔφη, «ὅτε κατὰ Σηλυβρίαν ἀφίκου;» «Οὐκ
 ἔφησθα οἷόν τε εἶναι, ἀλλ' εἰς Πέρινθον ἐλθόντας διαβαίνειν
 εἰς τὴν Ἀσίαν». «Νῦν τοίνυν», ἔφη ὁ Ξενοφῶν, «πάρεμι καὶ
 ἐγὼ καὶ οὗτος Φρυνίσκος, εἰς τῶν στρατηγῶν, καὶ Πολυκρά-
 τῆς οὗτος, εἰς τῶν λοχαγῶν, καὶ ἔξω εἰσὶν ἀπὸ τῶν στρατηγῶν
 ὁ πιστότατος ἐκάστῳ πλὴν Νέωνος τοῦ Λακωνικοῦ. εἰ οὖν
 βούλει πιστοτέραν εἶναι τὴν πράξιν, καὶ ἐκείνους κάλεσαι. τὰ
 δὲ ὄπλα σὺ ἐλθὼν εἰπέ, ὦ Πολύκρατες, ὅτι ἐγὼ κελεύω κατα-
 λιπεῖν, καὶ αὐτὸς ἐκεῖ καταλιπὼν τὴν μάχαιραν εἰσῆθι».
- § 31-34 Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης εἶπεν, ὅτι οὐδενὶ ἂν ἀπιστήσειεν
 Ἀθηναίων καὶ γὰρ ὅτι συγγενεῖς εἶεν εἰδέναι καὶ φίλους
 εὔνους ἔφη νομίζεῖν. μετὰ ταῦτα δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον, οὓς ἔδει,
 πρῶτον Ξενοφῶν ἐπήρето Σεύθην, ὅτι δέοιτο χρήσθαι τῇ στρα-
 τιᾷ. ὁ δὲ εἶπεν ὧδε· «Μαισάδης ἦν πατήρ μοι, ἐκείνου δὲ ἦν
 ἀρχὴ Μελανδίται καὶ Θυνοὶ καὶ Τρανίφαι. ἐκ ταύτης οὖν τῆς
 χώρας, ἐπεὶ τὰ Ὀδρυσῶν πράγματα ἐνόησεν, ἐκπεσὼν ὁ
 πατήρ, αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει νόσῳ, ἐγὼ δ' ἐξετράφημ ὀρφα-
 νὸς παρὰ Μηδόκῳ, τῷ νῦν βασιλεῖ. ἐπεὶ δὲ νεανίσκος ἐγενόμην,
 οὐκ ἐδυνάμην ζῆν εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν ἀποβλέπων· καὶ
 ἐκαθεζόμεν ἐνδΐφριος αὐτῷ ἐκέτης δοῦναι μοι, ὅπόσους δυνα-
 τὸς εἶν, ἄνδρας, ὅπως καὶ τοὺς ἐκβαλόντας ἡμᾶς, εἴ τι δυναί-
 μην, κακὸν ποιήην καὶ ζῆν μὴ εἰς τὴν ἐκείνου τράπεζαν ἀπο-
 βλέπων ὡσπερ κύων. ἐκ τούτου μοι δίδωσι τοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς

ἵππους, οὓς ὑμεῖς ὄψεσθε, ἐπειδὴν ἡμέρα γένηται. καὶ νῦν ἐγὼ ζῶ τούτους ἔχων, ληζόμενος τὴν ἑμαυτοῦ πατρίαν χώραν. εἰ δέ μοι ὑμεῖς παραγένοισθε, οἶμαι ἂν σὺν τοῖς θεοῖς ῥαδίως ἀπολαβεῖν τὴν ἀρχήν. ταῦτ' ἐστίν, ἃ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι».

«Τί ἂν οὖν», ἔφη ὁ Ξενοφῶν, «σὺ δύναιο, εἰ ἔλθοιμεν, τῆ § 35-38
τε στρατιᾷ διδόναι καὶ τοῖς λοχαγοῖς καὶ τοῖς στρατηγοῖς; λέξον, ἵνα οὗτοι ἀπαγγέλλωσιν». ὁ δ' ὑπέσχετο τῷ μὲν στρατιώτῃ κυζικηνόν, τῷ δὲ λοχαγῷ διμοιρίαν, τῷ δὲ στρατηγῷ τετραμοιρίαν, καὶ γῆν, ὀπόσῃν ἂν βούλωνται, καὶ ζεύγη καὶ χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ, τετειχισμένον. «Ἐὰν δέ», ἔφη ὁ Ξενοφῶν, «ταῦτα πειρώμενοι μὴ διαπράξωμεν, ἀλλὰ τις φόβος ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἦ, δέξει εἰς τὴν σεαυτοῦ, ἐάν τις ἀπιέναι βούληται παρὰ σέ;» ὁ δ' εἶπε· «Καὶ ἀδελφούς γε ποιήσομαι καὶ ἐνδιεφρούς καὶ κοινωνούς ἀπάντων, ὧν ἂν δυνώμεθα κτᾶσθαι. σοὶ δέ, ὦ Ξενοφῶν, καὶ θυγατέρα δώσω καί, εἴ τις σοὶ ἔστι θυγάτηρ, ὧνήσομαι Θρακίῃ νόμφ, καὶ Βισάνθην οἴκησιν δώσω, ὅπερ ἐμοὶ κάλλιστον χωρίον ἐστὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ».

Γ'. Προσχώρησις τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸν Σεύθην.

(3, 1-14)

Ἀκούσαντες ταῦτα καὶ δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες ἀπή- § 1-2
λαυνον· καὶ πρὸ ἡμέρας ἐγένοντο ἐπὶ στρατοπέδῳ καὶ ἀπήγ-
γειλαν ἕκαστοι τοῖς πέμψασιν. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, ὁ μὲν
Ἄρισταρχος πάλιν ἐκάλει τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς·
τοῖς δ' ἔδοξε τὴν μὲν πρὸς Ἄρισταρχον ὁδὸν εἶσαι, τὸ δὲ
στράτευμα συγκαλέσαι. καὶ συνήλθον πάντες πλὴν οἱ Νέωνος· οὗτοι δὲ ἀπείχον ὡς δέκα στάδια.

§ 3-6 Ἐπεὶ δὲ συνήλθον, ἀναστάς Ξενοφῶν εἶπε τάδε· «Ἄνδρες, διαπλεῖν μὲν, ἔνθα βουλόμεθα, Ἀρίσταρχος τριήρεις ἔχων κωλύει ὥστε εἰς πλοῖα οὐκ ἀσφαλὲς ἐμβαίνειν· οὗτος δὲ αὐτὸς κελεύει εἰς Χερρόνησον βίᾳ διὰ τοῦ Ἱεροῦ ὄρους πορευέσθαι· ἦν δέ, κρατήσαντες τούτου, ἐκαῖσε ἔλθωμεν, οὔτε πωλήσειν ἔτι ὑμᾶς φησιν, ὥσπερ ἐν Βυζαντίῳ, οὔτε ἐξαπατήσεσθαι ἔτι ὑμᾶς, ἀλλὰ λήψεσθαι μισθόν, οὔτε περιόψεσθαι ἔτι, ὥσπερ νυνί, δεομένους τῶν ἐπιτηδείων. οὗτος μὲν ταῦτα λέγει· Σεύθης δέ φησιν, ἂν πρὸς ἐκεῖνον ἴητε, εὖ ποιήσειν ὑμᾶς. νῦν οὖν σκέψασθε, πότερον ἐνθάδε μένοντες τοῦτο βουλευέσεσθε ἢ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἐπανελθόντες. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ, ἐπεὶ ἐνθάδε οὔτε ἀργύριον ἔχομεν, ὥστε ἀγοράζειν, οὔτε ἄνευ ἀργυρίου ἐῶσι λαμβάνειν, ἐπανελθόντας εἰς τὰς κώμας, ὅθεν οἱ ἦπτους ἐῶσι λαμβάνειν, ἐκεῖ, ἔχοντας τὰ ἐπιτήδεια, ἀκούοντας, ὅτι τις ἡμῶν δεῖται, αἰρεῖσθαι, ὅτι ἂν ἡμῖν δοκῇ κράτιστον εἶναι· καὶ ὅτι», ἔφη, «ταῦτα δοκεῖ, ἀράτω τὴν χεῖρα». ἀνέτειναν ἅπαντες. «Ἀπιόντες τοίνυν», ἔφη, «συσκευάζεσθε, καὶ ἐπειδὴν παραγγέλλῃ τις, ἔπεσθε τῷ ἡγουμένῳ».

§ 7-9 Μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν μὲν ἡγάετο, οἱ δ' εἶποντο. Νέων δὲ καὶ παρ' Ἀριστάρχου ἄγγελοι ἐπειθον ἀποτρέπεσθαι· οἱ δ' οὐχ ὑπήκουον. ἐπεὶ δ' ὅσον τριάκοντα σταδίους προσελγύθησαν, ἀπαντᾷ Σεύθης· καὶ ὁ Ξενοφῶν, ἰδὼν αὐτόν, προσελάσαι ἐκέλευσεν, ὅπως, ὅτι πλείστων ἀκούοντων, εἴποι αὐτῷ, ἃ ἐδόκει συμφέρειν. ἐπεὶ δὲ προσήλθεν, εἶπε Ξενοφῶν· «Ἡμεῖς πορευόμεθα, ὅπου μέλλει ἐξεῖν τὸ στράτευμα τροφήν· ἐκεῖ δ' ἀκούοντες καὶ σοῦ καὶ τῶν τοῦ Λακωνικοῦ αἰρησόμεθα, ἃ ἂν κράτιστα δοκῇ εἶναι. ἦν οὖν ἡμῖν ἡγήγησῃ, ὅπου πλείστα ἐστὶν ἐπιτήδεια, ὑπὸ σοῦ νομιζόμεν ξενίζεσθαι». καὶ ὁ Σεύθης ἔφη· «Ἀλλὰ οἶδα κώμας πολλὰς ἀθρόας καὶ πάντα ἐχούσας τὰ ἐπιτήδεια, ἀπεχούσας ἡμῶν, ὅσον διελθόντες ἂν ἡδέως ἀριστῶτε». «Ἡγοῦ τοίνυν», ἔφη ὁ Ξενοφῶν.

Ἐπεὶ δ' ἀφίκοντο εἰς αὐτὰς τῆς δειλῆς, συνῆλθον οἱ στρατιῶ- § 10-12
 ται, καὶ εἶπε Σεύθης τοιάδε· «Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, θέομαι ὑμῶν
 στρατεύεσθαι σὺν ἐμοί, καὶ ὑπισχνούμαι ὑμῖν δώσειν τοῖς στρα-
 τιώταις κυζικηνόν, λοχαγοῖς δὲ καὶ στρατηγοῖς τὸ νομιζόμενα·
 ἔξω δὲ τούτων τὸν ἄξιον τιμήσω. σιτία δὲ καὶ ποτά, ὡσπερ καὶ
 νῦν, ἐκ τῆς χώρας λαμβάνοντες ἔχετε· ὅποσα δ' ἂν ἀλίσκεηται,
 ἀξιῶσω αὐτὸς ἔχειν, ἵνα ταῦτα διατιθέμενος ὑμῖν τὸν μισθὸν
 πορίζω. καὶ τὰ μὲν φεύγοντα καὶ ἀποδιδράσκοντα ἡμεῖς ἱκανοὶ
 ἐσόμεθα διώκειν καὶ μαστεύειν· ἂν δὲ τις ἀνθιστήται, σὺν ὑμῖν
 πειρασόμεθα χειροῦσθαι». ἐπήρητο ὁ Ξενοφῶν· «Πόσον δὲ ἀπὸ
 θαλάττης ἀξιῶσεις συνέπεσθαι σοι τὸ στράτευμα;» ὁ δ' ἀπε-
 κρίνατο· «Οὐδαμῇ πλεῖον ἑπτὰ ἡμερῶν. μείον δὲ πολλαχῆ».

Μετὰ ταῦτα ἐδίδδοτο λέγειν τῷ βουλομένῳ· καὶ ἔλεγον § 13-14
 πολλοὶ κατὰ ταῦτά, ὅτι παντὸς ἄξια λέγοι Σεύθης· χειμῶν
 γὰρ εἶη καὶ οὔτε οἴκαδε ἀποπλεῖν τῷ τούτο βουλομένῳ δυνα-
 τὸν εἶη, διαγενέσθαι τε ἐν φιλίᾳ οὐχ οἶόν τε, εἰ θεοὶ ὠνου-
 μένους ζῆν, ἐν δὲ τῇ πολεμίᾳ διατρίβειν καὶ τρέφεσθαι ἀσφα-
 λέστερον μετὰ Σεύθου ἢ μόνους. ὄντων δ' ἀγαθῶν τοσούτων,
 εἰ μισθὸν προσλήψοιντο, εὐρημα ἐδόκει εἶναι. ἐπὶ τούτοις
 εἶπεν ὁ Ξενοφῶν· «Εἰ τις ἀντιλέγει, λεγέτω· εἰ δὲ μή, ἐπι-
 ψηφιώ ταῦτα». ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντέλεγεν, ἐπεψήφισε, καὶ
 ἔδοξε ταῦτα. εὐθὺς δὲ Σεύθῃ εἶπε, ὅτι συστρατεύσονται αὐτῷ.

[Περίληψις τῶν §§ (15-48) τοῦ 3 κεφαλαίου καὶ τοῦ κεφαλ. 4:

Μετὰ τοῦτο ὁ Σεύθης καλεῖ τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς τῶν Ἑλλη-
 νων εἰς δεῖπνον, καθ' ὃ συμβαίνουσι πολλὰ καὶ παράδοξα κατὰ τὰ ἔθιμα
 τῶν Θρακῶν· μετὰ τὸ δεῖπνον οἱ μὲν λοχαγοὶ ἀπέρχονται εἰς τὸ στρατόπε-
 δον, ὁ δὲ Σεύθης μετὰ τῶν στρατηγῶν ἐπιτεσόντες ἀνελλιπῶς κατὰ τῶν
 κωμῶν τῶν πολεμίων καταλαμβάνουσιν αὐτὰς καὶ λεηλατοῦσι.

Μετὰ τὴν ἀλώσειν τῶν κωμῶν οἱ Θυνοὶ καταφεύγουσιν εἰς τὸ ὄρος· ἐν
 μᾶ δὲ νυκτὶ ἐπιτεθέντες κατὰ τῆς κόμης, ἔνθα κατεσκήνουσιν οἱ Ἕλληνες,
 ἐμβάλλουσι πῦρ εἰς αὐτήν· ἀλλ' ἢ ἐπίθεσις αὕτη ἀποτρέπεται διὰ τῆς βοη-
 θείας τοῦ Σεύθου· οἱ δὲ Θυνοὶ ὑποτάσσονται εἰς αὐτόν].

Δ'. Δυσαρέσκεια τοῦ Ξενοφῶντος πρὸς τὸν
Ἑρακλείδην καὶ Σεύθην.

(5, 1—16)

§ 1-5 Ὑπερβάλλουσι δὲ πρὸς τοὺς ὑπὲρ Βυζαντίου Θρακᾶς εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον αὕτη δ' ἦν οὐκ ἐτι ἀρχὴ Μαισάδου, ἀλλὰ Τήρους τοῦ Ὀδρύσου. καὶ ὁ Ἑρακλείδης ἐνταῦθα, ἔχων τὴν τιμὴν τῆς λείας, παρήν. καὶ Σεύθης, ἐξαγαγὼν ζεύγη ἡμιονικὰ τρία, οὐ γὰρ ἦν πλείω, τὰ δ' ἄλλα βοεικὰ, καλέσας Ξενοφῶντα ἐκέλευε λαβεῖν, τὰ δ' ἄλλα διανεῖμαι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς. Ξενοφῶν δὲ εἶπεν· «Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ἀρκεῖ καὶ αὐθις λαβεῖν· τούτοις δὲ τοῖς στρατηγοῖς δωροῦ, οἳ σὺν ἐμοὶ ἠκολούθησαν, καὶ λοχαγοῖς». καὶ τῶν ζευγῶν λαμβάνει ἐν μὲν Τιμασίῳν ὁ Δαρδανεύς, ἐν δὲ Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος, ἐν δὲ Φρυνίσκος ὁ Ἀχαιός· τὰ δὲ βοεικὰ ζεύγη τοῖς λοχαγοῖς κατεμερίσθη. τὸν δὲ μισθὸν ἀποδίδωσιν, ἐξεληλυθότος ἤδη τοῦ μηνός, εἴκοσι μόνον ἡμερῶν· ὁ γὰρ Ἑρακλείδης ἔλεγεν, ὅτι οὐ πλείον ἐμπολῆσαι. ὁ οὖν Ξενοφῶν ἀχθεσθεὶς εἶπεν ἐπομόσας· «Δοκεῖς μοι, ὦ Ἑρακλείδη, οὐχ, ὡς δεῖ, κήδεσθαι Σεύθου· εἰ γὰρ ἐκῆδου, ἦκες ἂν φέρων πλήρη τὸν μισθὸν καὶ προσδανεισάμενος, εἰ μὴ ἄλλως ἐδύνω, καὶ ἀποδόμενος τὰ σαυτοῦ ἱμάτια».

§ 6-8 Ἐντεῦθεν ὁ Ἑρακλείδης ἠχθέσθη τε καὶ ἔδεισε, μὴ ἐκ τῆς Σεύθου φιλίας ἐκβληθεῖη, καί, ὅτι ἐδύνατο, ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας Ξενοφῶντα διέβαλλε πρὸς Σεύθην. οἳ μὲν δὴ στρατιῶται Ξενοφῶντι ἐνεκάλουν, ὅτι οὐκ εἶχον τὸν μισθόν· Σεύθης δὲ ἠχθετο αὐτῷ, ὅτι ἐντόνως τοῖς στρατιώταις ἀπήντει τὸν μισθόν. καὶ τέως μὲν αἰεὶ ἐμέμνητο, ὡς, ἐπειδὴν ἐπὶ θάλατταν ἀπέλθη, παραδώσει αὐτῷ Βισάνθην καὶ Γάνος καὶ Νέον τεῖχος· ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ χρόνου οὐδενὸς ἔτι τούτων

ἐμέμνητο. ὁ γὰρ Ἡρακλείδης καὶ τοῦτο διεβεβλήκει, ὡς οὐκ ἀσφαλὲς εἶη τείχη παραδιδόναι ἀνδρὶ δύναμιν ἔχοντι.

Ἐκ τούτου ὁ μὲν Ξενοφῶν ἐβουλεύετο, τί χρῆ ποιεῖν περὶ § 9-11
τοῦ ἔτι ἄνω στρατεύεσθαι· ὁ δ' Ἡρακλείδης, εἰσαγαγὼν τοὺς
ἄλλους στρατηγούς πρὸς Σεύθη, λέγειν τε ἐκέλευεν αὐτούς,
ὅτι οὐδὲν ἂν ἤττον σφεῖς ἀγάγοιεν τὴν στρατιὰν ἢ Ξενοφῶν,
τόν τε μισθὸν ὑπισχεῖτο αὐτοῖς ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἔκπλεων
παρέσεσθαι δυοῖν μηνῶν, καὶ συστρατεύεσθαι ἐκέλευεν. καὶ ὁ
Τιμασίων εἶπεν· «Ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ', ἂν πέντε μηνῶν μισθὸς
μέλλῃ εἶναι, στρατευσαίμην ἂν ἄνευ Ξενοφῶντος». καὶ ὁ Φρυ-
νίσκος καὶ ὁ Κλεάνωρ συνωμολόγουν τῷ Τιμασίωνι. ἐντεῦθεν
ὁ Σεύθης ἐλοιδορεῖ τὸν Ἡρακλείδην, ὅτι οὐ παρεκάλει καὶ
Ξενοφῶντα. ἐκ δὲ τούτου παρακαλοῦσιν αὐτὸν μόνον. ὁ δέ,
γνοὺς τοῦ Ἡρακλείδου τὴν πανουργίαν, ὅτι βούλοιο αὐτὸν
διαβάλλειν πρὸς τοὺς ἄλλους στρατηγούς, παρέρχεται λαβῶν
τούς τε στρατηγούς πάντας καὶ τοὺς λοχαγούς.

Καὶ ἐπεὶ πάντες ἐπέισθησαν, συνεστρατεύοντο καὶ ἀφι- § 12-15
κνοῦνται ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸν Πόντον διὰ τῶν Μελινοφάγων
καλουμένων Θρακῶν εἰς τὸν Σαλμυδησσόν. ἐνθα τῶν εἰς τὸν
Πόντων πλεουσῶν νεῶν πολλαὶ ἀκέλλουσι καὶ ἐκπίπτουσι·
τέναγος γάρ ἐστιν ἐπὶ πάμπολυ τῆς θαλάττης. καὶ οἱ Θρα-
κες οἱ κατὰ ταῦτα οἰκοῦντες, στήλας ὀρισάμενοι, τὰ καθ'
αὐτοὺς ἐκπίπτοντα ἕκαστοι λήζονται· τέως δὲ ἔλεγον, πρὶν
ὀρίσασθαι, ἀρπάζοντας πολλοὺς ὑπ' ἀλλήλων ἀποθνήσκειν.
ἐνταῦθα εὐρίσκοντο πολλαὶ μὲν κλῖναι, πολλὰ δὲ κιβώτια,
πολλαὶ δὲ βίβλοι γεγραμμέναι, καὶ τᾶλλα πολλά, ὅσα ἐν ξυλί-
νοις τεύχεσι ναύκληροὶ ἄγουσιν. ἐντεῦθεν, ταῦτα καταστρεφά-
μενοι, ἀπῆσαν πάλιν. ἐνθα δὲ Σεύθης εἶχε στρατεύμα ἤδη πλέον
τοῦ Ἑλληνικοῦ· ἐκ τε γὰρ Ὀδρυσῶν πολὺ ἔτι πλείους κατε-
βεβήκεσαν, καὶ οἱ αἰεὶ πειθόμενοι συνεστρατεύοντο. κατηγλί-
σθησαν δ' ἐν τῷ πεδίῳ ὑπὲρ Σηλυβρίας, ὅσον τριάκοντα στα-

δίους ἀπέχοντες τῆς θαλάττης. καὶ μισθὸς μὲν οὐδεὶς πω ἐφαίνετο· πρὸς δὲ τὸν Ξενοφῶντα οἷ τε στρατιῶται παγγαλέπως εἶχον ὅ τε Σεύθῃς οὐκέτι οἰκείως διέκειτο, ἀλλ' ὅποτε συγγενέσθαι αὐτῷ βουλόμενος ἔλθοι, πολλαὶ ἤδη ἀσχολίαι ἐφαίνοντο.

[Περὶ ἡλικίας τῶν κεφαλαίων 6, 7 καὶ 8 :

Ταῦτα συνέβαινον ἐν τῷ παρὰ τὴν Σηλυβριαν στρατοπέδῳ, ὅτε οἱ Λακεδ. ἀποφασίζουσι τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Τισοσφέρου καὶ πέμπουσι τὸν Θίβρωνα εἰς Ἐφεσον· οὗτος δὲ ἐπιθυμῶν νὰ μισθώσῃ τοὺς Ἕλληνας ὑπὲρ τῶν Λακεδ. ἀποστέλλει πρεσβευτὰς εἰς Θράκην· ὁ Ἡρακλείδης καὶ ὁ Σεύθῃς μαθόντες τοῦτο καὶ θεωρήσαντες κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν Ἑλλήνων προσάγουσι τοὺς πρεσβευτὰς τοῦ Θίβρωνος εἰς τὸ συνηθροισμένον στράτευμα· ἐνταῦθα τῶν Ἀρκαδῶν τινὲς κατηγοροῦσι τὸν Ξενοφῶντα ὡς αἴτιον τοῦ νὰ μὴ εἶναι τὸ στράτευμα μετὰ τῶν Λακεδ., ἀλλὰ νὰ ὑπηρετῇ τὸν Σεύθην. Ὁ Ξενοφῶν ἀποκρούει τὴν κατηγορίαν αὐτὴν διὰ πεισιτιχωτάτου λόγου· ἐν τέλει δὲ ἀποφασίζει μετὰ τοῦ στρατοῦ νὰ καταλίπῃ τὸν Σεύθην καὶ νὰ προσχωρήσῃ πρὸς τὸν Θίβρωνα.

Μετὰ ταῦτα οἱ Ἕλληνες δι' ἔλλειψιν τροφίμων ἀναγκάζονται νὰ λεηλατῶσι τὰς κόμας, αἵτινες εἶχον δοθῆ ὑπὸ τοῦ Σεύθου εἰς τὸν Μηδοσάδην διὰ τὰς πρεσβευτικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας· ὅτε δὲ ὁ Μηδοσάδης ἔλθων πρὸς τὸν Ξενοφ. ἀπῆτει ἐν ὀνόματι τοῦ Σεύθου νὰ μὴ λεηλατῶσι τὰς κόμας καὶ ν' ἀπέλθωσι, ὁ Ξενοφῶν ὑπομνήσκει εἰς αὐτὸν τὰς παρασχεθείσας εἰς τὸν Σεύθην ὑπηρεσίας τῶν Ἑλλήνων καὶ παραπέμπει αὐτὸν εἰς τοὺς Λακεδ., τοὺς νῦν ἄρχοντας τοῦ στρατεύματος. Οἱ Λακεδ. ἀπαιτοῦσι τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν τοῦ στρατεύματος ἀπειλήσαντες ὅτι αὐτοὶ θὰ βοηθήσωσι τοὺς ἀδικουμένους. Τότε ὁ Μηδοσάδης προτείνει ν' ἀναθέσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Σεύθην καὶ πέμπεται ὁ Ξενοφῶν, ὅστις κατορθοῖ νὰ πείσῃ τὸν Σεύθην ν' ἀποδώσῃ τὸν ὀφειλόμενον μισθόν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ξενοφῶν ἀπὸ τῆς Θράκης διαβιβάζει τὸ στράτευμα εἰς τὴν Λάμφακον, ἐκεῖθεν δὲ προχωρεῖ μέχρι Περγάμου· ἐνταῦθα μαθὼν ὅτι ἐν τῇ πεδιάδι εὐρίσκετο Πέρσης τις Ἀσιδάτης πλουσιώτατος ἐπιπίπτει διὰ νυκτὸς κατ' αὐτοῦ καὶ τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν ἀποτυγχάνει, τὴν δ' ὑστεραίαν συλλαμβάνει αὐτὸν μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ λαμβάνει πολλὰ χρήματα. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ἔλθόντος καὶ τοῦ Θίβρωνος εἰς Πέργαμον παραδίδει εἰς αὐτὸν τὸ στράτευμα].

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Συνοπτικὴ ἱστορία τοῦ Περσικοῦ κράτους.

Τὸ ἀρχαῖον Περσικὸν κράτος ἰδρύθη περὶ τὸ 559 π. Χ. ὑπὸ Κῦρου τοῦ προεστυτέρου, ὅστις ὑποτάξας τὴν Βαβυλωνίαν, Λυδίαν καὶ Μικρὰν Ἀσίαν κατέστησε τοῦτο τὸ πρῶτον ἐν Ἀσίᾳ. Ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ Καμβύσης (529-522) ἐκυρίευσεν τὴν Αἴγυπτον εἰς μεγίστην δ' ἀκμὴν ἔφθασεν τὸ κράτος ἐπὶ Δαρείου τοῦ Α' — τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὑστάσπου — (521-485), ὅστις τὴν ἐπεκταθεῖσαν ἐπικράτειαν (ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τῆς Νοτίου Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Καυκάσου καὶ τοῦ Ἰαξάρτου) ἐξόχως διωργάνωσεν αἰ κατὰ τῆς Ἑλλάδος δ' ὅμως ἐκστρατεῖαι τοῦ ἐναντήσαν οἰκτρῶς παρὰ τὸν Ἄθων (492) καὶ ἐν Μαραθῶνι (490).

Ἐπὶ Ξέρξου τοῦ Α' (485-465) ἤρξατο ἡ ἰσχὺς τοῦ κράτους νὰ καταπίπῃ, ἰδίᾳ διὰ τὰς ἤττας, ἃς τοῦτο παρὰ τῶν Ἑλλήνων ὑπέστη (ἐν Σαλαμῖνι τῷ 480, ἐν Πλαταιαῖς καὶ Μυκάλῃ τῷ 479, ἐν Εὐρυμέδοντι τῷ 467). Τὸν Ξέρξην διεδέχθη Ἀρταξέρξης Α' ὁ Μακρόχειρ (465-424) καὶ τοῦτον μετὰ μακρὰς περὶ τοῦ θρόνου ἔριδας Δαρείος Β', ὁ Νόθος (424-404). Οὗτος ἔσχεν ἐκ τῆς συζύγου του Παρυσάτιδος δύο υἱούς, Ἀρταξέρξην Β' τὸν Μνήμονα (βασιλεύσαντα ἀπὸ τοῦ 404-359) καὶ Κῦρον τὸν νεώτερον.

Ὁ Κῦρος παρὰ τοῦ πατρὸς του εἶχε διορισθῆ σατραπῆς τῆς Λυδίας, Μεγάλης Φρυγίας καὶ Καππαδοκίας καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπεστήριξε τοὺς Λακεδαιμονίους, ἰδίᾳ τὸν Λύσανδρον, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του ἐπεδίωξε τῇ βοηθείᾳ Ἑλλήνων μισθοφόρων νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν ἀδελφόν του Ἀρταξέρξην καὶ νὰ καταστῇ αὐτὸς βασιλεὺς τῆς Περσίας. Ταύτην τὴν ἐκστρατείαν, ἣν ὁ Κῦρος ἀνέλαβε τῷ 401, πραγματεύεται ἡ Κύρου Ἀνάβασις τοῦ Ξενοφῶντος.

2. Βίος Ξενοφῶντος.

Ὁ Ξενοφῶν, γεννηθεὶς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τῷ 430 π. Χ., ἦτο υἱὸς τοῦ Γρούλλον καὶ τῆς Διοδώρας καὶ κατήγετο ἐξ εὐπόρου καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐγένετο πιστὸς μαθητὴς τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους πλείστον ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ.

Τῷ 401 π. Χ. καταλιπὼν τὰς Ἀθήνας ἐπορεύθη κατὰ πρόσκλησιν τοῦ φίλου του Προξένου τοῦ Βοιωτοῦ εἰς Σάρδεϊς πρὸς τὸν νεώτερον Κῦρον, ὅτε οὗτος παρεσκευάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ

τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀοταξέροξον. Τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ἠκολούθησεν ὁ Ξενοφῶν ἄνευ οὐδενὸς ἀξιώματος. Μετὰ τὴν περὶ τὰ Κούναξα δ' ὅμως μάχην καὶ τὴν προδοσίαν τοῦ σατραπίου Τισσαφέρνης ἐκλεχθεὶς στρατηγὸς κατώρθωσε διὰ μεγίστων κόπων καὶ κινδύνων νὰ ὀδηγήσῃ τὸν στρατὸν τῶν μυρῶν Ἑλλήνων ἐκ τοῦ βίθου τῆς Ἀσίας εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Θράκην. Ἐνταῦθα ἐβοήθησε τὸν Σεύθην, τὸν βασιλέα τῆς Θράκης, καὶ παρεσκευάζετο νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἀλλ' οἱ φίλοι του προσελθόντες ἔπεισαν αὐτὸν νὰ προστεθῇ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν, ὅστις ὑπὸ τὸν Θίβρωνα ἐπολέμει ἐν Ἀσίᾳ πρὸς τοὺς Πέρσας.

Διὰ τοῦτο καὶ διότι ἐπολέμησε μετὰ τοῦ Κύρου, ὅστις ἦτο ἐχθρὸς τῶν Ἀθηναίων, ἐξωρίσθη ὁ Ξενοφῶν ἀπὸ τῆς πατρίδος του.

Ἀφ' οὗ δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπολέμησε μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἑλλήνων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀκολουθῶν τὸν Ἀγησίλαον, τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης, καὶ ἐπολέμησε μετ' αὐτοῦ ἐν Κορωνείᾳ (394) κατὰ τῶν συμπολιτῶν του, οἵνεκ παρέστησαν σύμμαχοι τῶν Θηβαίων.

Οἱ Σπαρτιαῖται ἀναγνωρίζαντες τὰς εὐεργεσίας τοῦ Ξενοφῶντος ἔδωκαν αὐτῷ (393) ὡς δῶρον προσοδοφόρον κτήμα ἐν Σκιλλοῦντι τῆς Ἠλίδος, παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν. Ἐνταῦθα ἔζησεν ὁ Ξενοφῶν ἐπὶ 23 ἔτη μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Φιλησίας καὶ τῶν τέκνων Γρύλλον καὶ Διοδώρον ἀσχολούμενος εἰς τὴν θήραν, τὴν γεωργίαν καὶ τὴν συγγραφὴν.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, καθ' ἣν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἠττήθησαν ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ἐκδιωχθεὶς ἐκ τοῦ Σκιλλοῦντος (370) κατέφυγεν εἰς Κόρινθον. Ἐκεῖ οὗτος καὶ μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἐξουσίας του διέμεινε καὶ ἀπέθανε πλήρης ἡμερῶν περὶ τὸ 355 π. Χ.

3. Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις.

Ὁ Ξενοφῶν συνέγραψε πλείστα συγγράμματα· τούτων ἐν εἶναι ἡ Κύρου Ἀνάβασις δημοσμένη εἰς 7 βιβλία.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ὀνομάσθη μὲν ἐκ τοῦ πρώτου μικροτέρου μέρους (βιβλ. I, κεφ. 1-6), ἐν ᾧ περιγράφεται ἡ πορεία τοῦ Κύρου ἀπὸ τῶν παραλίαν τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ κυρίαν ὑπόθεσιν ἔχει τὴν μετὰ τὴν μάχην παρὰ τὰ Κούναξα κάθοδον τῶν μυρῶν εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον.

Ἡ Ἀνάβασις συνεγράφη ἐν Σκιλλοῦντι πιθανῶς τῷ 375 π. Χ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1.

§ 1.

Δῆ = λοιπὸν. — *ἀνάβασις* = πορεία ἀπὸ τῶν παραλίων τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας. — *ἐν ταῖς σπονδαῖς* = ἐν καιρῷ τῶν συνθηκῶν. — *βασιλεύς*, ἄνευ ἄρθρου = ὁ μέγας βασιλεύς, δηλ. ὁ τῶν Περσῶν. — *ὅσα ἐπολεμήθη πρὸς τοὺς Ἑλλ.* = ὅσαι πολεμικαὶ πράξεις ἐγένοντο ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. — *παραβάντος τὰς σπ. β. καὶ Τισσ.* = ἀφ' οὗ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Τισσ. παρέβη τὰς συνθήκας = μετὰ τὴν παράβασιν τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Τισσ. — *ἐπακολούθουντος* (δηλ. τοῖς Ἑλλησι) τοῦ Περσ. στρατ. = ἐν ᾧ ἠκολούθει τοὺς Ἑλληνας τὸ Περσικὸν στράτευμα. — *λόγος* = διήγησις.

Ἐν τῇ ἀναβάσει, δηλ. τῶν μυρίων, ἤτοι τῶν μετὰ τοῦ Κύρου ἐκστρατευσάντων Ἑλλήνων. — *μέχρι τῆς μάχης*, δηλ. τῆς παρὰ τὰ Κούναξα. — *σπονδαί*, κυρίως αἱ δι' ἐπισήμου σπονδῆς συνομολογηθεῖσαι συνθήκαι, ἢ οὕτω κλεισθεῖσα εἰρήνη· σπονδῆ δὲ ἡ προσφορὰ ποτοῦ, δηλ. ὁ οἶνος, ὃν κατὰ τὰς ἐστιάσεις καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῶν συνθηκῶν ἔχουν ἐκ ποτηρίου πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. — *βασιλεύς*, ποῖος βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἐννοεῖται; — *οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβ.* Ἑλλ., τίνες ἐννοοῦνται; — *τοῦ Περσ. στρατ.*, ἐννοεῖται ὁ ὑπὸ τὸν σατράπην Τισσ. πολυάριθμος στρατός. — *ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ*, δηλ. ἐν τοῖς προηγουμένοις βιβλίοις (I-III).

§ 2-4.

Ἀφίκοντο, ὑποκμ: οἱ Ἑλληνες. — *ἐνθα* = ἐκεῖσε, *ἐνθα* = ἐκεῖ, *ἔπου* = εἰς ὃ μέρος. — *πανιάπασι* = καθ' ὅλοκληρίαν. — *ἄπορος* = ἀδιάδατος. — *μέγεθος* = πλάτος. — *πάροδος* = ὁδὸς παρὰ τὸν ποτα-

μόν ἢ παραλλήλως τῷ ποταμῷ φέρουσα. — ἀπότομος = κρημνώδης. — ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ = ἀκριβῶς ὑπεράνω τοῦ ποταμοῦ. — δοκεῖ τοῖς στρατηγοῖς πορευτέον εἶναι = φαίνεται καλὸν εἰς τοὺς στρατηγοὺς ὅτι πρέπει νὰ πορευθῶσι. — δὴ = (τότε) πλέον. — ἀκούω τινός = ἀκούω παρά τινος. — οἱ ἀλίσκομενοι = οἱ αἰχμάλωτοι. — εἰ διέλθοιεν = ἐὰν διέλθωσιν. — περιάσι, μέλλ. τοῦ β. περιέρχομαι. — περιέρχομαι (τὰς πηγὰς) = περικάμπτω (τὰς πηγὰς). — οὐ πρόσω τοῦ Τ. = οὐ πρόσω τῶν πηγῶν τοῦ Τίγρ.· τὸ δὲ πρόσω = μακράν. — ἔστιν οὕτως ἔχον = οὕτως ἔχει (τὸ πρᾶγμα, ὅτι δηλ. αἱ πηγαὶ τοῦ Εὐφράτου δὲν ἀπέχουσι πολὺ τῶν πηγῶν τοῦ Τίγρ.). — τὴν ἐμβολὴν ποιῶμαι εἰς τοὺς Καρδούχους = εἰσβάλλω εἰς τὴν χώραν τῶν Καρδούχων. — ὧδε = κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. — ἅμα μὲν... ἅμα δὲ = ἄφ' ἑνὸς μὲν... ἄφ' ἑτέρου δέ. — λαθεῖν... φθάσαι, ἐκ τοῦ περῶμενοι· ὡς ἀντικμ. τῶν ἀπρμφ. νοητέον τὸ: τοὺς πολεμίους. — λανθάνω τοὺς πολεμίους = διαφεύγω τὴν προσοχὴν τῶν πολεμίων, δὲν ἐννοοῦμαι ὑπὸ τῶν πολεμίων. — φθάνω τοὺς πολεμίους = προλαμβάνω τοὺς πολεμίους. — πειρῶμαι (μετ' ἀπρμφ.) = προσπαθῶ (νὰ...). — πρὶν (μετ' ἀπρμφ.) = προτοῦ (μεθ' ὑποτακτ.). — τὸ ἄκρον = ἡ κορυφὴ (ὄρους).

Ἐδόκει... τοῖς στρατηγοῖς, δηλ. τῶν Ἑλλήνων ἀρχιστράτηγος ἐν τῷ στρατῷ δὲν ὑπῆρχεν· αἱ ἀποφάσεις ἐλαμβάνοντο ἐν πολεμικῇ συμβουλίῃ κατὰ πλειονοψηφίαν. — διὰ τῶν ὀρέων, τῶν Καρδουχείων. — τῶν ἀλίσκομένων, νοοῦνται οἱ αἰχμάλωτοι, οὓς οἱ Ἕλληνες εἶχον συλλάβει καθ' ὁδόν. — οὐ πρόσω τοῦ Τίγρητος εἶναι, κατὰ τοὺς περιελθόντας τὰ μέρη ταῦτα αἱ πηγαὶ τοῦ Τίγρητος δὲν ἀπέχουσι τῶν τοῦ Εὐφράτου πλέον τῶν 1.500 βημάτων. — ἔστιν οὕτως ἔχον, ὡς ἐδείχθη κατόπιν. — τοὺς πολεμίους, ποῖοι ἐννοοῦνται; — τὰ ἄκρα, τίνων ὀρέων;

§ 5-7.

Ἦνίκα = ὅτε. — ἦν ἀμφὶ τὴν τελ. φυλακὴν = ἦτο περίπου ἢ τελευταία φυλακὴ = ἦτο περίπου ἢ ὄρα, καθ' ἣν γίνεται ἡ τελευταία ἀλλαγὴ τῆς φρουρᾶς τῆς νυκτός. — λείπομαι = ὑπολείπομαι. — ὅσον (= τοσοῦτον, ὅσον) σκοταίους διελθεῖν τὸ π. = τόσον μόνον (δηλ. διάστημα χρόνου) ὅσον ἐχρειάζετο νὰ διέλθωσι τὴν

πεδιάδα ἐν σκότει (=σκοτεινά).—*τηνικαῦτα* = τότε. — *ἀναστάντες* . . . *πορευόμενοι*, ἢ α' χρονική, ἢ β' τροπική.—*ἀπὸ παραγγέλλεως* = κατὰ (προφορικῶς) δοθεῖσαν διαταγήν. — *ἅμα τῇ ἡμέρᾳ* = περὶ τὰ ἐξημερώματα.—*ἐνθα δὴ* = τότε λοιπόν. — *ἡγοῦμαι τοῦ στρατεύματος* = προηγοῦμαι τοῦ στρατεύματος, ἀποτελῶ τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τοῦ στρ. — *τὸ ἀμφ' αὐτὸν* = οἱ στρατιῶταί του. — *οἱ ὀπισθοφυλάκες ὀπλῖται* = οἱ ὀπισθοφυλακοῦντες ὀπλῖται = οἱ ὀπλῖται, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ὀπισθοφυλακὴν.—*κίνδυνός ἐστι, μὴ* (μετ' εὐκτ.) = εἶναι κίνδυνος μήπως (μεθ' ὑποτακτ.). — *ἐπίσποίτο*, ἀόρ. β' εὐκτκ. τοῦ β. *ἐφέπομαι* = ἀκολουθῶ.—*ἄνω πορευομένων* (δηλ. αὐτῶν) = ἐν ᾧ αὐτοὶ (τίνες;) ἐπορεύοντο ἄνω. — *πρὶν τινὰς αἰσθέσθαι τῶν πολεμίων* = προτοῦ τινὲς ἐκ τῶν πολεμίων ἐννοήσωσι (τοῦτο). — *ὑφηγοῦμαι* = βραδέως πορεύομαι. — *ἐφείπετο*, παρατκ. τοῦ β. *ἐφέπομαι*. — *ἀεὶ τὸ ὑπερβάλλον (= τὸ ἀεὶ ὑπερβ.) τοῦ στρ.* = τὸ μέρος τοῦ στρατοῦ, τὸ ὅποσον ἐκάστοτε διέβαινε (τὸ ὄρος). — *εἰς τὰς κόμας*, ἀποδοτέος ὁ προσδιορισμὸς εἰς τὸ *ἐφείπετο*· νοητέος δὲ καὶ εἰς τὸ *ὑφηγεῖτο*. — *τὸ ἄγκος, οὐς* = ἡ κοιλάς.—*ὁ μυχὸς* = ἡ χαράδρα.

Ἀμφὶ τὴν τελευταίαν φ., οἱ Ἕλληνες διήρουν τὴν νύκτα εἰς τρεῖς φυλακάς· ἢ τρίτη φυλακή, ἣτις καὶ τελευταία ἐκαλεῖτο, κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἑλλ. εἰς τὴν χώραν τῶν Καρδούχων (περὶ τὰ μέσα Νοεμβρίου) ἤρχιζε περὶ τὴν 2^{αν} ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον. — *τὸ πεδίον*, δηλ. τὸ μεταξὺ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ καὶ τῶν Καρδουχείων ὀρέων. — *ἀπὸ παραγγέλλεως*, αἱ στρατιωτικαὶ διαταγαὶ ἐδίδοντο κοινῶς πρὸς πάντας διὰ τοῦ *κῆρυκος* ἢ *σάλπιγγος* ἢ *κέρατος*· ἐνταῦθα ἡ διαταγὴ δίδεται κατ' ἰδίαν ἀπὸ ἀνδρὸς εἰς ἀνδρα (ἀνωτέρου εἰς κατώτερον). — *πρὸς τὸ ὄρος*, δηλ.; — *Χειρίσοφος ἤγετο . . . Ξενοφῶν . . . εἶπετο*, ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τοῦ στρατοῦ, ἣτις ἐγένετο μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν νέων στρατηγῶν ἀντὶ τῶν δόλφ φονευθέντων ὑπὸ τοῦ Τισσ., εἶχεν ἀποφασισθῆ νὰ πορεύονται ἡγουμένου μὲν τοῦ Χειρίσοφου, ὀπισθοφυλακοῦντος δὲ τοῦ Ξενοφῶντος, ἐν δὲ τῇ μέσῃ βαδίζοντος τοῦ *ὄχλου*, δηλ. τῶν μὴ μαχίμων (πρβλ. βιβλ. III, κεφ. 2, § 37). — *γυμνήτας*, τίνες ἐκαλοῦντο *γυμνήτες* καὶ εἰς τί ἐχρησιμοποιοῦντο οὗτοι; — *πάντας*, ἐπομένως καὶ τοὺς *γυμνήτας* τῶν λοιπῶν στρατιωτικῶν τάξεων· διατί δὲ ὁ Χειρίσοφος ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ

Christopher Jones

τοὺς γυμνήτας πάντας; — ὀπλίταις, τίνες ἐκαλοῦντο ὀπλίται καὶ εἰς ποίας μάχας ἐχρησιμοποιοῦντο οὗτοι; — αὐδεὶς κίνδυνος... μὴ τις... ἐκ τοῦ ὀπισθεν, διότι ὁ ὑπὸ τὸν Ἰτισσ. Περσικὸς στρατὸς εἶχεν ἤδη παύσει νὰ καταδιώκῃ τοὺς Ἕλληνας. — πρὶν... αἰσθῆσθαι, ὅτι δηλ. ὁ Χειρίσοφος ἀνέβη εἰς τὴν κορυφήν τοῦ ὄρους. — ὑφηγεῖτο, ὁ Χειρίσοφος πρὸς τίνα σκοπὸν ἐπορεύετο βραδέως;

§ 8 — 9.

Ἐκλιπόντες, μετχ. χρονκ. — τὰς οἰκίας = τὰς ἑαυτῶν οἰκίας. — ἔχοντες καὶ γυναῖκας καὶ π. = μετὰ γυναικῶν καὶ παιδῶν. — ἔστι λαμβάνειν (τοὺς Ἕλληνας) τὰ ἐπιτηδεῖα πολλὰ = εἶναι δυνατόν νὰ λαμβάνωσιν οἱ Ἕλληνες τὰ τρόφιμα ἐν ἀφθονίᾳ. — χαλκῶματα = χαλκᾶ σκεύη. — πάμπολυς, -πόλλη, -πολυ = παρὰ πολὺς. — κατεσκευασμένος = κεκοσμημένος, ἐφωδιασμένος. — φέρω *ι* = λαμβάνω τι μετ' ἐμοῦ, ἀρπάζω. — οὐδὲ τοὺς ἀνθρώπους... = καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲν... — ὑποφειδόμενοι, μετχ. αἰτιλγκ. — ὑποφείδομαι = φέρομαι ὀλίγον φειδωλῶς. — εἰ πῶς ἐθελήσειαν = (θέλοντες νὰ ἴδωσιν) ἂν ἴσως θελήσωσι. — διῆναι, τοῦ ῥ. διήμι (τινα) = ἀφίνω τινὰ νὰ διέλθῃ. — ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας = διὰ τῆς χώρας ὡς (διὰ) φιλίας = διὰ τῆς χώρας τῶν φιλικῶς. — ὅπου (= εἰ που) τις ἐπιτυγχάνοι (αὐτοῖς, δηλ. τοῖς ἐπιτηδεύοις) = ὅσάκις τις κάπου εὕρισκεν αὐτά. — ἀνάγκη ἦν, δηλ. λαμβάνειν. — οὔτε καλοῦντων (δηλ. τῶν Ἑλλήνων) ὑπήκουον (αὐτοῖς) = οὔτε ἐν ᾧ οἱ Ἕλλ. προσεκάλουν ὑπήκουον εἰς αὐτοὺς = οὔτε ὑπήκουον εἰς τὴν πρόσκλησιν τῶν Ἑλλήνων.

Ἐφευγον ἐπὶ τὰ ὄρη, πρὸς τίνα σκοπὸν; — ἐπεὶ περ βασιλεῖ π... , οἱ Καρδοῦχοι προστατευόμενοι ὑπὸ τῶν ὀρέων αὐτῶν ἰσχυρῶς ἀντίσταντο κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν καὶ ἔξω σχεδὸν ἔλως ἀνεξάρτητοι. — ἀνάγκη ἦν (λαμβάνειν), διατί;

§ 10 — 11.

Καταβαίνω σκοταῖος = καταβαίνω ἐν καιρῷ σκότους. — ἤδη, συναπτόεν τῇ σκοταῖοι. — διὰ... τὸ στενὴν εἶναι τὴν ὁδὸν = ἐπειδὴ ἡ ὁδὸς ἦτο στενή. — ἡ ἀνάβασίς τινι γίγνεται = ἡ ἀνάβασίς τινος διαρκεῖ. — τότε δὴ = τότε (πλέον). — τῶν Καρδοῦχων,

γενκ. διαιρητκ. τοῦ τινές.—τόξευμα = βέλος.—κατατιτρώσκω = βαρέως πληγώνω.—ὀλίγοι ὄντες = ἂν καὶ ἦσαν (μόνον) ὀλίγοι.—ἔξ ἀπροσδοκίτου = ἀπροσδοκίτως.—ἐπιπίπτω τινί = εἰσβάλλω εἰς τὴν χώραν τινός.—γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ ὀλίγοι ὄντες.—τὸ Ἑλληνικόν = οἱ Ἕλληνες.—εἰ συνελέγησάν, ἐκινδύνευσεν ἂν = ἔάν συνηθροίζοντο (πρὸς ἀντίστασιν), θὰ ἐκινδύνευεν.—αὐλίτομαι τὴν νύκτα ἐν ταῖς κ. = διανυκτερεύω ἐν ταῖς κώμαις.—συνεώρων ἀλλήλους = ἔδλεπον ἀλλήλους ὅλοι ὅλους ὁμοῦ (πόσοι καὶ ποῦ ἕκαστοι ἦσαν).

Κατέβαινον... σκοταῖοι, ἡ ἀνάβασις εἰς τὸ ὄρος πότε εἶχεν ἀρχίσει; πρβλ. § 5.—εἰς τὰς κώμας, τὰς κειμένας ποῦ; πρβλ. § 7.—τοῖς τελευταίοις, δηλ. τῶν Ἑλλήνων.—τοῦ στρατεύματος, δηλ. τοῦ Ἑλληνικοῦ.—οὕτως, πῶς;—πυρὰ πολλὰ ἔκαον..., συνηθέστατος ἦτο — καὶ εἶναι ἀκόμη καὶ τώρα — ὁ τοιοῦτος τρόπος συνεννόησεως μεταξὺ ὄρειων λαῶν ἐν καιρῷ κινδύνου.—συνεώρων ἀλλήλους, οἱ Καρδοῦχοι παρασκευαζόμενοι εἰς ἀντίστασιν κατέλαβον τὰς κύκλις τῶν κωμῶν ὄρεινὰς διαβάσεις καὶ διὰ τῶν πολλῶν πυρῶν ἀνήγγελλον εἰς ἄλλους καὶ πόσοι ἕκαστοι ἦσαν καὶ ποίας θέσεις κατεῖχον.

§ 12 — 14.

Συνελθούσι τοῖς στρ... ἔδοξε = συνελθόντες οἱ στρατηγοί... ἀπεφάσισαν.—ὑποζῦγια = φορητὰ ζῦγα.—δυνατός = εὐρωστός.—ἔχοντας... καταλιπόντας, αἰ μετχ. κατ' αἰτιατκ.; ἂν καὶ προηγείται δοτκ. «τοῖς στρατηγοῖς».—πορεύεσθαι... καὶ... ἀφεῖναι, τὰ ἀπαρμφ. ἐκ τοῦ ἔδοξε.—καί, ὅσα... = καὶ ἀφεῖναι πάντα τὰ ἀνδράποδα, ὅσα ἦν νεωστὶ αἰχμάλωτα ἐν τῇ στρατιᾷ.—ἀνδράποδα = δοῦλοι.—νεωστὶ = πρὸ ὀλίγου.—σχολαῖος = βραδύς· σχολαίαν ποίῳ τὴν πορείαν = ἐπιβραδύνω τὴν πορείαν.—πολλὰ ὄντα = ἐπειδὴ ἦσαν πολλά.—τὰ ὑποζ. καὶ τὰ αἰχμάλωτα, ὑποκμ. τοῦ ἐποίουν καὶ τοῦ ὄντα.—τὰ αἰχμάλωτα = οἱ αἰχμάλωτοι.—οἱ ἐπὶ τούτοις ὄντες = οἱ ἔχοντες τὴν ἐπιστάσιν τούτων (τίνων;).—ἀπόμαχος εἰμι = ἀπέχω τῆς μάχης = δὲν δύναμαι νὰ μάχωμαι.—διπλάσια ἐπιτήδεια = τρόφιμα διπλασίας ποσότητος = ἄλλα τόσα τρόφιμα.—δεῖ (μετ' ἀπαρμφ.) = παρίστα-

ται ἀνάγκη (νά...), — **πορίζομαι** τι = προμηθεύομαι τι. — **φέρομαι** τι = φέρω τι μετ' ἐμοῦ. — **πολλῶν τῶν ἀνθρ. ὄντων** = διότι ἦσαν πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι = ἔνεκα τοῦ μεγάλου πλήθους τῶν ἀνθρώπων. — **δόξαν ταῦτα** = ἐπεὶ ἔδοξε ταῦτα = ἀφ' οὗ ταῦτα ἐνεκρίθησαν. — **κηρύττω** = διὰ κήρυκος καθιστῶ γνωστόν, διατάττω. — **ἀριστιῶ** = γευματίζω. — **ὑποσιτήσαντες** (δηλ. ἄνδρας)... **ἀφηροῦντο** = τοποθετήσαντες κρυφίως ἄνδρας... διέταττον (αὐτοὺς) ν' ἀφαιρῶσιν. — τὸ **σιενόν** = στενὴ δίοδος. — **εἰ... εὐρίσκοιεν... μὴ ἀφειμένον** = δῆλως εὐρισκόν ὅτι δὲν εἶχεν ἀφεθῆ. — **τι... τῶν εἰρημένων** (δηλ. ἀφείναι), κατ' ἔννοιαν = τι ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς διαταγὰς τῶν στρατηγῶν ἔπρεπε ν' ἀφεθῶσι. — **τὰ μὲν τι... τὰ δὲ** = ἄλλοτε μὲν κάπως... ἄλλοτε δέ.

Συνελθοῦσι τοῖς στρ... ἔδοξε, πρβλ. ἀνωτέρω ἐν § 2 «**ἔδόκει τοῖς στρατηγοῖς...**» ἐν τοῖς πολεμικοῖς συμβουλοῖς καλοῦνται ἢ τοῦλάχιστον ὡς ἐπικρατέστεροι μνημονεύονται μόνον στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ· ἐξαιρετικῶς μόνον καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ προκειμένου περὶ ἐθελουσίου ἀγῶνος (πρβλ. κατωτέρω ἐν § 26 «**συγκαλέσαντας τοὺς λοχαγούς καὶ ταξιάρχους...**»). — **λοχαγοῖς**, ὁ λοχαγὸς ἦτο ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ· διόκει δὲ **λόχον**· οὗτος ἦτο στρατιωτικὸν σῶμα, συγκείμενον ἐξ 100 συνήθως ἀνδρῶν (**ὀπλιτῶν**)· διηρεῖτο δὲ εἰς 4 **ἐνωμοτίας**, ὧν ἐκάστη περιελάμβανεν 25 ἄνδρας ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἐνὸς **ἐνωμοτάρχου**. — **τῶν ὑποζυγίων**, ὡς **ὑποζύγια** ἐχρησιμοποιοῦντο ἵπποι, βόες καὶ ὄνοι· ταῦτα ἔσυρον τὰ φορητοὺς ἀμάξας ἢ ἔφερον ἐπὶ τῆς βράχειος τῶν τὰ σκευῆ τοῦ στρατοῦ· ἐτάσσοντο δὲ συνήθως — καθὼς καὶ ὁ **ὄχλος**, τὸ πλῆθος δηλ. τῶν μὴ μαχίμων τῶν παρακολουθοῦν τὸν στρατὸν — ἐν τῷ μέσῳ, μεταξὺ τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς καὶ ὀπισθοφυλακῆς. — **τᾶλλα**, δηλ. ποῖα; — **ἀπόμαχοι ἦσαν**, ὡς ἀσχολούμενοι περὶ τὰ ὑποζύγια καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. — **ἐκήρυξαν...**, πῶς ἐδίδοντο αἱ στρατιωτικαὶ διαταγαί; βλ. ἐν σελ. 75. — **οὕτω ποιεῖν**, δηλ.; — **ἀριστήσαντες**, φυσικαὶ ὥραι φαγητοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦσαν ἢ πρῶτα, ἢ μεσημβρία καὶ ὁ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου χρόνος· τὸ πρῶτον φαγητόν, τὸ πρῶτον γευμα, ἐκαλεῖτο **ἀκράτισμα** (ὡς συνιστάμενον ἐκ τεμαχίου ἄρτου βεβαπτισμένου εἰς ἀκρατον οἶνον), τὸ μεσημβρινὸν ἐκαλεῖτο **ἀριστον** καὶ τὸ ἑσπερινὸν **δειπνον**. — **τι... τῶν εἰρημένων**,

ἐν § 12· δηλ.; — οἱ δ' (ἐ), δηλ. στρατιῶται. — ἀναπαυόμενοι, ἐκ τίνος;

§ 15 — 18.

Εἰς τὴν ὑστεραίαν (δηλ. ἡμέραν) = τῇ ὑστεραίᾳ = τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν. — χειμῶν πολὺς = μεγάλη κακοκαιρία. — ἀναγκαῖον δ' ἦν = καὶ ὅμως ἦτο ἀνάγκη. — ἠγοῦμαι = προηγούμεναι. — ὠπισθοφυλάκει = εἶπετο σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξι (§ 6). — ἰσχυρῶς = λυσσῶδως. — στενῶν ὀντων τῶν χωρίων = ἐπειδὴ οἱ τόποι ἦσαν στενοί. — ἐπιδιώκω = καταδιώκω. — ἀναχάζοντες = ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς θέσεις των. — σχολῆ = βραδέως. — θαμινὰ = συνεχῶς = συχνά. — παρήγγειλε, δηλ. τῷ Χειρισόφω. — παραγγέλλω τινί = διατάττω τινά. — ὑπομένω = σταματῶ, περιμένω. — ὅτε... ἐπικέοιντο (τοῦ ῥ. ἐπίκειμαι) = ὁσάκις (= κάθε φορά ποῦ) ἐπετίθετο. — ἐνιαῦθα = τότε. — ἄλλοτε μὲν... ὑπέμενε, τότε δὲ οὐχ ὑπ., κατὰ παράταξιν ἀντὶ καθ' ὑπόταξιν = εἰ καὶ ἄλλοτε ὑπέμενε, τότε οὐχ ὑπέμενε. — ὅτε παρεγγυῶτο (τοῦ ῥ. παρεγγυῶμαι) = ὁσάκις τῷ ἐδίδοτο διαταγή. — τότε = ἐν ταύτῃ τῇ περιστάσει. — ἄγω, ἀμετβ. = προχωρῶ. — παρεγγυῶ (μετ' ἀπρμφ.) = διατάττω (νά...). — πρᾶγμα τι = δυσχέρειά τις, πρόσκομμά τι. — σχολῆ οὐκ ἦν ἰδεῖν παρελθόντι (δηλ. τῷ Ξενοφῶντι) = δὲν ὑπῆρχε καιρὸς εἰς τὸν Ξενοφῶντα (= δὲν εἶχεν ὁ Ξενοφῶν καιρὸν) ἀφ' οὗ προχωρήσῃ (= νὰ προχωρήσῃ καὶ) νὰ ἴδῃ. — σπουδῆ = ἐσπευσμένη πορεία. — ἡ πορεία... τοῖς ὀπισθ. = ἡ πορεία τῶν ὀπισθοφυλάκων. — ὁμοίως τινί γίγνομαι = ὁμοιάζω πρὸς τι. — ἀγαθός = ἀνδρείος. — σπλάς = δερμάτινος θώραξ. — διαμπερὲς = πέρα πέρα. — τὴν κεφαλὴν (= εἰς τὴν κεφαλὴν), δηλ. τοξευθεῖς. Εἰς τὴν ὑστεραίαν, δηλ. τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰ Καρδούχεια ὄρη (πρβλ. § 5, § 12). — οἱ πολέμοιοι, δηλ. οἱ Καρδοῦχοι. — τῶν χωρίων, δι' ὧν διήρχοντο οἱ Ἕλληνες. — ἐπιδιώκοντες, τίνες; — παρήγγελλεν... παρεγγυῶτο... παρηγγύα, βλ. ἐν σελ. 75 «ἀπὸ παραγγέλλεως». — σχολῆ δ' οὐκ ἦν..., ὁ Ξεν. δὲν εἶχε καιρὸν νὰ προχωρήσῃ καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὸ αἷτιον τῆς ἐσπευσμένης πορείας, διότι οὗτος ἦτο ἀναγκαῖος ἐν τῇ ὀπισθοφυλακῇ. + διὰ τῆς ἀσπίδος, δύο εἶδη ἀσπίδων ὑπῆρχον· 1) ἡ μεγάλη ψοειδῆς ἀσπίς, ἣτις ἐκάλυπτεν

8λον τὸ ἰσῆμα τοῦ ἀνδρός, καὶ 2) ἡ μικροτέρα κυκλικὴ ἀσπίς, ἣτις ἐκάλυπτε τὸν ὀπλίτην ἀπὸ τοῦ γόνατος μέχρι τῆς σιαγόνος (βλ. εἰκ. ἐν σελ. V). Ἀμφότεραι συνέκειντο ἐκ ξυλίνης ἢ πλεκτῆς βάσεως καὶ ἐκ δέρματος βοῦς ἐπικεκαλυμμένου διὰ μεταλλίνων πλακῶν μετὰ ἐξοχῆς (ὄμφαλοῦ) ἐν τῇ μέσῳ. — τῆς σπολάδος, ὁ θώραξ — ἀμυντικὸν ὄπλον, μέρος τῆς περιβολῆς τοῦ ὀπλίτου, καλύπτον τὸ ἄνω τῆς κοιλίας μέρος τοῦ κορμοῦ — ἦτο χαλκοῦς· συχνὰ ἀντ' αὐτοῦ ἐχρησιμοποιεῖτο δερμάτινος, σπολάς καλούμενος (βλ. εἰκ. ἐν σελ. II).

§ 19 — 22.

Σταθμὸς = κατάλυμα (πρὸς ἀνάπαυσιν στρατιωτῶν). — ὥσπερ εἶχε = καθὼς ἦτο καὶ εὐρίσκετο = ἄνευ τινὸς βραδύτητος· ἐνισχύει τὴν σημασίαν τοῦ εὐθύς. — αἰτιῶμαι τινα = κατηγορῶ τινα. — ἠναγκάζοντο, ὑποκμ.: ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ περὶ αὐτόν. — φεύγοντες ἅμα μάχεσθαι = συγχρόνως νὰ φεύγῃσι καὶ νὰ μάχωνται. — «καὶ νῦν δύο...» = «καὶ ἰδοὺ τώρα τὰ ἀποτελέσματα· δύο... — καλὸς καὶ ἀγαθὸς = εὐπατρίδης, εὐγενής. — καὶ οὔτε... = οὐδ' οὔτε... — οὔτε ἀνελέσθαι (τοῦ β. ἀναιροῦμαι) οὔτε θάψαι = οὔτε νὰ σηκώσωμεν καὶ πάρωμεν (ἵνα θάψωμεν, (εὐθύς ὡς λάβωμεν καιρὸν) οὔτε νὰ θάψωμεν (ἐν ἣ ἔθεσε οὗτοι ἔπεσον). — βλέπω πρὸς τι = στρέφω τὸ βλέμμα μου πρὸς τι. — ὡς ἄβητα... ἐστι = πόσον ἀδιάβητα εἶναι. — μία αὕτη ὁδός, ἣν ὄρας, ὀρθία = αὕτη εἶναι ἡ μοναδικὴ ὁδός, τὴν ὁποίαν σὺ βλέπεις, καὶ αὕτη ἀπότομος. — ἐπὶ ταύτῃ = ἐπὶ ταύτης (τῆς ὁδοῦ). — ἀνθρ... τοσοῦτον = ἕξεστί σοι ὄραν τοσοῦτον ὄχλον ἀνθρώπων· ὄχλος δὲ = πλῆθος. — οἱ κατειληφότες φ. = οἱ ὅποιοι ἔχουσι καταλάβει καὶ φυλάττουσι... — ἐκβασίς = δίοδος, πέρασμα. — ταῦτ'... ἔσπενδον = διὰ ταῦτα ἔσπενδον. — εἴ πως δυναίμην = (διότι ἤθελον νὰ ἴδω) ἂν ἴσως ἡδυναίμην. — φθάνω = φθάνω πρότερον (πρωτίτερα). — πρὶν κατειληφθῆναι τὴν ὑπερβολὴν (= τὴν ἐκβασίν) = πρὶν καταληφθῆ (ὑπὸ τῶν πολεμίων) αὐτὸ τὸ πέρασμα. — ἡγεμῶν = ὁδηγός. — πράγματα παρέχον, ὑποκμ.: οἱ Καρδοῦχοι. — πράγματα παρέχω τινί = παρέχω ἐνοχλήρεις εἰς τινα = ἐνοχλῶ τινα. — ἐνεδρεῦω = στήνω ἐνέδραν (καρτέρι). — ὄπερ = καὶ τοῦτο (δηλ. τὸ ἐνεδρεῦσαι). — καὶ ἡμᾶς... = ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ ἀναπνεῦσαι. — ποιῶ τινα ἀναπνεῦσαι =

ἴδω καιρὸν εἰς τινὰ ν' ἀναπαυθῆ. — *προθυμοῦμαι* (μετ' ἀπρμφ.) = προσπαθῶ (νά...), — *λαβεῖν*, δηλ. τινὰς αὐτῶν. — *αὐτοῦ τούτου ἕνεκα* = ἕνεκα ἀκριβῶς τούτου διασαφεῖται διὰ τοῦ ὅπως ἦγ... *χρησαίμεθα* (αὐτοῖς). — *ὅπως* (μετ' εὐκτ.) = ἵνα (μεθ' ὑποκτ.). — *χρῶμαί τινι ἡγεμόνι* = χρησιμοποιοῦ τινὰ ὡς ὁδηγόν. †

Ἐλθὼν... ὁ Ξενοφ. θέλων νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς ἐσπευσμένης πορείας τοῦ Χειρισόφου κατέλιπε πρὸς στιγμὴν τὴν ἐπισθοφυλακὴν καὶ προχωρήσας ἦλθε πρὸς τὸν ἐν τῇ ἐμπροσθοφυλακῇ εὐρισκόμενον Χειρισόφον. — *φεύγοντες ἅμα μάχ.*, περὶ τοῦ πράγμ. πρὸλ. ἀνωτέρω ἐν § 18. * *δύο καλῶ*... τίνες; — *οὔτε ἀνελεσθαι οὔτε θάψαι*, ἱερώτατον καθήκον ἐθεώρουν οἱ Ἕλληνες τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ πίπτοντας νὰ θάπτωσι, διότι ἐπίστευον ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀτάφων δὲν κατήρχοντο εἰς τὸν Ἄδην, ἀλλ' ἐδάσανίζοντο περιπλανώμεναι δι' αὐτὸ καὶ πρῶτον ἔργον τῶν πολεμιστῶν μετὰ τὴν μάχην ἦτο νὰ τύχωσι σπονδῶν πρὸς ἐνταφιασμένων νεκρῶν. — *ὑπερβολήν*, τὸ πέρασμα τοῦ ὄρους καλεῖται *ὑπερβολή*, διότι δι' αὐτοῦ ὑπερβαίνων τις τὸ ὄρος καταβαίνει εἰς τὴν ἑτέραν κλιτύν· τὸ αὐτὸ πέρασμα ἐνταῦθα καλεῖται καὶ *ἐκβασίς*, διότι δι' αὐτοῦ ἐκβαίνουσιν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τῶν κοιλάδων καὶ φαράγγων, ἐν αἷς εὐρίσκονται πρὸ τῆς *ὑπερβολῆς*. — *οἱ δ' ἡγεμόνες... ὅπως ἡγεμόσιν...*, οἱ ὁδηγοὶ στρατεύματος ἐν ἐκστρατεία παρέχουσι σπουδαίας ὑπηρεσίας καὶ νῦν, πολλῶν δὲ μᾶλλον κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' οὓς δὲν ὑπῆρχον οἱ λεγόμενοι «πολεμικοὶ χάρται». — *δύο ἄνδρας*, δηλ. πολεμίους.

§ 23—25.

* *Ἀγαγόντες, τίνες;* — *ἄγω τινὰ* = φέρω τινὰ (ἐνώπιόν μου). — *ἐλέγχω (τινὰ)* = ἀνακρίνω, ἐξετάζω (τινὰ). — *διαλαμβάνω* = χωρὶς (χωριστὰ) λαμβάνω = ἀποχωρίζω (τὸν ἕνα ἀπὸ τοῦ ἄλλου). — *ὁ ἕτερος* = ὁ εἰς (ἐξ αὐτῶν τῶν δύο ἀνθρώπων). — *οὐκ ἔφη* (δηλ. εἰδέναι) = *ἔφη οὐκ εἰδέναι*. — *μάλα πολλῶν φόβων προσαγομένων* = ἂν καὶ παρὰ πολλὰ μέσα πρὸς ἐκφόβισιν ἐχρησιμοποιοῦντο. — *ὁρῶντος τοῦ ἑτέρου* = πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἄλλου. — *κατεσφάγη*, παθτικ. ἄορ. 6' τοῦ *κατασφάττω* = σφάζω, φονεύω. — *ὁ λοιπὸς* = ὁ ὑπολειφθεὶς, ὁ ἀπομείνας. — *ὅτι οὗτος μὲν οὐ φαίη...*

K. Κοσμᾶ — Ξενοφῶντος Ἀνάβασις (IV-VII). Ἐκδ. ἐβδόμη 6

ειδέναι, *οὐ*—*ὅτι* οὗτος μὲν (δηλ. ὁ σφαγεὶς) εἶπεν ἔτι... δὲν ἐγνώριζε, διότι.—*τυγχάνει τινὶ θυγάτηρ* (οὔσα)—κατὰ τύχην ἔχει τις θυγατέρα.—*παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένη—ὑπανδρευμένη.*—*αὐτός... ἡγήσεσθαι... ὁδὸν—αὐτός... ἡγήσεσθαι ὁδόν, ἣν πορεύεσθαι καὶ ὑποζυγίοις δυνατὸν (ἔστι)—*ὅτι αὐτὸς θὰ ὀδηγήσῃ δι' ὁδοῦ, ἣν (ὄχι μόνον ἄνθρωπος, ἀλλὰ) καὶ ζῶα δύναται νὰ πορεύωνται.—*δυσπάρειτον χωρίον—τόπος, ὃν δυσκόλως δύναται τις νὰ περάσῃ—τόπος δυσδιάβατος.*—*ἄκρον—*ὑψωμα, κορυφή.—*ὃ εἰ μὴ τις προκ.—καὶ τοῦτο* (δηλ. τὸ ἄκρον) *εἰ μὴ τις* (δηλ. τῶν Ἑλλήνων) *προκαταλήψοιτο—*καὶ τοῦτο ἐάν δὲν προκαταλάβωσιν οἱ Ἕλληνες.—*ἔσεσθαι, ἐκ τοῦ ἔφη.—παρέρχομαι—*διέρχομαι.

Τοὺς ἀνθρώπους, δηλ. τοὺς δύο ἀνδρας, οὓς ἐνεδρεύσαντες εἶχον συλλάβει οἱ περὶ τὸν Ξενοφ. (§ 22).—ἢ τὴν φανεράν, ὁδὸς φανερά ἐννοεῖται ἢ μοναδική καὶ ἀπότομος ὁδὸς, ἣν οἱ Ἕλληνες εἶχον πρὸ αὐτῶν (πρὸλ. ἀνωτέρω «μία δ' αὕτη ὁδός, ἣν δεῖς, ὁρθία...»).—*πολλῶν φόβων προσαγομένων, πρὸς τίνα σκοπὸν ἐνταῦθα μετεχειρίσθησαν πολλὰ φόβητρα;—ὠφέλιμον, δηλ. διὰ τὸν στρατὸν.—ὁρῶντος τοῦ εἰέρου, τοῦτο ἔπραξεν, ὅπως ὁ ὁρῶν ἐκφοβήθῃ καὶ ἀναγκασθῇ νὰ δείξῃ αὐτοῖς ἄλλην τινὰ ὁδὸν πλὴν τῆς φανεράς.—ἐκεῖ, ποῦ;*

§ 26—28.

† *Ἐνταῦθα—*τότε.—*ἐδόκει, δηλ. αὐτοῖς (τοῖς στρατηγοῖς).—*τοὺς λ. καὶ ταξ. *τῶν πελτ. καὶ ὀπλ.—*τοὺς λοχαγοὺς τῶν ὀπλιτῶν καὶ τοὺς ταξιάρχους τῶν πελταστῶν.—*λέγω τὰ παρόντα—*διηγοῦμαι τὴν παρούσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων.—*ὅστις... ἐθέλοι ἂν—*ὅστις θὰ ἤθελε.—*ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνομαι—*δεικνύομαι γενναῖος ἀνὴρ. † *καὶ ὑποστάς... , διασαφεῖ τὸ προηγούμενον «ἀγαθός... γενέσθαι» ἐπομένως ὁ καὶ—*δηλαδή.—*ὑποστάς, δηλ. τὸν κίνδυνον. † ὑφίσταμαι—*ἀναλαμβάνω, ἀναδέχομαι.—*ἐθελοντής, χτηρμ. τοῦ ὑποστάς—*ὡς ἐθελοντής, ἐκουσίως.—*ἀντιστασιάξω τινὶ—*ἀντιφιλοτιμοῦμαι, ἀνθραμιλλῶμαι πρὸς τίνα.—*ἐμοῦ ἡγουμένου—*ἐάν ἐγὼ προηγῶμαι.—*ἐκ τούτου—*μετὰ ταῦτα.—*ἔρωτῶσι, τίνες;—πολλαχοῦ—*ἐν πολλοῖς τόποις—*πολλάκις.—πολλοῦ ἄξιος τῇ στρατιᾷ γίγνομαι—*πολλὰς ὑπηρεσίας παρέχω εἰς

τὸ στρατεύμα.—εἰς τὰ τοιαῦτα=ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα=ἐνεκα τῆς
περὶ τὰ τοιαῦτα δεξιότητος.

Τοὺς λοχαγοὺς καὶ ταξίαρχους... , περὶ τοῦ λοχαγοῦ ἐν τῷ
μισθοφορικῷ στρατῷ τῶν μυρίων βλ. ἐν σελ. 78· ὁ δὲ ταξίαρχος,
καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ ὄν, διόκει τάξιν, ἤτοι
στρατιωτικὸν σῶμα ἀποτελούμενον ἐξ 100 περίπου ἀνδρῶν γυμνή-
των (πελταστῶν, τοξοτῶν, σφενδονητῶν)· περὶ τῆς προσκλήσεως
τῶν ταξίαρχων ἐν ταῖς πολεμικοῖς συμβουλίαις βλ. ἀνωτέρω ἐν
σελ. 78.—τῶν πελταστῶν, τίνες στρατιῶται ἐκαλοῦντο πελτα-
σταί;—τὰ παρόντα, ποῖα ἦτο ἡ παρούσα κατάστασις τῶν πρα-
γμάτων;—πορεύεσθαι, πρὸς κατάληψιν δηλ. τοῦ δυσπαρίτου
χωρίου, ὑπερ ἀνωτέρω (ἐν § 25) ἀνέφερον ὁ αἰχμάλωτος.—
αὐτοῖς, τίσι;—καὶ οὗτος, ὡς καὶ τίνες ἄλλοι;—συμπορεύε-
σθαι, μετὰ τίνων;—εἰς τὰ τοιαῦτα, δηλ. εἰς ποῖα;

υποσημειώσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.

§ 1—2.

Ἦν μὲν δειλή, οἱ δ' ἐκέλευον... = ἦν δειλή, ὅτι οὗτοι
ἐκέλευον.—δειλή=δειλινόν, ἐσπέρα.—ἐμφαγόντας, ἄορ. β' τοῦ
ῥ ἐνεσθίω=τρώγω ἐσπευσμένως.—δήσαντες, ἄορ. τοῦ δῶ (-έω)
=δένω.—συντίθενται=συμφωνοῦσι, συνεννοοῦνται.—χωρίον=
τόπος.—φυλάττειν, τὸ ἀπαρμψ. τοῦτο—ὡς καὶ τὰ κατωτέρω:
σημαίνειν, λέγειν—ἐκ τοῦ συντίθενται.—σημαίνω τῇ σάλπιγγι
=ἰδίῳ σημείῳ διὰ τῆς σάλπιγγος.—καὶ τοὺς μὲν ἄνω ὄντας
λέγειν=καὶ πρὸς τοὺτους μὲν (δηλ. τὸν Ἀριστῶνυμον, Ἀγασίαν
καὶ Ἀριστεάν μετὰ τῶν ἐθελοντῶν) συνεννοοῦνται (ἀκόμη), ὅταν
εἶναι (πλέον) ἐπάνω, νὰ βυθίζωσι.—ἡ φανερά ἐκβασίς=ἡ ἐπὶ
τῆς φανερά: ὁδοῦ δίοδος=ἡ φανερά ὁδός.—αὐτοὶ δὲ συμβοη-
θήσειν=αὐτοὶ δὲ—ὁ Ξενοφῶν καὶ ὁ Χειρίσοφος—ἔτι συγχρό-
νως θὰ σπεύσωσι πρὸς βοήθειαν· τὸ ἀπρμψ. ἐκ τοῦ συντίθενται,
ὑπερ ἐνταῦθα=(οὐχὶ συνεννοοῦνται, ἀλλὰ) ὑπόσχονται.—ἐκβαίνω
=βυθίζω πρὸς τὰ ἄνω, ἀναβαίνω.—πλήθος ὡς δισχίλιοι=ὄντες

περίπου δύο χιλιάδες κατὰ τὸ πλῆθος. — ὕδωρ πολὺ ἐστὶ = πίπτει ῥαγδαία βροχή. — ὅπως (μετ' εὐκτι.) = ἵνα (μεθ' ὑποτακτ.). — προσέχω τὸν νοῦν τινι = ἔχω τὴν προσοχὴν μου ἐστραμμένην εἰς τι. — καὶ (ὅπως) . . . λάθουεν, δηλ. τοὺς πολεμίους. — λανθάνω τοὺς πολεμίους = διαφεύγω τὴν προσοχὴν τῶν πολεμίων. — ὡς μάλιστα = ἕσον ἢ δύναντο περισσότερον. — οἱ περιιόντες = οἱ κύκλῳ πορευόμενοι (δισχιλίιοι ἐθελονταί).

Δείλη, ἐκκλείτο ὁ ἀπὸ τῆς 2^α μέχρι τῆς 6^α μ. μ. ὥρας χρόνος διηρεῖτο εἰς «δείλην πρωΐαν» (2-4) καὶ εἰς δείλην ὄψιαν (4-6). Ἐνταῦθα νοεῖται ἡ δείλη ὄψια. — οἱ δ' (έ), δηλ. οἱ στρατηγοὶ Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν. — αὐτούς, τοὺς ἐν § 27 καὶ § 28 τοῦ προηγουμένου κεφ. μνημονευθέντας. — τὸν ἡγεμόνα, τὸν μνημονευθέντα ἐν § 24 τοῦ προηγουμένου κεφ. — δήσαντες, πρὸς τίνα σκοπὸν; — συντίθενται, τίνες μετὰ τίνων; — τὸ ἄκρον, τὸ ἐν κεφ. 1, § 25 μνημονευθέν. — τὸ χωρίον, δηλ. τὸ ἄκρον. — τῇ σάλπιγγι σημαίνειν, ἢ σάλπιγξ ἢ το μουσικὸν ὄργανον, συνιστάμενον ἐξ εὐθέως σωλήνος βαθμηδὸν εὐρυνομένου καὶ ἀπολήγοντος εἰς χαλαροειδές στόμα (βλ. εἰκ. ἐν σελ. II) διὰ τῆς σάλπιγγος ἐδίδοντο τὰ σημεῖα διὰ ταύτης μόνον; ἐνταῦθα θὰ ἐδίδοτο διὰ τῆς σάλπιγγος σημεῖον τίνος πράξεως; — ἄνω, δηλ. εἰς τὸ ἄκρον. — ἐπὶ τοὺς κατέχοντας τὴν φ. ἔκβ., ἐνοεῖ τὸ πλῆθος τῶν Καρδούχων, οἵτινες καταλαβόντες ἐφύλαττον τὴν ἐπὶ τῆς φανεράς ὁδοῦ ἔκβασιν τοῦ ὄρους; πρὸλ. κεφ. 1, § 20, § 23; βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχῆδ. ἐν σελ. 11. — ταύτη τῇ ὁδῷ, δηλ. τῇ φανερᾷ, ἐφ' ἧς ἡ ἔκβασις. — οἱ πολέμιοι, τίνες ἐννοοῦνται;

§ 3-4.

Ἐπὶ χαράδρα = πλησίον χαράδρας. — ἦν ἔδει διαβάντας (δηλ. αὐτούς) πρὸς . . . ἐκβαίνειν = τὴν ὁδὸν ἔπρεπε αὐτοὶ νὰ διαβῶσιν, ἵνα ἀναβαίνωσιν εἰς . . . — τὸ ὄρθιον = ὁ ἀνωφερῆς τόπος, ὁ ἀνήφορος. — κυλίνδω = κυλίω. — ὀλοίτροχος = στρογγύλος λίθος. — ἀμαξιαῖος = ἀρκούντως μέγας (ὥστε νὰ πληρώσῃ ὀλόκληρον ἄμαξιν). — καὶ μείους καὶ ἐλάττους (δηλ. λίθους), διασαφεῖ τὸ ἀμαξιαίους. — φερόμενοι = ὅτε ἐφέροντο πρὸς τὰ κάτω = ὅτε κατρεκυλοῦντο = κατὰ τὴν κατρακύλησίν των. — πρὸς τὰς πέτρας, συναπτεῖον τῷ πταίοντες. — ἡ πέτρα = ὁ βράχος ἐν ᾧ

ὁ πέτρος = ὁ λίθος. — πταίω = προσκρούω. — διασφενδονῶ = διασκορπίζω ἐκτινάσσων μακρὰν ὡς διὰ σφενδόνης· παθηκ., ὡς ἐνταῦθα = ἐκτινάσσομαι εἰς τεμάχια. — καὶ παντάπασιν = ὥστε καθ' ὅλοκληρίαν. — πελάσαι, ὑποκμ. τοῦ ἀπρμφ. τὸ : τινά· παραλείπεται ὡς γενικὸν καὶ ἀόριστον· οὕτω καὶ κατωτέρω «τεκμαίρεσθαι». — πελάζω τινί = πλησιάζω εἰς τι. — οἷόν τ' ἔστι (μετ' ἀπρμφ.) = εἶναι δυνατόν (νά...), — εἰ μὴ δύναιντο... ἐπειρῶντο, νοητέον καὶ εἰς ἀμφοτέρα τὰ β. τὸ πελάσαι = ὁσάκις δὲν ἠδύναντο νὰ πλησιάσωσι... προσεπάθουν (νὰ πλησιάσωσι). † ταύτη... ἄλλη = εἰς τοῦτο τὸ μέρος... εἰς ἄλλο μέρος. — ἀφανῆς εἰμί ἀπιών = δὲν φαίνομαι ἀπερχόμενος = ἀποσύρομαι (ἀποχωρῶ) ἀπαρτήρητος. — ἀπέρχομαι ἐπὶ τὸ δεῖπνον = μεταβαλὼν διὰ νὰ δειπνήσω. — ἐτύγγανον... ἀνάριστοι ὄντες = ἦσαν ἀνάριστοι. — ἀνάριστός εἰμί = εἰμὶ ἀπρογευματίστος, δὲν ἔχω προγευματίσει. — αὐτῶν, γενκ. διαιρητκ. — ὀπισθοφυλακῶ = ἀποτελῶ τὴν ὀπισθοφυλακίην. — οὐδὲν παύομαι κυλίνδων = οὐδὲν ὁλως παύω νὰ κυλίω. — τεκμαίρομαι (τί) τινί = συμπεραίνω τι ἐκ τίνος. — ἔστι (μετ' ἀπρμφ.) = εἶναι δυνατόν (νά...), — ψόφος = κρότος.

Ἐπὶ χαράδρα, βλ. τὸ ἐν τῇ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11. — ἐκύλινδον, πρὸς τίνα σκοπὸν; — πρὸς τὰς πέτρας, τοῦ ὄρους. — οὐδὲ πελάσαι... ἢ ἔννοια : ὄχι μόνον νὰ διαβῇ τις τὴν χαράδραν, ἀλλ' οὐδὲ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν εἴσοδον αὐτῆς ἠδύνατο. — τῇ εἰσόδῳ, δηλ. τῆς χαράδρας. — ἀφανεῖς εἶναι, ὡς ἐκ τοῦ σκότους. — δεῖπνον, βλ. ἐν σελ. 78. — ἐτύγγανον ἀνάριστοι ὄντες, αἱ ὑπὸ τὸν Ξενοφ. ὀπισθοφύλακες δὲν εἶχον προγευματίσει ἕνεκα τῶν ἀδιαλείπτων μαχῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς Καρδούχους (πρὸβλ. κεφ. 1, § 16). — αὐτῶν, διὰ τοῦ αὐτῶν ἐννοοῦνται πάντες οἱ στρατιῶται τοῦ ἑλλην. στρατοῦ. — οἱ πολέμοι οὐδὲν ἐπαύσαντο..., προφανῶς ἐκ φόβου. — τεκμαίρεσθαι, τοῦτο (δηλ. :). — τῷ ψόφῳ, τῇ προερχομένῳ πόθην;

§ 5-6.

Καταλαμβάνω = συναγῶ. — ἀμφὶ πῦρ κάθημαι = κάθημαι πέριξ πυρός. — οἱ μὲν... οἱ δὲ = ἄλλοι μὲν... ἄλλοι δέ. — κατακάνοντες... καταδιώξαντες, μετχ. χρονκ. — κατακρίνω = κατακτείνω = φονεύω. — ὡς... κατέχοντες = νομίζοντες ὅτι κατέχουσι. —

οἱ δ' οὐ κατεῖχον = πράγματι ὅμως οὗτοι δὲν κατεῖχον (τὸ ἄκρον). — μαστός = λόφος. — εἰμι ὑπέρ τινος = εἰμι (ὑψοῦμαι) ὑπεράνω τινός. — παρά τι ἢ ὁδός ἐστι = ἢ ὁδός διέρχεται πλησίον τινός. — κάθημαι ἐπὶ τῇ ὁδῷ = στρατοπεδεύω, κατασκηνῶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. — ἔφοδος ἐστὶν ἐπὶ τοὺς πολεμίους = ὑπάρχει ὁδός βατῆ φέρουσα κατὰ τῶν πολεμίων. — αὐτόθεν = ἀπ' αὐτοῦ.

Οἱ ἔχοντες τὸν ἡγεμόνα, δηλ. οἱ δισχιλίοι ἐθελονταὶ (§ 2). — κύκλω περιούτες, διὰ τῆς στενῆς καὶ ὀμίχλης ὁδοῦ, τῆς βιτῆς καὶ εἰς ὑπεζύγια (πρὸβλ. κεφ. 1, § 25)· βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11. — τοὺς φύλακας, δηλ. τῶν Καρδούχων· βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11. — ἀμφὶ πῦρ καθημένους, ὡς ἐκ τοῦ φύχους οἱ φύλακες εἶχον ἀνάψει φωτιά καὶ ἐθερμάνοντο. — αὐτοί, τίνες; — τὸ ἄκρον, περὶ οὗ ὁ ὁδηγὸς εἶπεν ἀνωτέρω ἐν κεφ. 1, § 25. — μαστός, βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11. — αὐτόθεν, δηλ. ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐνθα ἐκάθηντο οἱ φύλακες. — οἱ ἐπὶ τῇ φανεραῖ... βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11.

§ 7—8.

* Ἡμέρα ὑποφαίνει = ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἡμέρα = γλυκοχαράζει. — πορεύομαι συντεταγμένος = πορεύομαι ἐν παρατάξει μάχης. — καὶ γὰρ ὀμίχλη ἐγ., ὡσεὶ... ἄς ἀποδοθῆ, ὡσεὶ ἦτο: ὀμίχλης δὲ γενομένης (μετχ. αἰτλγ.), ἔλαθον ἐγγὺς προσελθόντες. — λανθάνω ἐγγὺς προσιών = λεληθότως (= χωρὶς νὰ ἐννοῶμαι) πλησιάζω. — εἶδον, ὑποκμ.: οἱ Ἕλληνας καὶ οἱ Καρδοῦχοι ἐν τῷ ὑποκμ. τοῦ κατωτέρω β. ἴεντο μόνον οἱ Ἕλληνας. — ἦ τε... καὶ = ἦ... καί. — ἡ σάλπιγξ φθέγγεται = ἡ σάλπιγξ ἤχηε. — ἴεμαι ἀλαλάζων ἐπὶ τινα = ὀρμῶ μετ' ἀλαλαγμῶν κατὰ τινος. — ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους = ἐπὶ τοὺς πολεμίους. — οὐ δέχομαι (τὴν προσβολὴν) = δὲν ἀντιτάσσομαι. — ἀλλὰ λιπόντες... ἄς ἀποδοθῆ, ὡσεὶ ἦτο: ἀλλὰ λιπόντες τὴν ὁδὸν φεύγουσι μόνον ὀλίγοι τούτων ἀπέθνησκον. — εὐζωνοὶ γὰρ ἦσαν, αἰτιολογεῖ τό: ὀλίγοι ἀπέθνησκον. — εὐζωνός = ὁ ἐλαφρῶς ὀπλισμένος (καὶ ὡς τοιοῦτος δυνάμενος νὰ τρέχῃ εὐκολώτερον). — ἀκούσαντες = εὐθὺς ὡς ἤκουσαν. — ἴεμαι ἄνω = σπεύδω (τρέχω) πρὸς τὰ ἄνω. — κατὰ τὴν... = κατὰ μῆκος τῆς... = ἀνὰ τὴν... — ἀτριβῆς ὁδός = ἀπάτητος ὁδός. — ἦ = ἔπου. — ἀνιμῶ (ἀνὰ-ἱμάς),

κυρίως=διὰ δερματίνων ἱμάντων ἀντλῶ ὕδαρ· εἶτα ἐν γένει (ὡς ἐνταῦθα) = ἀνέλκω, ἀνασύρω. — συμμίγνυμι τινι = συνεννοῦμαι μετὰ τινος.

Ἐνταῦθα, ποῦ; — ἐπορεύοντο συντεταγμένοι, ὁσάκις ὁ ἔχθρὸς ἦτο πλησίον καὶ προητοιμάζοντο οἱ Ἕλλ. εἰς μάχην, ἐρητισμοποιεῖτο μόνον ἡ πορεία ἐν παρατάξει μάχης ἢ ἡ κατὰ μέτωπον πορεία, ἐν ἣ ὁι λόχοι συμπεπυκνωμένοι παρ' ἀλλήλους ἐδάδιζον. — σιγῇ, πρὸς τίνα σκοπόν; — ἐπὶ τοὺς πολεμίους, δηλ. τοὺς ἐπὶ τῇ φανερᾷ ἰδῶ καθημένους Καρδούχους, τοὺς κωλύοντας τὴν ἔκβασιν· βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11. — ἡ σάλπιγξ ἐφθ . . . , ὁσάκις οἱ Ἕλλ. ἦσαν πλησίον τοῦ ἔχθρου, ἐδίδοτο διὰ τῆς σάλπιγγος τὸ σημεῖον τῆς ἐπιθέσεως· μετὰ τοῦτο δὲ ὄρμων κατ' αὐτοῦ φωνάζοντες ἀλαλά ἢ ἔλελεῦ. — τὴν ὁδόν, ποῖα ὁδὸς ἐννοεῖται; — οἱ ἀμφὶ Χειρίσοφον, οὗτοι ποῦ εὐρίσκοντο; πρὸβλ. § 2 κ. ἐξ. — τῆς σάλπιγγος, δηλ. τῆς τῶν δισχιλίων. — εὐθὺς ἔεντο . . . , κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ἐν § 1. — ἀτριβεῖς ὁδοῦς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ: φανεράν ὁδόν. — ἀναβάντες, ποῦ; — καὶ οὔτοι, τίνας; — τοῖς προκαταλαβοῦσι, δηλ. τοῖς περὶ Ἀριστώνυμον, Ἀγασίαν καὶ Ἀριστέην δισχιλίους, μεθ' ὧν οἱ ἀμφὶ Χειρίσοφον ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν ἀνενοχλήτως μέχρι τῆς πεδιάδος (τοῦ ὀμαλοῦ [§ 16]). — τὸ χωρίον, δηλ. τὴν ἔκβασιν.

§ 9-12.

Οἱ ἡμίσεις τῶν ὀπισθοφυλάκων=τὸ ἡμισυ τῶν ὀπισθοφυλάκων. — ἤπερ=ταύτη τῇ ὁδῷ, ἢ περ (ἐπορεύθησαν). — εὐὸδος (ὁδὸς)= ὁδὸς εὐκόλος πρὸς διαβάσιν. — τοὺς δὲ ἡμίσεις (τῶν ὀπισθοφυλάκων)=τὸ δὲ ἄλλο ἡμισυ τῶν ὀπισθ. — ἐντυγχάνω τινι=συναντῶ τι. — ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ κατελιημμένω=ὅστις (λόφος) ἐδέσποζε τῆς ὁδοῦ καὶ εἶχε καταληφθῆ. — οὗς ἢ ἀποκ. ἄν. ἦν ἢ διεξ. ἀπὸ τῶν ἄλλ. Ἐλ.=καὶ τούτους ἦτο ἀνάγκη ἢ νὰ ἐκδιώξωσιν ἢ αὐτοὶ νὰ μένωσι κεχωρισμένοι — ὡς ἦσαν — ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων=καὶ τούτους ὄφειλον κατ' ἀνάγκην νὰ ἐκδιώξωσιν, ἐὰν δὲν ἤθελον νὰ μένωσι κεχωρισμένοι ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. — ἂν ἐπορεύθησαν=ἠδύναντο νὰ πορευθῶσιν. — τὰ δὲ ὑποξ. κτλ.=οὐκ ἦν δὲ ἄλλη ἢ ταύτη τὰ ὑποξ. ἐκβῆναι=εἰ ἦν ἄλλη ἢ ταύτη τὰ ὑποξ. ἐκβῆναι. — ἦν=οἶόν τ' ἦν· οἶόν τ' ἐστὶ

εἶναι δυνατόν.—ἐκβαίνω=διέρχομαι.—ἐνθα δὴ=;—παρακελεύονται ἀλλήλοις = ἐνθαρρύνουσιν ἀλλήλους (διὰ φωνῶν).—προσβάλλω πρὸς τὸν λόφον ὀρθίους τοῖς λόχοις=ἐφορμῶ κατὰ τοῦ λόφου μὲ ὀρθίους τοὺς λόχους.—κύκλω=γύρω, ὀλόγυρα.—ἀφοδὸν καταλείπω τινὶ=ἀφίνω μέρος ἀνοικτὸν εἰς τινα (διὰ τὴν φύγην).—τέως μὲν=ἐπὶ τινα μὲν χρόνον.—ὄπη ἐδ. ἔκαστος, δηλ. ἀναβαίνειν.—ὄπη=ἀπὸ οἰονδήποτε μέρους.—ἐβαλλον, δηλ. λίθοις.—βάλλω (λίθοις) τινὰ=λιθοβολῶ τινα.—ἐγγυὸς προσεῖμαι=ἀφίνω (τινὰ) τὴν πλησιάζω=δέχομαι τὴν προσβολὴν (τινος)=ἀντιτάσσομαι (κατὰ τινος).—φυγῆ=φεύγοντες (§ 7).—τοῦτόν τε παρ... καὶ ἕτερον ὀρῶσιν=ὅτε τοῦτον τὸν λόφον παρεληλύθεισαν, ἕτερον ὀρῶσι.—παρέρχομαι=διέρχομαι.

Ξενοφῶν, οὗτος τὸ πρῶτον εἶχεν ἐπιχειρήσει μετὰ τῶν ὀπισθοφυλάκων τὴν ἀνέλθῃ διὰ τίνος ὁδοῦ; πρὸλ. § 2.—ἐπορεύετο,

1 λόχος	1 ἐνωμ.
	2 ἐνωμ.
	3 ἐνωμ.
	4 ἐνωμ.

2 λόχος	1 ἐνωμ.
	2 ἐνωμ.
	3 ἐνωμ.
	4 ἐνωμ.

κ. τ. λ.

Πορεία κατὰ κέρας. ἀφ' οὗ καὶ αὐτὸς ἤκουσε τῆς σάλπιγγος (κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ἐν § 1).—ἦπερ... δηλ. διὰ τῆς στενῆς καὶ ὀμαλῆς ὁδοῦ πρὸλ. § 5.—ὀπισθεν τῶν ὑποζυγίων... ὁ Ξεν. ἔταξε τὰ ὑποζύγια ἐν τῇ μέσῃ τῶν ὀπισθοφυλάκων πρὸς τὴν σκοπὸν; ποῦ συνήθως ταῦτα ἐτάσσοντο; βλ. ἀνωτέρω ἐν σελ. 78.—λόφω... ὁ λόφος οὗτος—ὁ πρῶτος—, ὅστις ἔκειτο πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ καὶ ἀπέναντι τῆς ὑπὸ τῶν ἐθελοντῶν ἐξ ἐφόδου κυριευθείσης θέσεως τῶν φυλάκων (§ 5 βλ. τὸ ἐν τῇ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11), βεβαίως κατελήφθη ὑπὸ τῶν βραδύρων τῶν εἰς φυγὴν τραπέντων ἐκ τῆς φανερᾶς ὁδοῦ, οἵτινες θὰ ἐνόμισαν ὅτι δι' ἐκείνης τῆς στενῆς ὁδοῦ ἤρχοντο καὶ ἄλλοι Ἕλληνες μετὰ τοὺς ἐθελοντάς.—ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἕλληνας, δηλ. ἀπὸ τῶν ἐθελοντῶν καὶ τῶν ἀμφὶ Χειρίσοφον.—καὶ αὐτοί, τίνες;—ἦπερ οἱ ἄλλοι, δηλ. οἱ ἀμφὶ Χειρίσοφον, διὰ τῆς φανερᾶς ὁδοῦ.—ὀρθίους τοῖς λόχοις, τὸ στράτευμα κατὰ τὴν πορείαν ἐτάσσετο ὡς ἑξῆς: ὄχι μόνον αἱ ἐνωμοταί ἐβάδιζον ἢ μίᾳ κατόπιν τῆς ἄλλης, ἀλλὰ καὶ ὁ εἰς λόχος ὀπισθεν τοῦ ἄλλου (πορεία κατὰ κέρας) βλ. τὸ ἐν τῇ σελ. ταύτῃ σχ. δσάκις δὲ ἦτο.

ἀνάγκη τὸ στράτευμα νὰ διέλθῃ ποταμὸν ἢ στενὸν τι μέρος ἢ —ὅπως ἐνταῦθα— νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ πολεμίων κατεχόντων ὕψωμά τι, τότε ἐσχηματίζοντο οἱ καλούμενοι ὄρθιοι λόχοι κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦτον αἱ ἐνωμοταί ἴσταντο ἢ μία ὄπισθεν τῆς ἄλλης, οἱ δὲ λόχοι ἐτοποθετοῦντο παρ' ἀλλήλους ἀφίνοντες μεταξὺ αὐτῶν μικρὰ κενά· βλ. τὸ κάτωθι σχ. Διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὄρθιων λόχων αἱ μὲν φυσικαὶ τοῦ ἐδάφους ἀνωμαλῖαι πᾶσαι ὑπερениκῶντο, ὁ δὲ ἐχθρὸς δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ μεταξὺ τῶν λόχων κενὰ μήτε νὰ διασπᾷσῃ λόχον τινά, διότι εἰς κινδυνεύοντα λόχον εὐκόλως ἠδύνατο νὰ παρέχωσι βοήθειαν οἱ παραπλευρῶς ἰστά-

1 λόχος	1 ἐνωμ.	2 λόχος	1 ἐνωμ.	3 λόχος	1 ἐνωμ.	4 λόχος	1 ἐνωμ.	5 λόχος	1 ἐνωμ.	κ. τ. λ.
	2 ἐνωμ.		2 ἐνωμ.		2 ἐνωμ.		2 ἐνωμ.			
	3 ἐνωμ.		3 ἐνωμ.		3 ἐνωμ.		3 ἐνωμ.			
	4 ἐνωμ.		4 ἐνωμ.		4 ἐνωμ.		4 ἐνωμ.			

Σχηματισμὸς ὄρθιων λόχων.

μενοι.—τέως μὲν, ἐφ' ὅσον δηλ. οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἀκόμη μικράν. —αὐτούς, τίνας; —τὸ χωρίον, δηλ. τὸν πρῶτον λόφον. —ἔτερον. . . λόφον, τὸν δεύτερον· βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11. —ἐμπροσθεν, τίνων; —κατεχόμενον, ὑπὸ τίνων; —ἐπὶ τοῦτον, δηλ. τὸν λόφον.

§ 13.

Ἐννοήσας, μετχ. αἰτλγκ.—ἐννοῶ μὴ. . . = φοβοῦμαι μήπως . . . —ἔρημος = ἀφύλακτος, ἀφρούρητος.—ὁ ἠλωκῶς (τοῦ ἠ. ἀλίσκομαι) λόφος = ὁ λόφος, ὅστις εἶχε κυριευθῆ (ὑπ' αὐτῶν).—μὴ. . . πάλιν λαβόντες (αὐτὸν — τὸν ἠλωκῶτα λόφον)— οἱ π. ἐπίθονται τοῖς ὑπ. παρῖοῦσι = μήπως δευτέραν φοράν καταλάβωσιν αὐτὸν οἱ πολέμοι καὶ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν ὑποζυγίων καθ' ὃν χρόνον ταῦτα διήρχοντο (=κατὰ τὴν διάδοσίν των).—ἐπὶ πολὺ ἔστι τὰ ὑποζύγια = ἐκτείνονται ἐπὶ πολὺ διάστημα (τῆς ὁδοῦ) τὰ ὑποζύγια = καταλαμβάνουσι μέγα μέρος τῆς ὁδοῦ τὰ ὑποζύγ. —ἅτε πορευόμενα = διότι ἐπορεύοντο. —διὰ στενῆς τῆς ὁδοῦ = δια-

τῆς ὁδοῦ, ἢ ἦν στενή. — ἄτε διὰ σι. τῆς ὁδοῦ π., κατ' ἔννοιαν
 = διότι ἢ ὁδοῦ, δι' ἧς ἐπορεύοντο, ἦτο στενή. — λοχαγούς, πρόσθετες
 πρὸ τούτου τὸ κατάλληλον ἀριθμητικόν. — Κηφισοφῶντος, δηλ.
 υἱόν· ἢ αὐτῆ αἰτιατικ. νοητέα καὶ εἰς τὸ Ἄμφιδήμου. — φυγὰς
 = ἐξόριστος. — αἰροῦσι, ὑποκμ.: οἱ ἀμφὶ Ξενοφῶντα.

Τὸν ἠλωκότα λόφον, δηλ. τὸν πρῶτον, περὶ οὗ βλ. ἐν § 12. —
 Κηφισοδόωρον Κηφισοφῶντος... Ἄμφικράτην Ἄμφι-
 δήμου, ἔρα τὴν ὁμοιότητα τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν πρὸς τὰ τῶν
 πατέρων· ἐν τῷ αὐτῷ εἴκῳ τῶν ἀρχαίων συχνάκις ἐδίδοτο ὀνόματα
 ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης παραγόμενα ἢ ἐκ τῆς αὐτῆς λέξεως συνθεθειμένα
 παρ' ἡμῖν ποῖα συνήθεια ἐπικρατεῖ ὡς πρὸς τὰ διδόμενα τοῖς παι-
 σίν ὀνόματα; — ἐπὶ τὸν δεύτερον λόφον, ὅστις ἀνωτέρω ἐν § 12
 ἐδηλώθη διὰ τοῦ ἔτερον· βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11.
 τῷ αὐτῷ τρόπῳ, τῷ μνημονευθέντι ἐν § 9-12 (δηλ. πῶς;).

§ 14 — 16.

Μαστός; (§ 6). — λοιπός ἐστί τινα = ὑπολείπεται εἰς τινα.
 ὄρθιος = ἀπότομος. — ὁ ὑπὲρ τῆς... = ὁ ὑπὲρ τῆς φυλακῆς·
 τῆς καταληφθείσης = οὗτος δηλ., ὅστις ἔκειτο ὑπεράνω τῆς φυλα-
 κῆς (= τοῦ τόπου, ἐνθα ἦσαν οἱ φύλακες) τῆς καταληφθείσης.
 ἐπὶ τῷ πυρὶ, ὁ προσδιορισμὸς οὗτος — καθὼς καὶ οἱ ἐπόμενοι: τῆς
 νυκτός, ὑπὸ τῶν ἐθελοντῶν — ἀποδοτέος τῷ: καταληφθείσης.
 ἐπὶ τῷ πυρὶ = πλησίον τοῦ πυρός. — τῆς νυκτός = κατὰ τὴν νύκτα.
 — ἀμαχητι = ἄνευ μάχης. — θανμαστὸν γίννεται πᾶσι = πάντες
 θανμάζουσι = πάντες ἐκπλήττονται. — δείσ. αὐτοὺς μῆ... ἀπο-
 λιπεῖν = αὐτοὺς (δηλ. τοὺς βαρβάρους) ἀπολιπεῖν (τὸν μαστὸν)
 δείσαντας, μῆ... = ὅτι αὐτοὶ (δηλ. οἱ βάρβαροι) κατέλιπον τὸν
 λόφον, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν, μήπως... — οἱ δ' ἄρα = οὗτοι δὲ (δηλ.
 οἱ Καρδοῦχοι), καθὼς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων. — καθορῶντες
 μετχ. αἰτλγ. — τὸ ἄκρον = ὁ μαστός. — ὑπάγω = βραδέως
 προχωρῶ, ἐπιβραδύνω τὸ βῆμά μου. — ὅπως (μετ' εὐκτκ.) = ἔνεα
 (μεθ' ὑποτακτ.). — προσμίννυμι (τινα) = ἐνοῦμαι (μετὰ τινος). —
 καὶ προελθόντας κατὰ τὴν ὁδόν... = καὶ προελθεῖν κατὰ τὴν
 ὁδὸν καὶ... = καὶ τότε (δηλ. μετὰ τὴν ἔνωσιν) νὰ προχωρήσωσιν
 εἰς τὴν ὁδὸν καὶ... — τὸ δμᾶλόν = ἡ πεδιάς. — εἶθεμαι τὰ ὅπλα
 = ἔσταμα.

Αὐτοῖς... λοιπὸς ἦν, δηλ. πρὸς ἄλλωσιν.—**μαστός**, πρβλ. § 6. βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11.—**ὁ ὑπὲρ τῆς...**, περὶ τοῦ πράγμ. πρβλ. § 5.—**τῆς νυκτός**, ποίας νυκτός;—**μή...** **πολιορκοῖντο**, ὑπὸ τίνων;—**τὰ ὀπισθεν γιγνόμενα**, δηλ. τὰ ἐπὶ τοῦ πρώτου λόφου.—**ἐπὶ τοὺς ὀπισθοφ.**, τοὺς κατέχοντες τὸν πρῶτον λόφον, τοὺς περὶ τοὺς τρεῖς λοχαγούς.—**σὺν τοῖς νεωτάτοις**, εἰς ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας ἐλαμβάνοντο ἰδίᾳ οἱ νεώτεροι τῶν στρατιωτῶν, ἐν ᾧ τοῖς πρεσβυτέροις παρείχοντο εὐχαρίστως διευκολύνσεις.—**ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἄκρον**, πρὸς κατάληψιν αὐτοῦ.—**τοὺς δὲ ἄλλους**, τίνας;—**οἱ τελευταῖοι λόχοι**, δηλ. οἱ ὑπὸ τοῦ Ξεν. καταλειφθέντες ἐπὶ τοῦ πρώτου λόφου (§ 13).—**κατὰ τὴν ὁδόν**, ἣν νῦν οὗτοι ἐβάδιζον (δηλ.).—**ἐν τῷ δμαλῶ**, εἰς ὃ ἔφερον καὶ αἱ δύο ὁδοί, ἣ τε φανερά (§ 8) καὶ ἡ στενή· βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11.—**θέσθαι τὰ ὄπλα**, ὡσάκις οἱ ἐν πορείᾳ στρατιῶται ἦτο ἀνάγκη νὰ σταθῶσι που παρατεταγμένοι καὶ ἀναμένοντες περαιτέρως διαταγὰς, εἰδίδετο τὸ παράγγελμα: «**τίθεσθε τὰ ὄπλα**»· κατὰ τοῦτο τὸ μὲν δόρυ ἐπήγνυτο εἰς τὴν γῆν διὰ τοῦ **σαυρωτῆρος**—τῆς ἐν τῷ κάτω ἄκρῳ αἰχμῆς τοῦ δόρατος—, ἣ δὲ ἀσπίς ἐτίθετο ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν γονάτων.

§ 17—18.

Ἦλθε πεφευγῶς=ἦλθε δρομαῖος (τρεχᾶτος).—**ἀπεκόπησαν**. ὑποκμ: οἱ Ἕλληνες.—**ἀποκόπτομαι**=ἐκδιώκομαι.—**ὄσοι μή...** πρὸς τοὺς ὀπισθ. **ἀφίκοντο**=ὄσοι δὲν ἔφθασαν πρὸς τοὺς ὀπισθοφύλακας.—**ἀλάμενοι**, ἀόρ. α' τοῦ ῥ. **ἄλλομαι'** ἢ μετχ. τροπκ.—**ἄλλομαι κατὰ τῆς πέτρας**=πηδῶ κάτω ἀπὸ τοῦ βράχου.—**ἐπ' αὐτ...** **μασιῶ**=ἐπὶ λόφον ἀντίπορον τῷ **μασιῶ**.—**ἀντίπορός τινι**=ἀπέναντί τινος κείμενος.—**διαλέγομαι τινι**=διαλέγομαι μετὰ τινος.—**ἔφασαν**=ὑπέσχοντο.—**ἐφ' ᾧ** (μετ' ἀπρμφ.) =ἐπὶ τῷ ὄρω νά...—**κάειν**, ὑποκμ: τοὺς Ἕλληνας.—**συνομολογῶ τι**=παραδέχομαι τι.

Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, δηλ. πότε;—**Ἀρχαγόρας ὁ Ἀργ.**, περὶ τούτου βλ. ἀνωτέρω ἐν § 13.—**ἀπεκόπησαν**, ὑπὸ τίνων;—**ἀπὸ τοῦ λόφου**, δηλ. τοῦ πρώτου, ἔβηθαι εἶχον κατκλειφθῆ ὡς φύλακες οἱ λοχαγοὶ Κηφισόδωρος, Ἀμφικράτης καὶ Ἀρχαγόρας (πρβλ.

§ 13).—*τῆς πέτρας*, *πέτραν* ὀνομάζει ἐνταῦθα τὸν πρῶτον λόφον.—*πρὸς τοὺς ὀπισθοφύλακας*, τοὺς ἡμίσεις τοὺς τεταγμένους ὀπισθεν τῶν ὑποζυγίων (§ 9).—*ἐπ' ἀντίπορον λόφον*, ὁ λόφος οὗτος ὁ ἀντίπορος δὲν εἶναι οὐδεὶς ἐκ τῶν προειρημένων ἐν § 12, ἀλλὰ τέταρτος τις λόφος· βλ. τὸ ἐν τῷ κειμ. σχέδ. ἐν σελ. 11.—*τῷ μαστιῶ*, δηλ. τῷ τρίτῳ λόφῳ, τῷ μνημονευθέντι ἐν § 14.—*Ξενοφῶν*, ὅστις μετὰ τῶν νεωτάτων ὀπισθοφυλάκων εὕρισκετο ποῦ;—*περὶ σπονδῶν*, βλ. ἐν σελ. 73.—*τοὺς νεκροὺς ἀπῆται*, πρὸς τίνα σκοπὸν; βλ. ἐν σελ. 81.—*ἀποδώσειν*, τίνας;—*τὰς οἰκίας*, τίνων;

§ 19—21.

Παρήει, πρακτ. τοῦ ῥ. *παρέρχομαι*.—*διαλέγομαι τι* = διαλέγομαι περὶ τίνος.—*οἱ ἐκ τούτου τοῦ τόπου* = οἱ Καρδοῦχοι τούτων τῶν μερῶν.—*συνερρῶσαν* (πθκτ. ἀόρ. β' τοῦ *συρρέω*) = συνέρρευσαν.—*ἤρξαντο*, ὑποκμ: *οἱ ἀμφὶ Ξενοφῶντα*.—*τὰ ὄπλα κείναι* (πθκτ. τοῦ *τίθεσθαι τὰ ὄπλα* [§ 16]) = τὰ ὄπλα κείνται (δηλ. ἐκεῖ, ἐνθα οἱ στρατιῶται ἔχουσι σταθῆ ἐν παρατάξει ἀναμένοντες διαταγὰς)· εἶτα = οἱ στρατιῶται ἔχουσι σταθῆ ἐν παρατάξει ἀναμένοντες διαταγὰς.—*ἔμαι* = ὄρμῳ.—*δῆ* = τότε.—*πολλῶ*, ἀποδοτέον καὶ εἰς τό: *θορύβῳ*.—*γίγνομαι ἐπὶ τινος* = φθάνω εἰς τι.—*πέτρος* = μέγας λίθος.—*κατέαξαν*, ἀόρ. τοῦ ῥ. *κατάγνυμι* = θραύω, τσακίζω.—*ὁ ὑπασπιστής* = ὁ ὑπασπιστής του.—*ἔχων*, μετχ. ἐπιθκτ.—*ἀπέλιπε*, ὁ ἀόρ. ἐνταῦθα μὲ σημασίαν ὑπερσυντκ.—*ἀπολείπω τινά* = ἐγκαταλείπω τινά.—*Εὐρύλοχος*.. *ὀπλίτης* = ὁ ὀπλίτης Εὐρύλοχος.—*προστρέχῳ τινί* = τρέχω πρὸς τινά.—*ἄμφω* (γνκ. καὶ δτκ. *ἀμφοῖν*) = ἀμφότεροι, καὶ οἱ δύο ὁμοῦ.—*προβέβλημαι πρὸ τινος* = ἴσταμαι οὕτως, ὥστε νὰ προασπίζω τινά.—*καὶ οἱ ἄλλοι* = πρὸς τούτοις καὶ ἄλλοι.—*οἱ συντεταγμένοι* = ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶχον σταθῆ παρατεταγμένοι (πρὸς μάχην).

Τὸ ἄλλο στράτευμα, δηλ. οἱ ὀπισθοφύλακες—πλὴν τῶν περὶ τὸν Ξεν. νεωτάτων—καὶ τὰ ὑποζύγια (§ 16).—*παρήει*, πρὸς τὸ ἀνώτατον τῆς στενῆς ὁδοῦ καὶ τὸ ὀμαλόν.—*οἱ δέ*, δηλ. ὁ Ξεν. καὶ οἱ κατέχοντες τὸν ἀντίπορον λόφον πολέμιοι.—*ταῦτα*, τίνας; (§ 18).—*συνερρῶσαν*, εἰς τὸν ἀντίπορον λόφον.—*οἱ πολέμιοι*, οἱ ὀλιγώτεροι, οἱ πρῶτοι καταλαβόντες τὸν ἀντίπορον λόφον.—*πρὸς τοὺς ἄλλους*, οὗς δηλ. ὁ Ξεν. εἶχε διατάξει νὰ προχωρήσῃσι κατ'

νά σταθῶσιν ἐν τῷ ὄμαλῳ (§ 16). — ἐνθα τὰ ὄπλα ἔκειτο, δηλ. ἐν τῷ ὄμαλῳ (§ 16)· περὶ τῆς φράσεως «τίθεσθαι τὰ ὄπλα» βλ. ἄνωτέρω ἐν σελ. 91 «θέσθαι τὰ ὄπλα». — ἔεντο, πρὸς τὸν ἐγκαταλειφθέντα μιστόν. — οἱ πολέμιοι, πάντες οἱ Καρδοῦχοι, οἳ τε συρρέουσιντες ἐκ τούτου τοῦ τόπου καὶ οἱ ὀλιγώτεροι, οἱ πρῶτοι καταλαβόντες τὸν ἀντίπορον. — ἐνός, δηλ. τῶν περὶ τὸν Ξεν. ὀπισθοφυλάκων. — ὁ ὑπασπιστής, πᾶς ἀξιωματικὸς καὶ πᾶς σχεδὸν ὀπλίτης εἶχε πρὸ' ἐαυτοῦ ὑπηρέτην, ὑπασπιστήν καλούμενον· οὗτος κατὰ τὴν πορείαν ἐκόμιζε τὰ ὄπλα (τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ) τοῦ κυρίου του καὶ προέβαλλεν αὐτὰ πρὸς προάσπισιν αὐτοῦ· μέγας ἀριθμὸς ὑπασπιστῶν ὑπῆρχεν ἐν τῷ στρατεύματι. — ἀπέλιπε, ὁ ὑπασπιστής τοῦ Ξεν. κατὰ τὴν κάθοδον ἐκ τοῦ μιστοῦ ἴσως ἄκων προεχώρησε πολὺ καὶ ἀφήκεν ὀπίσω τὸν βραδέως ἀποχωροῦντα Ξεν. — πρὸ ἀμφοῖν προβεβλ., ὁ Εὐρύλοχος ἀπεχώρει ἰστάμενος οὕτως, ὥστε νὰ προασπίζη ἀμφοτέρους, δηλ. καὶ ἐαυτὸν καὶ τὸν Ξεν. — καὶ οἱ ἄλλοι, δηλ. οἱ νεώτατοι τῶν ὀπισθοφυλάκων. — πρὸς τοὺς συντεταγμένους, δηλ. πρὸς ἐκείνους τῶν ὀπισθοφυλάκων, οἳ τινες τῇ διαταγῇ τοῦ Ξεν. προχωρήσαντες εἰς τὴν ὁδὸν εἶχον σταθῆ ἐν τῷ ὄμαλῳ παρατεταγμένοι καὶ ἀναμένοντες περαιτέρως διαταγὰς (§ 16).

§ 22—23.

Ἐκ τούτου = ; (κεφ. 1, § 28). — πᾶν τὸ Ἑλληνικὸν = πάντες οἱ Ἕλληνες. — ὁμοῦ γίνομαι = συνεννοῦμαι. — ἐσκήνησαν, κατὰ πληθ. τὸ ῥ., διότι τὸ ὑποκμ. πᾶν τὸ Ἑλληνικὸν περιληπτικόν. — σκηνῶ (-έω) = καταλύω. — αὐτοῦ, ἐπίρρ. τοπκ. ἐπεξηγείται διὰ τοῦ: ἐν πολλαῖς καὶ . . . — (ἐν) ἐπιτηδεύεις δαυφιλέσι = ἐν ἀφθόνοις ἐπιτηδεύεις = ἔχοντες ἄφθονα τρόφιμα. — καὶ γὰρ . . . = διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀκόμη καὶ . . . — πολὺς . . . ὥστε = οὕτω πολὺς . . . ὥστε. — λάκκοι κόνιατοι = λάκκοι κεχρισμένοι δι' ἀσβέστου = ἀσβεστωμένοι λάκκοι. — εἶχον, ὑποκμ.: οἱ κάτοικοι. — διεπράξαντο, ὥστε λ. τοὺς ν. ἀπ. τὸν ἦγ. = διεπράξαντο, ὥστε ἀποδόντες τὸν ἡγεμόνα ἔλαβον τοὺς νεκροὺς, κατ' ἔννοιαν = κατώρθωσαν, ὥστε νὰ λάβωσι τοὺς νεκροὺς καὶ ἀντ' αὐτῶν ν' ἀποδώσωσι τὸν ὁδηγόν. — πάντα ποιῶ τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐκ τῶν δυνατῶν = ἀπονέμω πάσας τὰς δυνατάς τιμὰς εἰς τοὺς

φρονευθέντας. — ὅσα νομίζεται (δηλ. γίνεσθαι) = ἔσαι τιμαὶ εἶναι συνήθεια ν' ἀπονέμονται. — ἀγαθός = γενναίος.

Πᾶν τὸ Ἑλληνικόν, δηλ. οἱ περὶ τὸν Χειρίσοφον καὶ οἱ διασχίλιοι ἐθέλονται καὶ πάντες οἱ ὀπισθοφύλακες. — ἐν λάκκοις κονιατοῖς, πρὸς διαφύλαξιν τοῦ οἴνου κατεσκευάζοντο ὑπὸ τὴν γῆν ἀσβεστωμένα ὀρύγματα εὐρύχωρα, στρογγύλα καὶ τετράγωνα. — εἶχον, τίνα; — διεπράξαντο, διὰ νέων διαπραγματεύσεων αἱ ἐν § 18 - 19 ἀναφερόμεναι διαπραγματεύσεις εἶχον καταλήξει εἰς ἀποτελεσματὶ τι; — λαβόντες, παρὰ τίνων; — τοὺς νεκροὺς, πρὸλ. § 17. — τὸν ἠγεμόνα, περὶ οὗ λόγος ἐγένετο ἐν κεφ. 1, § 24, κεφ. 2, § 1, § 5 καὶ § 9. — ὅσα περ νομίζεται... , ποῖαι τιμαὶ ἀπενέμονται εἰς τοὺς νεκροὺς ἀνδρῶν γενναίων;

Συμμετρικῶς

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4.

§ 1 - 3.

Συνταξάμενοι = συνταχθέντες. — ἀμφὶ μέσον ἡμέρας, συναπτόεν τῷ συνταξάμενοι. — μέσον ἡμέρας = μεσημβρία. — πεδίον... καὶ... γηλ., ἀντικμ. τοῦ ἐπορευέθησαν. — ἅπαν, ἐπιρρηματικ. = καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν. — λειοὶ γήλοφοι = ὄμβλοὶ (οὐχὶ πετρώδεις) λόφοι. — μείων, ον, συγκριτικ. τοῦ μικρός ἢ ὀλίγος· τὸ οὐδ. μεῖον ὡς ἐπίρρ. = ὀλιγώτερον. — διὰ τοὺς πολέμους = ἐνεκα τῶν πολέμων. — εἰς δὲ ἦν... κώμην... ἦν = ἡ δὲ κώμη, εἰς ἣν ἀφίκοντο, ἦν μεγάλη. — βασιλείον = ἀνάκτορον. — τῷ σατράπῃ = διὰ τὸν σατράπην. — ἐπῆσαν, παρτικ. τοῦ ῥ. ἔπειμι. — ἔπειμι ἐπὶ τινι = ὑπάρχω ἐπάνω εἰς τι. — τύροισι, εως, ἡ = πύργος. — δαψιλῆς = ἄφθονος. — μέχρι = ἕως ὅτου. — ὑπερέρχομαι τι = ὑπερβαίνω τι. — καλός = ὄρατος.

Διέβησαν, δηλ. τὸν Κεντρίτην ποταμὸν ἀνάγνωθι τὴν ἐν τῷ κειμ. περιληψὶν τοῦ 3 κεφ. * ἀμφὶ μέσον ἡμέρας, οἱ ἀρχαῖοι διήρουν τὴν ἡμέραν εἰς 4 μέρη: 1) εἰς «πρωτὴ» (ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς ἐνάτης), 2) εἰς «ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν» (ἀπὸ τῆς 9 - 12), 3) εἰς «μεσημβρίαν» ἢ «μέσον ἡμέρας» (ἀπὸ τῆς 12 - 2 μ. μ.) καὶ 4) εἰς «δείλην» (ἀπὸ τῆς 2 - 6 μ. μ.)

συνταξάμενοι, εἰς τὴν προσήκουσαν εἰς πορείαν τάξιν, διότι αὕτη εἶχε λυθῆ κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ· ἢ προσήκουσα δὲ εἰς πορείαν τάξις ἦτο ἢ κατὰ κέρας πορεία, περὶ ἧς βλ. ἐν σελ. 88. **†** παρασάγγης, εἶναι μέτρον περσικὸν μήκουσ ἴσον πρὸς 5 1/2 περίπου χιλιόμετρα=στρατιωτικὴ πορεία μιᾶς ὥρας.—τοῦ ποταμοῦ, τίνος ποταμοῦ; **†** τῷ σατραπίῃ, δηλ. τῷ Ὀρόντῃ· τὸ τέλος τῆς § 1 δηλοῖ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν οὗτος κατῴκει τόσῳ πλησίον τῶν ὄριων τῆς σατραπείας του.—**†** τύρσεις ἐπῆσαν, πρὸς ὑπεράσπισιν ἀπὸ τῶν ἐχθρικῶν προσβολῶν τῶν Καρδοῦχων· καὶ νῦν—κατὰ τοὺς περιηγητὰς—αἱ οἰκίαι τῶν προυχόντων Ἀρμενίων ἔχουσιν ἐπὶ τῆς στέγης ἐπάλλξεις χρησίμους πρὸς ὑπεράσπισιν ἀπὸ τῶν ληστρικῶν ἐπιδρομῶν καὶ μικρὸν τετράγωνον πύργον.—**ἐπιτήδεια ἦν**... , ποῦ; **†** σταθμός, ἢ λέξις εἶναι ἐν χρήσει ἐπὶ ἀποστάσεως σημαίνουσα πορείαν μιᾶς ἡμέρας.—**καλός**, διὰ τὰς περὶ τὸν ποταμὸν πολλὰς κώμας.

§ 4—6.

Ἀρμενία... ἢ πρὸς ἐσπέραν=δυτικὴ Ἀρμενία.—**ὑπάρχος**=ὑποδοιοκῆτης.—**δ**... γενόμενος καὶ... ἀνέβαλλεν=ὅς ἐγένετο καὶ ἀνέβαλλεν ἢ=ὁ γενόμενος καὶ ἀναβάλλων.—**ὁπότε παρείη**=δράκεις (ὁ Τιρίδαζος) παρευρίσκητο.—**ἀναβάλλω τινὰ ἐπὶ τὸν ἵππον**=ὑποδοιθῶ τινὰ ν' ἀναβῆ εἰς τὸν ἵππον.—**προσηλάσειν, ἀόρ.** τοῦ ῥ. **προσελαύνω**=πλησιάζω ἔφιππος.—**εἶπεν**=διέταξε νὰ εἶπη.—**προσέρχομαι εἰς ἐπήκοον**=ἔρχομαι εἰς ἀπόστασιν τοιαύτην, ὥστε ν' ἀκούωμαι.—**σπείσασθαι, ἀόρ.** ἀπρμφ. τοῦ ῥ. **σπένδομαι**=συνθηκολογῶ, κάμνω συνθήκην.—**ἐφ' ᾧ** (συννηθέστερον ἐφ' ᾧ τε) μετ' ἀπρμφ.=ἐπὶ τῷ ᾧ νὰ...—**ἀδικῶ τινὰ**=βλάπτω τινὰ.—**ὄσων δέοιεντο**=ὄσων δέονται.—**δέομαι τινος**=χρειαζομαι τι.—**ἐπὶ τούτοις**=μὲ αὐτοὺς τοὺς ὄρους, μὲ αὐτὴν τὴν συμφωνίαν.

† Ὑπάρχος, σατραπίης τῆς Ἀρμενίας ἦτο ὁ Ὀρόντας· ὑποδοιοκῆτης αὐτῆς, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ὀρόντα, ἦτο ὁ Τιρίδαζος.—**καὶ βασιλεῖ**, δηλ. τῷ Ἀρταξέρξῃ.—**ὁπότε παρείη**, δηλ. εἰς τὴν περσικὴν αὐλήν.—**ἀνέβαλλε**, ἐπειδὴ οἱ ἀρχαῖοι δὲν εἶχον τοὺς σημερινοὺς ἀναβολεῖς τοὺς κρεμαμένους ἀπὸ τοῦ ἐφιππίου, ἀνέβαινον ἐπὶ τοὺς ἵππους ἢ ἀπὸ λίθων ὀλίγον ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους ὑψουμένων ἢ ὑποδασταζόμενοι καὶ βοηθούμενοι ὑπ' ἀνθρώπων

καλουμένων αναβολέων⁴ τὸ υποβοηθεῖν δέ τινα ν' ἀναβῆ εἰς ἵππον — τὸ νὰ χρησιμεύῃ δηλ. ὡς ἀναβολεὺς — ἐθεωρεῖτο παρὰ Πέρσαις μεγάλη τιμὴ. Τοιοῦτος ἀναβολεὺς ἦτο ὁ Τιριδάζος· εἶχε δὲ λάβει τὸ τιμητικὸν τοῦτο ἀξίωμα, καθὼς λέγεται, ὡς ἀμοιβήν, διότι αὗτος κατὰ τὴν παρὰ τὰ Κούναξα μάχην τὸν τραυματισθέντα βασιλέα Ἀρταξέρξην ἀνεβίβασεν εἰς ἵππον καὶ ἔσωσεν ἐκ τῆς μάχης. † προσήλασεν, πρὸς τίνες; — τοῖς ἀρχουσιν, δηλ. τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἑλλήνων. — ἀκοῦσαι, τίνος; — εἶπε, δηλ. διὰ τοῦ διερμηνέως. — σπείσασθαι, αἱ συνθήκηκι συνωμολογοῦντο δι' ἐπισημοῦ σπονδῆς, περὶ ἧς βλ. ἐν σελ. 73.

§ 7—9.

Δύναμις = στρατός. — ἀπέχων ὡς δ. σταδίους = ἐν ἀποστάσει δέκα περίπου σταδίων. — βασιλεία = ἀνίκτορα. — κῶμαι πολλῶν τῶν ἐπιτηδεῶν μεστὰι = κῶμι εἴχουσι ἐν μεγάλῃ ἀφθονίᾳ τὰ πρὸς τροφήν ἀναγκαῖα. — στρατοπεδευομένων αὐτῶν = ἐν αὐτοῖς ἐστρατοπέδευον. — γίγνεται χιῶν = πίπτει χιῶν. — τῆς νυκτός = ἐν καιρῷ τῆς νυκτός = κατὰ τὴν νύκτα. — ἔωθεν = ἀπὸ πρῶτας, πρῶτ-πρῶτ. — διασκηνηῆσαι (τοῦ β. διασκηνηῶ [-έω]). . . κατὰ τὰς κώμας = διανεμόμενοι ἀνὰ τὰς κώμας νὰ κατασκηνηώσωσιν. — τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρ. . . , ὑποκμ. τοῦ ἀπρμφ. — τάξις = τάγμα, σῶμα στρατοῦ. — οὐ γὰρ δὲ νὰ δένα = διότι οὐδένα. — ἀσφ. ἐδόκει εἶναι, δηλ. τό: διασκηνηῆσαι κατὰ κώμας τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρατηγούς. — ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ = πάντα ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ κατ' ἐννοίαν = ὅσα δύνασαι νὰ φαντασθῆς καλὰ. — ἰερεῖα, σίτον κτλ., ἐπεξηγήσεις τοῦ ἀγαθὰ. — ἰερεῖα = ἕφα πρὸς σφαγήν. — ἀσταφίς = σταφίς. — παντοδαπός = παντὸς εἴδους. — ἰῶν ἀποσκεδ. τινὲς ἀπὸ τοῦ στρατ. = τινὲς τῶν ἀποσκεδαννυμένων ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου. — ἀποσκεδάννυμαι = διασκορπίζομαι. — ἀπομακρύνομαι. — νύκτωρ = τῆς νυκτός = ; — πυρὰ φαίνοντα = πυρὰ φέγγοντα, λάμποντα.

Ἐντεῦθεν, πόθεν; † δέκα σταδίους, δηλ. 1/2 ὥραν· διότι 1 στάδιον = 3 λεπτά τῆς ὥρας. — βασιλεία, ἀνίκοντα τῷ Τιριδάξῳ. — πέριξ, δηλ. τῶν βασιλείων. — στρατοπεδευομένων, δηλ. πρὸ τῶν κωμῶν τὸ στρατόπεδον συνήθως ἰδρύετο ἐν ὑπαίθρῳ θέσει ὁπωσδήποτε ἠσφαλισμένη φυσικῶς. † χιῶν πολλῇ ἢ πτώσει τῆς

χιόνος δὲν πρέπει νὰ φανῆ παράδοξος· διότι α') ἦτο Νοέμβριος μὴν περὶ τὸ τέλος καὶ β') ἡ πεδιάς, εἰς ἣν εἶχον εἰσέλθει οἱ Ἕλλη-
νες, εἶχεν ὕψος 4.000 ποδῶν. † τὰς τάξεις, λέγοντες οἱ παλαιοὶ
τάξιν ἐνόουν πᾶν αὐτοτελὲς καὶ πρὸς μάχην παρεσκευασμένον
τμήμα στρατοῦ, ὅπερ ἀριθμητικῶς δὲν ἦτο καθωρισμένον.—
ἀσφαλές, τὴν παρακολούθησιν τοῦ Τιρίβ. δὲν ἐφοδῆθησαν οἱ
Ἕλληγες, νομίσαντες ὅτι καὶ οὗτος ἐξήτει καταφύγιον εἰς τὰς
κώμας.— ἐνταῦθα, ποῦ; † ἱερεῖα, τὰ πρὸς σφαγὴν ζῶα ὠνομά-
ζοντο οὕτω, διότι ἐξ ἐκάστου τῶν σφαζομένων ζῶων ἐθυσιάζετο
τι τὰς θεοῖς.— πολλὰ πυρὰ φ., ἐκ τούτου καθίστατο φανερόν ὅτι
οἱ Ἀρμένιοι δὲν διέμενον—ὡς ὑπέθεσαν οἱ Ἕλληνες—ἐσκορπι-
σμένοι ἀνά τὰς κώμας, ἀλλ' ὅτι πλῆθος στρατοῦ συνεκεντροῦντο
περὶ τὸν Τιρίβ. †

§ 10—14.

Ἐδόκει=ἐφαίνετο.— δῆ=λοιπόν.— διασκῆνοῦν, ἀμετάδ.=
νὰ διαμῆνωσιν ἐσκορπισμένοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀνά τὰς κώμας.—
συναγαγεῖν, ἐκ τοῦ ἐδόκει, ὅπερ ἐνταῦθα (οὐχί=ἐφαίνετο, ἀλλὰ)
=ἐφαίνετο καλόν.— ἐντεῦθεν, χρονκ.=μετὰ ταῦτα.— διαιθριά-
ζειν=αἰθρίαν γίγνεσθαι=ὅτι ἤρχιζε νὰ ξαστερώνη.— νυκτε-
ρευόντων αὐτῶν=ἐν ᾧ διενυκτέρευον αὐτοί.— ἀπλετος=ἄφθο-
νος.— ἀποκρύπτω=σκεπάζω.— κατακειμένους=οἱ ὅποιοι (πάν-
τες) κτάνετο (=ἦσαν ἐξηπλωμένοι κατὰ γῆς).— συμποδίζω τὰ
ὑποζύγια=συσφίγγω τοὺς πόδας τῶν ζῶων=κάνω νὰ πιασθοῦν
οἱ πόδες τῶν ζῶων (ὥστε νὰ μὴ δύνανται ταῦτα νὰ κινήθωσι).—
πολὺς ὄκνος ἦν=πολὺ ὠκνοῦν=πολὺ ἐδίσταζον, ἀπέφευγον.
— κατακειμένων, δηλ. αὐτῶν=ἐφ' ὅσον αὐτοὶ ἦσαν ἐξηπλωμέ-
νοι κατὰ γῆς.— ἀλεινὸν ἦν=ἦτο κατὰ τι θερμαντικὸν (μέσον)=
παρεῖχε κάποιαν θερμότητα.— ἐπιπεπτωκῦα=ἦτις εἶχε πέσει
ἐπάνω (των).— ὅτι μὴ (=εἰ τι μὴ) παραρρυσίη (τοῦ ῥ. παραρ-
ρέω)=ἐὰν εἰς τινα δὲν ἤθελε καταρρυσίη (καταπέσει) ἐκ τῶν
πλαγίων.— τολμῶ=λαμβάνω τὸ θάρρος.— ἀνασιὰς=ἀναστήναι
καὶ...— τάχ(α)=ταχέως, εὐθύς.— τις καὶ ἄλλος=καὶ ἄλλος τις.
— ἐκείνου ἀφελόμενος, δηλ. τὴν ἀξίην.— ἀφαιροῦμαί τινός
τι=λαμβάνω ἐκ τῶν χειρῶν τινός τι.— κάω=ἀνάπτω.— χορίομαι
=ἀλείφομαι. † χρῆμα=χρῆμα, ἀλειμμα.— σύειος=χοίρινος.

Κ. Κοσμᾶ—Ξενοφῶντος Ἀνάβασις (IV—VII). Ἐκδ. ἐσθῶμη 7

κατεσκευασμένους ἐκ λίπους χοίρων.—σησάμινος=κατεσκευασ-
 μένος ἐκ σησάμου.—ἀμυγδάλινος=κατεσκευασμένος ἐξ ἀμυ-
 γδάλου.—ἐκ τῶν πικρῶν, δηλ. ἀμυγδάλων.—τερμίνθινος=
 κατεσκευασμένος ἐκ τερμίνθου.—ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων=ἐκ
 τούτων ἀκριβῶς τῶν ὑλῶν (κατεσκευασμένον).—μύρον=ἐλαιον
 εὐώδες.—διασκηνητέον εἶναι=ἔτι πρέπει νὰ κατασκηνώσωσι
 (διανεμόμενοι).—στέγη=οἰκία, οἴκημκ.—ἦσαν...ἀπῆσαν,
 ὁ ἐνεστικός;—ὅτε τὸ πρότερον ἀπῆσαν=κατὰ τὴν προτέραν
 ἀναχώρησίν των.—ἐνέπρησαν, ἀόρ. τοῦ ῥ. ἐμπύμπρημι=κάλω
 ἐνταῦθα ὁ ἀόρ. ἔχει σημασίαν ὑπεροπτικ.—ὑπὸ...=ἐξ...
 —ἀτασθαλία=ἀπερικοψία.—δίκην δίδωμι=τιμωροῦμαι
 τὸ ἐνεργτικ. τούτου: δίκην λαμβάνω παρά τινος=τιμωρῶ τινα.
 —σκηνοῦντες, μετχ. αἰτλγκ.—σκηνῶ=εἶμαι ἐστρατοπεδεύ-
 μένος, κατασκηνώ.

Οὐκ ἀσφαλές, διατί; ποία ἀγγελία εἶχε διαβιθασθῆ εἰς τοὺς
 στρατηγούς;—καὶ γάρ... ὅ' αἰτία, δι' ἣν οἱ στρατηγοὶ ἔκριναν
 καλὸν νὰ συναθροίσωσι τὸ στράτευμα; ποία ἦτο ἡ α';—ἐνταῦθα
 ποῦ;—χιῶν ἀπλετος, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. ἐν σελ. 96-97 «χιῶν
 πολλή».—συνεπόδισεν, ἐκ τοῦ ψύχους.—γυμνός, δηλ. ἀνευ
 ἱματίου (=ἐπικνωφορίου), φορῶν μόνον χιτῶνα (=ὑποκάμισον)
 οὐχὶ δὲ ὀλόγυμος.—ἐχρίοντο, ἵνα τὰ ὑπὸ τοῦ ψύχους πεπηγότα
 μέλη καταστήσωσιν εὐκίνητα.—ἐνταῦθα, δηλ. ἐν τῆς κώμας.
 ἐχρῶντο, οἱ κάτοικοι τῶν κωμῶν.—σύειον, τοῦτο θεραπεύει τὰ
 κύματα, ὠφελεῖ τὰ κατεψυγμένα ὑπὸ τῆς χιόνος μέλη καὶ ἀνα-
 κουφίζει αὐτὰ ἀπὸ τοῦ καμάτου καὶ τῶν πόνων τῶν πορειῶν.—
 σησάμινον, τὸ παρ' ἡμῶν ἔτι ἐν χρήσει ὄν καλούμενον σησα-
 μόλαδον.—τερμίνθινον, ἡ τερμίνθος εἶναι ῥητινώδες δένδρον,
 ἐξ οὗ συνάγεται ἡ τρεμεντίνα ἢ «τσικουδιά».—ἐκ τῶν αὐτῶν
 τούτων, δηλ. ἐκ σησάμου, ἀμυγδάλου καὶ τερμίνθου.—εἰς στέ-
 γας, δηλ. τῶν κωμῶν.—σὺν πολλῇ... ἦσαν, διατί; διαμένοντες
 ἐν ὑπαίθρῳ ὑφίσταντο πολλὰς ἐνοχλήσεις ἐκ τίνος; (§ 10).—τὸ
 πρότερον, ὅτε δηλ. οἱ στρατηγοὶ ἔκριναν καλὸν νὰ συναθροίσωσι
 τὸ ἀνά τὰς κώμας ἐσκορπισμένον στράτευμα (§ 10).—τὰς οἰκίας
 εἰς ἃς εἶχον διαμίνειν κατὰ τὴν κατασκήνωσίν των εἰς αὐτάς.—
 κακῶς, ὡς διαμένοντες ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ὑφιστάμενοι τὰς ἐκ τῆς
 χιόνος ἐνοχλήσεις.

§ 15—18.

Ἐντεῦθεν, χρονκ.=μετὰ ταῦτα. — ἄνδρας δόντες = μετ' ἀνδρῶν, μετὰ στρατιωτῶν (τινῶν).—ἐπὶ τὰ ὄρη, ὁ προσδιορισμὸς συναπτόεος τῷ ἔπεμψαν.—ἔφασαν καθορᾶν = εἶχον εἶπει ὅτι ἔβλεπον.—ἀληθεύω πολλά τοιαῦτα = ἐν πολλαῖς ὁμοίαις περιστάσεσι λέγω τὴν ἀλήθειαν. — τὰ ὄντα τε ὡς ὄντα καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα, ἐπεξηγήσεις τοῦ ἀληθεῦσαι = δηλ. καὶ τὰ ἀληθῆ ὡς ἀληθῆ καὶ τὰ ψευδῆ ὡς ψευδῆ.—πορευθεῖς=μετὰ τὴν πορείαν του=ἀφ' οὗ πῆγε καὶ ἐγύρισεν. — οὐκ ἔφη ἰδεῖν=ἔφη οὐκ ἰδεῖν. — ἄνδρα συλλαβῶν ἦκεν ἄγων = ἐπανῆλθε φέρων ἄνδρα, ὃν συνέλαβε.—ποδαπὸς = ἐκ ποίας πατρίδος. — τὸ στρατόδοσον εἶη=δπόσον τὸ στρατ. εἶη = πόσον κατὰ τὸ πλῆθος ἦτο τὸ στρατεύμα. — καὶ ἐπὶ τίνι συνείλεγμένον (δηλ. εἶη)= καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἦτο συνηθροισμένον. — δύνάμεις =; (§ 7). — παρεσκ. αὐτὸν ἔφη=εἶπεν ὅτι αὐτὸς (ὁ Τίριβ.) ἔχει προετοιμασθῆ.— ὡς... ἐνταῦθα ἐπιθησόμενον τοῖς Ἑλλ. = ἵνα... ἵνα ἀκριβῶς ἐδῶ ἐπιτεθῆ κατὰ τῶν Ἑλλήνων.—ἐπὶ τῇ...=ἐν τῇ... — ὑπερβολὴ=διάβασις.—ἐν τοῖς στενοῖς=εἰς τὰ στενά.—ἦπερ μοναχῇ εἶη πορεία=ἔκου μόνον εἶναι δυνατὴ πορεία τις = δι' ὧν (στενῶν) μόνον δύναται τις νὰ πορευθῆ.

Ἐπεμψαν, πρὸς τίνα σκοπὸν ;—ἐπὶ τὰ ὄρη, τίνος χώρας ;—ἔφασαν οἱ ἀποσκευδ...., περὶ τοῦ πράγμ. πρὸλ. § 9.—οὔτις, τίς ; †τόξον Περσικόν, τὰ περσικὰ τόξα ἦσαν μεγάλα, ὡς καὶ τὰ τῶν Κρητῶν, οἵτινες ἐφημίζοντο ὡς ἄριστοι τοξόται· τὸ τόξον— ἔπλον, δι' οὗ ἐξεπέμποντο τὰ βέλη — ἀπηρτίζετο ἐκ δύο κεράτων, ἅτινα ἐν τῷ μέσῳ ἦσαν ἠνωμένα διὰ πῆχεως εἰς τὰ ἄκρα τῶν κεράτων ἦτο στερεωμένη ἢ νευρά, ἢ χορδῆ δηλ. ἢ κατεσκευασμένη ἐκ βοείου νεύρου ἢ δέρματος. † φαρέτραν, αὕτη ἦτο ξυλίνη, μεταλλίνη ἢ δερματίνη θήκη τῶν βελῶν κατὰ τὸ ἐν ἄκρον ἦτο κεκλεισμένη, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἔφερε πῶμα, ἐξηρτάτο δὲ ἀπὸ τῶν ὤμων δι' ἱμάντος (βλ. εἰκ. ἐν σελ. II).— †σάγαρις, οὗτος ἦτο δίστομος πέλεκυς ἐν χρήσει παρὰ ταῖς Σκυθικαῖς φυλαῖς, ταῖς Ἀμαζόσι κλπ. (βλ. εἰκ. ἐν σελ. V). — αἱ Ἀμαζόνες, ἃς ἐγνώριζεν ὁ Ξενοφῶν ἐκ μνημείων τέχνης συχνῶν ἐν Ἀθήναις. †

§ 19—22.

Ἄκ. τοῖς στρ. ταῦτα ἔδοξε—οἱ στρατηγοί, ἀφ' οὗ ἤκουσαν ταῦτα, ἀπεφάσισαν.—*εὐθύς, συναπτόεν τῷ ἐπορευόντο.*—*στρατηγόν, κατηγερμ.*—ὡς στρατηγόν· οὕτω καὶ τὸ ἡγεμόνα—ὡς ὀδηγόν.—*ἐπὶ τοῖς μένουσι*—ἐπὶ κεφαλῆς ἐκείνων, οἵτινες ἔμενον.—*ὁ ἀλοῦς*—ὁ συλληφθεὶς.—*ὑπερβάλλω τὰ ὄρη* = ὑπερβαίνω τὰ ὄρη.—*μένω τινά*—περιμένω τινά.—*ἀνακραγόντες, ἀόρ. β' τοῦ ρ.* *ἀνακράζω*—κραυγάζω δυνατά.—*ὑπομένω*—ἀνθίσταμαι.—*ἤλωσαν* (= *ἐάλωσαν*), ἀόρ. τοῦ ρ. *ἀλίσκομαι* = συλλαμβάνομαι ἢ κυριεύομαι.—*εἰς εἴκοσι, ἢ εἰς*—περίπου.—*κλῖναι ἀργυρόποδες*—κλῖναι μὲ ἀργυροῦς πόδας.—*ἐκπωμα*—ποτήριον.—*οἱ ἀρτοκ. καὶ . . . εἶναι*—οἱ φάσκοντες εἶναι ἀρτοκόποι καὶ οἰνοχόοι.—*ἀρτοκόπος* (*ἀρτο-κόπος*—*πόπος* [ἐκ τοῦ *πέσσω* = ζυμώνω])—ἀρτοποιός.—*τὴν ταχίστην* (δηλ. ὁδὸν)—τάχιστα.—*μῆ* (μετ' εὐκτ.)—μήπως (μεθ' ὑποκτ.).—*ἐπίθεσις γίνεταί τινι*—γίνεταί ἐπίθεσις κατὰ τινος.—*οἱ καταλειμμένοι*—ἐκείνοι, οἵτινες εἶχον καταλειφθῆ.—*ἀνακαλοῦμαι τῇ σάλπιγγι*—διατάττω νὰ δοθῆ διὰ τῆς σάλπιγγος τὸ σημεῖον πρὸς ὑποχώρησιν.—*αὐθήμερον*—*τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ*—κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

Ταῦτα, τίνα;—*συναγαγεῖν*, διότι τοῦτο κατὰ τὴν § 14 ἦτο κατανεμημένον πού;—*φύλακας κατ.*, ἐν τῷ στρατοπέδῳ.—*τὸν ἀλόντα ἀνδρ.*, τὸν Πέρσην δηλ., ὃν εἶχε συλλάβει ὁ Δημοκράτης (§ 16).—*ὑπερέβαλλον τὰ ὄρη, τίνες;*—*οἱ πελτασταί*, τίνες στρατιῶται ἐκαλοῦντο πελτασταὶ καὶ εἰς τίνας μάχης ἐχρησιμοποιοῦντο οὗτοι;—*τὸ στρατόπεδον*, τῶν πολεμίων.—*τοὺς ὀπλίτας*, οἵτινες ἤρχοντο ὀπισθεν τῶν πελταστῶν.—*ἡ σκηνὴ ἢ Τιριβ.*, οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ σατράπαι τῆς Ἀσίας καὶ κατὰ ἑκαστῆς συμπαρελάμβανον πάντα τὰ πρὸς τὴν συνήθη αὐτῶν τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν σκευὴ καὶ ἐπιτήδεια· οὕτω ἢ μεγάλῃ αὐτῶν σκηνῇ ἦτο κεκοσμημένη διὰ πολυτελῶν παραπετασμάτων καὶ ταπήτων· ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον μεγαλοπρεπεῖς κλῖναι, ἐπίχρσοι δίφροι, φιάλαι, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ποτήρια κ. ἄλ.· μεταξὺ δὲ τῶν πολυαριθμῶν θεραπόντων, οἵτινες παρηκολούθουν αὐτούς, εὐρίσκοντο μουσικοί, στεφανοπλέκται, μάγειροι, ἀρτοποιοί, οἰνοχόοι, μυροποιοὶ καὶ ἄλ.—*οἰνοχόοι*, οὗτοι ἤντλουν διὰ μικροῦ τινος ἀγγεῖου—*τῆς οἰνοχόης*—τὸν μεμιγμένον οἶνον

ἐκ τοῦ κρατήρεος καὶ ἐνέχεον εἰς τὰ ποτήρια. — ἐπύθοντο, δηλ. παρὰ τῶν πελταστῶν. — ἐπὶ τὸ στρατιόπεδον, δηλ. τὸ ἐαυτῶν, ἐνθα—κατὰ τὰ ἀνωτέρω—εἶχον καταλειφθῆ οἱ φύλακες ὑπὸ τὸν Σοφαίνετον. — ἐπίθεσις γένοιτο, παρὰ τίνων; — ἀνακαλεσάμενοι τῇ σάλπιγγι, ὡσάκις παρίστατο ἀνάγκη ὁ στρατὸς νὲ παύσῃ τὴν περικιτέρω καταδίωξιν τοῦ ἠττηθέντος ἐχθροῦ, ὁ στρατηγὸς διέταττε νὰ δεθῆ διὰ τῆς σάλπιγγος τὸ σημεῖον τῆς ὑποχωρήσεως — τὸ ἀνακλητικὸν—περὶ τῆς σάλπιγγος βλ. ἐν σελ. 84.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

§ 1—2.

Ἐδόκει (τοῖς στρατηγοῖς) πορευτέον εἶναι=ἐφαίνετο καλὸν (εἰς τοὺς στρατηγοὺς) ὅτι πρέπει νὰ πορεύωνται. — ὄπη δύναιτο = ὅσον ἠδύναντο. — συσκευάζομαι=μαζεύω τὰ πράγματα μου, τὰς ἀποσκευάς μου. — ὑπερβάλλω τὸ ἄκρον=ὑπερβαίνω τὴν κορυφήν. — ἐφ' ᾧ (ἄκρω)=ἐνθα, ὅπου. — μέλλω = διανοοῦμαι, σκοπεύω. — σταθμοὶ ἐρημοὶ=σταθμοὶ δι' ἐρήμης (= ἀκατοικίτου) χώρας. — πρὸς τὸν ὀμφαλὸν=σχεδὸν μέχρις ὀμφαλοῦ. — ἐλέγοντο οὐδὲ αἱ πηγαί...=ἐλέγετο ὅτι καὶ αἱ πηγαὶ δέν... — πρόσω=μακρὰν.

Τὸ στράτευμα, δηλ. τοῦ Τιριβ. τὸ διασκορπισθὲν ὑπὸ τῶν πελταστῶν (πρβλ. κεφ. 4, § 21). — τὰ στενά, τὰ μνημονευθέντα ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφ. (§ 18). — συσκευασάμενοι, ὡσάκις τὸ στράτευμα ἔπρεπε νὰ ἐτοιμασθῆ πρὸς ἀναχώρησιν ἐκ τοῦ στρατοπέδου, μετὰ τὴν συνήθη πρὸς τοὺς θεοὺς θυσίαν ἐπὶ τῷ πρώτῳ σαλπίσματι αἱ σκηναὶ κατεστρέφοντο καὶ πᾶσαι αἱ ἀποσκευαὶ τοῦ στρατοῦ συνήγοντο. — ἡγεμόνας πολλοὺς, τοὺς ἀνωτέρω (κεφ. 4, § 21) αἰχμάλωτισθέντας ἀρτοκόπους καὶ οἰνοχόους· περὶ δὲ τῆς χρησιμότητος τῶν ὁδηγῶν στρατεύματος ἐν ἐκστρατείᾳ βλ. ἐν σελ. 81. — ἐν ᾧ ἔμελλεν..., περὶ τοῦ πράγμ. πρβλ. κεφ. 4, § 18. — κατεστρατοπεδεύσαντο, ἐκεῖ που περὶ δὲ τῆς θέσεως, ἐν ἣ ἱδρύετο τὸ στρατόπεδον, βλ. ἐν σελ. 96. — σταθμοὺς... παρασάγγας, περὶ τούτων βλ. ἐν σελ. 95. — Εὐφράτην, τὸν ἀνατολικὸν βραχίονα τοῦ Εὐφράτου, τὸν νῦν λεγόμενον Μουράδ.—

αἱ πηγαί, τίνος; — οὐ . . . πρόσω, σχετικῶς πρὸς τὸν ἕλον βροῦν τοῦ ποταμοῦ, διότι — κατὰ τοὺς νεωτέρους περιηγητὰς — αἱ πηγαὶ ἀπέιχον ἀπὸ τῆς διαβάσεως 140 χιλιομέτρων (δηλ. πόσας ὥρας).

§ 3—6.

Διὰ χιόνος πολλῆς καὶ πεδίου = διὰ μέσου πεδιάδος κεκαλυμμένης ὑπὸ πολλῆς χιόνος. — ὁ τρίτος, δηλ. σταθμός. — ἐγένετο χαλεπὸς καὶ ἔπνει, κατὰ παράταξιν ἀντὶ καθ' ὑπόταξιν = ἐγένετο χαλεπός, ὅτι (=διότι) ἔπνει. — χαλεπός = δυσάρεστος, πλήρης κακουχιῶν. — ἐναντίος = κατὰ πρόσωπον. — παντάπασιν = καθ' ὁλοκληρίαν. — ἀποκάω = κατακκίω. — πήγνυμι τινα = ξεπαγιάζω τινά. — σφαγιάζομαι τινι = προσφέρω θυσίαν εἰς τινα. — σφαγιάζεται, ὑποκμ: ὁ μάντις. — πᾶσι περιφάνως ἔδοξε = ὅλοι εἶδον ὀλοφάνερα. — ἀνεῖναι, ἀόρ. β' τοῦ ἀνίημι (ἀμτβ.) = μετριάζομαι. — τὸ χαλεπὸν τοῦ πνεύματος = ἡ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου. — τὸ ἀνδράποδον = ὁ ἀλχημάλωτος. — διαγίγνομαι τὴν νύκτα = διέρχομαι τὴν νύκτα. — ἐν τῷ σταθμῷ, ἐνταῦθα ὁ σταθμός = τὸ κατάλυμα, τὸ μέρος, εἰς ὃ εἶχον στρατοπεδεύσει. — οἱ δὲ πρὸς οἰόντες = οἱ ἀργὰ προσερχόμενοι. — οἱ . . . ἦκοντες καὶ κάοντες = οὗτοι, οἱ ἦκον καὶ ἔκασον οἱ παρτικ. ἐνταῦθα μὲ σημασίαν ὑπερσυντελκ. — πάλαι = πρότερον. — προσίεσαν, παρτικ. τοῦ β. προσίημι. — οὐ προσίημι πρὸς τὸ πῦρ τινα = δὲν ἀφίνω τινά νά πλησιάσῃ εἰς τὸ πῦρ. — οἱ δὲ ψίξοντες = οἱ βραδύτερον προσερχόμενοι. — εἰ μὴ μεταδοῖεν αὐτοῖς = ἐὰν δὲν ἐδίδον εἰς αὐτούς. — ὁ πυρὸς = σίτος, κόκκος σίτου. — ἄλλο εἶ τι (= εἶ τι [= ὅ, τι] ἄλλο) ἔχοιεν = ὅ, τιδὴποτε ἄλλο εἶχον. — βρωτὸν = φαγώσιμον. — ἐνθα δὴ = τότε λοιπόν. — μετεδίδοσαν ἄλ. ὧν (= τοῦτων, ἃ) εἶχον ἕκαστοι = μετεδίδον εἰς ἀλλήλους ἐξ ὧν εἶχον ἕκαστοι = β, τι εἶχον ἕκαστος ἐδίδεν εἰς τὸν ἄλλον. — ἐνθα δέ = ὅπου δέ. — διατηκομένης τῆς χιόνος = ἐπειδὴ ἡ χιὼν ἔλυωνεν = συνεπέα τῆς τήξεως τῆς χιόνος. — βόθρος = λάκκος. — ἔστε ἐπὶ τὸ δάπεδον = μέχρι τοῦ ἐδάφους. — οὐ δὴ = καὶ ἐνταῦθα λοιπόν. — πάρεστι (μετ' ἀπρμφ.) = εἶναι δυνατόν νά. *

* Ἄνεμος βορρᾶς . . . , ἦτο ἡ πρώτη ἐβδομάς τοῦ Δεκεμβρίου. τῶν μάντεων τις, τὸν στρατὸν τῶν Ἑλλ. συνῶδευον [μάντις, οἵτινες προέλεγον τὰ μέλλοντα ἐκ τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν, ἀπὸ

τῶν ὀνείρων, ἐκ τῶν σπλάγχων τῶν θυσιαζομένων ζώων οὗτοι ἐθυσίαζον τοῖς θεοῖς καὶ διὰ τῶν θυσιῶν ἐφρόντιζον περὶ τοῦ ἐξα-
 γνισμοῦ τοῦ στρατοῦ. ~~Ἐσφαγιάσασθαι~~, ἐνταῦθα πρὸς τίνα σκοπόν;
 πρὸ βλ. εὐθύς κατωτέρω τὸ ἀποτέλεσμα τῆς θυσίας.—*τῶ ἀνέμῳ*, οἱ
 ἀνεμοὶ—μάλιστα δὲ ὁ βορρᾶς—ἐτιμῶντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς θεοί.
~~Ἐόργυιᾶ~~, αὕτη ἦτο μέτρον μήκουσ ὁ ποδῶν ἢ 1 μέτρ. καὶ 80
 ἑκατοστ. ~~Ἐπῦρ~~ κάοντες, πρὸς τίνα σκοπόν;—*ἔξυλα οὐκ εἶχον*,
 διότι, ὅσον πολλὰ καὶ ἂν ἦσαν ἐν τῇ σταθμῇ, δὲν ἐπήρουν εἰς
 ἕλκον τὸ στρατεύμα.—*διατηκομένης τῆς χ*, ὡς ἐκ τῆς θερμότη-
 τος, ἦν παρεῖχεν ἡ ἀνημιμένη φωτιά.—*οὔ*, δηλ. εἰς τοὺς βόθρους.

§ 7-8.

Βουλιμιῶ—πάσχω ἐκ βουλιμίας· *βουλιμία* δὲ (βου-λιμὸς)
 = ἡ ὑπερβολικὴ πείνα καὶ ἡ ἐξάντλησις τῶν δυνάμεων ἐξ αἰτίας
 ἢ ὀλιγοσιτίας. ~~Ἐπισθοφυλακῶν~~... καταλαμβάνων, μετχ. ἐπι-
 θετικ.—*καταλαμβάνω* τινά=εὐρίσκω, συναντῶ τινά.—*ὄ, τί* τὸ
πάθος εἶη=τί ἦτο τὸ πάθημα· κατ' ἐννοιαν=ἐκ τίνος ἔπασχον.
~~Ἐπειδή~~, χρηνκ.—*τῶν ἐμπεύρων* (δηλ. τοῦ πάθους)=ἐξ ἐκείνων,
 οἵτινες ἐγνώριζον τὸ πάθημα (=ἐκ τίνος οἱ πίπτοντες τῶν ἀνθρ.
 ἔπασχον).—*σαφῶς*=προφανῶς.—*περιέρχομαι περὶ τι*=περιέρ-
 χομαι, τριγυρίζω τι.—*εἰ ποῦ τι ὀρώη*=ὀσάκις ἐδλεπέ τι κάπου.
Ἐρωτόν=; (§ 6).—*διαδίδωμι*=διαμοιράζω.—*διέπεμπε*...
τοῖς βουλιμιῶσι=*διέπεμπε τοὺς δυναμένους περιτρέχειν*
διδόντας (=δῶσοντας) *τοῖς βουλιμιῶσιν*=ἀπέστειλεν ἐδῶ καὶ
 ἐκεῖ τοὺς δυναμένους νὰ τρέχωσιν, ἵνα δίδωσιν εἰς τοὺς ἐκ βουλι-
 μίας πάσχοντας.—*ἐπειδή τι ἐμφάγοιεν* (τοῦ ῥ. ἐντρῶγω)=
 ὀσάκις ἔτρωγόν τι.

Ἐβουλιμίασαν, καὶ νῦν οἱ ὀδοιποροῦντες διὰ χιόνος ὑφίσταν-
 ται τοιαύτας ἐξάντλήσεις ἐξ αἰτίας ἢ ὀλιγοσιτίας (τὸ ὀλιγοσῶμα
 διασμα) ἀναλαμβάνουσι δὲ τὰς δυνάμεις τῶν εὐθύς ὡς φάγωσι
 καὶ πίωσι τι.—*Ἐπισθοφυλακῶν*, περὶ τῆς τάξεως, ἦν ὁ Ξεν. εἶχε
 κατὰ τὴν πορείαν τοῦ στρατοῦ, βλ. ἐν σελ. 75.—*ἠγνόει*, πῶς
 συνέβαινε ν' ἀγνοῖ ὁ Ξεν. τὸ πάθημα τοῦτο; οἱ κάτοικοι τίνων
 μερῶν, τῶν ὀρεινῶν ἢ πεδινῶν, γνωρίζουσι τοῦτο;—*βουλιμιῶσι*,
 τίνες;—*διεδίδου*, δηλ. τὸ φαγώσιμον εἰς τοὺς βουλιμιῶντας, τοὺς
 πλησίον αὐτοῦ εὐρισκομένους.

§ 9—11.

Πορευομένων, δηλ. αὐτῶν.—*ἀμφὶ κνέφας*—περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ σκότους (τῆς νυκτός)—*ἕτε ἐσκοτείνιαζε*.—*ὑδροφ. ἐκ. . . ἐρύματος*—καταλαμβάνει πρὸς τῆ κρήνη ἔμπροσθεν τοῦ ἐρύματος; ὑδροφορούσας γυναικας καὶ κόρας ἐκ τῆς κόμης.—*ἔρυμα*—τείχος.—*εἴη. . . ἀλλ' ἀπέχει*, ὑποκμ.: ὁ σατράπης.—*ὄσον*—περίπου.—*ἐπεὶ*, αἰτλγκ.—*κωμάρχης*—ὁ προεστὴς τῆς κόμης.—*εἰς τὸ ἔρυμα*, ἐνταῦθα—*εἰς τὴν κόμην*.—*ὄσοι ἐδυν. τοῦ στρατ.*—*ὄσοι τοῦ στρατ.* ἐδυνήθησαν (δηλ. διατελέσαι τὴν ὁδόν) ὁ ἀρ. ἐδυνήθησαν μὲ σημασίαν ὑπερσντλκ.—*διατελεῶ τὴν ὁδόν*—ἀποτελεῖώνω, διανύω τὴν ὁδόν.—*νυκτερεύω*—διανυκτερεύω.

Χειρῖσος, ὅστις ἤγειτο τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς βλ. ἐν σελ. 75.—*πρὸς κόμην*, τινὰ τῆς Ἀρμενίας.—*πρὸς τῆ κρήνη τοῦ ἐρύματος*, ἀμφοτέρω—ὡς δηλοῖ τὸ ἄρθρον—*ἀντήκον τῆ κόμη*.—*οὐκ ἐνταῦθα*, δηλ. οὐ;—*οἱ δ(ὲ)*, οἱ περὶ τὸν Χειρῖσ.—*τὴν ὁδόν*, τὴν μέχρι τῆς κόμης.—*ἐνυκτέρευσαν*, δηλ. ἐν ὑπαίθρῳ.—*ἀπώλοντο*, ἕνεκα τίνος αἰτίας;

§ 12—14.

Τὰ μὴ δυνάμενα, δηλ. πορεύεσθαι.—*λείπομαι*—ὑπολείπομαι, μένω ὀπίσω.—*οἱ διεφθαρμένοι τοὺς ὀφθαλμοὺς* (αἰτιατικ. τοῦ κατὰ τι) κατ' ἔννοιαν—ὄσοι εἶχον ἀπολέσει τὴν ἕρασιν.—*ὑπὸ τῆς χ. . . ὑπὸ τοῦ ψ.*, ἢ ὑπὸ—ἕνεκα.—*οἱ τοὺς δάκτυλους* (αἰτιατικ. τοῦ κατὰ τι) *τῶν π. ἀποσσηπότες*—ἐκείνοι, τῶν ὁποίων οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν εἶχον σαπίσει (εἶχον πέσει).—*τοῖς ὀφθαλμοῖς*—διὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς.—*ἐπικούρημα τῆς χ.*—βοήθημα, μέσον προφυλακτικὸν κατὰ τῆς χιόνος.—*ἔχων ἐπορεύετο*—κατὰ τὴν πορείαν ἐκράτει.—*τῶν δὲ ποδῶν* (=τοῖς δὲ ποσὶ) —διὰ δὲ τοὺς πόδας (δηλ. βοήθημα ἦτο).—*εἰς τὴν νύκτα*—διὰ τὴν νύκτα.—*ὑπολύομαι* (δηλ. τὰ ὑποδήματα)—λύω, ἐκβάλλω τὰ ὑποδήματά μου· τὸ ἀντίθετον ὑποδοῦμαι—φορῶ τὰ ὑποδήματά μου.—*κοιμῶμαι ὑποδεδεμένος*—κοιμῶμαι φορῶν τὰ ὑποδήματά μου (=μὲ τὰ παπούτσια).—*εἰσδύομαι εἰς. . .*—εἰσχωρῶ, χώνομαι μέσα εἰς. . .—*περιπήγνυμαι*—ὀλοτρόγυρα παγώνω (=χοκκαλιάζω).—*καὶ γὰρ*—γάρ.—*ἦσαν. . . πεποιημένοι*—εἶχον

κατασκευασθῆ.—ἐπιλείπει τὰ ἀρχαῖα ὑποδήματα=καταστρέφονται (= λ υ ὦ ν ο υ σ ι) τὰ παλαιὰ ὑποδήματα.—καρβάτιναι=τσαρούχια.—βοῦς νεοδάρτος=δέρμα βοός προσφάτως ἐκδάρεντος.

Τῶν πολεμίων... τινές, ἐννοεῖται οὐχὶ συντεταγμένους ἐχθρικούς στρατός, ἀλλὰ ληστρική συμμορία.—περὶ αὐτῶν, τίνων;—οἱ διεφθαρμένοι τοὺς ὀφθ., οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν πορευομένων διὰ τῆς χιόνος εὐκόλως προσβάλλονται ὑπὸ φλογώσεως.—οἱ... τοὺς δακτ. τῶν ποδῶν ἀποσ., πρβλ. τὰ κ ρ υ ο π α γ ῆ μ α τ α τῶν ἡμετέρων στρατιωτῶν κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Μπιζανίου.—μέλαν τι ἔχων..., σήμερον συνηθίζουσιν ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι νὰ φορῶσι διόπτρας κυανᾶς ἢ φιαῶς.—εἰσεδύοντο εἰς..., διότι οἱ πόδες τῶν ἦσαν πρησμένοι ἕνεκα τοῦ ψύχους καὶ τῆς χιόνος.—καρβάτιναι, αὗται ἦσαν ἡ εὐτελεστάτη ὑπόδησις τῶν κοινῶν ἀνθρώπων, ἰδίως δὲ τῶν χωρικῶν, ὀνομασθεῖσαι οὕτως ἀπὸ τῶν Καρῶν (ἴσως τῶν δούλων) τῶν φοροῦντων τὸ πρῶτον τοιαύτην ὑπόδησιν: ἀπετελοῦντο ἐκ τεμαχίου ἀκατεργάστου ἢ νεοδάрту δέρματος βοός, ἕπερ ἐχρησίμευεν ὡς πέλημα καὶ δι' ἱμάντων περιεδένετο περὶ τὸν πόδα (βλ. εἰκ. ἐν σελ. IV). Καὶ νῦν οἱ χωρικοὶ παρ' ἡμῖν φοροῦσι παρόμοια ὑποδήματα καλούμενα τσαρούχια. †

§ 15 — 16.

Ἀνάγκαι=ταλαιπωρίαι, κακουχίαι.—χωρίον=μέρος γῆς, τόπος.—διὰ τὸ ἐκλ... τὴν χιόνα=διότι ἡ χιών εἶχε λείψει.—εἰκάσω (μετ' ἀπρμφ.)=συμπεράνω (ὅτι...), —τετηκέναι, ὡς ὑποκμ. νοητέα ἢ αἰτιτικ: τὴν χιόνα. —τήκομαι (μετ' ἀμετβ. ἐνεργτικ. πρκμ. τέτηκα)=λυώνω (ἀμετβ.), διαλύομαι.—καὶ ἐτετήκει, ὁ καὶ=καὶ πράγματι.—κρήνη=πηγή.—ἦν ἀτμίζουσα=ἤτμιζεν.—ἀτμίζω=ἀναδίδω ἀτμούς.—νάπη=κοιλὰς δασώδης.—ἐνταῦθα, τοπκ. ἐπίρρ.—ἐκτρέπομαι (τῆς ὁδοῦ)=ἐξέρχομαι ἀπὸ τὴν ὁδόν, λοξοδρομῶ.—οὐ φημι=ἀρνοῦμαι.—ἔχων τοὺς ὀπισθοφυλάκας=ὀπισθοφυλακῶν (§ 7).—ὡς ἦσθετο (τοῦτο)=εὐθὺς ὡς ἀντελήφθη τοῦτο.—πάση τέχνῃ καὶ μηχανῇ=διὰ παντός τρόπου καὶ μέσου.—ἀπολείπομαι=μένω ὀπίσω.—τελευτῶν=τελευταῖον.—χαλεπαίνω=ὀργίζομαι, θυμώνω.—σφάττειν ἐκέλευον, δηλ. αὐτὸν ἑαυτοὺς=προέτρεπον αὐτὸν νὰ σφάζῃ αὐτοὺς.—οὐ... ἂν δύνασθαι πορευθῆναι, ἐκ τοῦ νοου-

μένου ρ. ἔλεγον=ἔλεγον ὅτι δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ πορευθῶσι (καὶ ἂν δηλ. ἤθελον τοῦτο).

² *Ἐνταῦθα*, ποῦ;—*ἐντραπόμενοι*, καθ' ὅσον ἢ πηγὴ δὲν ἦτο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ μακρὰν αὐτῆς.—*ἔπονται*... *πολέμοι*... , περὶ τοῦ πράγμ. πρβλ. § 12.—*ἐχαλέπαινεν*, διατί;

§ 17—18.

Ἐνταῦθα, χρονκ.=τότε. — *κράτιστον* = ὠφελιμώτατον.—*φοβῆσαι*, τοῦ ρ. *φοβῶ*=ἐκφοβίζω.—*μὴ ἐπίοιεν τοῖς*... =ἵνα μὴ ἐπιπίπτωσι κατὰ τῶν...—*οἱ κάμνοντες*=οἱ ἀσθενεῖς.—*οἱ δέ* =οὔτοι δέ.—*διαφέρονται ἀμφὶ* (=περὶ) *ῶν ἔχουσι*=φιλονικοῦσι δι' ὅσα ἔχουσι λάθει.—*αἶτε ὑγαίοντες* = ἐπειδὴ ἦσαν ὕγιεις.—*ἐξανίσταμαι*=σηκώνομαι.—*τρέχω εἰς τινα*=ἐφορμῶ, ἐπιπίπτω κατὰ τινος.—*ἀνακραγόντες*, ἀορ. β' τοῦ ρ. *ἀνακράζω* =ἐκβάλλω κραυγὴν, κράζω.—*δείσαντες*, τοῦ ρ. *δέδοικα ἢ δέδια* =φοβοῦμαι.—*ἦκαν* (=εἶσαν [τοῦ ρ. ἦμι]) *ἑαυτοὺς*=ἐρρίφθησαν.—*κατὰ τῆς χιόνος*=ἀπὸ τὴν χιόνα κάτω.—*φθέγγομαι* =ὄμιλῶ, κάμνω λόγον. ✓

³ *Ἔδοξε*, τίσι;—*εἶ τις*... , δηλ. ὁ Ξεν. καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὀπισθοφύλακες.—*τοῖς κάμνουσι*, περὶ ὧν βλ. ἐν § 12.—*οἱ δέ*, δηλ. οἱ πολέμοι.—*ἀμφὶ ῶν εἶχον διαφ.*, περὶ τοῦ πράγμ. πρβλ. ἐν § 12 «τὰ μὴ... τῶν ὑποξ. ἤρπαζον καί...». — *οἱ ὀπισθοφύλακες*, οἵτινες μετὰ τοῦ Ξενοφ. εἶχον ἔλθει εἰς τὴν νάπην, ὅπου ἦσαν οἱ κάμνοντες (§ 15-16). — *ἐξανασιάντες*, διότι ἐκάθηγτο πρὸς ἀνάπαυσιν μετὰ τῶν *καμνόντων*, καθ' ὃν χρόνον ὁ Ξεν. διελέγετο πρὸς αὐτοὺς (§ 16). — *κὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ δ.* ἔκρουσαν, πρὸς τίνα σκοπὸν; περὶ τῆς ἀσπίδος βλ. ἐν σελ. 79' τὸ δὲ δόρυ τί ὄπλον ἦτο καὶ ἐκ πόσων μερῶν ἀπετελεῖτο;—*εἰς τὴν νάπην*, τὴν αὐτὴν μὲν πρὸς τὴν ἀνωτέρω (§ 15), ἀλλ' ὄχι εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὅπου ἦσαν οἱ ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἀπώτερον αὐτῶν καὶ εἰς μέρος κατωφερέστερον.—*ἐφθέγγατο*, δηλ. περὶ τῶν πολεμίων· *κατὰ πᾶσαν πιθανότητα* οὔτοι φοβηθέντες ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια.

§ 19—20.

Εἰπόντες, μετχ. χρονκ.—*ἐπ' αὐτοὺς*=εἰς αὐτοὺς (ἵνα δηλ. παραλάβωσιν αὐτοὺς).—*πορευόμενοι*, *πρὶν*... , ἕως ἀποδοθῆ, ὥσει

ἦτο: ἐπορεύοντο· καὶ πρὶν...—ἐντυγχ... ἀναπαυομένοις...
 ἐγκεκαλ.=συναντῶσι τοὺς στρατιώτας ν' ἀναπαύωνται ἐν τῷ
 μέσῳ τῆς ὁδοῦ ἐπὶ τῆς χιόνος σκεπασμένοι.—καὶ οὐδὲ φυλακὴ
 οὐδ. καθειστήκει=χωρὶς οὐδεμίᾳ φρουρᾷ νὰ ἔχη τοποθετηθῆ.
 —ἀνίστασαν, ἀποπειρικ. πρακ.=προσεπάθουν νὰ ἀνεγείρῳσιν.
 —ὄτι (μετ' εὐκτ.)=ὅτι (μεθ' ὀριστικ.).—ὑποχωρῶ=προχωρῶ.—
 παριῶν καὶ παραπ. τῶν πελτ. τοὺς ἰσχυρ.=παριῶν παρὰ τοὺς
 ἰσχυροτάτους τῶν πελταστῶν καὶ παραπέμπων αὐτούς.—παρ-
 ἔρχομαι παρὰ τινα=πλησιάζω πρὸς τινα.—παραπέμπω τινά=
 ἀποστέλλω τινά.—σκέψασθαι, ἀόρ. τοῦ ῥ. σκοποῦμαι=ἐξετάζω.
 παρατηρῶ.—ἐνταῦθα=τότε.—αὐλίζομαι=καταλύω, στρατοπε-
 δεύω.—ἀδειπνος=ὁ ἄνευ τοῦ ἐσπερινοῦ φαγητοῦ, ὁ μὴ δειπνήσας.

Τέτταρα στάδια, πόσα λεπτὰ τῆς ὥρας; βλ. ἐν σελ. 96.—
 τοῖς στρατιώταις, καὶ οὗτοι ἀνήκον εἰς τοὺς ὀπισθοφύλακας.—
 καὶ οὐδὲ φυλακὴ... ἐν ᾧ αὕτη ἦτο ἀπαραίτητος, ἀφ' οὗ εὐρί-
 σκοντο ἐν ἐχθρικῇ χώρᾳ καὶ μάλιστα πλησίον ἐχθρῶν (§ 12, § 17).
 —παραπέμπων, ποῦ;—τὸ κωλύον, δηλ. τοὺς ἔμπροσθεν νὰ
 προχωρῶσι.—ὄλον τὸ στρατ., ἐκτός.—ἐννοεῖται—τῆς ὑπὸ τὸν
 Χειρίσοφον ἔμπροσθοφυλακῆς, ἣτις ἐστρατοπέδευεν ἐν τινὶ κώμῃ
 (πρὸβλ. § 11 καὶ § 22).—οὕτως, δηλ. ἐν τῇ ὁδῷ ἐπὶ τῆς χιόνος.
 —οἷας ἐδύνατο, καὶ οὐχὶ τὰς κανονικάς, ἐπειδὴ πολλοὶ στρα-
 τιῶται ἦσαν ἄχρηστοι πρὸς φρούρησιν· διατί;

§ 21—22.

Πρὸς ἡμέραν ἦν=ἐπλησίαζε νὰ ἐξημερώσῃ.—τοὺς νεωτά-
 τους, ἀντικμ. τοῦ πέμψας καὶ ἐκέλευεν.—ἀναστήσαντας==
 ἐπὶ ἀναστήσωσιν· ὡς ἀντικμ. τούτου, καθὼς καὶ τοῦ ἀναγκά-
 ζειν, νοητέον τό: τοὺς ἀσθενοῦντας.—ἐν τούτῳ=ἐν τούτῳ τῷ
 μεταξύ.—πέμπει τῶν ἐκ τῆς κώμης=πέμπει ἐκ τῆς κώμης
 τινὰς τῶν ἐν τῇ κώμῃ (=τινὰς τῶν στρατιωτῶν τῶν εὐρισκομέ-
 νων ἐν τῇ κώμῃ).—σκεψομένους=ἵνα παρατηρήσωσιν.—πῶς
 ἔχοιεν=εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκονται.—οἱ δὲ=ἐκεῖνοι δέ.—
 ἄσμενοι ἰδόντες=ἄσμενοι εἶδον καί...—ἄσμενος ὄρῳ=μετὰ
 χαρᾶς βλέπω.—κομίζειν=ἵνα κομίζωσιν. X

Πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας, περὶ ὧν βλ. ἐν § 12.—τοὺς νεωτά-
 τους, δηλ. τῶν ὀπισθοφυλάκων· περὶ δὲ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἃς ἀνε-

λάμβανον οἱ νεώτεροι τῶν στρατιωτῶν, βλ. ἐν σελ. 91.—ἐν τούτῳ, ἐν ὄσφ δηλ. οἱ ὑπὸ τοῦ Ξεν. πεμφθέντες ἠνάγκαζον τοὺς ἀσθενεῖς νὰ προχωρῶσιν.—οἱ τελευταῖοι, τίνες ἐννοοῦνται;—οἱ δέ, δηλ. οἱ ὑπὸ τοῦ Ξεν. ἀποσταλέντες.—ἄσμενοι ἰδόντες, δηλ. τοὺς ὑπὸ τοῦ Χειρ. πεμφθέντας· ποῖα ἢ αἰτία τῆς χαρᾶς;—τούτοις, διότι οὗτοι—οἱ ὑπὸ τοῦ Χειρ. πεμφθέντες—κατὰ τὴν νύκτα ἠδυνήθησαν ἀνετώτερον νὰ ἀναπαυθῶσι καὶ ὡς ἐκ τούτου νῦν ἠδύναντο τὴν ἀνατεθεῖσαν τοῖς νεωτάτοις ὑπηρεσίαν εὐκολώτερον νὰ ἐκτελέσωσιν.—αὐτοί, τίνες;—ἐπὶ τὸ στρατόπ., τὸ πρὸς τῇ κώμῃ, ἐνθα Χειρ. ἠύλλιζετο (πρὸβλ. § 11).

§ 23—24.

Συγγίγνονται ἀλλήλοις=συνενοῦνται.—ἔδοξε...σκηνοῦν=ἔδοξε (τοῖς στρατηγοῖς) ἀσφαλές εἶναι τὰς τάξεις σκηνοῦν κατὰ τὰς κώμας.—τὰς τάξεις, ὑποκμ. τοῦ ἀπρμφ. σκηνοῦν.—τάξις = τάγμα.—σκηνοῦ (-όω) = κατασκηνοῦ, καταλύω.—διαλαχόντες, ἀόρ. β' τοῦ ρ. διαλαγχάνω=διαμοιράζω διὰ κλήρου.—ἄς ἐώρων κώμας=τὰς κώμας, ἄς ἐώρων.—ἐκέλευσεν, ἀντικμ: Ξενοφῶντα, ἐπομένως ἐνταῦθα τὸ ρ. κελεύω=παρακαλῶ.—ἀφιέναι αὐτὸν=ν' ἀφίνη αὐτὸν (δηλ. νὰ προχωρή).—οἱ εὐζῶνοι=οἱ ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι.—θέων...καταλαμβάνει=θεῖ...καὶ καταλαμβάνει.—θέω=τρέχω.—εἰλήχει, ὑπερσυντλκ. τοῦ ρ. λαγχάνω=λαμβάνω διὰ κλήρου.—κωμήτης=κάτοικος τῆς κώμης.—κωμάρχης=; (§ 10).—πώλους εἰς...=ἐπτακαίδεκα πώλους τρεφομένους εἰς δασμὸν βασιλεῖ.—πῶλο^τ τρεφόμενοι εἰς δασμὸν βασιλεῖ=ἔπποι ἀδάμαστοι (=πουλάρια) οἵτινες ἐτρέφοντο ὡς φόρος διὰ τὸν βασιλέα.—ἐνάτην ἡμέραν νύμφην = ἐννέα ἡμερῶν νύμφην.—ὁ ἀνήρ = ὁ σύζυγος.—λαγῶς ᾤχετο θηράσων=ᾤχετο θηράσων λαγῶς.—οἰχόμεαι=ἔχω ἀπέλθει.—θηράσων, μετχ. τελκ.—θηρῶ=κυνηγῶ.—λαγῶς, αἰτιατικ. πληθυντικ. τρῶ ὀνόματος τῆς β' ἀττικῆς κλισεως λαγῶς, ὦ=λαγός, οὔ.—ἤλω=εἶάλω (τίνος ρ. ;).

Συνεγένοντο ἀλλήλοις, οἱ περὶ Ξενοφ. καὶ οἱ περὶ Χειρ.—τὰς τάξεις, περὶ τῆς τάξεως βλ. ἐν σελ. 97.—αὐτοῦ, δηλ. πρὸς τῇ κώμῃ, ἐνθα ἠύλλιζετο.—οἱ δὲ ἄλλοι, δηλ. στρατηγοί.—ἐπορεύοντο, δηλ. πρὸς αὐτάς (—τὰς κώμας—).—τοὺς ἑαυτῶν, στρατιώτας.—

πώλους εἰς δασμόν, πᾶσα ἡ Ἀρμενία ὑπεχρεοῦτο νὰ πέμπῃ φόρον εἰς τὸν βασιλέα κατ' ἔτος 20.000 ἴππους καὶ εἰς ἄλλην χρῆσιν καὶ ὡς ἱερεῖα εἰς τὸν Ἥλιον (πρβλ. § 35). Ἐπτακαίδεκα, τόσοι θὰ ἦσαν εἰ εἰς τὴν κόμην ἐκείνην ἀναλογούντες πῶλοι ἐκ τοῦ ὄλου φόρου τῆς Ἀρμενίας· ἐμνημόνευσε δ' ὁ Ξεν. τὸν φόρον τοῦτον ὡς παράδοξον· ἐπίσης ὡς παράδοξα μνημονεύει εὐθύς κατωτέρω καὶ τὰ περὶ νεοσύμφων.— οὐχ ἦλω, μετὰ τῶν ἄλλων ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους.

§ 25—27.

Κατάγειος—ὑπόγειος.—τὸ στόμα (αἰτιατικ. τῆς ἀναφορᾶς) ὡσπερ φρ., κατ' ἔνοιαν—καὶ εἶχον τὴν εἰσοδὸν ὁμοίαν πρὸς στόμιον φρέατος.—εὐρύς—εὐρύχωρος.—τοῖς ὑποξυγίοις—διὰ τὰ ζῦα.—δρυκταί, δηλ. ἦσαν.—δρυκτός—ἐσκαμμένος, διὰ σκαφῆς κατεσκευασμένος.—οἷς (γενκ. οἶδος)—πρόδατον.—τὰ ἐκγόνα—τὰ νεογνά, τὰ μικρά.—χιλὸς—χλωρὸν χόρτον.—πυρὸς=; (§ 6).—οἶνος κριθίνος = ζυθος.—κριθαὶ ἰσοχειλεῖς = κριθαὶ ἐπιπλέουσαι (φθάνουσαι) μέχρι τῶν χειλέων.—κάλαμοι... γόνατα οὐκ ἔχοντες—κάλαμοι χωρὶς κόμβους.—ἔγκειμαι—εὐρίσκομαι.—τούτους ἔδει λαβόντα μύζειν—ἔδει τούτους λαβεῖν καὶ μύζειν (δηλ. τὸν οἶνον).—μύζω=βυζάνω, ἀναροφῶ.—ὀπότε τις διψῶη—ὀσάκις τις ἐδίψα.—ἀκρατος, κυρίως—ὁ μὴ μετὰ ὕδατος κεκραμένος οἶνος· εἶτα (ὅπως ἐνταῦθα)—ὁ δυνατὸς οἶνος.—εἰ μὴ τις ὕδωρ ἐπιχέοι—ἐὰν δὲν ἔχυνέ τις ὕδωρ.—συμμάθοντι—δι' ἐκείνον, ὅστις εἶχε συνηθίσει (αὐτό).—τὸ πῶμα—τὸ ποτόν.

Κατάγειοι, οἱ Ἀρμένιοι κατεσκεύαζον οὕτω τὰς οἰκίας των, ἵνα προφυλάσσωνται κατὰ τὸν χειμῶνα ἀπὸ τοῦ μεγάλου ψύχους· καὶ νῦν—κατὰ τοὺς περιηγητὰς—αἱ κατοικίαι τῶν Ἀρμενίων εἶναι οὕτως ὑπὸ τὴν γῆν κατεσκευασμέναι, ὥστε μόλις ἢ στέγη ἐξέχει τοῦ ἐδάφους· αἱ ἐν τῇ δυτικῇ δ' ὁμως Ἀρμενίᾳ οἰκίαι ἦσαν ὅλως διαφόρως κατεσκευασμέναι· βλ. ἐν σελ. 95.—τὸ στόμα ὡσπερ φρέατος, ἐπομένως στενόν.—αἱ εἰσοδοὶ τοῖς ὑποξ., αὗται θὰ ὑπόσσοντο εἰς ἀπόστασιν τίνα ἀπὸ τοῦ στόματος· αἱ δὲ κατωφερέστεραι καὶ πλησιέστεραι γινόμεναι κατέληγον εἰς τὸ ἔδαφος τῆς οἰκίας.—χιλῶν· ὁ χιλὸς ἦτο χλωρὸν χόρτον, πόα κεκομμένη διὰ τὰ ζῦα, διδομένη εἰς αὐτὰ ἐν τῇ φάτνῃ (οὐχὶ χόρ-

τον ἢ πόα ἐν τοῖς ἀγροῖς), μάλιστα δι' ἵππους καὶ ὑποζύγια.—
 ἔνδον ἐτρέφοντο, προφανῶς κατὰ τὸν χειμῶνα μόνον.—**οἶνος**
κρίθινος, τοῦτον τὸν οἶνον μετεχειρίζοντο καὶ ἄλλα ἀρχαῖα ἔθνη
 οἱ Αἰγύπτιοι, Θράκες, Ἰβηρες, Γαλάται καὶ Γερμανοὶ· νῦν ἐν Ἀρμε-
 νία.—κατὰ τοῦς περιηγητὰς—ὁ τοιοῦτος οἶνος εἶναι ἀγνωστος.—
 ἐν κρατήρσι, ὁ κρατὴρ κύριως ἦτο μέγα ἀγγεῖον μετ' εὐρέος στο-
 μίου, πήλινον ἢ μετάλλινον, διὰ γλυφῶν ἐνλίτε ἢ γραφικῶν παρα-
 στάσεων ἐξωθεν κεκοσμημένον, ἐν ᾧ ἐκίρνατο ὁ οἶνος μετ' ὕδατος·
 ἐνλίτε εἶχε καὶ λαβὰς (βλ. εἰκ. ἐν σελ. II).—**ἐνήσαν**, δηλ. ἐν τοῖς
 κρατήρσι.—**καλάμοι**... γόν. οὐκ ἔχοντες, ὁ ζῦθος, καθὼς φαί-
 νεται, ἦτο ἀδιήθητος καὶ δια τοῦτο, ἵνα μὴ αἱ ἐπιπλεύουσαι ἐν τοῖς
 ἀγγείοις κριθαὶ εἰσέρχωνται εἰς τὸ στόμα, ἀνάγκη ἦτο νὰ βροφῶσιν
 αὐτὸν διὰ καλάμων, οἵτινες ἔπρεπε νὰ μὴ ἔχωσι κόμβους, ἵνα μὴ
 κωλύηται ἡ ἀνοδος τοῦ ὑγροῦ.—**τούτους**, δηλ. τοὺς καλάμους.—
εἰ μὴ τις ὕδωρ ἐπιχ., πρὸς τίνα σκοπόν;—**τὸ πῶμα**, δηλ.
 κρίθινος οἶνος.

§ 28-29.

1
 Τὸν ἄρχοντα τῆς κώμης—τὸν **κωμάρχην** (§ 24).—**σύνδει-**
πνον ποιουμαι τινα=κάνω τινα σύνδειπνόν μου=προσκαλῶ
 τινα εἰς δεῖπνον (ἵνα συμφάγη μετ' ἐμοῦ).—**θαρρῶ**=ἔχω θάρρος·
 δὲν φοβοῦμαι.—**λέγω οὐ**...=διαβεβηκῶ ὅτι...—**οὐ οὔτε**...
 στερήσοιτο (=στερηθῆσοιτο),...**τε**=ὅτι καὶ δὲν θὰ στε-
 ρηθῆ καὶ...—**τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἀντεμπλήσαντες** (τοῦ β. ἀντεμ-
πίμπλημι) τῶν ἐπιτ. ἀπίασι=ἀφ' οὗ εἰς ἀνταμοιβὴν γεμίσωσι
 τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐκ τῶν πρὸς τροφήν ἀναγκαίων, θ' ἀπέλθωσι
 κατ' ἔννοιαν=πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των εἰς ἀνταμοιβὴν
 γεμίσωσι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐκ...—**ἐξηγησάμενος**, κτηγμ. μετ.
 ἐκ τοῦ **φαίνεται**=ὅτι ἐξηγήσατο.—**ἐξηγοῦμαι ἀγάθον** τι τῷ
 στρατ. = παρέχω ὠφέλιμον τινα ὑπηρεσίαν εἰς τὸν στρατὸν
 ὁδηγὸς αὐτοῦ.—**ἔστ' ἂν**...**γένωνται**=ἕως ἔτου φθάσωσιν.—
φιλοφρονουμαι=παρέχω ἀπόδειξιν τῶν φιλικῶν μου διαθέσεων.
 —**οἶνον**...**ἐνθα ἦν κατορ.**=**ἐνθα οἶνος ἦν κατορρωρυμέ-**
νος (τοῦ β. κατορύττομαι)=ποῦ ἦτο κατχωμένος οἶνος.—
ἔφρασε, ἀόρ. τοῦ β. φράσω, ὅπερ ἐνταῦθα (οὐχι=λέγω, ἀλλὰ)
 δεικνύω, φανερώω.—**διασκηνήσαντες**=διανεμηθέντες ἀνά τὰ

κώμης.—ἐν πᾶσιν ἀφθόνοις = ἔχοντες ἐν ἀφθονίᾳ πάντα.—ἐν φυλακῇ ἔχω=φυλάττω.—ἐν ὀφθαλμοῖς = οὕτως ὥστε νὰ βλέπωσιν (αὐτοὺς)=πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των.

Τῆς κώμης ταύτης, δηλ. ποίας; — ἀντεμπλήσαντες, εἰς ἀνταμοιβὴν δηλ. τοῦ ἀγαθοῦ, ἕπερ θὰ παρεῖχεν ὁ κωμάρχης εἰς τὸ στράτευμα. — τῶν ἐπιτηδείων, τὰ ὁποῖα, ἐννοεῖται, θὰ ἐλάμβανον ἐκ τῶν ἄλλων κωμητῶν. — ταῦτα, πεία; — οἶνον, ἴσως ἀμπέλινον καὶ ὄχι κριθίνον.—ἐνθα ἦν κατορ., δηλ. ἐν λάκκοις κονιατοῖς (περὶ ὧν βλ. ἐν κεφ. 2, § 22). — ἐν φυλ. ἔχοντες, πρὸς τίνα σκοπὸν;

§ 30-32.

Ἄκουσον παῖροι κώμην = ἴσου διήρχετο πλησίον κώμης= ἀπ' ἴσοιαν κώμην ἐπέβη. — τρέπομαι πρὸς τινα=ἐπισκέπτομαι τινα.—κατελάμβανε, αὐτοὺς (τοὺς ἐν ταῖς κώμῃς). § καταλαμβάνω τινα=εὐρίσκω τινα.—εὐωχόομαι=τρώγω καὶ πίνω καλῶς.—εὐθυμούμαι=εὐθυμῶ, εἰμι εὐθυμος.—ἀφίεσαν=εἴων ἀπελθεῖν.—ἀριστον (ὄχι ὑπερθετικ. τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλ' οὐσιαστικ.)=γευμα.—οὐκ ἦν δ' ὄπου οὐ=οὐδαμοῦ δὲ οὐ=παγταχοῦ δέ.—οἱ μὲν... οἱ δὲ = ἄλλοι μὲν... ἄλλοι δέ.—πύρινος (ἄρτος)= (ἄρτος) σιταρένιος.—ὁπότε τις... τῷ (=τινὶ) βούλοιο προπιεῖν=ὁσάκις ἤθελέ τις νὰ προπιῇ εἰς ὑγείαν τινός.—ἐνθεν (=ἐξ οὗ) ἐπ. ἔδει δ. πίνειν =ἐξ οὗ (δηλ. κρατήρος) ἔπρεπεν, ἀφ' οὗ σκύφη (δηλ. ὁ ἐλκόμενος), νὰ πίνῃ βοφῶν.—ὡσπερ βοῦν =ὡσπερ βοῦς (βοφῶν πίνει).—δίδωμι (μετ' ἀπρμφ.)=ἐπιτρέπω (νὰ...),—ὅ,τι βούλοιο=ὅ,τι ἤθελεν.—ὄπου... ἴδοι=ὄπου ἔδλεπεν.—τῶν συγγενῶν=τῶν ἑαυτοῦ συγγενῶν.—πρὸς ἑαυτὸν=μεθ' ἑαυτοῦ.

Κατελάμβανε... οἱ Ἕλλ. μετὰ τὰς δεῖνὰς ταλαιπωρίας τῶν προηγηθειῶν ἡμερῶν παρεδόθησαν εἰς εὐωχίαν καὶ εὐθυμίαν.—ἀφίεσαν, δηλ. τὸν Ξεν. καὶ τὸν κωμάρχην.—αὐτοῖς, τίσι; — ἀριστον, περὶ τούτου βλ. ἐν σελ. 78.—εἴλεκεν, δηλ. αὐτόν, ὑπὲρ οὗ ἤθελε νὰ προπιῇ.—ἐπὶ τὸν κρατήρα, περὶ τοῦ κρατήρος βλ. ἐν σελ. 110.—πρὸς ἑαυτὸν ἐλάμβανεν, διότι ἐνόμιζεν ὅτι, ἐὰν αὐτός καὶ οἱ συγγενεῖς του ἦσαν μετὰ τοῦ Ξεν., ὀλιγώτερον θὰ ἐκινδύνευον (πρὸβλ. § 28).

§ 33—34.

Σκηνοῦντας ἐστεφανωμένους, ἡ μὲν α' μετχ. κατηγρημκ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ κατελάμβανον, ἡ δὲ β' προσδιορίζει τροπικῶς τὴν α' μετχ.—σκηνοῦντας=εὐωχουμένους. † ξηρός χιλός =ξηρὸν χορτάρι, σανός.—τοῦ ξηροῦ χилоῦ στεφάνους=μὲ στεφάνους (κατεσκευασμένους) ἀπὸ τὸ ξηρὸν χορτάρι. = διακονοῦντας, κατηγρμ. μετχ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ κατελάμβανον. — διακονῶ=ὕπηρετῶ.—σὺν ταῖς...=σὺν ταῖς ἑαυτῶν...—τοῖς παλοῖν... ὡσπερ ἔνεοῖς=εἰς τοὺς (διακονοῦντας) παῖδας, ὡς ἐὰν οὗτοι ἦσαν ἄφωνοι (βῶβοι).—δείκνυμί τινα = διὰ σημείων δίδω εἰς τινα νὰ ἐνοήσῃ.—ὅ,τι δεοί = τί ἐπρεπε. — φιλοφρονοῦμαι τινα = φιλοφρόνως χαιρετίζω τινά· ἐν § 29 καὶ § 32 ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν; — κοινῇ δὴ=ἀπὸ κοινοῦ (= καὶ οἱ δύο μαζί) πλέον.—ἀνερωτῶ τινα = ἐρωτῶ, ἐξετάζω τινά. — περοῖζω=ὀμιλῶ τὴν περσικὴν γλῶσσαν.—ὅτι Ἀρμενία, δηλ. εἴη (=εἶναι).—τίνι τρέφονται=χάριν τίνος τρέφονται.—ὅτι βασ... , δηλ. τρέφονται.—δασμός, κτηγρμ.=ὡς φόρος.—ἔφη εἶναι Χαλύβας (=τὴν τῶν Χαλύβων)=εἶπεν ὅτι εἶναι ἡ τῶν Χαλύβων (χώρα) —ἔφραζεν=(πρὸλ. § 29). — τὴν ὁδόν... ἢ εἴη=ἢ ἡ ὁδὸς εἴη=ποῦ εἶναι ἡ ὁδός.

† Ἠλθον, τίνες;—κἀκείνους, δηλ. τοὺς περὶ Χειρίσοφον.—ἐστεφανωμένους, συνήθεια ἐπεκράτει κατὰ τὰ συμπόσια οἱ δαιτυμόνες νὰ στεφανώνωνται μὲ στεφάνους κατεσκευασμένους ἐκ μυρσίνης, βόδων, ἰων καὶ τῶν τοιούτων· ἐνταῦθα ὅμως διὰ τὴν ἔλλειψιν ἀνθέων οἱ στέφανοι ἦσαν κατεσκευασμένοι ἐκ ξηροῦ χόρτου.—τοῦ ξηροῦ χилоῦ, τοῦ ὑπάρχοντος δηλ. εἰς τὰς οἰκίας διὰ τὰ ζῶα (§ 25).—ἐδείκνυσαν, τίνες;—ὡσπερ ἔνεοῖς, οἱ παῖδες ἦσαν οἵονοι ἄφωνοι, διότι ἠγνόουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.—ἡ χώρα, εἰς ἣν εὗρισκοντο.—ὅτι βασ. δασμός, περὶ τοῦ πράγμ· πρὸλ. § 24. — τὴν ὁδόν, τὴν ἀγούσαν δηλ. εἰς τὴν χώραν τῶν Χαλύβων.

§ 35—36.

Αὐτόν, συναπτεόν τῆ ἄγων, ὕπερ προσδιορίζει τροπικῶς τὸ ὤχετο=ἀπῆλθε φέρων αὐτόν. † οἰκέται=οἱ οἰκεῖται καὶ οἱ συγγενεῖς. † παλαιότερος=γεροντότερος, κἀπως γεροντικός.—διδωμί

τινά τινε (μετ' ἀπρμφ.)=δίδω τινά εἰς τινά (ἴνα...)—ἀναθρέ-
 ψαντι=ἀφ' οὗ τὸν θρέψῃ καὶ τὸν καταστήσῃ εἰς τὴν προτέραν
 βώμην.—καταθύω=θύω.—ὅτι, αἰτλγκ.—ἱερὸς τοῦ Ἥλιου=
 ἀφιερωμένος εἰς τὸν Ἥλιον.—δέδοικα ἢ δέδια (μή...)=φοβοῦ-
 μαι (μήπως...)—ἐκεκάωτο, ὑπερσυντλ. τοῦ ῥ. κακῶμαι=
 ταλαιπωροῦμαι.—τῶν πῶλων, δηλ. ἕνα.—οἱ ταύτη ἵπποι=
 οἱ ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ ἵπποι.—μείονες (δηλ. τὸ σῶμα)=βραχυ-
 σωμότεροι, κοντότεροι.—θυμοειδέης=δυσπειθής, ζωηρός.—
 ἐνταῦθα δὴ=τότε λοιπόν.—σακίον=μικρὸς σάκος.—περειλιῶ
 =περιτυλίσσω.—ὅταν...ἀγώσιν=δσάκις πορεύονται.—κατά-
 δύομαι=βυθίζομαι, χώνομαι.

Αὐτόν, τίνα;—ἑαυτοῦ, δηλ. (οὐχὶ τοῦ Ξεν., ἀλλὰ) τοῦ κω-
 μάρχου.—εἰλήφει, ἐκ τῶν ἀλόντων εἴκοσι, ὅτε καὶ ἡ Τιριθάζου
 σκηνὴν ἐάλω (κεφ. 4, § 21).—αὐτόν, οὐχὶ τὸν ἵππον, ὃν εἰλήφει
 ὁ Ξεν., ἀλλὰ πάντα ἵππον.—ἱερὸν τοῦ Ἥλιου, τὸν Ἥλιον οἱ
 Πέρσαι ἐλάτρευον ὡς θεὸν (Μίθραν) καὶ εἰς αὐτὸν ἔθνον ἵππους.
 τῶν πῶλων, τῶν διὰ βασιλικὸν φόρον προωρισμένων.—τῶν λοχα-
 γῶν, δηλ. μόνον τῆς ὀπισθοφυλακῆς· διότι ἄλλως—ἐάν δηλ. ὁ
 Ξεν. ἔβιδεν ἐκάστῃ τῶν λοχαγῶν ὄλου τοῦ στρατεύματος—δὲν
 θὰ ἤρχον οἱ 17 πῶλοι, οὓς ὁ Ξεν. κατέλαβεν εἰς δασμὸν βασι-
 λεῖ τρεφομένους (§ 24).—οἱ ταύτη, δηλ. οἱ ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ.—
 θυμοειδέστεροι, καὶ νῦν οἱ μικροὶ τὸ σῶμα ἵπποι τῆς Ἀρμενίας
 φημιζονται διὰ τὴν ταχύτητα καὶ τὸ θυμοειδέες.—σακία, ταῦτα
 περιτυλισσόμενα περὶ τοὺς πόδας τῶν ζώων καθίστων τὸ πέλμα
 πλατύτερον καὶ ἐκώλυον τὴν μέχρι τῆς κοιλίας κατάδυσιν κατὰ
 τὴν διὰ χιόνος πορείαν.—κατεδύοντο, τίνες;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7.

§ 1—2.

Εἰς Ταόχους=εἰς τὴν χώραν τῶν Ταόχων.—τὰ ἐπιτήδεια
 ἐπιλείπει=τὰ τροφίμα τελειώνουσι (σώνονται).—χωρῖα ἰσχυρὰ
 =τόποι ὄχυροί, μέρη ὄχυρά.—εἶχον ἀνακεκομισμένοι=ἀνακε-
 κομισμένοι ἦσαν.—ἀνακομίζομαι τι=κμίζω, μεταφέρω τι.—
 συνεληλυθότες ἦσαν=συνεληλύθησαν.—συνέρχονται=συνα-

θροίζονται.—αὐτόσε = εἰς αὐτὸ τὸ μέρος, ἐκεῖ.—προσβάλλω πρὸς τι = προσβάλλω τι.—εὐθύς ἤκων = εὐθύς ὡς ἐφίκασεν = εὐθύς μετὰ τὴν ἄφιξίν του.—ἐπειδή... ἀπέκαμνε (= ἀποκάμνοι) = δάκεις ἐκουράζετο.—τάξις = τάγμα, σῶμα στρατοῦ.—οὐ... ἦν (= ἐξῆν [δηλ. αὐτοῖς]) ἀθρόοις περιστῆναι = δὲν ἦτο δυνατόν αὐτοὶ συμπεπυκνωμένοι νὰ περικυκλώσωσιν.—ἀλλὰ = ἐπειδή.

Ἐκ τούτων, δηλ. τῶν κωμῶν, περὶ ὧν λόγος ἐγένετο ἐν τῇ τέλει τοῦ προηγουμένου κεφ. ἀνάγνωθι τὴν ἐν τῇ κειμ. περιλήψιν τοῦ ἢ κεφ.—ἐπορεύθησαν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 400.—σταθμούς... παρασάγγας, περὶ τούτων βλ. ἐν σελ. 97.—ἀνακεκομισμένοι, ἢ ἀνά δηλοῖ ὅτι τὰ χωρία, ἐν οἷς ἦκου οἱ Ἰάοχοι, ἔκειντο ἐφ' ὑψηλοῦ.—πρὸς χωρίον, κατὰ τινὰς πιθανῶς εἶναι τὸ νῦν καλούμενον Ὀλτι.—Χειρίσοφος, ὅστις ἠγεῖτο τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς· βλ. ἐν σελ. 75.—πρὸς τοῦτο, ποῖον;—ἢ τάξις, βλ. ἐν σελ. 97.—περιστῆναι, δηλ. τὸν τόπον, ὃν προσέβαλλον.—κύκλω, δὲν πρέπει νὰ ληφθῆ ἐν τῇ ἀκρίβει τῆς λέξεως σημασίᾳ, διότι τὸ μέρος, ἐξ οὗ ἐγένετο ἡ προσβολή, ἦτο ἐλεύθερον ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ· ἐπομένως ὁ ποταμὸς περιέρρει τὸ χωρίον ἀπὸ τριῶν μόνον μερῶν.

§ 3 — 4.

Καὶ πελτ. καὶ ὀπλίταις, παράθεσις τοῦ σὺν τοῖς ὀπισθοφ.—μετὰ τῶν ὀπισθοφυλάκων, αἵτινες ἀπετελοῦντο ἐκ πελταστῶν καὶ ὀπλιτῶν = μετὰ τῶν πελταστῶν καὶ ὀπλιτῶν τῆς ὀπισθοφυλακῆς.—εἰς κάλὸν (δηλ. καιρὸν) = εἰς κατάλληλον περίστασιν.—τὸ χωρίον αἰρετέον (ἔστι) = πρέπει νὰ κυριευθῆ ὁ τόπος.—κοινῆ = ἀπὸ κοινοῦ, καὶ οἱ δύο μαζί. Ἐρωτῶντος, μετχ. αἰτλγκ.—τί τὸ κωλύον εἶη = τί κωλύει = τί ἐμποδίζει.—μία αὕτη... ἔστι = αὕτη εἶναι ἡ μόνη...—παρόδος = στενὴ εἴσοδος, μονοπάτι.—ταύτη = διὰ ταύτης (δηλ. τῆς παρόδου).—παρίεναι, τοῦ β. παρερχομαι = διαβαίνω, περνῶ.—ὑπὲρ ταύτης, ἢ ὑπὲρ = ὑπεράνω.—ἢ πέτρα = ὁ βράχος· ἐν ᾧ ὁ πέτρος = ;—ὅς δ' ἂν καταληφθῆ (ὑπὸ τῶν λίθων), κατ' ἔννοιαν = ὄντινα εὐρωσιν οἱ λίθοι.—πρῶτω διατίθεται = εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν καταντᾶ, ἰδοὺ τί παθαίνει· διασαφεῖται διὰ τῆς ἐπομέ-

νης προτάσεως. — ἅμα = συγχρόνως. — καὶ σκέλη καὶ πλευράς, αἰτιατκ. τοῦ κατὰ τι εἰς τὸ συντετριμμένου. — ἄνθρωποι συντετριμμένοι καὶ σκ. καὶ πλευράς = ἄνθρωποι ἔχοντες συντετριμμένα καὶ σκέλη καὶ πλευράς.

Σὺν τοῖς ὀπισθοφ., περὶ τῆς τάξεως, ἣν εἶχεν ὁ Ξεν. κατὰ τὴν πορείαν τοῦ στρατοῦ, βλ. ἐν σελ. 15. — ἐβουλεύοντο, τίνες; — εἰσελθεῖν, ποῦ; — κυλίνδουσι, τίνες; — ὑπὲρ ταύτης, δηλ. τῆς παρόδου. — ἀπὸ τῆς.. πέτρας, ὅπου ἴσταντο οἱ πολέμιοι. — ἔδειξε, τίνι;

§ 5-7.

Ἀναλίσκω καὶ ἀναλῶ (-όω) τι = ἐξοδεύω, ἐξαντλῶ τι. — ἄλλο τι (δηλ. ἐσσι) ἢ οὐδὲν κωλύει παριέναι; = ἀρά γε ὑπάρχει ἄλλο τι κωλύον ἡμᾶς νὰ διαβαίνωμεν; — ἄδη = βεβαίως. — ἐκ τοῦ ἐναντίου = ἀντικρὺ (ἡμῶν). — ὀλίγους τοῦτους ἄνθρ. = ὀλίγους ἀνθρώπους, τοῦτους (οὓς ὀρῶμεν) = ὀλίγους ἐκεῖ ἀνθρώπους. — δύο ἢ τρεῖς = μόνον δύο ἢ τρεῖς. — τὸ χωρίον, ἐνταῦθα = τὸ διάστημ. — ἕρπια ἡμίπλευρα = ἐν καὶ ἡμισυ πλέθρον. — βάλλομαι = κτυποῦμαι. — ὅσον πλέθρον = περίπου ἐν πλέθρον. — δασὺ (ἐσσι) πίπτει διαλ. μεγάλαις = εἶναι κατὰφυτον ἐκ πευκῶν μεγάλων, αἱ ὁποῖαι ἀφίνουσι μεταξὺ κενὰ διαστήματα. — ἄνθ' ὧν = ὀπισθεν τῶν ὁποίων (δηλ. πευκῶν). — φερόμενοι = ῥιπτόμενοι. — κυλινδόμενοι ἢ κυλινδούμενοι = κυλιόμενοι. — τὸ λοιπὸν... ἤδη = ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀκόμη ὑπολείπεται. — γίνεταί ὡς = ἀνέρχεται περίπου εἰς... — παραδραμεῖν, ὑποκμ. τοῦ δεῖ. — παρατρέχω = διατρέχω. — κωφῶ = κᾶψω. — ἰλωφῶσιν οἱ λίθοι = παύει ἢ λιθοβολία. — ἀλλά, πρὸ τούτου νοητέα ἢ πρότασις: ὀρθῶς λέγεις. — εἰς τὸ δασὺ = εἰς τὸ κατὰφυτον (ἐκ πευκῶν) μέρος. — πολλοί, κτηρμ. = ἐν ἀφθονίᾳ. — αὐτὸ ἄν... τὸ δέον εἶη = αὐτὸ ἴσα ἴσα θὰ ἔπρεπε νὰ γείνη (= θὰ ἠὲ ὑχόμεθα νὰ γείνη). — ἀλλὰ πορευόμεθα = ἐμπρὸς λοιπὸν ἄς πορευόμεθα. — ἐνθεν = ἐκεῖσε, ἐνθεν = εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος (δηλ. τοῦ δασέος), ὀπίθεν. — ἡμῖν μικρὸν τι... ἔσται = θὰ ἔχωμεν μικρὸν τι διάστημ. — ἦν δυνώμεθα, δηλ. παραδραμεῖν. — ἀπελθεῖν = νὰ ἐπιστρέψωμεν ὀπίσω, νὰ ὀπισθοχωρήσωμεν. — ῥάδιον, δηλ. ἔσται. — ἦν βουλώμεθα, δηλ. ἀπελθεῖν.

Ἡμίπλευρα, τὸ πλέθρον ἦτο μέτρον μήκους 100 ποδῶν ἢ 31 μέτρων· τὰ τρία ἡμίπλευρα πόσα μέτρα ἦσαν; — βαλλομένους, δηλ. ὑπὸ τῶν λίθων. — τούτου, δηλ. τοῦ χωρίου. — ἀνθ' ὧν, ἢ ἀντὶ λέγεται ἐν σχέσει πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες εἶχον τὰς πίτυς ἔμπροσθεν ἑαυτῶν. — φερομένων — κυλινδομένων, οἱ χειροπληθεῖς λίθοι ῥίπτονται, οἱ δὲ μεγαλύτεροι κυλλονται. — αὐτό... , δηλ. τὸ νὰ ῥίπτονται πλεῖστοι ὅσοι λίθοι ἐναντίον μας. — ἔφη, ὁ Ξεν. — μικρόν τι, τὸ λοιπὸν ἡμίπλευρον.

§ 8-9.

Ἐντεῦθεν, τοπικὸν ἢ χρονικόν; — ἡ ἡγεμονία τινός ἐστι — ἔχει τις τὴν ἀρχηγίαν. — τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγῶν — μεταξὺ τῶν λοχαγῶν τῆς ὀπισθοφυλακῆς. — ἐν τῷ ἀσφαλεῖ — ἐν τῇ ἀσφαλεῖ θέσει των. — ὑπέρχομαι = ὑπείσερχομαι. — ἀθρόοι; (§ 2). — καὶ ἓνα = ἓνας — ἓνας χωριστά. — καὶ οὗτοι = ὡσαύτως. — λοχαγοὶ ὄντες = λοχαγοί. — καὶ ἄλλοι δὲ = καὶ ἄλλοι πρὸς τούτοις. — ἐφέστασαν, ὑπερσυντκ. τοῦ ῥ. ἐφίσταμαι = ἵσταμαι. — Ὡς ἐν τοῖς δένδροις = μεταξὺ τῶν δένδρων. — ἔσταναι πλέον ἢ τὸν... = νὰ ἵστανται περισσότεροι τοῦ... .

Ἡ ἡγεμονία, οὐχὶ ὁ αὐτὸς λοχαγὸς μετὰ τοῦ λόχου του προεπορεύετο πάντοτε, ἀλλὰ κατὰ σειράν πάντες· ἐκάστου δὲ ἡ ἡγεμονία κατὰ τὴν πορείαν διήρκει μίαν μόνον ἡμέραν. — ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, δηλ. ἐν θέσει, εἰς ἣν δὲν ἠδύναντο νὰ φθάσωσιν οἱ ῥιπτόμενοι λίθοι. — μετὰ τούτου, δηλ. τοῦ Καλλιμάχου. — καὶ οὗτοι, ὡς καὶ τίς ἄλλος; — οὐ γάρ... ἐσταναι, δικαί; — ἡ τὸν ἓνα λόχον, δηλ. τοῦ Καλλιμάχου· περὶ τοῦ λόχου, καθὼς καὶ περὶ τοῦ λοχαγοῦ, βλ. ἐν σελ. 78' ἐνταῦθα ὁ λόχος τοῦ Καλλ. ἐκ πόσων περὶπου ἀνδρῶν ἀποτελεῖτο.

§ 10-12.

Μηχανῶμαι τι = ἐφευρίσκω, ἐπινοῶ τέχνασμα τι. — πρὸ τρέχω = τρέχω ἔμπρός. — δύο ἢ τρία β. = δύο ἕως τρία βήματα. — ἐπεὶ... φέροντο = ὡσάκις ἐρρίπτοντο. — ἀναχάζω εὐπειτῶς = ὑποχωρῶ εὐκινήτως, ταχέως. — ἔφ' ἐκάστης προδρομῆς = εἰς ἕκαστον τρέξιμον πρὸς τὰ ἔμπρός. — ἄμαξα πέτρων = ἄμαξαιά,

φορτίον ἀμάξης ἐκ πέτρων.—πέτρος=μέγας λίθος (=κοτρώνι)
 ἐν ᾧ πέτρα=; —τὸν Καλλ., ἃ ἐποίει = ἃ ὁ Καλλιμάχος
 ἐποίει.—τὸ στ. πᾶν θεώμενον, ἢ μετχ. ἐκ τοῦ ὄρα = ὅτι
 ὄλον τὸ στράτευμα παρετήρει.—μὴ οὐ (μεθ' ὑποτακτ.) = μήπως
 δὲν (μεθ' ὑποτακτ.). — παρατρέχω εἰς... = φθάνω εἰς ... —
 οὔτε. (παρακαλέσας=χωρὶς νὰ προσκαλέσῃ οὔτε...) —ἐταῖρος
 = φίλος, σύντροφος. —χωρεῖ αὐτὸς=προχωρεῖ μόνος. —παρέρ-
 χομαί τινα = ξεπερνῶ τινα. — παριόντα = ὅτι ἔμπροσθέν του
 ἐπορεύετο. — ἐπιλαμβάνομαι τίνος ἡς ἴντος = πιάνω τινα
 ἀπὸ τῆν ἴνυν.—ἡ ἴνυς = ἡ περιφέρεια τῆς ἀσπίδος. — παρα-
 θέω τινα=παρέρχομαι τινα. — ἀντιποιοῦμαι ἀρετῆς = ἐπι-
 διώκω τὴν δόξαν τῆς ἀνδρείας, φιλοτιμοῦμαι νὰ φαίνωμαι ἀνδρείος.
 —ἐρίζω=ἀμιλλῶμαι.—αἰεῶ=κυριεύω ποῖον τὸ παθητικόν του;
 —ἠνέχθη (παθ. ἀόρ. τοῦ ῥ. φέρομαι)=ἐρρίφθη.

Ἀνέχαζεν, δηλ. ὀπισθεν τοῦ δένδρου πρὸς τίνα δὲ σκοπὸν ;
 —θεώμενον, ἃ δηλ. ἐποίει Καλλ. — εἰς τὸ χωρίον, τὸ ὄχυρον
 δηλ. μέρος, ὃ κατεῖχον οἱ πολέμοι (§ 2). — πλησίον, τίνος ;—
 ἐταῖρους ὄντας, τὸν Ἀριστ. καὶ Εὐρύλ. — οὐδεὶς ἠνέχθη, διότι
 οἱ λίθοι εἰχον πλέον ἐξαντληθῆ(πῶς ;).

§ 13-14.

¹ Ρίπνουςαι=ἀφ' οὐ (πρῶτα) ἐρρίπτον. — τὰ παιδία = τὰ
 ἑαυτῶν παιδία.—ἑαυτὰς ἐπικατερρίπτουν = ἐρρίπτοντο κάτω
 καὶ αὐτὰ προσέτι. — ἰδὼν τινα θέοντα...στολὴν ἔχοντα καλὴν
 =ὅτε εἶδὲ τινα μὲ ἑβραϊαν στολὴν ὅτι ἔτρεχε. — ὡς εἰπόντα ἑαυτὸν
 =ἵνα ῥίψῃ (κάτω) ἑαυτόν. — ἐπιλαμβάνεται (δηλ. αὐτοῦ) ὡς
 κωλύσων (δηλ. αὐτὸν) = πιάνει αὐτόν μὲ σκοπὸν νὰ τὸν ἐμπο-
 δίσῃ.—ἐπισπᾶμαι τινα = συμπαρασύρω τινα. — ὄχοντο κατὰ
 τῶν πετρῶν φερόμενοι = κατὰ τῶν πετρῶν ἠνέχθησαν =
 κατεκρημνίσθησαν κάτω ἀπὸ τοὺς βράχους. — ἐνταῦθεν=ἐνταῦθα.
 —καὶ πρόβατα, δηλ. πολλά.

Ἐνταῦθα, ὅτε δηλ. οἱ Ἕλληνας εἰσέδραμον εἰς τὸ ἀλωθὲν
 χωρίον. — ῥίπνουςαι, δηλ. κάτω εἰς τοὺς κρημνοὺς. —
 αὐτὸν, τίνα ;

§ 15—17.

Διὰ Χαλύβων—διὰ τῆς χώρας τῶν Χαλύβων.—*ῶν* (=τούτων, οὗς) *διῆλθον ἄλλοι*. = γενναϊότατοι ἐκ τούτων, διὰ τῆς χώρας τῶν ὁποίων διῆλθον.—*εἰς χεῖρας ἔρχομαι* = ἔρχομαι εἰς συμπλοκήν.—*ἤτρον*—τὸ ὑπογάστριον, τὸ ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν μέρος.—*σπάρτον*—σχοινίον.—*πυκνὰ ἐστραμμένα*—σφικτὰ πλεγμένα.—*ὄσον ξυήλην*—*τοσοῦτον* (=τόσον μέγα) *ὄσον ἐστὶ ξυήλη*. — *ῶν κρατεῖν δύναιντο*—πάντας, ὅσων ἠδύναντο νὰ γίνωσι κύριοι.—*ἀποτεμόντες* (=ὀπότε ἀποτέμοιεν) *ἂν ἐπορεύοντο*—ὁσάντις ἀπέκοπτον συνήθιζον νὰ πορεύωνται.—*τὰς κεφαλὰς, ἀντικμ. τοῦ ἀποτεμόντες καὶ τοῦ ἔχοντες*. + *ὡς*—περίπου. — *μίαν*—μόνον, μίαν.—*πόλισμα*—πόλις.—*ἐπεὶ παρέλθοιεν*—ὁσάντις διήρχοντο.—*μαχοῦμενοι* (μέλλ. τοῦ β. *μάχομαι*) = ἵνα πολεμήσωσι (κατ' αὐτῶν).—*τὰ ὄχυρά*—ὄχυρα! θέσεις.—*ἀνακεκομισμένοι ἦσαν*; (§ 1).—*ὥστε μηδὲν λαμβάνειν*... = ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ λαμβάνωσι τίποτε... — *αὐτόθεν* = ἐκ ταύτης τῆς χώρας.—*ἀλλὰ*...—οἵτινες διὰ τοῦτο...—*διατρέφομαι τινι* = τρέφομαι διὰ τινος. — *ἐκ τῶν Ταόχων* = ἐκ τῆς χώρας τῶν Ταόχων. — *ἔλαβον*—εἰλήφesan.

Ἐπορεύθησαν, ὀδηγούμενοι ὑπὸ τῶν αἰχμαλωτισθέντων Ταόχων.—*οὔτοι*, τίνες;—*ῶν διῆλθον*, διὰ τῶν χωρῶν τίνων ἄλλων εἶχον διέλθει μέχρι τοῦδε οἱ Ἕλληνες;—*εἰς χεῖρας ἦσαν* (τοῖς Ἕλλ.), τοῦτο εἶχον πράξει πρότερον ἄλλοι ἐχθροί;—*ἀντὶ τῶν πτερύγων*, τὸ κατώτερον μέρος τοῦ θώρακος, τὸ καλύπτον τὸ ὑπογάστριον, ἀπέληγεν εἰς πλατείας λωρίδας ἐκ δέρματος, πολ- λάκις ὑπὸ μεταλλίνων ἐλασμάτων κεκαλυμμένας· αὐταὶ ἐλέγοντο *πτέρυγες* (βλ. εἰκ. ἐν σελ. II). — *κνημῖδας*, αὐταὶ ἐκ χαλκῶν πλακῶν συγκαίμεναι ἐκάλυπτον τὰς κνήμας ἀπὸ τῶν γονάτων μέχρι τῶν σφυρῶν, ἐσωτερικῶς δὲ ἦσαν ἐπεστρωμέναι πιθανῶς διὰ μαλακωτέρου τινὸς πιλῆματος. — *κράνη*, ταῦτα ἦσαν περιε- φαλαῖαι, χρήσιμοι εἰς τοὺς πολεμιστὰς πρὸς ἄμυναν. — *ξυήλην*, ἡ ξυήλη ἦτο μάχαιρα δρεπανοειδῆς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Λακεδ.— *μίαν λόγχην*, τὸ δόρυ τῶν Χαλύβων εἶχε μίαν μόνον *λόγχην* (=αἰχμὴν) πρὸς τὰ ἄνω· τὸ ἐλληνικὸν δόρυ εἶχε μίαν μόνον;— *αὐτόθεν*, πόθεν;—*ἃ ἐκ τῶν T. ἔλαβον*, περὶ τοῦ πράγμ. πρὸς §14.

§ 18-20.

Εὐρος... = τοῦ ὁποίου τὸ πλάτος ἦτο... — **διὰ Σκυθ.** = διὰ τῆς χώρας τῶν Σκυθηγῶν. — **διὰ πεδίου εἰς...** = καὶ ἀφ' οὗ διήλθον διὰ πεδιάδος ἔφθασαν εἰς... **ἐπισιτίζομαι** = προμηθεύομαι τρόφιμα. — **πρὸς πόλιν** = καὶ ἔφθασαν εἰς πόλιν... — **ὄπως** (μετ' εὐκτα.) = ἵνα (μετ' ὑποκτα.) — **διὰ τῆς ἑαυτῶν πολεμίας χ.** = διὰ τῆς χώρας τῆς ἐχθρικής εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς ὑπηκόους του. — **πέντε ἡμερῶν** = ἐντὸς πέντε ἡμερῶν. — **χωρίον** = θέσις, μέρος. — **εἰ δὲ μή, ὁηλ.** ἄξει εἰς χωρίον ὅθεν κτλ. — **τεθνάναι ἐπηγγείλατο** = ἐδήλωσεν ὅτι προσφέρεται νὰ θανατωθῇ. — **καὶ ἦγ. ἐπειδὴ ἐνέβ.** = καὶ ὅτε ὁδηγῶν (αὐτοῦς) εἰσέβαλλεν. — **παρεκελεύετο, ὁηλ. τοῖς Ἑλλησι.** — **παρεκελεύομαι τινι** = προτρέπω τινά. — **αἶθω** = κλίω. **ἄφ** = ἐκ τούτου δέ. — **οὐ... συνέλθοι** (= σὺν τοῖς Ἑλλησιν ἔλθοι) = ὅτι ἦλθε μετὰ τῶν Ἑλλήνων. — **οὐ τῆς τῶν Ἑλλ. εὐνοίας, ἐκ τοῦ ἔνεκεν** = καὶ ὄχι ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τοὺς Ἑλλ.

Πλέθρων, βλ. ἐν σελ. 115. — **ἐπεσιτίσαντο**, τὸ ἐπισιτίσασθαι ἦτο ἀναγκαστικὸν κατὰ τὴν § 17. — **ἐκ ταύτης, ὁηλ. τῆς Γυμνιάδος.** — **τῆς χώρας, ὁηλ. τῶν Σκυθηγῶν.** — **ἑαυτῶν, ἀντὶ ἑαυτοῦ**, διότι μετὰ τοῦ ἄρχοντος συνυποκοῦνται καὶ οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ (ὁηλ. οἱ Σκυθηνοί). — **ἐκεῖνος, ὁηλ. ὁ ἡγεμών.** — **τούτου ἔνεκεν, ὁηλ. τίνος;**

§ 21-24.

Καὶ ἀφικνοῦνται = καὶ πράγματι φθάνουσι. — **ὄνομά τινί ἐστι** = ὀνομάζεται τις. — **γίγνομαι ἐπὶ τινος** = φθάνω ἐπάνω εἰς τι. — **ῥήθησαν, ἀορ. τοῦ ῥ. οἶομαι** = νομίζω. — **αὐτῶν, ἐκ τοῦ τινός.** — **ζωγρῶ (-έω)** = συλλαμβάνω ζῶντα, αἰχμαλωτίζω. — **ἐνέδραν ποιῶμαι** = ἐνεδρεύω. — **δασύς** = πυκνότριξ, πυκνόμαλλος. — **βοῦς** = δέρμα βοός. — **ὠμοβόειος** = ὁ κατεσκευασμένος ἀπὸ ἀκατέργαστον δέρμ. — **γέρρα δασειῶν βοῶν ὠμοβόεια** = γέρρα κατεσκευασμένα ἀπὸ πυκνότριχα ἀκατέργαστα δέρματα βοῶν. — **πλείων τε ἐγίγνετο καὶ ἐγγύτερον** (ὁηλ. ἐγίγνετο) = ἐγίγνετο (βαθμηδόν) μεγαλυτέρα καὶ πλησιεστέρα. — **οἱ ἄει ἐπιόντες...** — **ἐπὶ τοὺς ἄει βοῶντας** = οἱ ἐκάστοτε κατόπιν ἐρχόμενοι (στρατιῶ-

ται. . . πρὸς τοὺς ἀκατακλύτους κρυγάζοντες.—πολλῶ μείζων
 = τοσοῦτω μείζων.—ὄσω δὴ=ὄσον βέβαια.—ἐδόκει δὴ. . . τῷ
 Ξεν.=τότε πλέον ὁ Ξεν. ἐνόμισεν.—μείζον τι εἶναι=ὅτι εἶναι
 καὶ τι σπουδαϊότερον.—ἀναλαμβάνω τινα=παραλαμβάνω τινα
 μαζί μου.—παραβοηθῶ=τρέχω εἰς βοήθειαν.—τάχα δὴ=εὐθὺς
 πλέον.—ἀκούουσι βοῶντων τῶν στρατιωτῶν. . . καὶ παρεγ-
 γυώντων (δηλ. τοῖς ἐπιουσί)=ἀκούουσι τοὺς στρατιώτας νὰ φωνά-
 ζωσι. . . καὶ νὰ προτρέπωσι τοὺς κατόπιν ἐρχομένους (νὰ σπεύσωσι
 δηλ. ἵνα ἴδωσι τὴν θάλασσαν).—ἐνθα δὴ=τότε πλέον.—τὰ ὑπο-
 ζύγια ἐλαύνεται=τὰ ὑποζύγια κτυποῦνται διὰ νὰ τρέχωσι.

Ἀφικνοῦνται, κατὰ τὰ τέλη Ἰανουαρίου τοῦ 400.—ἐπὶ τὸ
 ὄρος, δηλ. τὴν θέσιν, τὴν ἐν § 20 δηλωθεῖσαν διὰ τῆς λέξεως
 χωρίον.—κραυγὴ πολλὴ ἐγ., ἕνεκα τίνος;—ἀκούσας, τίνος;—
 ἄλλους, δηλ. ἢ οἱ ὀπισθεν ἀκολουθοῦντες αὐτοῦς.—ἐκ τῆς καομέ-
 νης χ., δηλ. τῶν Σκυθητῶν (§ 20).—γέρρα, ταῦτα ἦσαν τετρά-
 γωνοὶ ἀσπίδες πλεκταὶ ἐκ κλάδων οἰσύας (ἰτέας) ἢ λύγων καὶ
 κεκαλυμμένα διὰ δερμάτων βοείων ἀκκιτεργάστων τοιαύτας ἀσπί-
 δας ἔφερον οἱ Πέρσαι, Βαθυλώνιοι, Χελδαῖοι κ. ἄ.—ἐγγύτερον,
 δηλ. πρὸς τὸ ὀπισθεν ἐρχόμενον λοιπὸν στρατεύμα.—μείζον τι
 δηλ. ἢ ἐχθρική τις προσβολή.—ἀκούουσι, τίνες;—ἔθεον, ποῦ;

§ 25—27.

Τὸ ἄκρον=ἡ κορυφή.—ἐνταῦθα δὴ=τότε πλέον.—περι-
 βάλλω τινα=ἐναγκαλιζομαι τινα.—ἐξαπίνης=ἐξαίφνης.—
 ὅτου δὴ παρεγγυήσαντος (δηλ. τινός)=παρεγγυήσαντός
 τινος, ὅστις δὴ ἦν=κατὰ προτροπὴν τίνος, ὃν ἀγνοῶ τίς ἦτο.—
 κολωνός=ὑψωμα, λόφος.—ἀνατίθημι=ἐπιθέτω.—δέρματα
 ὠμοβόεια=ἀκκιτέργαστα δέρματα ἐκ βοῶν.—βακτηρία=
 βάρδος.—αἰχμάλωτα γέρρα=λαφυραγωγῆθέντα γέρρα.—κατα-
 τέμνω τι=κόπτω τι εἰς τεμάχια.—διακελεύομαι τινα=παρα-
 κελεύομαι τινα (§ 20).—ἀποπέμπω τινα=ἀπολύω, ἀφίνω τινα
 ν' ἀπέλθῃ.—δῶρα, κατγρμ.=ὡς δῶρα.—ἀπὸ κοινοῦ=ἀπὸ τῶν
 κοινῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς ὅλους.—σκευὴ=ἐνδυμασία.—μάλι-
 στα=πρὸ πάντων.—δακτύλιος=δακτυλίδιον.—οὐ σκηνήσουσι,
 καὶ τὴν ὁδόν, ἣν πορεύονται εἰς Μ.=ὅπου ἠδύναντο νὰ
 καταλύσωσι, καὶ τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ἠδύναντο νὰ πορευθῶσι.

διὰ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν χώραν τῶν Μακρόνων.—ὥχτετο ἀπιῶν= ἀνεχώρησεν.

Ἐπὶ τὸ ἄκρον, τοῦ ὄρους Θήχου.—ποιουῖσι κολωνόν, ἀντὶ τροπαίου εἰς ἐνδειξιν τῆς νίκης, ἣν κατήγαγον καθ' ὄλων τῶν μέχρι τοῦδε ἐχθρῶν.—δερμάτων πλῆθος, τοιαῦτα δέρματα θὰ εἶχον πολλὰ ἐκ τῶν βοῶν τῶν πρὸς διατροφὴν αὐτῶν σφαγέντων κατὰ τοὺς προηγηθέντας σταθμούς· ταῦτα δ' ἐφύλαττον ὡς παντοειδῶς χρήσιμα.—τὰ αἰχμάλωτα γέρεα, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. ἐν § 22.—κατέτεμεν, ἵνα καταστήσῃ αὐτὰ ἄχρηστα.—διεκελεύετο, τί;—ἀπὸ κοινοῦ, μέρος τῶν λαφύρων ἔθεωρεῖτο ὡς κοινόν κτήμα ὄλου τοῦ στρατοῦ.—φιάλην, αὕτη ἦτο εὐρὺ καὶ ἀβαθὲς ποτήριον ἢ λεκάνιον πρὸς πόσιν ἢ πρὸς ἔκχυσιν σπονδῶν (βλ. εἰκ. ἐν σελ. VII).—σκευὴν Περσικὴν, αὕτη ἦτο ἱμάτιόν τι, δηλ. ἐπάνω τοῦ χιτῶνος φερόμενον (ἐπανωφόριον), εὐρὺ καὶ μακρὸν μὲ πλατείας χειρὶδας, πορφυροδαφές· τὸ ἱμάτιον τοῦτο, ἔπερ ἐκαλεῖται καὶ κἀνδυσ, ἦτο ἀρχικῶς μηδικόν· μετέπειτα δὲ παρέλαβον αὐτὸ παρὰ τῶν Μήδων καὶ οἱ Πέρσαι. *δαρεικοῦς, ὁ δαρεικὸς ἦτο νόμισμα χρυσοῦν ἔχον ἀξίαν 20 ἀργυρῶν ἀττικῶν δραχμῶν· τὸ νόμισμα τοῦτο, κοπὴν ὑπὸ Δαρείου τοῦ Ὑστάτου καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦτου οὕτως ὀνομασθέν, εἶχεν ἔνθεν μὲν τὸν τύπον τοῦ βασιλέως τρέχοντος, φέροντος δ' ἐπὶ κεφαλῆς τιάραν, περὶ τοὺς ὦμους φαρέτραν, ὄρου ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ τόξον ἐν τῇ ἐκτεταμένῃ ἀριστερᾷ· ἐτέρωθεν δὲ οὐδένα εἶχε τύπον παραστατικόν (βλ. εἰκ. ἐν σελ. IV).—τοὺς δακτυλίους, οὓς ἔφερον οἱ στρατιῶται· συνήθιζον οἱ ἐλεύθεροι τῶν Ἑλλ. νὰ φέρωσι δακτύλιον, ἐπὶ τῆς σφενδόνης τοῦ ὁποίου ἐνεχαράσσετο θεὸς τις ἢ ἀνὴρ ἢ καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα· τοὺς δακτυλίους οἱ Ἑλλ. μετεχειρίζοντο ὡς σφραγιδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8.

§ 1—3.

Διὰ Μακρόνων=διὰ τῆς χώρας τῶν Μακρόνων.—ὀρίζω=χωρίζω.—τὴν τῶν Μ. καὶ τὴν τῶν...=τὴν χώραν τῶν Μ. ἀπὸ τῆν τῶν...—ὑπὲρ δεξιῶν=ἀνωθεν πρὸς τὰ δεξιά.—χωρίον=θέσις, τόπος.—οἶον (=ὡς) χαλεπώτατον=τὰ μάλιστα

δύσβατον. — ἐξ ἀριστερᾶς (χειρὸς) = πρὸς τὰ ἀριστερά. — ἐμβάλλω εἰς ποταμὸν = χύνομαι εἰς ποταμὸν. — οὗτος = αἱ ὄχθαι τούτου. — δασὺς δένδρεσι (= δένδροις) π. μὲν οὐ, πυκνοῖς δὲ = κατάφυτος ἐκ δένδρων ὄχι μεγάλων, ἀλλὰ πυκνῶν. — προσέρχομαι = πλησιάζω. — χιτῶνες τριχίνοι = χιτῶνες κατασκευασμένοι ἐκ τριχῶν. — κατ' ἀντιπέραν τῆς δ. = ἀντικρὺ τοῦ μέρους δι' οὗ ἐμελλον νὰ διαβῶσι. — διακελεύομαι τινι = ; (κεφ. 7, § 26). — λίθους εἰς τὸν ποταμὸν ἔρριπτον = ἔρριπτον λίθους ἀλλὰ... εἰς τὸν ποταμὸν. — ἐξικνοῦντο, δηλ. τῶν Ἑλλ. — ἐξικνοῦμαι τινος = φθάνω τινά. — οὐδὲ βλάπτω οὐδὲν = καὶ δὲν ἐπιφέρω καμμίαν βλάβην.

Ἐντεῦθεν, πόθεν; — ἐπὶ τὸν ποταμὸν, δηλ. τὸν Ἄρπασον (κεφ. 7, § 18). — ἄλλον ποταμὸν, ἄγνωστον τινά. — ὁ ὀρίζων, δηλ. ποῖος; — δι' οὗ, ἀναφέρεται εἰς ἄλλον ποταμὸν καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ὀρίζοντα. — οὗτος, δηλ. ὁ ἄλλος ποταμός. — προσῆλθον, ποῦ; — ἔκοπτον, ἵνα ἀνοίξωσι δρόμον. — γέγρα, περὶ τούτων βλ. ἐν σελ. 120. — τριχίνοισι χιτῶνας, πρὸς τὰς νῦν παρὰ τοῖς χωρικοῖς συνήθειαι κ. ἀ. π. α. — διεκελεύοντο, δηλ. πρὸς ἐπίθεσιν. — ἐξικνοῦντο, τίνες;

§ 4 — 7.

Τῶν πελταστῶν ἀνὴρ = στρατιώτης τις πελταστής — Ἀθ. φάσκων δεδουλευκέναι, λέγων = ὅστις, καθὼς ἔλεγεν, εἶχε χρηματίσει δοῦλος ἐν Ἀθήναις, καὶ ὅστις ἐδεδαίου. — γιγνώσκω τὴν φωνήν = ἐννοῶ τὴν γλῶσσαν. — «καὶ οἶμαι» ἔφη = «(καὶ τόσον καλὰ μάλιστα, ὥστε) προσέθηκε, νομίζω. — ἐμὴν ταύτην πατρίδα εἶναι = ὅτι αὕτη ἡ χώρα εἶναι πατρίς μου. — ἔφη, ὑποκμ.: ὁ Ξενοφῶν. — ἀλλ' οὐδέν... = οὐδέν... — ἐρωτήσαντος (δηλ. αὐτοῦ) = ἀφ' οὗ αὐτὸς ἠρώτησε. — τί ἀντιτετάχεται (= ἀντιτεταγμένοι εἰσὶ) = διατί ἔχουσιν ἀντιπαραταχθῆ. — καὶ χηρῆζουσι = καὶ τί (= διατί) χηρῆζουσι. — χηρῆζω = θέλω. — οὐ καὶ... = χηρῆζομεν πολέμοιο εἶναι ὑμῖν, οὐ (= διότι) καὶ κτλ. — οὐ οὐ κακῶς γέ ποιήσοντες (δηλ. ἐρχόμεθα ἐπὶ τὴν ὑμετέραν χώραν) = ὅτι ἐρχόμεθα εἰς τὴν ἰδικήν σας χώραν οὐχὶ ὅπως κακοποιήσωμεν ὑμᾶς. — εἰ δοῖεν ἄν = ἐὰν ἴθελον δώσει. — (τὰ) πιστὰ = πράγματα, δι' ὧν πείθεται τις καὶ πιστεύει, ἔχει ἐμπιστοσύνην ἐπομ. = ἐγγυήσεις. — δίδωμι (τὰ) πιστὰ τινος = δίδω ἐγγυήσεις περὶ

τινος, διὰ τι.—*ἐντεῦθεν*, τοπικὸν ἢ χρονικόν;—*ταῦτα* . . . *πιστὰ εἶναι*—ἔτι τοῦτο (ἢ ἀνταλλαγὴ δηλ. λόγῃς) εἶναι ἐγγύησίς τις.—*ἔφασαν*, ὑποκμ. : οἱ *Μάκρωνες*.—*ἐπιμαρτύρομαι τοὺς θεοὺς*—*ἐπικαλοῦμαι τοὺς θεοὺς ὡς μάρτυρας*.

Τῶν ἀνθρώπων, τούτων (δηλ.)—*οἱ δ' εἶπον* . . . , δηλ. οἱ πολέμιοι οἱ ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ὄχθης παρατεταγμένοι.—*λέγειν ἐκέλευον*, τίνα;—*εἰ δοῖεν ἄν*, τίνες;—*τούτων*, δηλ. τοῦ ὅτι οἱ Ἑλλ. δὲν ἔρχονται εἰς τὴν χώραν τῶν Μακρ. ἐπὶ κακῷ σκοπῷ, ἀλλ' ἔτι ἀπέρχονται εἰς τὴν Ἑλλ. καὶ ἔτι ποθεοῦσι νὰ φθάσωσιν εἰς θάλασσαν.—*καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν*, δηλ. τὰ πιστά.—*ταῦτα* . . . *πιστὰ εἶναι*, παρὰ τοῖς Μάκρωνσιν ἢ ἀνταλλαγὴ λόγῃς ἔθεωρεῖτο ὡς ἐγγύησίς τις· παρ' ἄλλοις τὰ πιστά ἦσαν δεξιά, ὄρκοι, ὄμηροι κ.τ.τ.—*θεοὺς ἐπεμαρτ.*, οἱ Μάκρ. καὶ οἱ Ἑλλ. ἐπεκαλέσθησαν τοὺς θεοὺς ὡς μάρτυρας τίνος πράξεως;

§ 3 - 9.

Μετὰ τὰ πιστά, κατ' ἔννοιαν—*μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς συνθήκης*.—*συνεξέκοπτον* = *ἐξέκοπτον σὺν τοῖς Ἑλλησι*.—*τὴν ὁδὸν ὁδοποιῶ* = ἐπιπεδῶ τὴν ὁδόν, τὴν δύσβατον ὁδὸν κάμνω βεττήν.—*ὡς διαβιβῶντες* . . . *παρήγαγον*, εἰς ταῦτα νοητέον ὡς ἀντικμ. : *τοὺς Ἑλληνας*.—*ὡς διαβιβῶντες* (μέλλ. τοῦ β. *διαβιβάζω*) = ἵνα διαβιβάσωσι, ἵνα διευκολύνωσι τὴν διάβασιν.—*ἐν μέσοις* . . . *τοῖς Ἑλλησι*—*ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἑλλήνων*.—*παρέχω ἀγορὰν (τινί)*—*παρέχω*, προμηθεύω εἰς τινὰ τρόφιμα πρὸς ἀγοράν.—*παράγω* = παρακολουθῶν ὁδηγῶ.—*ἐν τρισὶν ἡμέραις*—*ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν*.—*ἕως* = ἕως ἔτου.—*καθίστημί τινα ἐπὶ τι*—*φέρω τινὰ εἰς τι*.—*ἐπὶ τὰ Κ. ὄρια*—*εἰς τὰ ὄρια τῆς χώρας τῶν Κόλχων*.—*φάλαγγα*—*εἰς φάλαγγα*.—*ὡς οὕτως ἄξοντες*—*ἵνα οὕτως προχωρήσωσι*.—*βουλευσασθαι συλλεγεῖσι*—*συλλεγῆναι καὶ βουλευσασθαι*.—*ὅπως* . . . *ἀγωνιοῦνται*—*πῶς ν' ἀγωνιοθῶσιν*.—*ὡς κάλλιστα*—*ἕσον τὸ δυνατόν καλύτερα*.

Οἶαν ἠδύναντο, ἐπομένως τὰ παρεχόμενα τρόφιμα ἦσαν ἄφθονα καὶ ἀρκούντως καλά;—*παρεῖχον*, τίσι;—*ἐνταῦθα*, δηλ. ἐπὶ τοῖς ὄριοις τῆς χώρας τῶν Κόλχων.—*ἀντιπαρετάξαντο* φ., ὡσάκις ὁ ἐχθρὸς ἦτο πλησίον καὶ ἐγένετο προετοιμασία πρὸς μάχην, ἐχρησιμοποιεῖτο ἢ κατὰ μέτωπον πορεία, ἐν ἣ οἱ λόγοι

ἢ αἱ ἐνωμοίαι συμπεπυκνωμένοι παρ' ἀλλήλους ἐβάδιζον.— οὕτως, δηλ. παρατεταγμένοι εἰς φάλαγγα. — ἔδοξε τοῖς στρατῶν βλ. ἐν σελ. 74.

§ 10—11.

Ἔστι δοκοίη (δηλ. αὐτῶν) = ἔτι φαίνεται καλὸν εἰς αὐτόν.— παύσαντας (δηλ. αὐτοὺς [τοὺς στρατηγούς]) τὴν φ. = ἀφ' οὗ αὐτοὶ διαλύσασιν τὴν εἰς φάλαγγα παράταξιν (τοῦ στρατοῦ). — τῇ μὲν . . . τῇ δὲ = ἀλλοῦ μὲν . . . ἀλλοῦ δέ. — ἀνοδος, ον = ἀδιάβατος. — εὐοδος, ον = εὐδιάβατος. — τοῦτο, διασφαεῖται διὰ τῆς ἐπομένης προτάσεως: ὅταν . . . ὀρθῶσιν. — ἀθυμίαν ποιῶ (τινι) = προξενῶ (εἰς τινα) ἀθυμίαν (ὀλιγοψυχίαν) = κάμνω (τινὰ) νὰ μικροψυχίσῃ (νὰ δειλιάσῃ). — ἔπειτα = ἐκτὸς δὲ τούτου. — ἦν . . . προσάγωμεν = ἐὰν ἐπερχώμεθα. — τεταγμένοι ἐπὶ πολλῶν = παρατεταγμένοι οὕτως ὥστε ἢ φάλαγγε νὰ ἔχη πολὺ βάθος. — περιτετεύω τινός = ὑπερφάλαγγῶ τινά. — τοῖς περιτοῖς χρ. ὅτι, ἂν β. = τοὺς πλεονάζοντες (κατὰ τὰ δύο ἄκρα τῆς παρατάξεως) στρατιώτας τῶν θὰ μεταχειρισθῶσιν εἰς ἔτι, ἂν θέλωσι (= θὰ χρησιμοποιήσωσι καθ' ἡμῶν, καθ' οἷονδήποτε τρόπον θελήσωσι). — τεταγμένοι ἐπ' ὀλίγων = παρατεταγμένοι οὕτως ὥστε ἢ φάλαγγε νὰ ἔχη ὀλίγον βάθος. — οὐδὲν ἂν εἴη θ. = οὐδὲν θαναμαστὸν ἔσται. — εἰ διακοπεῖη = ἐὰν διασπασθῇ. — ὑπὸ ἀθρόων καὶ βελῶν καὶ ἀνθρώπων ἐμπесόντων = ὑπὸ βελῶν καὶ ἀνθρώπων ἀθρόων ἐμπесόντων = ὑπὸ ἀνθρώπων καὶ βελῶν, τὰ ὅποια πάντα ὁμοῦ σωρηδὸν ἤθελον ἐπιπέσει (καθ' ἡμῶν). — πῆ = κάπου, εἰς τι μέρος. — κακὸν = δλέθριον.

Λόχους ὀρθίους, περὶ τούτων βλ. ἐν σελ. 88. — ἢ μὲν . . . διὰ τούτου δηλοῦται ἢ α' αἰτία, δι' ἣν ὁ Ξεν. φρονεῖ ἔτι πρέπει νὰ σχηματίσωσι λόχους ὀρθίους· ἢ β' δηλοῦται κατωτέρω διὰ τοῦ: «ἔπειτα ἦν μὲν . . .». — ὅταν τεταγμ. . . ὀρθῶσιν, δηλ. οἱ στρατιῶται. — διεσπασμένην . . ., ὅταν μὲν ἢ φάλαγγε βεδίξῃ συμπεπυκνωμένη, θαρροῦσιν οἱ στρατιῶται· ὅταν δ' αὕτη κατὰ τὴν πορείαν διασπασθῇ, οἱ στρατιῶται ἀθυμοῦσι, διότι φοβοῦνται μὴ ὁ ἐχθρὸς εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ κενά, τὰ γενόμενα κατὰ τὴν διάσπασιν τῆς φάλαγγος. — ἐπὶ πολλῶν . . . ἐπ' ὀλίγων, ἢ φάλαγγε κατὰ τὰς περιστάσεις εἶχεν ἄλλοτε μὲν μικρότερον τὸ μέτωπον καὶ

μεγαλύτερον τὸ βάθος, ἄλλοτε δὲ τοῦναντίον.— τοῦτο, δηλ. ἡ διάσπασις τῆς φάλαγγος.— τῆ ὄλη φ. κανὸν ἔσται, διατί ;

§ 12—13.

Ἄλλὰ=τοῦναντίον. — ποιησαμένους (ἡμᾶς) . . . = ποιήσασθαι (ἡμᾶς) καί . . . — τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν τοῖς λόχοις = τοσοῦτον χώρον νὰ καταλάβωμεν διὰ τῶν λόχων.— διαλιπόντας=ἀφ' οὗ ἀφήσωμεν κενὰ διαστήματα ἐν τῷ μεταξύ. — ὅσον ἔξω κτλ.=ὅσον (=ὥστε) τοὺς ἐσχάτους λόχους γενέσθαι ἔξω τῶν κεράτων τῶν πολεμίων=ὥστε οἱ τελευταῖοι λόχοι νὰ εὐρεθῶσιν ἔξω τῶν πτερύγων τοῦ βαρβαρικοῦ στρατοῦ. — ἐσόμεθα . . . οἱ ἔσχ. λόχοι=θὰ εἴμεθα ἡμεῖς, δηλ. οἱ τελευταῖοι λόχοι=ἡμεῖς μὲ τοὺς τελευταίους λόχους.— οἱ κράτιστοι=οἱ ἀνδρειότατοι.— προσίασι=θὰ πλησιάσωσι (τὸν ἐχθρόν). — ἦ τε . . . ταύτη = καὶ ὅπου . . . ἐκεῖ. — ἄξει, ἀμτβ. = θὰ ἔλθῃ. — τὸ διαλεῖπον=τὸ κενὸν μεταξύ τῶν λόχων διάστημα. — ἔνθεν καὶ ἔνθεν λόχων ὄντων = διότι καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν (θὰ) εἶναι λόχοι.— διακόπτω=διασπῶ.— προσιόντα=προχωροῦντα, βαδίζοντα (κατὰ τοῦ ἐχθροῦ). — εἷς = εἷς καὶ μόνον. — οὐδεὶς μηκέτι μείνη=οὐκ ἔστι φόβος ἔτι μὴ τις μείνη=δὲν εἶναι πλέον φόβος μήπως μείνη τις=ἐξ ἅπαντος οὐδεὶς θὰ μείνη πλέον.

Τοὺς ἐσχάτους λόχους, ὡς πρὸς τὰς πτέρυγας.— ἡμῶν, ἰδίᾳ τῶν λοχαγῶν.— ὁ πλησίον, δηλ. λόχος.— ἐπὶ τὸ ἄκρον, τίνος ;

§ 14.

Ἀπιῶν=ἐν ᾧ μετέβαινε.— τὸ εὐώνυμον (κέρας)=τὸ ἀριστερὸν κέρασ.— οὗτοί εἰσι . . . μόνοι ἔτι ἡμῖν ἐμποδῶν=οὗτοι (ἐκεῖ) . . . μόνοι ἀκόμη μᾶς ἐμποδίζουσιν.— τὸ μὴ ἤδη εἶναι, αἰτιατικ. τῆς ἀναφορᾶς τοῦ : ἐμποδῶν εἰσι τὸ δὲ μὴ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀντιλήψιν πλεονάζει=ἀπὸ τοῦ νὰ εἴμεθα (=ἀπὸ τοῦ νὰ φθάσωμεν) πλέον.— ἔνθα=ἐκεῖσε, ἔνθα=ἐκεῖ . . . ὅπου.— πάλαι=πρὸ πολ-λοῦ.— καὶ ὠμούς . . . =καὶ ὠμοὺς ἀκόμη . . .

Ἐδοξε, δηλ. τοῖς στρατηγοῖς. — ἐπὶ τὸ εὐών. ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ, ἐν τῷ δεξιῷ κέρατι εἶχον συνέλθει πρὸς σύσκεψιν (§ 9) πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ περὶ τὸν Χειρίσοφον, ὅστις ἡγεῖτο μὲν,

δσάκις ἐπορεύετο ἢ φάλαγξ ἐπὶ κέρως, εἶχε δὲ τὸ δεξιόν, δσάκις τὸ στράτευμα ἦτο τεταγμένον εἰς φάλαγγα· ὁ δὲ Ξενοφ. ὠπισθοφυλάκει ἢ εἶχε τὸ εὐώνυμον.—τοῖς στρατιώταις, οὐχὶ τοῖς ἔκτου, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς στρατιώταις.—οὔτι· . . . μόνοι, τίνες ἐννοοῦνται; — ἐνθα . . . σπεύδομεν, δηλ. εἰς τὴν θάλασσαν, ὁπόθεν ἔμελλον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των.

§ 15—18.

Ἐν ταῖς χώραις γίνονται=ἔρχονται εἰς τὰς θέσεις των.—σχεδὸν εἰς τοὺς ἑκατὸν (δηλ. ἐγένετο), κατ' ἔννοιαν=περιεῖχε σχεδὸν ἑκατὸν ἄνδρας.—τριχῆ ἐποιήσαντο=ἔταξαν εἰς τρία μέρη.—τοὺς μὲν τοῦ εὐων. ἔξω, τοὺς δὲ τοῦ δεξ. (δηλ. ἔξω), τοὺς δὲ κ. μέσον, παράθεσις κατ' ἐπιμερισμὸν εἰς τοὺς: τοὺς πελτ. καὶ τοὺς τοξότας=ἄλλους μὲν ἔξω τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος, ἄλλους δὲ ἔξω τοῦ δεξιοῦ, ἄλλους δὲ ἐν τῇ κέντρῳ.—ἔξ. ἐκάστους, κατ' ἔννοιαν = ἀνὰ ἐξικοσίους ἐν ἐκάστῳ μέρει.—παρεγγυῶ=διατάττω.—παιανίζω=ψάλλω τὸν παιᾶνα· παιᾶν δὲ = ᾄσμα πολεμικόν.—ἔξω γινόμενοι = ἔξω.—ἀντιπαράθεοντες = ἀντικρὺ τῶν Ἑλλ. παραλλήλως πρὸς τὸ μέτωπον αὐτῶν τρέχοντες.—πολὺν = μέγα μέρος.—κενὸν ποιῶ=ἀφίνω κενόν.—οἱ κατὰ τὸ Ἀρκαδικὸν (δηλ. ὀπλιτικὸν) πελ., κατ' ἔννοιαν = οἱ πελτασταὶ τῶν Ἀρκαδῶν ὀπλιτῶν.—φεύγειν (δηλ. τοὺς πολεμίους) = ὅτι οἱ πολέμιοι φεύγουσι.—συνεφέπομαι τι=συνακολουθῶ τινα.—τὸ Ἀρκ. ὀπλιτ., ὧν = οἱ Ἀρκαδὲς ὀπλιταί, ὧν.—ὡς ἤρξαντο, ὑποκμ.: οἱ πελτασταί.—ἔστησαν, ἀ' ἀόρ. ἦ β';—ἄλλος ἄλλῃ=ἄλλος ἐδῶ καὶ ἄλλος ἐκεῖ.—φυγῆν τρέπομαι=τρέπομαι εἰς φυγὴν, φεύγω.

Ταῖς χώραις . . . ἐγ., ἐκ τοῦ δεξιοῦ δηλ. κέρατος, ὅπου εἶχον συνέλθει πρὸς σύσκεψιν πρὸλ. § 14.—ἕκαστοι, δηλ. τῶν στρατηγῶν καὶ λοχαγῶν.—τοῦ εὐωνύμου . . ., οἱ Ἑλλ. συνήθιζον νὰ συντάσσωνται εἰς τρία χωριστὰ μέρη, δηλ. εἰς τὸ δεξιόν (κέρατος), τὸ εὐώνυμον καὶ τὸ μέσον.—ἔξακ. ἐκάστους, κατὰ ταῦτα ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ἀποτελεῖται νῦν ἐξ 9.800 ἀνδρῶν ἐκ πόσων ἀνδρῶν ἀπετελεῖτο οὗτος κατὰ τὴν πρώτην ἐπιθεώρησιν τὴν ὑπὸ τοῦ Κύρου γενομένην ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας; πρὸλ. βιβλ. I, κεφ. 2, § 9.—παρηγγύησαν, ἐνταῦθα ἢ διαταγὴ μετε-

δόθη ἀπὸ στόματος εἰς στόμα· πῶς ἄλλως ἐδίδοοντο αἱ στρατιωτικὴ καὶ δικταταί; βλ. ἐν σελ. 75.—εὐχεσθαι, ἐπιχειμένης μάχης ἐτελεῖτο θυσία, δι' ἧς ἐξητάζετο ἡ βούλησις τῶν θεῶν· ἐναυθῆ ἀντὶ τῆς θυσίας γίνεται προσευχὴ πρὸς τοὺς θεοὺς.—*παιανίσαντες*, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς μάχης οἱ Ἕλλ. ἐψαλλον πρὸς τιμὴν τοῦ Ἄρεως τὸν *παιᾶνα*, ἐπικαλούμενοι δι' αὐτοῦ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ.—*Χειρίσοφος καὶ Ξεν.*, ποῖον κέρως διψᾷ ὁ ἀ' καὶ ποῖον ὁ β'; βλ. ἐν σελ. 125.—ὡς εἶδον αὐτούς, δηλ. γενομένους ἔξω τῆς φάλαγγος.—*ἀνυπαραθέοντες*, ἵνα ἀποφύγῃσι τὴν ὑπερφαλάγγησιν.—*οἱ κατὰ τὸ Ἄρκ. πελι.*, νοοῦνται οἱ κατὰ μέσον ταχθέντες.

§ 19—21.

Καὶ τὰπιτήδεια... = *ἐχούσαις καὶ τὰπιτήδεια π.* — *τὰ ἄλλα οὐδὲν* = *τῶν ἄλλων οὐδὲν* (δηλ. ἦν). — *ὄ,τι καὶ ἐθαύμασαν*, κατ' ἐννοίαν = ἄξιον καὶ τοῦ παραμικροῦ θαυμασμοῦ. — *τὰ δὲ σμήνη...* = *μόνον τὰ σμήνη τῶν μελισσῶν...* — *τῶν κηρίων...* *τῶν στρατιωτῶν*, ἢ ἀ' γενκ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἔφαγον, ἢ β' ἐκ τοῦ ὄσοι· *κηρίων* δὲ = *κηρήθρα*, μελόπιττα. — *ἄφρων γίγνομαι* = *χάνω τὴν φρένας μου*, τὸ λογικόν μου. — *ἤμουν*, *πκρατατκ.* τοῦ β. *ἐμῶ* (-έω) = *κάμνω ἔμετον*, *ξερνῶ*. — *οἱ ἐδηδοκότες* (*παρακμ. τοῦ β. ἐσθίω*) = *ὄσοι εἶχον φάγει*. — *σφόδρα μεθύοντες* (*ἀνθρωποι*) = *πολὺ* (= *στουππὶ*) *μεθυσμένοι ἄνθρωποι*. — *ἔώκεσαν*, τοῦ β. *ἔοικά (υιν)* = *ὀμιάζω πρὸς τινα*. — *οἱ δὲ πολὺ μαιν.* = *οἱ δὲ πολὺ ἐδηδοκότες ἐώκεσαν (οἱ μὲν) μαινομένοις* (*ἀνθρώποις*). — *ἀποθνήσκουσι*, *πείας ἐγκλ. ὀριστικῆς ἢ μετοχῆς*; ἐκ τῶν ἐπομένων φαίνεται τοῦτο «...ἀπέθανε μὲν οὐδείς». — *οὕτω πολλοὶ* = *τόσον πολλοί*. — *ὡσπερ τροπῆς γενομένης* = *σὺν νὰ εἶχε γέινει ἡτις τις καὶ καταστροφή τοῦ στρατεύματος*. — *ἦν* = *ἐπεκράτει*. — *πως* = *περίπου*. — *ἀναφρονῶ* = *ἐπανέρχομαι εἰς τὰς φρένας μου*. — *τρίτη δὲ καὶ τετάρτη* = *κατὰ τὴν τρίτην δὲ ἡμέραν ἢ κατὰ τὴν τετάρτην*. — *ὡσπερ ἐκ φαρμ.* = *ὅπως ἐγείρεται τις μετὰ τὴν πόσιν φαρμάκου* = *σὺν νὰ εἶχον πάρει προηγουμένως κανένα φάρμακον*.

Ἀναβάντες, *ποῦ*; — *τὰ μὲν ἄλλα*, *τὰ ὅποια* δηλ. *εἶδον ἐναυθῆ*. — *αὐτόθι*, δηλ. *ποῦ*; — *ἄφρονες ἐγίνοντο*, τὸ μέλι.

τοῦτο τὸ καὶ μαινόμενον λεγόμενον εἶναι τοιοῦτον, διότι αἱ μέλισσαι ἀπολέγουσιν αὐτὸ ἐξ ἀνθέων ἐρεικοειδοῦς θάμνου, ὅστις καλεῖται Ῥοδόδενδρον ἢ—κατ' ἄλλους—Ἄζαλέα· καὶ νῦν εἶναι—κατὰ τοὺς νεωτέρους περιηγητάς—κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη πωλεῖται μέλι τὸ μὲν χρωμα σκοτεινόν, τὴν δὲ γεῦσιν ὑπόπικρον, ὑπερὸ μὲν ἐσθιόμενον ἐπιφέρει τὰ αὐτὰ συμπτώματα, οἷα τὰ παρὰ Ξεν. μνημονευόμενα. — τὴν αὐτὴν ὥραν, καθ' ἣν δηλ. εἶχον φάγει τὰς κηρήθρας.—ἐκ φαρμακ., τὸ ὑπονοούμενον φάρμακον εἶναι ἢ καθάρσιόν τι ἰσχυρὸν ἢ ναρκωτικόν.

§ 22—24.

Οἰκουμένη πόλις = πολυάνθρωπος πόλις. — ἐν τῷ *Εὐξ. Πόντῳ* = παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον.—*δροῶμαι* = ξεκινῶ, ἔχω ὄρηγνῆριον.—*λήξομαι* = λεηλατῶ.—*ἀγορὰν παρέχω* = ; πρβλ. § 8.—*ξένια*, κτγρμ. = ὡς δῶρα φιλοξενίας. — *ἀλφίτα* = κριθὸν ἄλευρον.—*συνδιαπράττομαι ὑπὲρ τινος* = διαπραγματεύομαι συγχρόνως ὑπὲρ τινος = μεσιτεύω ὅπως γένη συνθήκη πρὸς ὄφελός τινος.—*οἱ πλησίον Κόλχοι* = οἱ γείτονές των Κόλχοι.—*μάλιστα* = πρὸ πάντων.—*ξένια*, καὶ ἐνταῦθα κτγρμ. = ; — *καὶ παρ' ἐκ.* = καὶ παρ' ἐκείνων ἀκόμη.—*ἦλθον* = ἐκομίσθησαν.

ἦλθον, κατὰ τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου τοῦ 400 π. Χ.—*εἰς Τραπ.*, ἐνταῦθα νοεῖται οὐχὶ ἡ πόλις, ἀλλ' ἡ περιοχὴ καὶ τὰ περίξ τῆς Τραπ. πρβλ. κατωτέρω: *ἐδέξαντο* (εἰς τὴν πόλιν).—*Ἑλληνίδα*, διότι ἡ Σινώπη, ἣς ἀποικία ἦτο ἡ Τραπεζοῦς, ἦτο ἀποικία τῶν Μιλησίων.—*ἐδέξαντο*, δηλ. εἰς τὴν πόλιν.—*ὑπὲρ τῶν Κόλχων*, οὗς ἐλήξοντο οἱ Ἕλλ.· κατὰ ταῦτα παῖος ὄρος θὰ ὠρίζετο ἐν τῇ συνθήκῃ, ἣν οἱ Τραπ. ἐνήργουν νὰ γένη μεταξὺ Κόλχων καὶ Ἕλλ.; — *παρ' ἐκείνων*, τίνων; — *ἦλθον*, πρὸς τίνας

§ 25—26.

Τὴν θυσίαν παρασκευάζομαι = προετοιμάζω τὴν θυσίαν.—*εὗξαντο*, ὁ ἀόρ. ἐνταῦθα ἔχει σημασίαν ὑπερσντλ.—*εὐχομαι θυσίαν* = ὑπόσχομαι, τάζω θυσίαν.—*ἱκανοὶ* (μετ' ἀπαρμφ.) = ἀρκετοὶ (ὥστε νὰ...), — *ἀποθύω σωτήρια* (ιερά) = προσφέρω τὴν θυσίαν, ἣν ἔταξα, διὰ τὴν σωτηρίαν.—*ἀποθύω ἡγεμόσυνα* (ιερά) = προσφέρω τὴν θυσίαν, ἣν ἔταξα, διὰ τὴν εὐτυχῆ καθο-

δήγησιν.—ποιῶ ἀγῶνα=διοργανώνω ἀγῶνα.—γυμνικός=ἀνήκων ἢ κατάλληλος πρὸς σωματικὰς ἀσκήσεις γυμνικός ἀγὼν=ἀγὼν εἰς τὴν πάλην καὶ εἰς ἄλλας σωματικὰς ἐπιδειξιότητας.—εἶλοντο, ἀόρ. τοῦ β. αἰρουμαι=ἐκλέγω. — ἔφυγε... οἴκοθεν=ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πατρίδος του. — ἄκων = χωρὶς νὰ θέλῃ, ἀκουσίως.—κατακανῶν... πατάξας, ἢ ἀ' μετχ. αἰτλγκ., ἢ β' τροπκ.—κατακαίνω=φονεύω.—πατάσσω = κτυπῶ.—δρόμος=τόπος, ἐνθα γίνεται ὁ ἀγὼν τοῦ δρόμου=στάδιον.—δρόμου ἐπιμεληθῆναι... προστατῆσαι, τὰ ἀπρμφ.—καθαρῶς τελκ.—ἐξαρτ. ἐκ τοῦ εἶλοντο=ἵνα φροντίσῃ περὶ κατασκευῆς προχείρου σταδίου... ἵνα...—προστατῶ τοῦ ἀγῶνος=εἶμαι ἐπιμελητῆς τοῦ ἀγῶνος.—ἡγεῖσθαι (αὐτοῖς)= νὰ ὁδηγῇ (αὐτούς). — ὄπου τὸν δρ. πεποιηκῶς εἶη=ἐκεῖ, ὄπου εἶχε διαχαράξει (=ἐτοιμάσει) τὸ στάδιον.—δείξας οὐπερ=ἀφ' οὗ ἔδειξε τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἀκριβῶς...—κάλλιτος τρέχειν=καταλληλότατος εἰς τὸ νὰ τρέχῃ τις.—ἐν σκληρῷ καὶ δασεῖ οὕτως=ἐν τόσῳ ἀνωμάλῳ καὶ συνδένδρῳ τόπῳ.—μᾶλλον τι ἀνιάσεται ὁ κατ.= (τόσῳ τὸ καλύτερον.) ὅστις πέσῃ, θὰ πονέσῃ κἄπως περισσότερο (παρὰ ἕαν...).

Εὔξαντο, οἱ Ἕλλ. μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Τισσαφέρου εὐρισκόμενοι ἐν μεγίστῃ στενοχωρίᾳ ὑπεσχέθησαν νὰ προσφέρωσι θυσίαν εἰς τὸν Δία καὶ εἰς ἄλλους θεοὺς, εὐθύς ὡς φθάσωσιν εἰς φιλικὴν χώραν (πρβλ. βιβλ. III, κεφ. 2, § 9).—τῷ Ἡρακλεῖ, ὁ Ἡρακλῆς ἐθεωρεῖτο ὡς προστατῆς τῶν ἐν ταῖς πορείαις ταλαιπωρουμένων.—ἔφυγε, ὁ διαπράξας ἀκούσιον φόνον ᾧφειλε νὰ εἶναι μακρὰν τῆς πατρίδος, ἕως ὅτου συνδιαλλαχθῆ μετὰ τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος· τοῦτο δ' ἐγένετο ἐκτίνοντος τοῦ φονέως ποσόν τι χρηματικὸν ὀριζόμενον ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος.—**ξυήλη**, περὶ ταύτης βλ. ἐν σελ. 118.—**τὰ δέρματα**, δηλ. τῶν θυσιασθέντων ζώων· ταῦτα παρέδωκαν εἰς τὸν Δρακόντιον, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς ἄθλα εἰς τοὺς νικητάς. — **δυνήσονται**, οἱ ἀγωνιζόμενοι. — **ἐν σκληρῷ καὶ...**, συνήθως ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἴσχυοντο οἱ νέοι ἐν τῇ πάλῃ, ἦτο ὀμβλός.

§ 27 - 28.

Ἀγωνίζομαι στάδιον... δόλιχον... πάλην κτλ. = ἀγωνίζομαι εἰς ἀπλοῦν δρόμον... εἰς μακρὸν δρόμον... εἰς τὴν πάλην κτλ.

Κ. Κοσμᾶ—Ξενοφῶντος Ἀνάβασις (IV—VII). Ἔκδ. ἐβδόμη 9

— τῶν αἰχμ. οἱ πλεῖστοι = ὧς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰχμαλώτων. — καὶ καλὴ θέα . . . = καὶ οὕτω ὥραϊον θέαμα . . .
 — καταβαίνω (εἰς τὸ στάδιον) = λαμβάνω μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας. — ἄτε θεωμένων τῶν ἐπαίρων = ἐπειδὴ οἱ συστρατιωτῶν των παρετήρουν αὐτούς. — πολλὴ φιλονικία γίνεται = μεγάλη ἄμιλλα ὑπάρχει. — θέουσιν ἵπποι = γίνεται ἵπποδρομία — ἔδει αὐτούς (δηλ. τοὺς ἵππους) . . . ἀγειν (δηλ. τοὺς ἵππους) = ἔπρεπε νὰ ὀδηγῶσιν οἱ ἵππεις αὐτούς (δηλ. τοὺς ἵππους). — κατὰ τοῦ πρᾶνου ἔλασαντας . . . ὑποστρέψαντας (δηλ. τοὺς ἵππους) = ἀφ' οὗ οἱ (ἀγωνιζόμενοι) ἵππεις τρέξωσι μὲ τοὺς ἵππους των εἰς τὸν κατήφορον στραφέντες . . . — ἐν τῇ θαλάττῃ = παρὰ τὴν θάλασσαν — κάτω καλινδοῦμαι = κυλλομαι εἰς τὸν κατήφορον. — οἱ πολλοὶ = οἱ περισσότεροι (ἐκ τῶν ἵππων). — τὸ ἰσχυρῶς ὄρθιον = ἤλιαν ἀνωφερῆς θέσις. — βάδην = βῆμα πρὸς βῆμα. — ἐνθα = τότε. — πολλὴ κραυγὴ καὶ γ . . . = μεγάλαι κραυγαὶ καὶ γέλωτες καὶ ξεφωνητὰ δυνατὰ πρὸς παρόρμησιν (τῶν διαγωνιζομένων) ἤκούοντο.

Στάδιον, ὁ δρόμος ἦτο τεσσάρων εἰδῶν ἁπλοῦς δρόμος ἢ στάδιον, δίαυλος, δόλιχος καὶ ὀπλίτης δρόμος· κατὰ τὸν πρῶτον ὄφειλον οἱ διαγωνιζόμενοι νὰ διατρέξωσιν ἅπαξ τὸ στάδιον, τὸ ὅποιον εἶχε μῆκος 600 ποδῶν ἤτοι 186 μέτρων περίπου, εἰς τὸν δίαυλον δ' ἐπέστρεφον πάλιν εἰς τὸ μέρος, ἀφ' οὗ ὠρμήθησαν, ὥστε διήνουν δύο στάδια· ὁ δόλιχος ἦτο μακρὸς δρόμος, ἑπταπλάσιος τοῦ σταδίου, καὶ ὁ τέταρτος δρόμος, ὁ ὀπλίτης συνίστατο εἰς τοῦτο, ὅτι οἱ ἀγωνιζόμενοι ἔφερον ἄσπίδα, θώρακα, κράνος καὶ κνημίδας, ἀργότερον δὲ μόνον ἄσπίδα καὶ κράνος. — τῶν αἰχμ. οἱ πλεῖστοι, ἐπειδὴ παῖδες ἐλευθέρων δὲν ὑπῆρχον ἐν τῇ στρατῷ, ἐπετράπη νὰ διαγωνισθῶσι καὶ οἱ αἰχμαλώτοι· βάρβαροι παῖδες, ὅπερ ἐν Ἑλλάδι δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον — πυγμῆν, οἱ πυγμαχοῦντες περιελίσσον τὰς χεῖρας δι' ἱμάντων ἐκ σκληροῦ δέρματος ἐχόντων μικροῦς τινὰς μεταλλίνοὺς ὄγκους, ἵνα τὰ πλῆγματα αἰσθητότερα γίνωνται. — παγκράτιον, τοῦτο ἦτο συνδυασμὸς δύο ἀγῶνων, πάλης καὶ πυγμῆς· κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον αἱ χεῖρες δὲν περιελίσσοντο δι' ἱμάντων. — ἔτεροι, δηλ. ἡγωνίζοντο. — κατέβησαν, δηλ. εἰς τὸν τόπον, τὸν ὠρισμένον διὰ τοῦ ἀγῶνας (ὅστις ἔκειτο χαμηλότερον ὡς πρὸς τοὺς θεατάς), ἵνα ἀγῶ-

νισθῶσιν.—πρὸς τὸν βωμόν, ἐφ' οὗ ἐγένοντο αἱ ἀνωτέρω (§ 25) μνημονευθεῖσσι θυσίαι· ὁ βωμὸς χρησιμεύει ἐνταῦθα ὡς ἀφετηρία (=βαλβίς) καὶ ὡς τέρμα τῶν ἀγωνιζομένων ἰππέων· ὡς καμπτήρ—σημεῖον δηλ. περὶ ὃ ἐστράφησαν οἱ ἵπποι, ἵνα ἐπανεέλθωσιν—ἐχρησίμωσε ποῖος τόπος;

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

§ 1.

Δῆ = λοιπόν. — ἀνάβασις = πορεία ἀπὸ τῶν παραλίων τοῦ Αἰγίου πελάγους εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας.—μέχρι ἐπὶ θ. τὴν ἐν τῷ Εὐξ. Π. = μέχρι τῆς θαλάσσης τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον = μέχρι τῆς θαλάσσης τοῦ Εὐξείνου Πόντου. — ὡς = πῶς. — ἀπέθυσαν, ἃ εὐξ. σωτ. θύσειν = ἀπέθυσαν σωτήρια (δηλ. ἱερά), ἃ εὐξ. θύσειν. — ἀποθύω σωτήρια = ἐκπληρῶ τὰς ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ θυσίας. — εὐξάντο, ὁ ἀόρ. ἐνταῦθα ἔχει σημασ. ὑπερστικ. — εὐχομαι (μετ' ἀπρμφ.) = ὑπόσχομαι, τάζω (νὰ...), — ἐνθα πρώτον... ἀφίκοιντο = εὐθὺς ὡς (κυρίως = ἐκεῖ ὅπου πρώτον) ἤθελον φθάσει. — λόγος = διήγησις.

Ὡς ἀπέθυσαν, ἃ... , περὶ τοῦ πράγμ. πρὸ βιβλ. IV, κεφ. 8, § 25. — ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ, δηλ. ἐν τοῖς προηγουμένοις βιβλίοις (I-IV).

§ 2—4.

Ἐν τούτου = μετὰ ταῦτα. — ἐβουλεύοντο = ἤρχισαν νὰ σκέπτονται. — ἐγὼ τοίνυν = (ζητεῖται τί πρέπει νὰ πράξωμεν περὶ τῆς λοιπῆς πορείας) ἐγὼ λοιπόν. — ἀπειρήνα, πρkm. τοῦ ῥ. ἀπαγορεύω = κουράζομαι. — συσκευαζόμενος καὶ β. καὶ... , αἱ μετχ. κατγρμτκ. ἐξαρτώμενοι ἐκ τοῦ ἀπειρήνα καὶ ἀναλυόμενοι διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποκτκ. — συσκευάζομαι = ἐτοιμάζω τὰς ἀποσκευάς μου. — ἐν τάξει ἔρχομαι = πορεύομαι ἐν (στρατιωτικῇ) παρατάξει. — φυλακὰς φυλάττω = φρουρῶ. — παυσάμενος...

τῶν πόνων=ἐπὰν (=ἀφ' οὗ) παύσωμαι... τῶν πόνων· τὸ δὲ παύομαι τῶν πόνων = ἀπαλλάττομαι (ἡσυχάζω) ἀπὸ τοῦ κόπου.—θάλατταν ἔχω=εὐρίσκομαι πλησίον θαλάσσης, ἔχω ἐνώπιόν μου θάλασσαν.—πλέω=ταξιδεύω διὰ θαλάσσης.—τὸ λοιπόν=τὸν ἐπιλοιπον χρόνον.—ἐκταθῆεις = ἐξηπλωμένος (ἐπὶ πλοίου) καὶ κοιμώμενος.—ἀναθορυβῶ=μετὰ θορύβου ἐπιδοκιμάζω.—ὡς (μετ' εὐκτ.)=ὅτι (μεθ' ὀριστ.).—εὖ λέγω=ὀρθῶς ὁμιλῶ.—ὁ παριῶν (τοῦ ῥ. παρέρχομαι) = ὁ παρουσιαζόμενος (ἐνώπιόν τινος) ὅπως ὁμιλήσῃ.—ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγχ. = τυγχάνει δὲ καὶ ναυαρχῶν=κατὰ τύχην δὲ εἶναι (ὄχι μόνον φίλος μου, ἀλλὰ) καὶ ναύαρχος.—ἂν ἐλθεῖν=ὅτι ἤθελον ἐπανέλθει.—τὰ ἡμᾶς ἄξοντα=τὰ ὅποια δύνανται νὰ φέρωσιν ἡμᾶς.—ἔστ' ἂν... ἐλθῶ=ἕως ὅτου ἐπανέλθω.—ἤξω=θὰ ἐπανέλθω.—ἦσθησαν, παθητ. ἄρ. τοῦ ῥ. ἥδομαι=εὐχαριστοῦμαι.—πλεῖν = ἀποπλεῖν.

Ἐκ τούτου, δηλ. μετὰ τὴν θυσίαν καὶ τοὺς ἀγῶνας, οὓς ἐτέλεσαν οἱ Ἕλληγες ἐν Τραπεζοῦντι (πρὸβλ. βιβλ. IV, κεφ. 8, § 25-28).—συνελθόντες, τίνες;—ἀνέστη, οἱ ὁμιλοῦντες ἐν τῇ συνελεύσει ἀνίσταντο, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ παρευρισκόμενοι ἐκάθηντο.—τούτων τῶν πόνων, δηλ. ποίων;—ὡσπερ Ὀδυσσεύς, ὅστις—ὡς γνωστὸν—πολλὰ ταλαιπωρηθεὶς ἐπανήλθεν εἰς τὴν πατρίδα του Ἰθάκην ἐπὶ πλοίου τῶν Φαιάκων κοιμώμενος.—ναυαρχῶν, δηλ. τοῦ ἐν Βυζαντίῳ ναυλοχοῦντος σπαρτιατικοῦ στόλου ἐν Σπάρτῃ ἐξελέγετο κατ' ἔτος εἰς ναύαρχος, ὅστις ἠγεῖτο τοῦ στόλου τῶν Λακεδ.—πέμπητε, πρὸς αὐτόν, δηλ. τὸν Ἀναξίδιον.—τριήρεις—πλοῖα, αἱ μὲν τριήρεις ἦσαν πολεμικὰ πλοῖα ἔχοντα τρεῖς σειρὰς κωπῶν ἐκατέρωθεν, τὴν μίαν ἄνωθεν τῆς ἄλλης (βλ. εἰκ. ἐν σελ. VI), τὰ δὲ πλοῖα ἦσαν πλοῖα μεταγωγικὰ αἱ τριήρεις, τὰς ὁποίας μὲ τὰ πλοῖα θὰ ἐξήτει ὁ Χειρῖς. παρὰ τοῦ Ἀναξ., ἐχρειάζοντο πρὸς ἀσφάλειαν.—τὰ ἡμᾶς ἄξοντα, ποῦ;—αὐτόν, δηλ. τὸν Χειρῖσοφον.

§ 5—7.

Ἐπὶ πλοῖα=διὰ πλοῖα=ἵνα φέρῃ πλοῖα.—στέλλομαι=έτοιμάζομαι πρὸς ἀναχώρησιν, ἀναχωρῶ.—καιρὸς εἶναι ποιεῖν=ὅτι πρέπει νὰ πράττωμεν.—ἐν τῇ μονῇ=κατὰ τὴν (ἐντὸς) διαμο-

νὴν μας.—τὰ ἐπιτήδεια=τὰ ἀναγκαῖα τρόφιμα. — ἀγορά ἔστιν ἱκανή=τὰ πρὸς ἀγορὰν (παρεχόμενα) τρόφιμα εἶναι ἀρκετά. — οὔτε ὅτου ὠνησόμεθα εὐπορία (δηλ. ἔστι) = οὔτε εὐπορία ἔστι τούτου, ὅτου ὠνησ. = οὔτε ὑπάρχει εὐπορία τούτου, μετὸ ὅποιον (=χρημάτων μετὰ τὰ ὅποια) ν' ἀγοράσωμεν = οὔτε ἔχομεν ἀφθονα χρήματα, μετὰ τὰ ὅποια ν' ἀγοράσωμεν.—εἰ μὴ=ἐκτός. — πολεμία, δηλ. ἐστὶ τὸ αὐτὸ β. νοητέον καὶ εἰς τὸ κίνδυνος. — ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια=διὰ τὰ τρόφιμα, πρὸς προμήθειαν τῶν τροφίμων. — ἀλλὰ=(ὅθεν δὲν πρέπει ἀμελῶς καὶ ἀπροφυλάκτως νὰ πορευώμεθα) ἀλλὰ τὸνκντίον. — μοι δοκεῖ... λαμβάνειν = ἡ γνώμη μου εἶναι νὰ λαμβάνωμεν. — ἄλλως=ἀσκόπως. — πλανῶμαι = περιπλανῶμαι, περιφέρομαι. — ὡς=ἴνα. — ἡμᾶς δὲ τ. ἐπιμ., ἐκ τοῦ δοκεῖ=ἡμεῖς δὲ (δηλ. οἱ στρατηγοὶ) νὰ φροντίζωμεν διὰ ταῦτα (=διὰ πᾶν ὅ, τι χρειάζεται πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων).

Ἀναμενοῦμεν, τίνα;—ἐκ τῆς πολεμίας, δηλ. χώρας. — ὠνησόμεθα, τί; — προνομαί, αὐταὶ ἦσαν ἐκδρομαὶ συντεταγμένου στρατοῦ εἰς χώραν ἐχθρικήν πρὸς συλλογὴν τροφῶν ὅθεν ἐκστρατεία τακτική, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς μονομερεῖς λεηλασίας. — τούτων, τίνων;

§ 8.

Τάδε, ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπόμενα=τὰ ἐξῆς· ἐν ᾧ τὸ ταῦτα τοῦ ἀναφέρεται; — ἐπὶ λείαν=διὰ λείαν. — γὰρ = βεβαίως. — ἐκπορεύομαι=ἐξέρχομαι. — βέλυστον = ὠφελιμώτατον. — τὸν μέλλοντα ἐξιέναι, ὑποκμ. τοῦ εἰπεῖν=ὁ μέλλων νὰ ἐξέλθῃ (εἰς λείαν) νὰ ἀνακοινώσῃ (τοῦτο) εἰς ἡμᾶς. — ὅποι, δηλ. μέλλει ἐξιέναι = εἰς ποῖον μέρος μέλλει νὰ ἐξέλθῃ. — συμπαρασκευάζω = ὁμοῦ παρασκευάζω. — ἐάν τι δέη (δηλ. συμπαρασκευάζειν)=ὅ, τι χρειάζεται. — κἂν... ἤ... εἰδῶμεν=καὶ (ἴνα) ἐάν... καιρὸς... ἤ... εἰδῶμεν. — καιρὸς = ἀνάγκη. — ὅποι δεήσει β. = εἰς ποῖον μέρος θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ στέλλωμεν βοήθειαν. — καὶ ἐάν τις... ἐγχειρῆ ποι, συμβουλευόμεν=καὶ ἴνα, ἐάν τις... ἐπιχειρῆ νὰ κινήθῃ κατὰ τινος, συμβουλευόμεν (αὐτὸν). — ἀπειρότερος = κάπως ἀπειρος. — πειρῶμαι = προσπαθῶ. — ἐφ' οὓς ἂν ἴωσι=τούτων, ἐφ' οὓς ἂν ἴωσι=τούτων, καθ' ὧν ἐκάστοτε ἐπέρχον-

ται· τὸ β. (ἴωσι) κατὰ πληθυντικόν, διότι τὸ τίς, εἰς ὃ ἀναφέρεται, εἶναι περιληπτικόν.

Συμ παρασκευάζωμεν, μετὰ τίνων ;

§ 9—11.

Ἐννοῶ τι = σκέπτομαι τι. — σχολή (δηλ. ἔστι) τοῖς πολεμίοις = οἱ πολέμιοι ἔχουσι καιρόν. — λήξουσθαι, δηλ. ἡμᾶς. — λήξομαι τινα = κάμνω ληστρικός ἐπιδρομὰς κατὰ τινος. — ἐπιβουλεύω τινι = ἐπιδουλεύομαι τινα, σκέπτομαι τὸ κακόν τινος. — ὑπερκάθημαι τινος = εἰμὶ ἐστρατοπεδευμένος ὑπεράνω τινός. — φυλακαὶ = φρουραὶ. — κατὰ μέρος = κατὰ σειράν, ὃ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον. — σκοπῶ = παρατηρῶ. — ἦτιον ἂν δύναιντο = δυσκολώτερον θὰ ἠδύναντο. — θηρᾶν, ἐνταῦθα = λήξουσθαι. — ἔτι τοίνυν... = ἀλλ' ἀκόμη καὶ... — τάδε ὁρᾶτε = εἰς τὰ ἐξῆς προσέχετε. — ἐπίσταμαι = γνωρίζω. — οὐδὲν ἂν ἔδει (= τούτων, ἃ) μέλλω λέγειν = οὐδεμίαν ἀνάγκη θὰ ἦτο τούτων, τὰ ὅποια μέλλω νὰ λέγω = θὰ ἦσαν περιττὰ ἔτι μέλλω νὰ λέγω. — ἦν γὰρ ἔλθῃ, ὑποκμ. : Χειρισόφου. — ὑπαρχόντων (πλοίων) ἐνθάδε = ἐπειδὴ θὰ ὑπάρχωσι πλοῖα (καὶ) ἐδῶ. — ἐν ἀφθονωτέροις (πλοίοις) πλευσόμεθα = θὰ πλεύσωμεν ἔχοντες ἀφθονώτερα (πλοῖα). — παραπλέω = πλέω παρὰ τὴν παραλίαν. — μακρὰ πλοῖα, ἀντικμ. τοῦ αἰτησάμενοι. — κατάγω πλοῖα = συλλαμβάνω πλοῖα καὶ φέρω αὐτὰ εἰς τὸν λιμένα. — παραλύομαι τὸ πηδάλιον = ἀφαιρῶ τὸ πηδάλιον (= τὸ τιμόνι). — ἱκανός = ἀρκετός. — ἕως ἂν... = ἔστ' ἂν... (§ 3). — τὰ ἄξοντα =; πρὸλ. § 4. — οὐκ ἂν ἀπορήσαιμεν = δὲν θὰ εὐρισκόμεθα εἰς ἔλλειψιν = θὰ εἶχομεν. — κομιδῆς, οἴας... = τοιαύτης κομιδῆς, οἴας... — κομιδῆ, κυρίως = μεταφορὰ· ἐνταῦθα = μέσον πρὸς μεταφοράν. — δέομαι τινος = χρειάζομαι τι.

Σχολή τοῖς π., διότι ἡμεῖς εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ παραμένωμεν ἐνταῦθα ἐπὶ μακρόν. — συμ παρασκευάζειν, δηλ. μετὰ τοῦ Χειρισόφου. — αὐτόθεν, πόθεν ; — ἔχων, τί ; — πλοῖα, ταῦτα ἦσαν πολεμικὰ πλοῖα ἐν γένει ἄνευ προσδιορισμοῦ τῶν ἐκατέρωθεν σειρῶν τῶν κωπῶν· εἰδικώτερον πλοῖα πολεμικὰ πλοῖα ἐκαλοῦντο τριήρεις ; — αὐτά, δηλ. τὰ παραπλέοντα πλοῖα, ὧν ἡ σύλληψις ἤθελε γίνοιτο τῇ βοηθείᾳ τῶν μακρῶν πλοίων τῶν Τραπεζουντίων.

— τὰ πηδάλια, τὸ πηδάλιον ἦτο εἶδος κώπης κινουμένης διὰ λαβῆς· ἕκαστον πλοῖον εἶχεν ἀνὰ ἓν πηδάλιον ἑκατέρωθεν τῆς πρύμνης, ἅπερ ἐστρέφοντο ὑφ' ἑνὸς ἀνδρὸς (βλ. εἰκ. ἐν σελ. VII).
— τὰ πηδ. παραλυόμενοι, πρὸς τίνα σκοπὸν; — κομιδῆς, οἴας δ., δηλ. πλοίων.

§ 12-13.

Εἰ εἰκὸς (δηλ. ἐστὶ) = ἐὰν δὲν εἴναι δίκαιον. — τρέφω = διατρέφω, διατηρῶ. — ἀπὸ κοινοῦ = κοινῇ δαπάνῃ. — οὓς ἂν καταγάγωμεν = ἐκείνους, τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα θὰ ὀδηγήσωμεν εἰς τὸν λιμένα. — ὅσον ἂν χρόνον... = ἕως ἂν... — συντίθεμαι ναῦλον = συμφωνῶ περὶ τοῦ ναύλου. — καὶ ὠφελ., ὁ καὶ = ὁμοίως, ὡσαύτως. — δοκεῖ μοι κτλ., ἢ σύνταξις: δοκεῖ μοι ἐντείλασθαι ταῖς παρὰ θ. οἰκούσαις πόλεσιν ὁδοποιεῖν τὰς ὁδοὺς. — δοκεῖ μοι (μετ' ἀπρμφ.) = μοὶ φαίνεται καλὸν (νά...), — ἐντέλλομαι τινι (μετ' ἀπρμφ.) = διατάττω τινὰ (νά...), — αἱ παρὰ θ. οἰκούσαι (= οἰκούμεναι) πόλεις = αἱ παραθαλάσσιαι πόλεις. — ὁδοποιῶ τὰς ὁδοὺς = κάμνω διαχρῆμα τὰς ὁδοὺς. — ἃς ἀκούομεν εἶναι = περὶ τῶν ὁποίων ἀκούομεν ἐκ φήμης εἶναι. — δύσπορος = δυσδιάβατος. — ἦν ἄρα (= ἐὰν τυχόν)... πλοῖα, αἱ προτάσεις αὐταὶ κατὰ τὴν μετάφρασιν ἃς προτιχθῶσι τῆς κυρίως προτάσεως: δοκεῖ μοι κτλ. — ἡμῖν, δοτκ. χαριστική. — ἐκπεραίνεται τι = κατορθοῦται τι, λαμβάνει τι αἰσίαν ἔκδοσιν. — διὰ τὸ φοβεῖσθαι = διότι φοβοῦνται.

Ἀπὸ κοινοῦ, βλ. ἐν σελ. 121. — ὠφελούντες, δηλ. ἡμᾶς· πῶς; — ὠφελῶνται, πῶς; — καὶ ταῦτα, ἕσα δηλ. σᾶς ἀνέφερα ὡς πρὸς τὴν παρασκευὴν αὐτόθεν πλοίων μεταγωγικῶν. — διὰ τὸ φοβεῖσθαι, μήπως δηλ. τιμωρηθῶσιν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, ἐὰν δὲν ὑπακούσωσιν εἰς τὰς διαταγὰς αὐτοῦ.

§ 14-17.

Ἐνταῦθα = τότε. — ἀνέκραγον, ἀόρ. β' τοῦ ῥ. ἀνακράζω = κραυγάζω. — ὡς (μετ' εὐκτκ.) = ἕτι (μεθ' ὀριστκ.). — ἀφροσύνη = ἀνοησία. — οὐδὲν ἐπιπηφίζω = δὲν θέτω εἰς ψηφοφορίαν τὴν πρότασιν. — ἐκὼν ὁδοποιῶ = ἐκουσίως διορθῶν τὰς ὁδοὺς. — ἀπαλλάξονται, ὑποκμ.: οἱ Ἕλληνες. — ἀπαλλάττομαι, ἐνταῦθα ἀμετέτ.

= ἀναχωρῶ. — ἡ ἐπέστησαν = τῆς ὁποίας πλοίαρχον διώρισαν τὸ παθτικ. τούτου κατωτέρω «ἡ ἐπεστάθη». — ἀποδράς ὄχετο = ἀπέδρα. — δίκαια πάσχω = λαμβάνω δικαίαν τιμωρίαν = δικαίως τιμωροῦμαι. — πολυπραγμονῶ τι = ἀναμιγνύομαι ἀτόπως καὶ ἄνευ ἀνάγκης εἰς ξένην τινὰ ὑπόθεσιν. — ἀπέθανεν ὑπὸ . . . , διατι τὸ ῥ. λαμβάνει τὴν πρόθεσιν ; — ὅποσα λαμβάνοι πλοῖα = ὅσα πλοῖα συνελάμβανε. — τὰ ἀγώγιμα ἐξαιροῦμαι = τὰ φορτία ἐξάγω (ἐκ τῶν πλοίων εἰς τὴν ξηράν). — ἤγον . . . καθίστασαν . . . ἐχρήσαντο, τοῦ α' ὡς ὑποκμ. εἶναι τὰ πλοῖα, τῶν δὲ δύο ἄλλων ποῖον τὸ ὑποκμ. ; — ὅπως σῶα εἶη = ἵνα ἀσφαλῶς φυλάσσωνται. — εἰς παραγωγὴν = πρὸς πλοῦν ἀνὰ τὴν παραλίαν (ἵνα λήξωται). — ἐπὶ λείαν = ; πρὸλ. § 8. — χαλεπὸς = δυσπρόσιτος, ὀχυρὸς.

Ὁ δέ, δηλ. ὁ Ξενόφων. — ἐπειψήφισεν οὐδέν, τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιψηφίζειν ἐν ταῖς στρατείαις εἶχεν ὁ στρατηγός, πολλῶν δὲ τοιούτων ὑπαρχόντων ὁ ἐκάστοτε ἀγορευῶν καὶ προτείνων, ὡς ἐνταῦθα ὁ Ξεν. — τὰς δὲ πόλεις, δηλ. τὰς παρὰ θάλατταν οἰκώσας (§ 13). — πεντηκόντορον (ναῦν), αὕτη ἦτο πλοῖον μὲ 50 κώπας, ἀνὰ 25 ἐκατέρωθεν βλ. εἰκ. ἐν σελ. V. — περιόικον, οἱ κάττοιαι τῆς Λακωνικῆς ἦσαν εἰλωτες, περιόικοι, Σπαρτιαταὶ οἱ περιόικοι κατοικοῦντες τὴν ἐκτὸς τῆς Σπάρτης χώραν τῆς Λακωνικῆς ἦσαν μὲν ὑπήκοοι τῶν Σπαρτ., διετήρουν ὅμως τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν ὡς ὑποταχθέντες ἐκουσίως εἰς τοὺς Σπαρτ. — τὴν ναῦν, ποίαν ναῦν ἐννοεῖ ; — ἔλαβον, παρὰ τίνων ; — τριακόντορον (ναῦν), αὕτη ἦτο πλοῖον μὲ 30 κώπας, ἀνὰ 15 ἐκατέρωθεν. — ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, δηλ. εἰς τὸν λιμένα τῆς Τραπεζοῦντος, ἐνθα ἦτο τὸ στρατόπεδον. — εἰς παραγωγὴν, κατὰ τὰ ἐν §§ 10 καὶ 11 ἀποφασισθέντα. — ἐλάμβανον, δηλ. λείαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3.

§ 1—3.

Ἦν (μετ' ἀπρμφ.) ἔτι = ἦτο δυνατόν πλέον (να . . .). — ἀπιτέον εἶναι = ὅτι πρέπει νὰ ἀπέλθωσιν. — οἱ ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη = οἱ ὑπερβάντες τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των. — τῶν σκευῶν, γενικ. διαιρετικ. τοῦ «ὄσα». — τούτων, ἀντικμ. τοῦ

ἐπιμελεῖσθαι. — ἐπιμελοῦμαι τινος = φροντίζω περὶ τινος. — ὠδοποιημένη ἦν = ἦτο διωρθωμένη (πρὸς εὐχολον πορείαν). — ἀφικνοῦμαι τριταῖος εἰς... = φθάνω τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ εἰς... — ἀποικος (πόλις) = ἀποικία. — ἐξέτασις σὺν τοῖς ὅπλοις... καὶ ἀριθμὸς = ἐπιθεώρησις καὶ ἀπκριθμῆσις τοῦ στρατοῦ ὠπλισμένου (= μετὰ τὰ ὄπλα του). — ἐγένοντο = εὐρέθησαν. — καὶ εἴ τις νόσφ (δηλ. ἀπόλετο), κατ' ἔννοιαν = καὶ τινες ἐξ ἀσθενείας.

Χεῖρ. ἦκεν, μετὰ τῶν προσδοκωμένων πλοίων περὶ τοῦ πράγμ. πρὸ βλ. κεφ. 1, § 4 καὶ ἐξ. — λαμβάνειν, δηλ. σὺν προνομαῖς (κεφ. 1, § 7). — ἀπιτέον, δηλ. ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος. — εἰς μὲν τὰ πλοῖα, τὰ εἰς τὸν λιμένα τῆς Τραπεζοῦντος δὴγηγηθέντα διὰ τῆς βίας (κεφ. 1, § 16). — παῖδας καὶ γυν., δηλ. αἰχμαλώτους. — εἰσβιβάσαντες, ποῦ; — τούτων, δηλ. τῶν εἰς τὰ πλοῖα ἐπιβιβασθέντων ἀσθενῶν, παιδῶν κτλ. — πορευόμενοι, περὶ ἢ κατὰ θάλασσαν; — ἔμειναν, ἀνεκμένοντες τὴν ἐπιστροφήν τοῦ Χεῖρ. — ἐξέτασις ἐγένετο, ὑπὸ τίνων; πρὸς τίνα δὲ σκοπὸν ἐγένετο ἐνταῦθα ἢ ἐπιθεώρησις τοῦ στρατοῦ; — σὺν τοῖς ὅπλοις, διότι καὶ ταῦτα ἔπρεπε νὰ ἐπιθεωρηθῶσι ἐπιθεωρήσεις ἐγένοντο συνήθως καὶ ἄνευ τῶν ὅπλων. — οὐκ. καὶ ἐξ., πόσοι ἦσαν κατ' ἀρχὰς οἱ μετὰ τοῦ Κύρου ἐκστρατεύσαντες μισθοφόροι Ἑλλ.; πρὸ βλ. βιβλ. I, κεφ. 2, § 9.

§ 4—6.

Ἐνταῦθα, τοπκ. — καὶ = προσέτι. — διαλαμβάνω = διαμειράζομαι. — τὸ ἀργύριον γενόμενον = τὰ προελθόντα χρήματα. — ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων (οὐδ.) = ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν αἰχμαλώτων. — ἡ δεκάτη (δηλ. μερὶς) = τὸ δέκατον μέρος. — ἐξαιρῶ τί τιμι = ἀποχωρίζω (ἐκ τῶν λαφύρων) τι διὰ τίνα. — τὸ μέρος ἕκαστος (δηλ. λαβῶν) = λαβῶν ἕκαστος τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ μέρος. — φυλάττειν, καθαρῶς τελκ. ἀπρμφ. = ἵνα φυλάττη (αὐτό). — τοῖς θεοῖς = διὰ τοὺς δύο τούτους θεοὺς. — τὸ τοῦ Ἀπόλλ., (δηλ. μέρος) ἀνάθημα ποιοῦμαι = τὸ ὄρισμένον διὰ τὸν Ἀπόλλ. μέρος διατάττω νὰ μετατραπῇ εἰς ἀφιέρωμα: κατ' ἔννοιαν: διατάττω νὰ κατασκευασθῇ ἐκ τοῦ ὄρισμένου διὰ τὸν Ἀπόλλ. χρηματικοῦ μέρους ἀφιέρωμά τι. — ἀνατίθημι = ἀφιερώνω. — ἀποθνήσκει = φονεύεται, θανατοῦται. — ξένος = φίλος. — τὸ τῆς Ἀρτ. τῆς Ἐφ.

(δηλ. μέρος) = τὸ ὠρισμένον διὰ τὴν Ἑφesiaν Ἀρτέμιδα μέρος. — ἀπέρχομαι τὴν εἰς Β. ὁδὸν = πορεύομαι εἰς Βοιωτίαν. — νεωκόρος = φύλαξ ναοῦ καὶ ἐπιμελητής. — οὐ = διότι. — κινδυνεύων . . . ἔναι = εἶτι πορεύεται πρὸς κίνδυνον. — ἐπέστειλεν, ἀόρ. τοῦ β. ἐπιστέλλω = παραγγέλλω. — ἦν δέ τι πάθη = εἴαν δὲ ἀποθάνη. — ἀναθεῖναι ποιησάμενον (δηλ. ἀνάθημα) = ἄφ' οὗ διατάξῃ νὰ κατασκευασθῇ (ἐκ τούτου τοῦ διὰ τὴν Ἀρτ. ὠρισμένου χρηματικοῦ μέρους) ἀφιέρωμά τι ν' ἀφιέρωσῃ αὐτό· κατ' ἔννοιαν = νὰ διατάξῃ νὰ κατασκευασθῇ ἀφιέρωμά τι. — οὐκ οἶοιτο = περὶ τοῦ ὁποῦ ἐνόμιζεν οὗτος. — χαρίζομαι τινι = εὐχαριστῶ τινι, εἶμαι ἀρεστός εἰς τινι.

Ἐνιαυθα, ποῦ; — ἀπὸ τῶν αἰχμ., νοοῦνται ἄνθρωποι, ζῆα, σκευή κ. ἄ. — τὴν δεκάτην, οἱ ἀρχαῖοι ἐκ τῶν ἐν πολέμῳ λαφύρων ἀπεχώριζον τὸ δέκατον καὶ προσέφερον εἰς τοὺς θεοὺς εἴτε εἰς χρήματα εἴτε — συνθήστερον — εἰς τεχνουργήματα τι. — τῷ Ἀπόλλ., δηλ. τῷ ἐν Δελφοῖς. — τῷ Ἀπόλλ. . . τῇ Ἀρτ., οἱ θεοὶ οὗτοι ἐθεωροῦντο σωτήρες τῆς υἰείας καὶ ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. — τοῖς θεοῖς, δηλ. τῷ Ἀπόλλ. καὶ τῇ Ἀρτ. — Νέων, ὡς ὑποστράτηγος καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀπόντος (ποῦ;) Χειρισόφου. — ἔλαβε, τί; — ἀνατίθεισι, πιθανώτατα εὐθύ· μετὰ τὴν ἐν Κορωνείᾳ μάχην (394) ἐλθὼν ὁ ἴδιος εἰς Δελφοὺς μετὰ τοῦ Ἀγησ., ὅστις καὶ αὐτὸς ἀφιερώνει εἰς τὸν θεὸν τὴν δεκάτην τῶν ἐξ Ἀσίας λαφύρων. — τὸν ἐν Δελφοῖς. . . , ὁ ἐν Δελφοῖς θησαυρὸς τῶν Ἀθην. ἦτο ἴδρυμά τι πρὸς φύλαξιν τῶν ἀφιερωμάτων τῶν προσφερομένων εἰς Δελφοὺς ἐξ Ἀθηνῶν (βλ. εἰκ. ἐν σελ. III) τοιοῦτους θησαυροὺς εἶχον καὶ ἄλλαι πόλεις (ὡς αἱ Θήβαι, ἡ Σικυών, ἡ Κνίδος κ. ἄ.) διὰ τὰ ἀφιερώματα τῶν μάλιστα ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἐν Δελφοῖς. — ἐπέγραψε, τὸ ἀνάθημα ἔφερε πολλάκις ἐπιγραφὴν τοῦ ἀναθέσαντος καὶ τῆς ἀφιέρωσῆς, ἐξ ἧς ἐγένετο ἡ ἀνάθεσις. — οὗ σὺν Κλ. ἀπέθανε, ὑπὸ τίνος; πρβλ. βιβλ. II, κεφ. 5, § 31 κ. ἐξ. — οὐκ ἀπῆει σὺν Ἀγ. . . , τῷ 394 περὶ τοῦ πράγμ. βλ. εἰσαγ. ἐν σελ. 72. — καταλείπει, ἐν Ἐφέσῳ.

§ 7-8.

Ἐπεὶ ἔφευγεν ὁ Ξεν. κατοικ. ἤδη αὐτοῦ. . . = ἐπεὶ ἔφευγεν ὁ Ξεν. καὶ κατόκει ἤδη αὐτός. — φεύγω = εἶμαι ἐξό-

ριστοῦ.—θεωρήσων, μετχ. τελκ.—θεωρῶ=εἶμαι θεωρῶς εἰς ἀγῶνας=παρευρίσκομαι εἰς ἀγῶνας.—ἀποδίδωμι=δίδω ὀπίσω τὸ ἀντίθετον ἀπολαμβάνω=λαμβάνω ὀπίσω.—παρακαταθήκη = τὸ ἐμπιστευθὲν χρῆμα.—χωρίον=κτῆμα, ἔπαυλις.—ὠνοῦμαι τί τιμι=ἀγοράζω τι διὰ τινα.—ἀνεῖλεν, ἀόρ. τοῦ β. ἀναιρῶ=χρησιμοδοτῶ.—καί... δέ=καὶ προσέτι.—νεῶς=νάος.—κόγχει = κογχύλια.—πάντων, ὅποσα... θηρία=πάντων τῶν θηρίων, ὅποσα ἐστὶν ἀγρευόμενα.—ἀγρεύω=συλλαμβάνω ἐν θήρῃ, θηρεύω ἀγρευόμενα θηρία=ἀγρεύσιμα θηρία.

Ἐφευγεν ὁ Ξεν., περὶ τοῦ πράγμ. βλ. εἰσαγ. ἐν σελ. 72.—κατοικοῦντος ἐν Σκιλλ., ἀπὸ τοῦ 393· βλ. εἰσαγ. ἐν σελ. 72.—ἀφικνεῖται, τῆ 384· ἐπομένως μετὰ πόσα ἔτη ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Ξεν. ἐν Σκιλλ.;—θεωρήσων, ποίους ἀγῶνας; θεωροὶ ὃ' ἐκαλοῦντο οἱ πεμπόμενοι, ἵνα ἐπερωτήσωσι μαντεῖα ἢ ἐπιδώσωσιν ἀναθήματα ἢ τελέσωσι θυσίας ἢ καὶ νὰ παραστῶσιν ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς πολιτείας εἰς τελετήν, ἀγῶνας κ.τ.τ.—λαβών, ὁγλ. τὴν παρακαταθήκην.—τῇ θεῷ, ποίαν θεῶν ἐννοεῖ;—ἀνεῖλεν, ὁγλ. ὠνεῖσθαι τὸν χρησμὸν ὁ θεὸς ἔδωκεν ἐκ τοῦ ἀναθυμιῶντος χάσματος καὶ διὰ τοῦ στόματος τῆς Πυθίας.—ὁ θεός, ὁ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλων.—τὸν τῆς Ἄργ. νεών, οὗτος ἦτο ὀνομαστὴς θεωρούμενος ὡς ἐν τῶν ἐπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου τὸν ναὸν αὐτὸν ἐπυρπόλησεν ὁ Ἡρόστρατος κατὰ τὴν νύκτα, καθ' ἣν ἐγεννᾶτο ὁ Μ. Ἀλέξανδρος (τῆ 356 π. X.).

§ 9-10.

Ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀργυρίου=μὲ τὰ ἱερὰ χρήματα.—τὸ λοιπὸν αἰεὶ=ἐν τῇ μέλλοντι πάντοτε.—δεκατεύω τι=λαμβάνω τὸ δέκκτον τινος.—τὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὠραῖα=οἱ ὄριμοι καρποὶ οἱ παραγόμενοι ἐν ταῖς ἀρμοδίαις ἐποχαῖς τοῦ ἔτους.—οἱ πολῖται =οἱ (νῦν) συμπολιταὶ του.—πρόσχωρος=ὁ ἐν τοῖς περιχώροις κατοικῶν.—τοῖς σκηνοῦσι=τοῖς εὐωχουμένοις.—ἄλφιστα=κρίθινον ἄλευρον.—τραγήματα=τρωγάλια.—τὰ θυόμενα ἀπὸ τῆς ἱερᾶς νομῆς=τὰ θυσιαζόμενα ζῆα, τὰ ὅποια ἐλαμβάνοντο ἐκ τῶν ἱερῶν βοσκημάτων.—λάχος=μέρος· ἐκ τούτου ἐξερτ. αἰ γενικ. τῶν θυομένων... τῶν θηρευομένων.—καί... δέ=καὶ προσέτι.—θήραν ποιῶμαι=θηρῶ.—εἰς τὴν εορτήν=

διὰ τὴν ἑορτήν. — οἱ δὲ βουλ. καὶ ἄνδρες συνεθέρων = ἀλλὰ καὶ ἄνδρες μαζί ἐκυνήγουν, ὅσοι ἤθελον (δηλ. νὰ κυνηγῶσιν). — ἠλίσκετο ἐξ. . . = ἠλίσκετο. . . ἐν τῷ δὲ ἀλίσκομαι = θηρεύομαι, συλλαμβάνομαι ἐν θήρῃ. — σῦς = χοῖρος.

Βωμός, ἐκαλεῖτο ὁ τόπος, ἐφ' οὗ ἐγίνετο ἡ θυσία πρὸς τιμὴν θεοῦ τινος· κατὰ τοὺς παλαιότερους χρόνους οἱ βωμοὶ κατεσκευάζοντο ἐκ χερτοπλίνθων ἢ πλίνθων ἀτάκτως σωρευομένων· βραδύτερον δ' ἐκτίζοντο ἐκ μεγάλων λελαξευμένων λίθων καὶ ἐκοσμοῦντο μὲ στεφάνους καὶ ἄνθη. Τὸ σχῆμα τῶν βωμῶν ἦτο διάφορον· ὅτε μὲν οὗτοι ἦσαν στρογγύλοι, ὅτε δὲ τετράγωνοι ἢ ἐπιμήκεις. — οἱ πολῖται, δηλ. οἱ Σκιλλοῦντιοι. — τῆς ἑορτῆς, ἣτις ἀναπόσπαστος οὕτω τῆς θυσίας ἐπηκολούθει. — ἄλφαιτα, ταῦτα ἐν εἴδει πλακοῦντος ἐτρώγοντο. — τραγήματα, ταῦτα εἶναι ξηροὶ καρποὶ μετὰ τὸ φαγητὸν παρατιθέμενοι, ὡς κάρυα, ἀμύγδαλα, κάστανα κ.τ.τ. — οἱ Ξεν. παῖδες, δηλ. ὁ Γρύλλος καὶ ὁ Διόδωρος· βλ. εἰσαγ. ἐν σελ. 72. — οἱ τῶν ἄλλων π., δηλ. παῖδες.

§ 11—13.

Ἔστι = κείται. — ἢ πορεύονται = ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, δι' ἧς πορεύονται = ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἣτις φέρει. — ὡς εἶκ. στάδια, παράθεσις τοῦ ἔστιν ἢ χώρα = εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι περιπόου σταδίων. — ἐνι = ἐνεσι. — λειμῶν = λειμῶνες. — ἱκανὸς (μετ' ἀπρμφ.) = κατάλληλος (εἰς τὸ νά. . .). — ὥστε. . . εὐωχεῖσθαι = οὕτως ὥστε νὰ εὐρίσκωσιν ἄφθονον φορδὴν. — δένδρα ἡμερα = δένδρα καλλιεργημένα. — ὅσα ἐστὶ τρακτὰ ὠραῖα = ὅσα φέρουσι καρπούς, οἵτινες τρώγονται ὡς ἐπιδορπίσματα, ὅταν ὠριμάσωσιν. — ὡς μικρὸς μεγάλῳ (δηλ. ἔστιν εἰκασθῆναι), κατ' ἔννοιαν = ἐν σμικρῳ. — εἴκασται = ἔχει ὁμοιότητα. — ξόανον = ἄγαλμα. — εἶοικα = ὁμοιάζω. — ὡς κυπαρίττινον χρυσοῦ ὄντι (δηλ. ἔστιν εἰοικέναι) = ἐφ' ὅσον δύναται νὰ ὁμοιάζῃ τὸ ἐκ ξύλου κυπαρίσσου ἄγαλμα πρὸς τὸ ἐκ χρυσοῦ. — στήλη ἔστηκε γράμματα ἔχουσα = ἡτο στήμνη στήλη μὲ (τοιαύτην) ἐπιγραφὴν. — ἱερὸς (ἔστι) τῆς Ἀρτέμ. = ἀφιερωμένος εἶναι εἰς τὴν Ἀρτέμιδα. — τὸν ἔχοντα καὶ καρπ. . . καταθύειν. . . ἐπισκ., τὰ ἀπρμφ. ἀντὶ προστακτ. = ὁ ἔχων καὶ καρπούμενος καταθύετω καὶ ἐπισκευαζέτω. — καταθύω =θύω. — ἐκάστου ἔτους = καθ' ἕκαστον ἔτος. — τὸ

περιττόν=τὸ περίσσευμα.—*τῇ θεῷ μελήσει* = θὰ φροντίσῃ ἡ θεὰ=ἡ θεὰ θὰ τιμωρήσῃ (αὐτόν).

Εἴκοσι στάδιοι, περί τοῦ σταδίου βλ. ἐν σελ. 96.—*περὶ τὸν ναόν*, δηλ. τῆς Ἀρτέμιδος.—*τρωικὰ ὄρατα*, νοοῦνται τὰ κάρυα, κάστανα, ἀμύγδαλα κ.τ.τ., τὰ μετὰ τὸ φαγητὸν παρατιθέμενα.—*ἑρῶς ὁ χ...*, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ξεν. ἦσαν ἐν χρήσει μόνον τὰ κεφαλαῖα γράμματα ἄνευ τόνου, πνεύματος καὶ στίξεως, ἅτινα τὸ πρῶτον εἰσῆχθησαν ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρινῶν λογίων (κατὰ τὸν 3ον π. X. αἰῶνα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4.

§ 1—3.

Κομίζομαι=πορεύομαι.—*οἵπερ*=ὅσοι ἀκριβῶς.—*εἰμὶ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις*=εἰμαι (εὐρίσκομαι) εἰς τὰ σύνορα.—*ἔρωτῶντες*=διατάττοντες (αὐτόν) νὰ ἐρωτᾷ.—*πότερον...*=ἄν...—*ὡς διὰ φίλ. ἢ πολ...* τῆς χώρας=διὰ τῆς χώρας των ὡς φίλοι ἢ ὡς ἐχθροί.—*ὅτι οὐ διήσοιεν* (τοῦ ῥ. *διήμι*)=ὅτι δὲν θ' ἀφήσωσιν αὐτοὺς νὰ διέλθωσιν.—*ἐπίστευον γὰρ τοῖς χωρίοις* = (ἀπεκρίθησαν δ' οὕτω) διότι εἶχον πεποίθησιν εἰς τὸ ὀχυρὸν τῆς χώρας των.—*ἐντεῦθεν*=μετὰ τοῦτο.—*οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα*=οἱ κατοικοῦντες ἀντικρῶ.—*εἰ βούλοιντο*=(ἵνα ἐρωτήσωσιν) ἐὰν θέλωσιν.

Οἵπερ καὶ πρόσθεν, δηλ. οἱ ἀσθενεῖς, οἱ ὑπὲρ τὰ τετταράκοντα ἔτη, οἱ παῖδες καὶ αἱ γυναῖκες (πρβλ. κεφ. 3, § 1).—*πρόξενον*, ἐκαλεῖτο *πρόξενος* ὁ πολίτης πολιτείας τινός, ὅστις ἐξελέγετο ὑπὸ ἄλλης πολιτείας καὶ εἶχε καθῆκον νὰ ὑποδέχεται, ἐξείζη, περιποιῆται τοὺς πρέσβεις καὶ πολίτας τῆς πόλεως, ἦν ἀντεπροσώπευε, καὶ ἐν γένει νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ συμφέροντα τῆς διορισάσης αὐτὸν πόλεως.—*λέγει, τίσι;*—*τούτοις*, δηλ. *τοῖς Μοσσυνοίοις*.—*οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα*, νοοῦνται οἱ δυτικοὶ Μοσσυνοῖκοι, οἵτινες ἦσαν πολέμιοι τῶν ἀνατολικῶν Μοσσυνοίκων, τῶν κωλυόντων εἰς τοὺς Ἑλληνας τὴν δίοδον.—*τοὺς ἄρχοντας, τίνων;*

§ 4—10.

Λιασώζομαι πρὸς... = φθάνω σῶος εἰς... — πεζῆ = διὰ ξηρᾶς. — οὗς ἀκούομεν = περὶ τῶν ὁποίων ἀκούομεν. — ἔξεστί μοι (μετ' ἀπρμφ.) = δύναμαι (νὰ...), — ἀδικῶ τινά τι = κάμνω ἀδικίαν τινὰ εἰς τινά. — τὸ λοιπὸν = ἐν τῷ μέλλοντι. — ὑπηκόους εἶναι τούτους, μετὰ τὸ ἔξεσθιν ὑμῖν ἀνεμένετο τό: ὑπηκόους ἔχειν τούτους· ἐτέθη τὸ ὑπηκόους εἶναι ὡσεὶ προηγεῖτο ἀντὶ τοῦ ἔξεσθιν ὑμῖν τὸ οἶόν τέ ἐστι. — αὐθις = εἰς ἄλλην περίστασιν, εἰς τὸ μέλλον. — ἄγετε δὴ = ἐμπρὸς λοιπὸν (εἴπατε). — τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι = εἰς τί θὰ χρειασθῆτε ἡμᾶς διὰ νὰ μᾶς μεταχειρισθῆτε = εἰς τί θὰ μᾶς χρησιμοποιεῖσθε. — τί... ἡμῖν συμπράξαι = εἰς τί... νὰ συμπράξῃτε μετ' ἡμᾶς = εἰς τί νὰ μᾶς βοηθήσῃτε. — οἶός τέ εἰμι = εἰμαι εἰς θέσιν, εἰμαι ἱκανός. — περὶ τῆς διόδου = ὡς πρὸς τὴν διέλευσίν μας. — οἱ δὲ εἶπον, ὅτι «ἰκ... = οἱ δὲ εἶπον· «ἱκανοί... — ἐκ τοῦ ἐπι θάτερα (= τὰ-ἔτερα) = ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους. — τὴν τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίον, παράθεσις εἰς τό: εἰς τὴν χώραν = εἰς τὴν χώραν τῶν κοινῶν ἡμῶν ἐχθρῶν. — δεῦρο = ἐδῶ. — συμμαχοῦνται, μέλλ. τοῦ ῥ. συμάχομαι. — συμάχομαι τινι = συμπολεμῶ μετὰ τινος = εἰμαι σύμμαχος τινος. — ἡγήσονται, δηλ. ὑμῖν. — ἡγοῦμαι τινι τὴν ὁδὸν = δεικνύω εἰς τινά τὴν ὁδόν.

Ἀφίκοντο, τίνες; — οὔτοι, τίνες ἐννοοῦνται; — τιμωρήσασθαι, τίνες; — εἰ ἡμᾶς ἀφήσετε, χωρὶς δηλ. νὰ κάμητε μετ' ἡμᾶς συμμαχίαν. — τοσαύτην δ., ὅσην δηλ. ἡμεῖς ἔχομεν. — ὁ ἀρχῶν, ὁ ὀμιλῶν ἐν ὀνόματι πάντων τῶν ἀρχόντων (τῶν μνημονευθέντων ἐν § § 3 καὶ 4). — περὶ τῆς διόδου, διὰ τῆς χώρας τίνων; — ἱκανοί ἐσμεν... , οἱ ἀρχοντες τῶν Μοσσ. ἐν τῷ λόγῳ τῶν ἀναφέρουσι μόνον τὰς ὠφελείας, ἃς θὰ παρείχον οὔτοι εἰς τοὺς Ἑλλ. παραλείπουσι δὲ ν' ἀναφέρωσι τὴν ὠφέλειαν, ἣν θὰ εἶχον οἱ Μοσσ. ἐκ τῆς συμμαχίας τῶν Ἑλλ., ὡς εὐκόλως ἐννοουμένην· τοιαῦτα δὲ θὰ ἦτο αὕτη;

§ 11—14.

Ἐπὶ τούτοις = μετὰ τούτους τοὺς ὅρους. — πιστὰ = ; πρὸβλ. βιβλ. IV, κεφ. 8, § 7. — πιστὰ δίδωμι καὶ λαμβάνω, κατ' ἐννοίαν

=κάμνω συνθήκην ἢ — ὅπως ἐνταῦθα — συμμαχίαν μετὰ τινος. — εἰς τάξιν τίθεμαι τὰ ὄπλα = παρατάσσομαι. — καὶ οἱ μὲν = καὶ οὗτοι μὲν. — ἐκτάττομαι = παρατάττομαι. — ἔστησαν, ἀ' ὄρ. ἢ β'; — μάλιστα, μετ' ἀριθμητικ. = περίπου. — οἷον χοροὶ ἀντιστοιχοῦντες ἀλλήλοις = ὡς χοροὶ τεταγμένοι εἰς δύο μέρη ἀντικρῶζοντα πρὸς ἀλλήλα. — λευκῶν βοῶν δασέα (= δασειῶν) = κατεσκευασμένα ἐκ πυκνομάλλων δερμάτων λευκῶν βοῶν. — εἰκασμένος τινὶ = ὅμοιος πρὸς τι. — πέταλον = φύλλον. — παλτόν ὡς ἐξάπηχυ = ἀκόντιον ἔχον μήκος ἕξ περίπου πήχεων. — αὐτοῦ τοῦ ξύλου, γενκ. τῆς ὕλης = ἐξ αὐτοῦ τοῦ ξύλου. — σφαιροειδῆς = ὅμοιος πρὸς σφαῖραν, στρογγύλος. — χιτωνίσκοι ὑπὲρ γονάτων = χιτωνίσκοι μὴ φθάνοντες εἰς τὰ γόνατα (ἐπομένως = ;). — πάχος ὡς λινοῦ στρωματοδέσμου = κατὰ τὸ πάχος τοσούτους, ὡς τὸ πάχος λινοῦ στρωματοδέσμου = τόσον παχεῖς, ὅσον λινοῦς στρωματοδέσμος (= σάκκος ἐκ χονδροῦ λινοῦ ὑφάσματος). — κράνη σκύτινα, δηλ. ἐφόρου, ἕπερ νοητέον ἐκ τοῦ ἐνεδεδύκεσαν. — σκύτινος = δερμάτινος. — οἰάπερ τὰ . . . = ἀκριβῶς ὅμοια πρὸς τὰ . . . — κρωβύλος = λόφος (περικεφαλαίας). — κατὰ μέσον = εἰς τὸ μέσον. — ἐγγύτατα τιαροειδῆ = ὁμοιάζοντα παρὰ πολὺ πρὸς τιάρα. — ἐντεῦθεν = μετὰ ταῦτα. — ἐξῆρχε, δηλ. ἄδων. — ἐξάρχω (μετὰ μετχ.) = κάμνω ἀρχὴν (νὰ . . .). — ἐν θυθμῶ, συναπτεόν τῷ ἐπορευόντο. — διὰ τῶν τάξεων καὶ διὰ τῶν ὀπλων = διὰ μέσου τῶν τάξεων τῶν ὀπλιτῶν. — χωρίον = φρούριον. — ἐπίμαχος = εὐπρόσδλητος.

Πιστά, βλ. ἐν σελ. 123. — ἐνέμενε, ποῦ ; — καὶ οἱ μὲν, δηλ. οἱ μένοντες ἐντὸς τῶν μονοξύλων. — οἱ δὲ μένοντες, δηλ. οἱ ἐκβάντες. — γέρεα, βλ. ἐν σελ. 120. — ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ, δηλ. ἕκαστος ἔχων. — ἔμπροσθεν μὲν . . . ὀπισθεν δέ, δηλ. τοῦ παλτοῦ. — αὐτοῦ τοῦ ξύλου, ἐξ οὗ δηλ. καὶ τὸ παλτόν. — σφαιρ., ἐπομένως τὰ ἀκόντια τῶν Μοσσ. δὲν ἀπέληγον κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον εἰς στύρακα ὡς τὰ ἑλληνικὰ δόρατα. — κρωβύλον, τὸ κόσμημα τοῦτο τοῦ κράνου τῶν Μοσσ. θὰ ἦτο ἢ τρίχινον ἢ πλέγμα ἐκ δερματίνων λωρίων ὃ δὲ κρωβύλος κυρίως ἦτο πλέγμα τι τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς ἀναδύμενον εἰς τὴν κορυφὴν (κάτσοος) ἕπερ ἔφερον οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι. — τιαροειδῆ, ἢ τιάρα ἦτο περσικὸν

κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, κωνοειδές. — σαγάρις, βλ. ἐν σελ. 99. — πρὸς τοὺς πολεμίους, τίνες ἐννοοῦνται ;

§ 15.

Οἰκοῦμαι=κείμεαι. — τῆς Μητρ. καλουμένης αὐτοῖς=ἦτις ὑπ' αὐτῶν ἐκαλεῖτο Μητρόπολις (= πρωτεύουσα). — ἔχω τι=κατέχω τι. — τὸ ἀκρότατον τῶν Μ. = τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς χώρας τῶν Μοσσ. — ἀεὶ=ἐκάστῳ. — ἐγκρατής τινος=κύριός τινος. — κοινὸν ἔδον=ἐν ᾧ ἦτο (ποτε) κοινὸν (πᾶσι τοῖς Μοσσ.). — πλεονεκτεῖν, εἰδκ. ἀπρμφ. ἐκ τοῦ ἔφασαν. — πλεονεκτῶ = ὑπερέχω.

Περὶ τούτου, δηλ. τοῦ πρὸ τῆς πόλεως χωρίου. — ἔφασαν, οἱ σύμμαχοι τῶν Ἑλλ. Μοσσ. (οἱ ἀνατολικοὶ ἢ οἱ δυτικοὶ ;). — τούτους, τίνες Μοσσ. ἐννοοῦνται ; — τοῦτο, δηλ. τὸ χωρίον.

§ 16—18.

Οὐ ταχθ... ἀλλὰ ἀρπ. ἔνεκεν=οὐχὶ κατὰ διαταγὴν τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ διὰ ν' ἄρκάσωσι λάφυρα. — προσιόντων (δηλ. αὐτῶν)=ἐν ᾧ αὐτοὶ προσήρχοντο. — ἕως=ἐπὶ τινα χρόνον. — ἐγένοντο... τρέπονται, τίνα τὰ ὑποκμ. ; — ἐκτρέχω=ἐξορμῶ. — τρέπομαί τινα=τρέπω τινὰ εἰς φυγὴν. — συχνοὶ = πολλοί. — οἱ συναναβάντες=οἱ συνακολουθήσαντες. — μέχρι οὗ=ἕως οὗτο. — βοηθῶ=σπεύδω εἰς βοήθειαν. — ἀποτραπόμενοι ὄχοντο=ἀπετραπόνο. — ἀποτρέπομαι=στρέφομαι πρὸς τὰ ὀπίσω. — νόμος = μουσικὸς ῥυθμὸς, ἤχος. — μάλα=πολύ. — ἄχθομαι=λυποῦμαι. — ὄυ, αἰτλγ. — μάλα—συναπτόεν τῷ συχνοί. — ὄντες, μετλ. ἐνδκ. — δ=τοῦτο δέ. — οὐπω πρόσθεν... =ποτέ ἄλλοτε δέν... .

Αὐτοῖς, τίσι ; — ἀποτεμόντες... ἐχόρ... ἄδοντες, ἢ πρὸς ὁμοίως συνηθείας τῶν Χαλύθων (βιβλ. IV, κεφ. 7, § 16). — τοῖς ἑαυτῶν πολεμίους, τίνες ἐννοοῦνται ; — οἱ δὲ Ἑλλ., δηλ. οἱ μὴ μετὰ τῶν Μοσσ. συναναβάντες. — ἐπεποιήκεσαν, οἱ σύμμαχοι τῶν Ἑλλ. Μοσσ. — οἱ ἐξελθόντες, δηλ. οἱ συναναβάντες. — σὺν αὐτοῖς, δηλ. τοῖς Μοσσ. — ἐπεποιήκεσαν, τίνες ;

§ 19—21.

Μηδὲν ἀθυμήσητε=μὴ ἀθυμήσητε. — ἕνεκά τινος=διὰ τι. — ἴστε (τοῦ β. οἶδα), προστακτ. ἐγκλίσ., ἐν ᾧ τὸ κατωτέρω ἐπι-

στασθε ὀριστικῆς. — καὶ ἀγαθὸν = καὶ κάποιον καλόν. — οὐ μεῖον = μεγαλύτερον. — ἠγοῦμαι τινι = ὁδηγῶ τινι· ἐν ᾧ ἠγοῦμαι τινος =; — τῷ ὄντι = πράγματι. — πολέμοι εἰσιν (τούτοις), οἷσπερ καὶ ἡμᾶς ἀνάγκη (δηλ. πολεμίους εἶναι) = εἶναι π. λέ. μοι τούτων, τῶν ὁποίων καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ εἴμεθα πολέμοι. — οἱ ἀμελήσαντες τῆς σὺν ἡμῖν τ. = οἱ ἀδιαφορήσαντες; διὰ τὴν ἰδικήν μας παράταξιν = οἱ μὴ θελήσαντες νὰ μάχωνται συντεταγμένοι μεθ' ἡμῶν. — ἅπερ σὺν ἡμῖν, δηλ. ἔπραξαν. — δίκην δίδωμι = τιμωροῦμαι. — αὐθις =; πρὸλ. § 7. — ἦτιον = δυσκολώτερον. — ἀπολείπομαι τινος = ἀποχωρίζομαι, ἀπομακρύνομαι τινος. — ὅπως... δόξετε... καὶ... δηλώσετε = πῶς νὰ φανῆτε... καὶ... νὰ δεῖξετε. — τοῖς φιλ. οὔσι τῶν β., κατ' ἔννοιαν = εἰς τοὺς φίλους ἡμῶν βαρβάρους. — κρείττων τινός = ἀνώτερος, ἀνδρείότερός τινος. — ὁμοίοις... νῦν τε καὶ ὅτε... = πρὸς ὁμοίους... καὶ τώρα καθὼς καὶ τότε, ὅτε... κατ' ἔννοιαν = οἱ ἄνδρες, καθ' ὧν θὰ πολεμήσωσι τώρα, θὰ εἶναι πολλοὶ διαφορετικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀτάκτους, καθ' ὧν πρὸ ὀλίγου ἐπολέμησαν.

Τοῦ κακοῦ, τοῦ γενομένου ἡμῖν (δηλ.); — οἱ μέλλοντες ἡμῖν ἤγ., ἐννοοῦνται οἱ Μοσσ. οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα (§ 3). — οἷσπερ καὶ... , τίνες ἐννοοῦνται, πρὸς οὓς κατ' ἀνάγκην καὶ οἱ Ἑλλ. εἶναι ἐχθροί; — οἱ ἀμελ. τῆς σὺν ἡμῖν τ., περὶ τοῦ πράγμ. πρὸλ. § 16 «οὐ ταχθέντες...». — ταῦτά... ἅπερ, δηλ. ποῖα; — αὐτῶν, δηλ. τῶν ἀμελησάντων τῆς σὺν ἡ. τάξεως.

§ 22-24.

Θύσαντες... ἀριστήσαντες... ποιησάμενοι, αἱ μετχ. δὲν συνδέονται πρὸς ἀλλήλας, διότι ἡ μία προσδιορίζει τὴν ἄλλην· ἄς ἀποδοθῶσιν εἰς τὴν νέαν, ὡσεὶ ἦτο: τῇ δὲ ὕστ. ἔθυσαν καί, ἐπεὶ ἐκαλλ., ἠρίστησαν μετὰ τοῦτο δὲ ὀρθ... ποιησάμενοι, καὶ... ταξάμενοι, ἐπορεύοντο... — καλλιερῶμαι = ἔχω εὐνοϊκὰ σημεῖα ἐν τινι θυσίᾳ. — ἀριστῶ (-άω) = γευματίζω. — κατὰ ταῦτά = κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. — ὑπολειπομένου μικρὸν τοῦ στόματος τῶν ὀπλ. = οὕτως ὥστε τὸ μέτωπον τῶν ὀπλιτῶν νὰ εἶναι ὀλίγον τι ὀπίσω (δηλ. τοῦ μετώπου τῶν τοξοτῶν) κατ' ἔννοιαν = οὕτως ὥστε οἱ τοξόται νὰ ἴστανται ὀλίγον τι πρὸ τοῦ μετώπου τῶν ὀπλιτῶν. — ἦσαν... οἷ = τινές. — εὗζωνοι κατ... = εὗζωνοὶ

Κ. Κοσμᾶ — Ξενοφῶντος Ἀνάβασις (IV-VII). Ἐκδ. ἐβδόμη 10

όντες κατέτρεχον καὶ... ἔβαλλον.—εὐζωνος=ἐλαφρῶς ὠπλι-
σμένος.—κατατρέχω=τρέχω πρὸς τὰ κάτω.—ἀναστέλλω τινὰ=
ἀπωθῶ, δὲν ἀφίνω τινὰ νὰ πλησιάσῃ.—ἐπὶ τὸ χ.=ἐναντίον τοῦ
φρουρίου.—ἐτρέφθησαν=ἐτρέποντο· ἐνταῦθα ὁ ἄρ. ἔχει
σημασ. ὑπερσυντκ. —δέχομαι τινὰ=ὑπομένω τὴν προσβολὴν
τινος.—τρέπομαι=τρέτομαι εἰς φυγὴν· ἐν § 16 ἔχει τὴν αὐτὴν
σημασίαν τὸ β.;

Οὕτως, δηλ. ἀπρακτοί.—θύσαντες, βλ. ἐν σελ. 127 («εὐχε-
σθαι»).—ὀρθίους τοὺς λόχους, περὶ τούτων βλ. ἐν σελ. 88.—
τοὺς βαρβάρους, δηλ. τοὺς Μοσσι, τοὺς συμμάχους τῶν Ἑλλ.—
κατὰ ταῦτά, δηλ. πῶς; — ἦσαν γάρ... , αἰτιολογεῖ διατὶ ἔταξαν
τοὺς τοξότας πρὸ τῶν ὀπλιτῶν.—κατατρέχοντες, διατὶ ἢ πρόθ.
κατὰ; πρβλ. § 15 «τὸ ἀκρότατον...». —οἱ δ' ἄλλοι, δηλ. Ἑλλ.
—πρῶτον μὲν, ἢ ἀπόδοσις κατωτέρω ἐν § 25 «ἐπεὶ δὲ ἄνω
ἦσαν». —ἀφ' οὗ τῆ περ... , περὶ τοῦ πράγμ. πρβλ. § 16.—οἱ
βάρβαροι ἐτρέφθησαν—ἐδέξ. οἱ βάρβαροι, τίνες ἐννοοῦνται διὰ
τῶν α' καὶ τίνες διὰ τῶν β';—οἱ σὺν αὐτοῖς, δηλ. συναναβάντες
τῶν Ἑλλ. (§ 16).—ἐτρέποντο, τίνες; — πρὸς τὴν πόλιν, δηλ.
τὴν καλουμένην Μητρόπολιν (§ 15).

§ 25—26.

Πρὸς τινι=πλησίον τινός.—ἐνταῦθα=τότε.—δομοῦ γίγνομαι
=συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι ἐπὶ ταῦτά.—δῆ=ἤδη.—ἔξα-
κοντίζουσι τοῖς παλτοῖς=κτυπῶσι μὲ τὰ ἀκόντια —καὶ ἄλλα
δ.=καὶ ἐκτὸς τούτων ὄρατα.—παχέα μακρά, ὅσα=τόσον παχέα
καὶ μακρά, ὥστε ταῦτα.—ἀμύνεσθαι, δηλ. τοὺς Ἑλλ.—ἀμύνο-
μαι τινὰ=ἀποκρούω τινά.—ἐκ χειρὸς=ἐκ τοῦ πλησίον.—ὑφίε-
μαι=ὑποχωρῶ.—μόσσε χωρῶ=προχωρῶ, ἵνα συμπλακῶ μετὰ
τινος=ἐφορμῶ κατὰ τινος.—μόσσουν=ξύλινος πύργος—ὁ ἐπ'
ἄκρον ὠκοδομημένος=ὁ κατεσκευασμένος ἐπὶ ὑψηλοτάτης θέ-
σεως (τῆς πόλεως).—οὐδὲ ὁ ἐν τῷ περ. αἰρ. χωρίῳ=καθὼς
οὐδὲ ὁ βασιλεὺς (ὁ ἄρχων) τοῦ πρότερον κυριευθέντος φρουρίου.
—τοῖς μοσσύνοις κατὰ μεταπλασμόν ἢ δτκ. πληθ. δευτερόκλι-
τος, ἐν ᾧ ἄνωτέρω ἢ δτκ. ἐνικὴ τριτόκλιτος (μόσσουν).

Ἄνω ἦσαν, τίνες; —τοῖς παλτοῖς, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος
ἄνωτέρω ἐν § 12.—καὶ ἐντεῦθεν, καθὼς δηλ. καὶ ἐκ τῆς πρώτης

των θέσεως (§ 24).—τὸ χωρίον, δηλ. τὴν Μητρόπολιν.—ὁ ἐν τῷ μόνον, δηλ. διαμένων.—αὐτοῦ, δηλ. ἐν τῷ μόνον.—οὐδὲ ὁ ἐν... ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι καὶ τὸ πρότερον κυριευθὲν χωρίον (§ 24) εἶχε βασιλέα, ὃν ὁ Ξεν. νῦν μόνον ἐν παρόδῳ μνημονεύει.—κατεκαύθησαν, δηλ. ἀμφοτέρω ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς ἀκολουθίας των κατεκάησαν δὲ οὗτοι ὑπὸ τῶν Ἑλλ. ὡς μὴ θέλοντες νὰ παραδοθῶσιν αὐτοῖς.

§ 27—29.

Πάτριοι θησαυροὶ=ἀποθήκαι πατροπαράδοτοι.—ἄρτοι νεημένοι (τοῦ ῥ. νέω)=συσσωρευμένοι ἄρτοι.—νέος σίτος = οἴτος ἐφετινός.—καλάμη=τὸ στέλεχος τοῦ σίτου.—ἀπόκειμαι = κατὰ μέρος κεῖμαι=φυλάττομαι.—ἦσαν ζεῖαι αἱ πλείσται=ἦν δὲ ὁ πλείστος (σίτος) ζεῖαι' ζεῖαι δὲ = εἶδος σιτηροῦ (πιθανῶς τὸ ἄσπροσιτό).—τέμαχος=τεμάχιον.—ταριχεύω = ἀλατίζω, πασιώνω.—στέαρ=πάχος, ἀλειμμα.—τεῦχος=ἀγγεῖον, δοχεῖον.—τῶν δελφίνων, ἡ γενκ. συναπιέα τῷ στέαρ.—καθάπερ=καθώς.—κάρνα τὰ πλατέα=κάστνα.—τὸ ἀνώγειον=τὸ ὑπερφόν τῆς οἰκίας.—διαφυγή=φυσικὸν χωρίσμα διαχωρίζον τὸν καρπὸν τῶν καρῶν (=καρυδίων).—τούτω(=τούτοις [δηλ. τοῖς καρύοις]) καὶ πλείστω σίτω ἔχρ.=ταῦτα πολὺ συνήθως μετεχειρίζοντο ὡς τροφήν.—ἔψω=βράζω.—ὀπτῶ (-άω)=ψήνω.—ἄκρατος (οἶνος)=ὁ μὴ κεκραμένος μεθ' ὕδατος οἶνος (=ἄδολος).—δξύς=ξινός.—ὑπό τινας=ἐνεκά τινας.—αὐστηρότης = δριμύτης.—κεράννυμι (οἶνον ὕδατι)=ἀναμιγνύω οἶνον μετ' ὕδωρ.

Ἀμφορεύς, οὗτος ἦτο ἀγγεῖον μετὰ δύο λαθὰς χρησιμεῖον πρὸς ἐναπόθεσιν οἴνου, ἐλαίου, στέατος ἢ τεταριχευμένων ἰχθύων ἦτο μᾶλλον ἢ ἦττον ἐπιμήκης, εἶχε στόμα στενὸν καὶ βάσιν πρὸς τὰ κάτω ἀμφορέων δὲ τινων ἢ βάσις δξύνεται, διότι ἐνεπηγνύοντο οὗτοι ἐν τοῖς ὑπογείοις εἰς τὴν γῆν (βλ. εἰκ. ἐν σελ. I). — ἔψοντες, αὐτὰ (δηλ. :).—ἄρτους, κατεσκευασμένους ἐκ τούτων, δηλ. τῶν πλατέων καρῶν.

§ 30—31.

Εἰς τὸ πρόσω=πρὸς τὰ ἐμπρός.—ὀπόσα δὲ καὶ... =τῶν δ' ἄλλων χωρίων τῶν σὺν τοῖς πολ. ὄντων ὀπόσα παρῆσαν.—

χωρία σὺν τοῖς πολεμίοις ὄντα=ἐχθρικά μέρη.—παρῆσαν=παρήρχοντο.—εὐπρόσδοτος=εὐκόλως πλησιαζόμενος, εὐπρόσιτος.—οἱ μὲν . . . οἱ δέ=ἄλλοι μὲν . . . ἄλλοι δέ.—αἱ δὲ πλέον . . . αἱ δὲ μείον=ἄλλαι περισσότερον καὶ ἄλλαι ὀλιγώτερον.—ἀναβοώντων ἁλλήλων συνακούουσι=ἀκούουσι τὰς ἀμοιβαίας φωνάς των.—εἰς τὴν ἐτ. ἐκ τῆς ἐτ. πόλεως=ἐκ τῆς ἐτέρας πόλεως εἰς τὴν ἐτέραν=ἐκ τῆς μιᾶς πόλεως εἰς τὴν ἄλλην.—οὕτως ὑψηλὴ καὶ κοίλη ἦν=τόσον ὑψηλὰ ὄρη εἶχε καὶ τόσας μεταξὺ αὐτῶν κοιλάδας.

Τὸ χωρίον, δηλ. τὴν Μητρόπολιν. — παρῆσαν, οἱ Ἑλλ. — οἱ μὲν . . . οἱ δέ, δηλ. τῶν ἐχθρῶν. — παρεδίδοσαν, τίνας ; — στάδια, βλ. ἐν σελ. 96.—συνήκουον, τίνες ; — οὕτως ὑψηλὴ . . . ἐπομένως ἡ χώρα εἶχε καὶ τὸν ἀέρα λεπτότερον, εὐκολύνοντα τὴν εἰς μεγάλας ἀποστάσεις ἀκοήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

§ 1—3.

Εἰς Χάλυβας=εἰς τὴν χώραν τῶν Χαλύβων.—ὁ βίος ἐστὶ τινὲς ἀπό τινος=ζῆ τις ἀπό τινος.—οιδηρεία=κατεργασία τοῦ σιδήρου.—χωρία=μέρη, τόποι.—ἐπὶ θαλάττῃ=παρὰ τὴν θάλασσαν.—ἐρυμνός=ὄχυρός.—χερῆζω=θέλω.—προσβάλλω πρὸς τι=προσβάλλω τι.—τὴν στρατιάν, ὑποκμ. τοῦ ἀπρμφ. ὀνηθῆναι.—ὀνίνημι=ὠφελῶ.—καὶ τὰ ξένια, ὁ καὶ = καὶ ὡς ἐκ τούτου.—ξένια=δῶρα.—οὐκ ἐδέχοντο=δὲν ἤθελον νὰ δέχωνται.—ἐπιμένω=περιμένω.—ἔστε βουλευσαιντο=ἔως ὅτου σκεφθῶσι.—πολλὰ καταθυσάντων (δηλ. αὐτῶν) = ἐπεὶ αὐτοὶ πολλὰ κατέθυσαν.—πολλὰ καταθύω=πολλὰ ζῶα θυσιάζω.—ἀποδείκνυμαι γνώμην=ἐκφράζω τὴν γνώμην μου.—ὅτι (μετ' εὐκτκ.)=ὅτι (μεθ' ὀριστκ.).—οὐδαμῆ=κατ' οὐδένα τρόπον.—προσιεμαὶ τὸν πόλεμον=ἐγκρίνω τὸν πόλεμον.—φιλία (χώρα) = φιλικὴ χώρα.—ἀποικος (πόλις)=ἀποικία.

Διὰ ταύτης τῆς χώρας, δηλ. ποίας ; — σταθμούς, βλ. ἐν σελ. 95.—ἀφικνοῦνται εἰς Χ., τῇ 24 Ἀπριλίου τοῦ 400.—πεδινωτέρα—ἦντιον ἐρυμνά, δηλ. τῆς τῶν Μοσσυνείκων.—τὰ

ξένια, ταῦτα ἐνταῦθα ἦσαν ἰδίως τρόφιμα.— κελεύσαντες, δηλ. τοὺς φέροντας τὰ ξένια.— ἐθύοντο, βλ. ἐν σελ. 127.— οἱ μάντεις, τὸν στρατὸν τῶν Ἑλλ. συνώδευον μάντεις, ἵνα οὗτοι πρὸ πάσης σπουδᾶς ἐπιχειρήσῃς, ἰδίᾳ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς μάχης, ἵπῳσι τὴν συμβουλὴν τῶν θεῶν.— ἀφίει. εἰς Κοτ., τῇ 4^η Ἀπριλίου.

§ 4—6.

Μέχοι ἐνταῦθα = ἔως ἐδῶ.— πεξεύω = πορεύομαι πεζῇ.— πληθός = μῆκος.— τῆς καταβάσεως, ἡ γενκ. ἐξαρτ. ἐκ τοῦ: τῆς ὁδοῦ.— ἀπὸ τῆς μάχης = ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.— ἐν Βαβυλώνι = ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Βαβυλώνος.— ἄχρι εἰς Κοτ. = μέχρι τῶν Κοτυώρων.— σταθμοί... , δηλ. ἦσαν.— χρόνου πληθός (δηλ. ἦν) = τὸ χρονικὸν διάστημα ἦτο.— πομπή = ἰερά τελετή.— κατὰ ἔθνος ἕκαστοι τῶν Ἑλλ. = ἕκαστη Ἑλληνικὴ φυλὴ χωριστά.— χωρία = κῶμικι.— παρέχω ἀγοράν (τινι) = παρέχω (εἰς τινα) τρόφιμα πρὸς ἀγοράν.— τεῖχος = πόλις.

Ἐνταῦθα, δηλ. ποῦ;— ἐν Βαβυλ., ἡ μάχη ἐγένετο παρὰ τὸ χωρίον Κούναξα· ἀλλὰ πολλάκις αἱ μάχαι ὀνομάζονται ἐκ τινος περιδλεπτοτέρου καὶ γνωστοτέρου ὀνόματος, καὶ ἂν δὲν ἐγένοντο ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, ἀλλ' ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῆς.— σταθμοί... παρασάγγαι, περὶ τούτων βλ. ἐν σελ. 95.— τετταράκοντα πέντε, δηλ. ἀπὸ τῆς 4^{ης} Ἀπριλ.— 19^{ης} Μαΐου.— ἔθυσαν... ἐποίησαν, πρὸς τίνα σκοπόν;— ἀγῶνας γυμνικούς, ὡς ἐν Τραπεζοῦντι (πρὸ βλ. IV, 8, § 25).— ἐλάμβανον, δηλ. διὰ τῆς βίας.— παρεῖχον, δηλ. οἱ Κοτυωρίται.

§ 7—9.

Ἐν τούτῳ = ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ.— περὶ τῶν Κοτ. τῆς τε πόλεως... καὶ περὶ τῆς χώρας = περὶ τῆς πόλεως τῶν Κοτυωρ... πρὸς δὲ τούτοις καὶ περὶ τῆς χώρας αὐτῶν.— ἦν ἐκείνων, ὑποκμ.: ἡ πόλις.— εἰμί τινος = ἀνήκω εἰς τινα.— ἔφερον, ὑποκμ.: οἱ Κοτυωρίται.— φόρον φέρω τινι = πληρώνω φόρον εἰς τινα.— ὅτι = διότι.— δηῶ (-όω) = ληλατῶ.— προηγορῶ = ἐν ὀνόματι τινος ἀγορεύω.— νομίζομαι δεινὸς εἶναι λέγειν = θεωροῦμαι δεινὸς ῥήτωρ.— ἐπαινέσοντας... συνησθησομένους, μετχ. τελκ.— συνησθησομένους, δηλ. ὑμῖν.— συνηδομαί τινι = συγκαίρω

τινά. — νικῶ τινα = εἶμαι νικητής τινος. — "Ἕλληνες ὄντες = ὡς Ἕλληνες. — διὰ πολλῶν τε καὶ δ... πραγμ. (δηλ. ἐλθόντες), κατ' ἔννοιαν = ὑπομεινάντες πολλὰς καὶ θεινὰς στενοχωρίας. — σεωσμένοι πάρεστε = σῶοι ἐφθάσατε ἐνταῦθα. — ἀξιῶ (μετ' ἀπρμφ.) = ἔχω τὴν ἀξίωσιν (νὰ...). — "Ἕλλ. ὄντες καὶ αὐτοὶ = ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς εἴμεθα Ἕλλ. — ἀγαθὸν μὲν τι πάσχω, κακὸν δὲ οὐδὲν = ἀπολαύω μὲν εὐεργεσίας τινός, οὐδὲν δὲ κακὸν πάσχω. — οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς... πῶποτε = διότι καὶ ἡμεῖς οὐδέποτε... — ὑπάρχω κακῶς ποιῶν τινα τι = ἀρχίζω νὰ κάμνω (= πρῶτος κάμνω) κακὸν τι εἰς τινα.

Φοβούμενοι, οἱ πρέσβεις ἢ οἱ Σινωπεῖς; — ἐκείνων... ἐκείνοις, νοῦντι οἱ Σινωπεῖς; πρβλ. § 3 «Σινωπέων ἀποικον». — δηγουμένην, αὐτὴν (δηλ. τὴν χώραν)· ὑπὸ τίνων; — εἰς τὸ στρατῶν Ἕλλ.

§ 10—12.

Εἰσὶ μὲν, ὁ μὲν = μὴν = τῇ ἀληθείᾳ, τῷ ὄντι. — τὴν χώραν ταύτην, ἀντικμ. τοῦ παραδεδώκαμεν καὶ τοῦ ἀφελόμενοι. — ἀφαιροῦμαι τινά τι = ἀφαιρῶ παρὰ τινός τι. — διὸ (= δι' ὃ) = διὰ τοῦτο δέ. — δασμὸς τεταγμένος = φόρος ὠρισμένος. — καὶ Κερ. = ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ Κερ. — νομίζει πάσχειν = φρονεῖ ὅτι εἰς αὐτὴν πράττετε τὸ κακόν. — ὑμᾶς... παρεληλυθότας... = ὑμᾶς... παρεληλυθέναι, ... = ὅτι σεῖς... εἰσῆλθετε, ... — ἐνίους σκηνοῦν... καὶ... λαμβάνειν (δηλ. ὑμᾶς), τὰ ἀπρμφ. ἐκ τοῦ ἀκούομεν = ὅτι μερικοὶ (ἐξ ὑμῶν) καταλύετε... καὶ ὅτι σεῖς λαμβάνετε. — βία.. οὐ πείθοντας = μὲ τὴν βίαν, ὅχι μὲ τὸ καλό. — ὧν ἂν δέησθε = ἕστα χρειάζεσθε. — ἀξιῶ τι = ἐγκρίνω τι. — εἰ δὲ ταῦτα ποιήσετε, κατ' ἔννοιαν = ἐὰν ὃ' ἐξακολουθήτε νὰ πράττετε ταῦτα. — ἀνάγκη, δηλ. ἐστί. — ἀνάγκη ἐστί τινα = εἶναι τίς ἠναγκασμένος. — ἄλλον ὄντινα = ὄντινα ἄλλον.

Ἐκ τῶν χωρ... λαμβάνειν, περὶ τοῦ πράγμ. πρβλ. § 6 «τὰ ἐπιτ... ἐλάμβανον...».

§ 13—15.

Πρὸς ταῦτα, συναπτόεν τῷ εἶπεν. — ὑπὲρ τινος = ἐν ὀνόματι τινος. — ἡμεῖς δὲ = ἡμεῖς. — ἤκομεν ἀγαπ... = ἀγαπῶμεν ὅτι ἤκομεν δεασσάμενοι τὰ σ. καὶ τὰ ὄπλα. — ἀγαπῶ ὅτι =

εἶμαι εὐχαριστημένος ὅτι.—διασφύζομαι τὸ σῶμα καὶ τὰ ὄπλα
 =σφύζω τὴν ζωὴν μου καὶ τὰ ὄπλα μου.—**χρήματα**=πράγματα,
 λάφυρα.—**ἄγω καὶ φέρω**=ἀποκομίζω, μεταφέρω.—**παρεῖχον**,
 ὑποκμ.: οἱ Τραπεζούντιοι.—**γὰρ**=ἐπειδή.—**ἀνθ' ὧν ἐτίμησαν**=
 ἀντὶ τούτων, ἃ ἐτίμησαν=ἀντὶ τῶν τιμῶν, δι' ὧν ἐτίμησαν.—**καὶ**
ἀνθ' ὧν (=ἀντὶ τούτων, ἃ) **ξένια ἔδωκαν**=καὶ ἀντὶ τούτων, τὰ
 ὅποια ὡς δῶρα ἔδωκαν.—**ἀντιτιμῶ**=τιμῶ καὶ ἐγώ.—**τούτων**,
 κατὰ πληθ., διότι τὸ τις, εἰς ὃ ἀναφέρεται, εἶναι περιληπτι-
 κόν.—**ἀπέχομαι τινος**=δὲν βλέπω, δὲν πειράζω τινά.—**ἐφ' οὗς**
αὐτοὶ ἠγοῦντο=καθ' ὧν αὐτοὶ ὠδήγουν ἡμᾶς.—**ὁποίων τινῶν**,
ἡμῶν ἔτυχον=ὅσων τί λογῆς ἀνθρώπους μᾶς ἤρην (καλοὺς ἢ
 κακοὺς).—**πάρεισι**, ὑποκμ.: τινὲς (Τραπεζ.).—**πάρειμι**=παρευρί-
 σκομαι.—**συμπέμπω τινά τινι ἡγεμόνα**=ἀποστέλλω μετὰ τινός
 τινά (δίδω εἰς τινά τινά) ὡς δὴγόν.—**διὰ φιλίαν**=ἐνεκα φιλίας.

Ἦνομεν, ποδ.;—**χρήματα**, ἐννοοῦνται ζῆα, αἰχμάλωτοι, τρῶ-
 φημα κ.τ.τ.—**ἐν Τραπ.** μὲν, ἢ ἀπόδοσις κατωτέρω ἐν § 19
 «**Κοιτωρίτας δέ**».—**παρεῖχον ἀγοράν**. . . καὶ ξένια ἔδωκαν,
 περὶ τοῦ πράγμ. πρόλ. βιβλ. IV, κεφ. 8, § 23 καὶ ἔξ.—**ἡ πόλις**,
 ποῖα ἐννοεῖται ;

§ 16—19.

Ὅποι ἂν ἐλθ...=ὅποι ἂν ἔλθωμεν μὴ ἔχοντες ἀγοράν
 =εἰς ὅποιον μέρος ἐρχόμεθα χωρὶς νὰ ἔχωμεν τρῶφιμα πρὸς
 ἀγοράν.—**ἂν τε... ἂν τε**=εἴτε... εἴτε.—**οὐχ ὕβρει, ἀλλ' ἀνάγκη**
 =(ἐκεῖ) ὄχι ἐξ ἀλαζονείας, ἀλλὰ ἐξ ἀνάγκης.—**ὁμως**, συναπτόν
 τῷ ἐκτεησάμεθα.—**καὶ μάλα φοβεροὺς ὄντας**=ἂν καὶ ἦσαν
 παρὰ πολὺ φοβεροί.—**κτώμαι τινά πολέμιον**=κάνω τινά
 ἐχθρόν.—**διὰ τὸ ἀνάγκην εἶναι**=διότι ἦτο ἀνάγκη=διότι εὐρέ-
 θημεν εἰς τὴν ἀνάγκην.—**παρέχω ἀγοράν οἷαν δύναμαι**=
 παρέχω τὸ κατὰ δύναμιν τρῶφιμα πρὸς ἀγοράν.—**τῶν ἐκείνων**,
 ἐξ ὀνομαστικῆς: τὰ ἐκείνων ἢ δὲ γενκ. (τῶν ἐκείνων) ἐξαρτ.
 ἐκ τοῦ οὐδέν.—**Κοιτωρίτας δέ**=ὡς πρὸς δὲ τοὺς Κοιτωρίτας.—
λαμβάνω τί τινος=λαμβάνω τι παρὰ τινος.—**πέμπω ἀγοράν**=
 στέλλω τρῶφιμα πρὸς ἀγοράν.—**αἰτιῶμαι τινά αἰτιόν τινος**
εἶναι=δισχυρίζομαι ὅτι εἶναι τίς αἰτιός τινος=λέγω τινά ὡς
 αἰτιόν τινος.—**ὁ παρ' ὁμῶν ἀρμοστής**=ὁ κατασταθεὶς ὑφ' ὁμῶν
 δικαιοκτῆς.

Καὶ Καρδ. καὶ Τ. καὶ Χαλδ., περὶ τῶν λαῶν τούτων βλ. ἐν βιβλ. IV, κεφ. 1 καὶ 7. — καίπερ β. οὐχ ὑπην. ὄντας, ἐπομένως δὲν εἶχομεν λόγον νὰ ἔχωμεν αὐτοὺς ἐχθρούς. — καὶ μάλα φ. ὄντας, ἐπομένως ὁ πρὸς αὐτοὺς πόλεμος ἐπικίνδυνος. — εἰλήφαμεν, δηλ. βία. — οὐ γὰρ φίλος. . . , περὶ τοῦ πράγμ. πρβλ. § 6. — ἐδέχοντο, δηλ. ἡμᾶς. — τὸν. . . ἀρμοστήν, ἐννοεῖται ὁ ἐν Κοτυώροις κατασταθεὶς ὑπὸ τῶν Σινωπέων διοικητής· τοῦτον δὲ ὁ Ξεν. ὠνόμασεν ἀρμοστήν κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἀρμοστικῶν, οὓς ἡ Σπάρτη ἀπέστελλε (τότε) εἰς τὰς ὑπηκόους αὐτῇ πόλεις.

§ 20—21.

Ὁ δὲ—ὡς πρὸς ἐκεῖνο δέ, τὸ ὅποιον. . . —βία παρελθόντας (τινάς) σκηνοῦν—ὅτι δηλ. διὰ τῆς βίας εἰσελθόντες τινὲς ἐξ ἡμῶν καταλύουσιν (εἰς τὰς οἰκίας). — ἡμεῖς ἤξιούμεν—εὖ ἴσθι ὅτι ἡμεῖς ἤξιούμεν. — οἱ κάμνοντες—οἱ ἀσθενεῖς. — στέγη—οἰκία. — δέξασθαι, ὡς ὑποκμ. νοητέον τό: τοὺς Κοτυωρίτας. — οὐκ ἀνέωγον (τοῦ ῥ. ἀνοίγω), ὑποκμ.: οἱ Κοτυωρίζονται. — ἧ. . . ταύτη—ταύτη. . . ἧ—ἐκεῖ, ὕπου. — αὐτὸ τὸ χωρίον δέχεται τινα—αὐτὴ ἀφ' ἑαυτῆς ἢ θέσις (τοῦ φρουρίου, ὡς εὐάλωτος) ἐπιτρέπεται εἰς τινα τὴν εἴσοδον. — εἰσ. . . οὐδὲν ἐπ.—εἰσῆλθομεν οὐδὲν ποιήσαντες (=χωρὶς οὐδὲν νὰ κάμωμεν). — δαπανῶσι τὰ αὐτῶν—δαπανῶσιν ἐξ ἰδίων. — εἶμι ἐπὶ τιμ—εἶμαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός. — κομίσασθαι, νοητέον ὡς ἀντκμ.: τοὺς κάμνοντας. — κομίζομαι τινα—παρλαλαμδάνω, ἀποσύρω τινά. — οἱ δὲ ἄλλοι—ἡμεῖς δὲ οἱ ἄλλοι. — σκηνοῦ ὑπαίθριος = διακένω, εἶμαι εἰς τὸ ὑπαίθριον. — ἐν τῇ τάξει—ἐκαστος εἰς τὴν τάξιν του. — ἀντευποιῶ—ἀντευεργετῶ. — ἀν δὲ κακῶς, πῶς συμπληροῦνται ἢ πρότασις; — ἀλέξω—ἀποκρούω, — ἀλέξασθαι—ν' ἀνταποδώσωμεν τὸ κακόν, ν' ἀντεκδικηθῶμεν.

Ὁ δὲ λέγεις. . . , πρβλ. § 11. — ἀν τις εὖ ποιῆ, δηλ. ἡμᾶς.

§ 22—23.

Ἄ δὲ—ὡς πρὸς ὅσα δέ. — ὡς—ὅτι δηλ. — ἡμεῖς δὲ—εὖ ἴσθι, ὅτι ἡμεῖς. — ἤδη—ἔως τώρα. — πολλαπλασίοις ὑμῶν—πολὺ πλείοσιν ὑμῶν. — ὁ Παφλαγῶν—ὁ ἡγεμὼν τῶν Παφλαγόνων. —

ἐπιθυμῶ τῆς πόλεως καὶ χωρίων = ἐπιθυμῶ νὰ κατακτήσω τὴν πόλιν καὶ ὄχι μὲν μέρη. — ἐπιθαλάττιος = παραθαλάσσιος. — συμπρ. αὐτῶ, ὧν = συμπράττοντες αὐτῶ ταῦτα, ὧν. — συμπράττω τινί τι = πράττω μετὰ τινός τι = βοηθῶ τινα.

Ἄ δὲ ἠπειλήσας, περὶ τοῦ πράγμ. πρὸλ. § 12 «εἰ δὲ ποιήσετε...». — ἀμφοτέροις, δηλ. τίσιν; — καὶ ἄλλοις πολ... ἐπολεμήσαμεν, πρὸς τίνας εἶχον πολεμήσει ἕως τῶρα οἱ Ἕλλ.; — τὸν Παφλαγόνα, δηλ. τὸν Κορύλκν. — ὧν ἐπιθ., τίνων ἐπεθύμει ὁ Κορύλας; — φίλοι, δηλ. αὐτῶ (τίνιν;).

§ 24-25.

Ἐκ τούτου = μετὰ τούτους τοὺς λόγους (τοῦ Ξεν.). — μάλα = πολύ, λίαν συναπτόεν τῷ χαλεπαίνοντες. — δῆλός εἰμι (μετὰ μετχ.) = φαίνομαι (ὅτι...), — οἱ συμ. τῶ Ἐκ. = οἱ μετὰ τοῦ Ἐκτωνοῦμου ἐλθόντες πρέσβεις. — χαλεπαίνοντες, δηλ. τῶ Ἐκτωνοῦμῳ. — χαλεπαίνω τινί τοῖς εἰρημένοις = ὀργίζομαι κατὰ τινος διὰ τὰ ὅσα εἶπε. — παρέρχομαι (ἐπὶ τὸ βῆμα) = λαμβάνω τὸν λόγον. — αὐτῶν ἄλλος = ἄλλος τις ἐξ αὐτῶν. — ποιησόμενοι... ἐπιδείξοντες, μετχ. τελκ. — ἐπιδείκνυμι = ἀποδεικνύω. — καὶ ξενίοις..., μετὰδασίς εἰς εὐθὺν λόγον. — ξενίοις δέχομαι (τινα) = μὲ δῶρα φιλοξενίας δέχομαι (τινα). — ξενίζω τινά = φιλοξενῶ τινα. — πολλά τε καὶ φιλικὰ διαλέγομαι = πολλοὺς φιλικοὺς λόγους διαλέγομαι = συνομιλῶ περὶ πολλῶν φιλικῶς. — τά τε ἄλλα καὶ = μεταξὺ ἄλλων ἀκόμη καὶ. — περὶ τῆς λοιπῆς πορείας ἀναπυθάνονται, ὧν ἐκάτεροι δέονται = ὡς πρὸς τὴν λοιπὴν πορείαν ζητοῦσι πληροφορίας (οἱ Ἕλλ. καὶ οἱ Σινωπεῖς) περὶ τούτων, τὰ ὅποια ἐνδιαφέρουσι καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δέ.

Αὐτῶν, δηλ. τῶν πρέσβειων. — δεξόμεθα, δηλ. ὑμᾶς. — τοὺς ἐνθάδε, τίνες ἐννοοῦνται; — ἀνεπυθάνοντο, ὅχι μόνον οἱ Ἕλλ., ἀλλὰ καὶ οἱ Σινωπεῖς; διότι οὗτοι ὡς μέλλοντες πιθανῶς νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς προμηθείας τῶν τροφίμων κατὰ τὴν περαιτέρω πορείαν εἶχον ἀνάγκην νὰ μάθωσι τὸ πλῆθος τοῦ στρατοῦ τῶν Ἕλλ. περὶ τούτου λοιπὸν ἐζήτουν πληροφορίας ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν περαιτέρων σχεδίων τῶν Ἕλλ. μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν ἐκ Σινώπης.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

§ 1 — 3.

Ἐκ τούτου = μετὰ ταῦτα. — **ἐν τῇ διατριβῇ** = κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκεῖ διαμονῆς των = ἐφ' ὅσον χρόνον διέμενον ἐκεῖ. — **ζῶ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς** = ζῶ ἀγοράζων τὰ πρὸς τροφήν ἀναγκαῖα. — **λήξομαι** = λαφυραγωγῶ. — **κλωπεύω τινά** = δι' ἐνέδρας συλλαμβάνω τινά. — **εὖ μάλα** = πολὺ ἐπιδεξιῶς. — **οἱ ἀποσκεδαννύμενοι** = οἱ διασκορπιζόμενοι. — **πρόσω σκηνηῶ** = κατὰ σκηνηῶ μακράν. — **κακουργῶ** = κακῶς ποιῶ. — **πολεμικῶς ἔχω πρὸς τινα** = διακείμαι ἐχθρικῶς πρὸς τινα. — **ἐκ τούτων** = συνεπεῖρα τούτων. — **παρὰ τοὺς . . .** = πρὸς τοὺς . . . — **πρέσβεις . . . λέγοντας** = πρέσβεις, οἵτινες ἔλεγον. — **ἔχοντας ἵππους καὶ . . .** = με' ἵππους καὶ . . . — **ὅτι (μετ' εὐκτ.)** = ὅτι (μεθ' ὀριστ.). — **ἔτοιμος** = διατεθειμένος. — **τοὺς Ἑλλ. μήτε ἀδικεῖν μήτε ἀδικ.** = μήτε νὰ ἀδικῇ τοὺς Ἑλλ. μήτε ν' ἀνέχηται ν' ἀδικῆται (ὕπ' αὐτῶν)· κατ' ἔννοιαν = νὰ κάμνη μετὰ τῶν Ἑλλήνων συνθήκην ἐπὶ τῷ ἔρω μήτε ν' ἀδικῇ τοὺς Ἑλλ. μήτε ν' ἀδικῆται ὑπ' αὐτῶν. — **ἐπὶ ξένια δέχομαι τινα** = φιλοξενῶ τινα. — **παρεκάλεσαν, δηλ. ἐπὶ ξένια.** — **παρακαλῶ ἐπὶ ξένια** = προσκλῶ εἰς φιλοξενίαν. — **οὓς ἐδόκουν δικ. εἶναι, ἢ σύνταξις προσωπικῆ ἀντὶ ἀπροσώπου** = οὓς ἐδόκουν δικαιοτάτου εἶναι (παρακαλεῖν). — **δοκῶ** = νομίζω.

Ἐν τῇ διατριβῇ, ἐννοεῖ τὴν ἐν Κοιτύροις διαμονὴν τῶν Ἑλλ., περὶ ἧς βλ. ἐν βιβλ. V, κεφ. 5, § 5. — **οἱ μὲν . . . οἱ δέ, δηλ. τῶν Ἑλλ.** — **ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς . . . ληξόμενοι, οἱ Ἑλλ., ἐφ' ὅσον εἶχον χρήματα καὶ παρείχοντο αὐτοῖς πρὸς ἀγορὰν τρόφιμα, ἠγοράζον ταῦτα**· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἐλάμβανον τὰ τρόφιμα διὰ τῆς βίας λεηλατοῦντες τὰς χώρας· αἱ δὲ λεηλατίαι ἐγένοντο ἢ ὑπὸ τινῶν στρατιωτῶν ἀπομακρυνεμένων ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου καὶ διασκορπιζομένων ἢ ὑπὸ συντεταγμένου στρατοῦ (σὺν προνομαῖς· βλ. ἐν σελ. 133). — **τοὺς ἀπασκεδαν., δηλ. πρὸς λείαν.** — **πρόσω, δηλ. τοῦ στρατοπέδου.** — **εἶχον, τίνες;** — **ἔχοντας ἵππους καὶ στολὰς**

κ. ἵνα δώσωσι ταῦτα εἰς τοὺς Ἑλλ. ὡς δῶρα. — ὅτι... σὺν τῇ στρατ. βουλευσονται. δείγμα καὶ τοῦτο τῆς δημοκρατικῆς διοικήσεως τοῦ στρατοῦ τῶν μυρίων. — αὐτούς, δηλ. τοὺς Κορύλα πρέσβεις. — τῶν ἄλλων ἀνδρῶν, δηλ. τῶν Ἑλλ.

§ 4-6.

Βοῦς τῶν αἰχμαλώτων = βοῦς τινὰς ἐκ τῶν λαφυραγωγηθέντων (βοῶν). — ἱερεῖα = ζῶα πρὸς σφαγὴν, σφάγια. — εὐωχίαν ἀρνοῦσαν παρέχω = διοργανῶν πλούσιον συμπόσιον. — κατακείμενοι ἐν σκίμποσι (ὄνομαστ. σκίμπους) = κατακεκλιμένοι εἰς μικρὰς κλίνας. — κεράτινα ποτήρια = ποτήρια καμωμένα ἀπὸ κέρατα (βοῶν). — ἐντυγχάνω τι = εὐρίσκω τι. — ἐν τῇ χώρᾳ = ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ. — ἐπαιάνισαν, ὑποχμ. : οἱ Ἑλλ. — παιανίζω = ψάλλω τὸν παιᾶνα· παιᾶν δ' ἐνταῦθα = ὕμνος πρὸς τοὺς θεοὺς. — πρὸς αὐτὸν ὀρχοῦμαι σὺν τοῖς ὄπλοις = ὠπλισμένοι χορεύω κατὰ τὸν ἦχον τοῦ αὐτοῦ. — ἤλλοντο, παρτκ. τοῦ ῥ. ἄλλομαι = πηδῶ. — κούφως = ἐλαφρῶς. — ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον = ὁ εἰς τὸν ἄλλον. — παίω = κτυπῶ. — ὡς (= ὥστε) πᾶσιν ἐδόκει = ὥστε πάντες ἐνόμιζον. — πεπληγέναι τὸν ἄνδρα = εἶχε πληγῶσει τὸν ἄνδρα. — τεχνικῶς πως = μὲ κάποιον τεχνικὸν τρόπον. — ἀνεκραγον, ἀόρ. β' τοῦ ῥ. ἀνακραζῶ = ἐκθάλλω δυνατὴν κραυγὴν. — σκυλεύω τὰ ὄπλα = ἀφαιρῶ τὰ ὄπλα. — ὡς τεθνηκότα = ὡς ἐκ τῆς νεκρότης. — ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθῶς = οὐδὲν δ' ἐπεπόνθει = πράγματι δ' ὅμως οὐδὲν εἶχε πάθει.

Κατακείμενοι ἐν σκίμπι., οἱ ἀρχαῖοι ἔτρωγον οὐχὶ καθήμενοι, ἀλλὰ κατακεκλιμένοι· κατεκλίνοντο δὲ ἐπὶ κλίνης, στηριζόμενοι διὰ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος ἐπὶ προσκεφαλαίου καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς τὴν τροφήν παρὰ τῆς πλησίον παρακειμένης τραπέζης λαμβάνοντες. — ἐδείπνου, βλ. ἐν σελ. 78. — ἐν τῇ χώρᾳ, ποίαν χώραν ἐννοεῖ; — αἱ σπονδαὶ κτλ., ἐν ταῖς ἀρχαῖαις συμπόσις οἱ Ἑλλ. δὲν ἔπινον, καθ' ὃν χρόνον ἔτρωγον· ὁ πότος ἦτο κεχωρισμένος τοῦ δείπνου καὶ ἐγένετο μετ' αὐτό· μετὰ τὸ πέρας δηλ. τοῦ δείπνου ἐκαθαρίζοντο αἱ τράπεζαι καὶ τὸ ἔδαφος, ἔπλυνον δ' οἱ συνδαιτυμόνες τὰς χεῖρας· οἱ δοῦλοι ἔφερον τὸν οἶνον καὶ τὰ ποτήρια, οἱ συμπόται ἐστεφανοῦντο. Μετὰ τὰς ἐτοιμασίας αὐτὰς ἤρχιζεν ὁ πότος μὲ σπονδὰς πρὸς τοὺς θεοὺς (μὲ ἐκχύσεις δηλ.

ἀκράτου οἴνου ἀπὸ τὰ ποτήρια πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν) καὶ μὲ ᾄσιν ὕμνου (= παιᾶνος) πρὸς αὐτούς· μετὰ ταῦτα ἐτρέποντο εἰς τὸν πότον· κατ' αὐτὸν ἔπινον, ἔπαιζον διαφόρους παιδιὰς, ἤδον ἐν συνδοξα μουσικῆς, ἐχόρευον καὶ συνδιελέγοντο περὶ διαφόρων ζητημάτων.— *πρῶτον μὲν*, ἢ ἀπόδοσις κατωτέρω ἐν § 7 «μετὰ ταῦτα». — *αὐλόν*, ὁ αὐλὸς τῶν ἀρχαίων ἦτο ὄργανον ὅμοιον πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν «κλαρινέτον»· συνίστατο ἐξ ἑνὸς ἢ τὸ πολὺ δύο πρὸς ἀλλήλους συνδεδεμένων σωλήνων καὶ εἶχε γλωσσίδα· κατεσκευάζετο δὲ ἐκ καλάμου ἢ ξύλου ἢ ὄστου ἢ ἐλέφαντος ἢ μετάλλου· ὁ σωλήν, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦτο εὐθύς, ἐνίστο δὲ καὶ κατὰ τὸ κάτω στόμιον αὐτοῦ κεκυρτωμένος πρὸς τὰ ἄνω, εἶχε 3 ἢ 4 ὀπάς· βλ. εἰκ. ἐν σελ. VII.— *ταῖς μαχαίραις ἔχε*., πρὸλ. σημερινὸς χοροὺς Τουρκαλθανῶν, χορευομένους ἀνακηδήμασι καὶ μαχαίραις.— ὁ δ(έ), δηλ. ὁ πληγῶθεϊς.— *ἀνέκραγον*, διατί;— ὁ μὲν, δηλ. ὁ νικητῆς.— *ἐξῆει*, ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ χοροῦ.— *τὸν Σιτάλκαν*, ἐννοεῖ πολεμικὸν τι ἄσμα ἐξυμνοῦν τὸν Σιτάλκαν, τὸν βασιλέα τῶν Θρακῶν· πρὸλ. νῦν: τραγοῦδησέ μας τὸν Διᾶκο, τὸν Κελοκοτρώνη κ. ἄ.

§ 7 — 8.

Ἐρχοῦντο τὴν καρπαίαν (ὄρχησιν) καλουμένην— ἤρχισαν νὰ χορεύωσι τὸν χορόν, ὅστις ὀνομάζετο καρπαία.— *ἦν (ὄδε)*— ἦτο ὁ ἐξῆς.— *ὁ μὲν*— εἰς μὲν (τῶν χορευτῶν).— *παρατίθεμαι τὰ ὄπλα*— θέτω τὰ ὄπλα μου πλησίον μου κατὰ γῆς.— *σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ*— κάνει πῶς σπείρει καὶ ὀδηγεῖ ζευγὸς βοῶν.— *πυκνά*— συχνά— πυκνά.— *ληστής δὲ προσέρχεται*— ὁ δὲ προσέρχεται ὡς ληστής— ἄλλος δὲ (χορευτῆς) ὑποκρινόμενος τὸν ληστήν προσέρχεται.— *ἐπειδὰν (μεθ' ὑποκτ.)*— εὐθύς ὡς (μεθ' ὑποκτακτ.).— *προΐδηται*— προΐδη' τοῦ ῥ. *προορῶ*— βλέπω μακρόθεν.— *ἀπαντῶ (τινι)*— ἀντεπεξέρχομαι, ὄρμῳ (κατὰ τινος).— *πρὸ τοῦ ζεύγους*— ἔμπροσθεν τοῦ ζεύγους (τῶν βοῶν).— *πρὸς τὸν αὐλόν*— κατὰ τὸν ἦχον τοῦ αὐλοῦ.— *δήσας, τοῦ ῥ. δῶ (-έω)*— δένω.— *καὶ τὸ ζεύγος ἀπάγει*— αὐτὸν (τὸν ἄνδρα) καὶ τὸ ζεύγος ἀπάγει.— *παρὰ τοὺς βοῦς*— κοντὰ στὰ βόδια του.— *ὀπίσω τῶ χειρε δεδεμένον*— μὲ τὰς χεῖρας δεδεμένας ὀπίσω.— *ἐλαύνω (τινά)*— χτυπῶ (τινά) διὰ νὰ βαδίξῃ ἔμπρός.

Τὴν καρπαίαν, αὕτη ἦτο ἰδίαι ὄρχησις τῶν βορειοτέρων Ἑλ-

λήνων.—στρεφόμενος, ποῦ ;—δ δ(έ), δηλ. ὁ σπειρών καὶ ζευ-
γηλατῶν.—προῦδεται, δηλ. τὸν ληστήν.—τὰ ὄπλα, τὰ ὅποια
εἶχεν ἀποθέσει πλησίον του κατὰ γῆς.—πρὸ τοῦ ζεύγους, προ-
φυλάσσων οὕτω διὰ τοῦ σώματός του αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀρπαγῆν.—καὶ
οὗτοι, ὡς δηλ. καὶ οἱ Θραῖκες χορευταὶ (§ 5).—τὸν ἄνδρα, δηλ.
τὸν χορευτήν, τὸν προσποιούμενον τὸν ζευγηλάτην.—τὸν ληστήν,
δηλ. δῆσας ἀπάγει.—δεδεμένον ἐλαύνει, τίνα ;

§ 9—11.

Μυσὸς=κάποιος Μυσός.—τοτὲ μὲν . . . τοτὲ δὲ = ἄλλοτε μὲν
. . . ἄλλοτε δέ.—ὡς δύο ἀντιτακτομένων, μιμ. ὠρχεῖτο=
ὡς ἐὰν εἶχε δύο ἀντιπάλους διὰ τῆς ὀρχήσεως ἐμιμείτο τὴν
(καὶ πρὸς τοὺς δύο τούτους) μάχην.—ὡς πρὸς ἕνα=ὡς ἐναντίον
ἑνὸς (ἀντιπάλου).—δινοῦμαι = περιστρέφομαι, στρηφογυρίζω.—
ἐκκυβιστῶ=πίπτω κατακέφαλα, κάμνω τοῦμπες.—ὄψις=θέαμα.
—φαίνομαι=παρουσιάζομαι.—τὸ περσικὸν (ὀρχημα) ὀρχοῦ-
μαι=χορεύω τὸν περσικὸν χορόν.—δκλάζω=γονατίζω.—ἐξανί-
σταμαι=ξανασηκῶνομαι.—πρὸς τὸν αὐλόν=; πρβλ. § 8.—ἐπὶ
τούτῳ=μετὰ τούτου (δηλ. τὸν Μυσόν).—ἦσαν=ἐδάδιζον τίνος ῥ.;
—πρὸς τὸν ἐνόπλ. ῥ. αὐλ., ἐπεξήγησις τοῦ ἐν ῥυθμῶ.—πρὸς
τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν=κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐνόπλου ὀρχήσεως.
—αὐλοῦμαι, πητικ.=συνεδεῦομαι ὑπὸ αὐλοῦ.—παιανίζω=; πρβλ.
§ 5.—ἐν ταῖς . . . =κατὰ τὰς . . . —αἱ πρὸς τοὺς θεοὺς (=πρὸς
τὰ τῶν θεῶν ἱερὰ) προσόδοι=αἱ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν πο-
μπαὶ (λιτανεῖται).

Εἰσηλθεν, δηλ. εἰς τὸν χορόν.—πέλιτην, αὕτη ἦτο μικρὰ καὶ
ἐλαφρὰ ἀσπίς, ἡμισελήνοειδής, κατασκευαζομένη συνήθως ἐκ
κλώνων δένδρων, ὧν ὑπερθεν ἐτείνετο δέρμα αἰγείου.—ὠκλαζε,
τοιούτος χορὸς μὲ γονατίσματα εἶναι καὶ ὁ ἐν τῇ βορειοδυτικῇ
Ἑλλάδι ὀρχούμενος Τσάμικος χορὸς.—ἐν ταῖς πρὸς τοὺς θ.
προσόδοις, κατὰ ταύτας τὰς πομπὰς προσήρχοντο εἰς τοὺς ναοὺς
ἐν ῥυθμῶ ᾄδοντες καὶ χορεύοντες.

§ 12—13.

Δεινὰ ποιοῦμαι (μετ' ἀπρμφ.) = θεωρῶ ὡς τι ἐκπληκτικὸν
(τὸ ἔτι . . .).—πάσας τὰς ὀρχ., ὑποκμ. τοῦ εἶναι=γίννεσθαι.—

ἐπὶ τούτοις. . . αὐτοὺς = ὁ Μυσοῦς ὁρῶν αὐτοὺς ἐκπεπληγμένους ἐπὶ τούτοις. — πέπαμαι = κέκτημαι = ἔχω. — ὄρχηστρίδα, ἀντικμ. τοῦ πεπαμένου, τοῦ εἰσάγει καὶ τοῦ σκευάσας. — ὄρχηστρίς = χορεύτρια. — σκευάζω = στολιζώ. — κοῦφος = ἐλαφρὸς. — ἐλαφρῶς = μετ' εὐκνησίας. — κρότος (χειρῶν) = χειροκροτήματα. — συνεμάχοντο αὐτοῖς = ἐμάχοντο σὺν αὐτοῖς. — δι' αὐτὰ καὶ. . . εἶεν = ἔτι αὐτὰ ἀκριδῶς ἦσαν. — τρέπομαι τινα = τρέπω τινὰ εἰς φυγὴν. — τῇ νυκτὶ τοῦτο τὸ τέλος γίνεταί = οὕτω περὶ ἢ νύξ.

Ὁρῶντες, ποιτ. ; — ὁ Μυσοῦς, ὁ ἐν § 9 μνημονευθεὶς. — αὐτοὺς, δηλ. τοὺς Πικυλογόνας. — πείσας. . . τινὰ, δηλ. γὰρ τῷ δώτῃ τὴν ἄδειαν γὰρ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν χορὸν τὴν ὄρχηστρίδα. — εἰσάγει, δηλ. εἰς τὸν χορὸν. — πυρρίχην, αὕτη ἦτο ἔνοπλος πρὸς αὐτὸν ὄρχηστρίδα, ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τοῦ Κρητὸς Πυρρίχου τοῦ ἐπινοήσαντος αὐτήν· βλ. εἰκ. ἐν σελ. IV. — αὐτοῖς, δηλ. τοῖς Ἑλλ. — αἱ τρεψάμεναι. . . , κατὰ τὴν παρὰ τὰ Κούναξα μάχην. — βασιλέα, ποίος ἐννοεῖται ; — ἐκ τοῦ στρατ., δηλ. τῶν Ἑλλ.

§ 14—16.

Προσάγω τινὰ εἰς τὸ στρατεύμα = παρουσιάζω (εἰσάγω) τινὰ εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ στρατοῦ. — δοκεῖ τιμῆ = ἀποφασίζει τις. — ἐδόκει παρεῖναι (αὐτοῖς) = ἐνόμιζον ἔτι εἶχον. — ἀναβαίνω = ἐπιβιβάζομαι. — πνεῦμα καλὸν = ἄνεμος οὐριος. — δομίζομαι = ἀγκυροβολῶ. — ξένια = δῶρα (φιλοξενίας). — ἄλφιτα = κριθῖνα ἄλευρα. — προσδοκῶ (-άω) = ἐλπίζω. — ἄγοντά τι σφ. ἦκειν = ἔτι ἦλθε φέρων εἰς αὐτοὺς κάτι τι. — ἀπαγγέλλω = ἀναγγέλλω. — εἰ ἀφίκοιντο ἔξω τοῦ Π. = ἐὰν ἐξέλθωσι τοῦ Πόντου. — μισθ. αὐτοῖς ἔσεσθαι = ἔτι θὰ λάβωσιν (αὐτοὶ) μισθόν.

Αὐτοὺς, δηλ. τοὺς πρέσβεις τοῦ Κορύλα — εἰς τὸ στρατ., ὅπερ εἶχε συνέλθει εἰς ἐκκλησίαν, ἵνα ἀποφασίσῃ περὶ τῆς μετὰ τοῦ Κορ. συνθήκης (πρβλ. § 3). — μήτε ἀδικεῖν. . . μήτε ἀδ., κατὰ ταῦτα ἢ συνθήκη ἐκλείσθη μὲ τὴν προταθέντα ὑπὸ τῶν πρέσβειων τοῦ Κορ. ἔρον. — τῇ δ' ἄλλῃ, δηλ. ἡμέρᾳ. — μέδιμνος, οὗτος ἦτο μέτρον σιτηρῶν ἰσοδυναμοῦν πρὸς 51 1/2 περίπου λίτρας σημερινὰς (πρβλ. νῦν τὸ κοιλόν). — κεράμιον, τοῦτο ἦτο ἀμφορεύς κεράμιος, στάμνα· ἕκαστον ἐχώρει 39 περίπου λίτρας. — Χειρ

σοφος... ἤλθε, οὗτος εἶχεν ἀποσταλῆ ἐκ Τραπεζοῦντος πρὸς τὸν ἐν Βυζαντίῳ ναύαρχον τῶν Λακεδ. Ἄναξιίδιον, ἵνα προμηθεύσῃ πλοῖα· περὶ τοῦ πράγμ. βλ. βιβλ. V, κεφ. 1, § 4 κ. ἐξ. — ἐνταῦθα, ποῦ; — *τριήρη*, βλ. ἐν σελ. 132. — *ἄγοντά τι*, δηλ. πλοῖα. — *οἱ ἄλλοι*, τίνες ἐννοοῦνται;

§ 17—18.

Ὡς, χρονκ.—*ἐγγὺς γίγνομαι τινος* = πλησιάζω εἰς τι.—*εἰσερχεται τινα*, ὅπως ἂν (μεθ' ὑποκτ.)=ἐπέρχεται εἰς τινα ἢ σκέψις πῶς νά... —*εἰ... ἔλθω*=ἐὰν ἤθελον ἐκλέξει. — *μᾶλλον* = καλύτερον. — *ἂν... δύνασθαι τὸν ἕνα*=ἔτι θὰ ἡδύνατο οὗτος ὁ εἰς. — *ἢ πολ. οὔσης*=παρὰ ἐὰν ἦτο πολυαρχία=παρὰ ἐὰν ἦσαν πολλοὶ ἄρχοντες. — *χρῶμαι τῷ στρατ.* = διοικῶ τὸ στρατεύμα. — *εἰ δέοι* (μετ' ἀπρμφ.)=ἐὰν παρίστατο ἀνάγκη νά... — *λανθάνω τι*=μένω ἀπαρατήρητος ὡς πρὸς τι = κάμνω τι χωρὶς νά ἐννοηθῶ. — *ἂν κρύπτεσθαι*, τὸ ἀπρμφ. τοῦτο—καθὼς καὶ τὸ κατωτέρω ὑστερίζειν — ἐκ τοῦ ἠγγήσαντο=ἔτι (οὗτος ὁ εἰς) θὰ ἀπεκρύπτετο. — *φθάνω τι*=προφθάνω, προλαμβάνω τι. — *ὑστερίζω*=καθυστερῶ. — *δεῖν...* = *περαίνεσθαι*, ἐκ τοῦ νοουμένου β. ἠγοῦντο. — *οὐ... ἂν δεῖν*=δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀνάγκη=δὲν θὰ ἀπητοῦντο. — *λόγοι πρὸς ἀλλήλους*=ἀμοιβαῖαι συζητήσεις. — *τὸ δόξαν τῷ ἐνὶ*=τὸ ὑπὸ τοῦ ἐνὸς ἀποφασισθὲν=ἢ ἀπόφασις τοῦ ἐνός. — *περαίνεσθαι ἂν*=(ἔτι) ἡδύνατο νά ἀχθῆ εἰς πέρας (=νά ἐκτελεσθῆ). — *ἐκ τῆς νικώσης* (δηλ. *γνώμης*)=κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην=κατὰ πλειονοψηφίαν.

(Ἐχοντές) τι, δηλ.;

§ 19—21.

Τρέπομαι ἐπὶ τινα = στρέφομαι πρὸς τινα = ἢ γνώμη μου κλίνει πρὸς ἐκλογὴν τινος (ὡς ἀρχηγού). — *ἔλεγον προσ. αὐτῷ* = προσῆσαν αὐτῷ καὶ ἔλεγον. — *οὕτω γινώσκω* = τοιαύτην γνώμην ἔχω, οὕτω φρονῶ. — *ἐνδείκνυμαι τι* = δεικνύω τι. — *ἐπειθεν*, ἀποπειρτκ. παρατκ.=προσεπάθει νά πείσῃ. — *ὑφίσταμαι τι* = ἀναλαμβάνω τι. — *τῇ μὲν*=ἀφ' ἐνός μὲν. — *νομίζων*, μετκ. αἰτλγκ. — *πρὸς τοὺς φίλους*=παρὰ τοῖς φίλοις, εἰς τοὺς φίλους του. — *εἰς τὴν πόλιν*=εἰς τὴν πατρίδα. — *ἄνομα*=δόξα, φήμη. —

αὐτοῦ, συναπτεᾶ ἢ γενκ. τῷ: τοῦνομα.—*τυχόν*, αἰτιατικ. ἀπόλυτος=ἔαν τύχη=ἴσως.—*ἄν*...γενέσθαι, ἐκ τοῦ νομίζων=ἤθελε γείνει.—*ἐνθύμημα*=σκέψεις.—*ἐπῆρην*, παρατικ. τοῦ ῥ. ἐπαίρω=παρακινῶ.—*αὐτοκράτωρ ἄρχων*=ἀπόλυτος ἄρχων.—*ὁπότε* δ' αὖ ἐνθυμοῖτο=ἄλλ' ὁσάκις πάλιν ἐσκέπτετο.—*ἄδηλον*, δηλ. ἔστι.—*ὅπη τὸ μέλλον ἔξει*=πῶς θὰ ἀποδῇ τὸ μέλλον.—*διὰ τοῦτο δὲ καὶ*...=καὶ ὅτι διὰ τοῦτο καὶ...—*ἢ προειργασμένη δόξα*=ἢ ἀποκτηθεῖσα πρότερον δόξα.—*ἀποβάλλω τι*=χάνω τι.—*ἀποροῦμαι*=ἀπορῶ=εὐρίσκομαι ἐν ἀπορίᾳ.

Διανοοῦντο, τίνες;—*οὕτω*, πῶς;—*τῇ μὲν*, ὡς ἀπόδοσις τοῦ του ἀντι τοῦ «τῇ δὲ» ἀκολουθεῖ κατωτέρω τὸ «ὁπότε δέ».—*εἰς τὴν πόλιν*, ποίαν ἐννοεῖ;—*τὴν προειργ. δόξαν*, πῶς ἀπέκτησεν ὁ Ξεν. τὴν μέχρι τοῦδε δόξαν του;

§ 22-24.

Ἀποροῦμαι (μετ' ἀπρμφ.)=εὐρίσκομαι ἐν ἀπορίᾳ μὴ γνωρίζων τί νά...—*διακρίνω*=ἀποφασίζω.—*ἀνακοινῶ τοῖς θεοῖς*=ζητῶ τὴν συμβουλήν τῶν θεῶν.—*παρίσταμαι τι*=διατάττω νά μοι φέρωσί τι.—*ἱερεῖον*=ζῶον πρὸς θυσίαν.—*μαντευτὸς*=ἐνδεδειγμένος ὑπὸ τοῦ μαντείου.—*ὅσπερ αὐτῷ μαντευτὸς ἦν*=ᾧπερ μαντευτὸν ἦν αὐτῷ (θύειν).—*καὶ*...*δῆ*=καὶ βεβαίως καὶ...—*ἤρχετο*...*καθίστασθαι*=ἤρχετο καθίστασθαι ἐπὶ τὸ συνεπιμελεῖσθαι τῆς στρατιᾶς.—*ἄρχομαι* (μετ' ἀπρμφ.)=ἀρχίζω νά...—*καθίσταμαι ἐπὶ τι*=ἀναλαμβάνω τι.—*τὸ συνεπιμελεῖσθαι τινος*=ἢ ἀπὸ κοινοῦ φροντίζει περὶ τινος.—*καὶ ὅτε*...*ἄετὸν ἀνεμιμνήσκετο*...*φθεγγόμενον*...=καὶ ἀνεμιμνήσκειτο ὅτι, ὅτε ἐξ Ἐφ...*ἄετός*...*ἐφθέγγετο*...—*ὀρμῶμαι*=ξεκινῶ, ἀπέρχομαι.—*Κύρω συσταθῆσόμενος*=ἵνα συστηθῇ εἰς τὸν Κύρον.—*ἄετὸν ἑαυτῷ δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον μένοι*=ὅτι...*ἄετὸς πρὸς τὰ δεξιὰ αὐτοῦ, καθήμενος ὅμως, ἔκραζεν*.—*ὄνπερ*...*ἔλεγε*=περὶ τοῦ ὁποῖου...*ἔλεγεν*.—*προπέμπω τινά*=συνοδεύω τινά.—*οἰωνός*, κυρίως=μαντικὸν πτηνόν· εἴτα=σημεῖον πραγμωστικόν (ἐξ οὗ προδύπει τις τὸ μέλλον).—*μέγας*...*καὶ οὐκ ἰδιωτικός*=προσημαίνων σπουδαῖόν τι καὶ οὐχὶ σύνηθες.—*ἐνδοξος*...*ἐπίπνοος*=προσημαίνων δόξαν...*μόχθους* (ταλαιπωρίας).—*ὄρνεον*=πτηνόν.—*μάλιστα*=ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.—

ἐπιτίθεσθαι, ἐξαρτ. τὸ ἀπαρμ. τοῦτο, ὡς καὶ τὰ ἐπόμενα εἶναι
 . . . λαμβάνειν, ἐκ τοῦ ἔλεγεν. — οἰωνὸς χρηματιστικὸς = οἰωνὸς
 προμηνύων χρηματισμὸν (πλούτη). — λαμβάνω τὰ ἐπιτήδεια =
 προμηθεύομαι τὴν τροφήν μου. — δὴ = λοιπὸν. — διαφανῶς =
 ὀλοφάνερα. — σημαίνει = δεικνύει, συμβουλεύει. — προσδέομαι
 τινος = ἐπιζητῶ τι. — εἰ αἰροῦντο (δηλ. αὐτὸν) = ἐὰν ἤθελον
 ἐκλέγει αὐτόν.

Δύο, ἵνα εὐθὺς προσφέρῃ δευτέραν θυσίαν, ἐὰν ἡ πρώτη δὲν
 ἀποβῆ εὐνοϊκῆ. — μανιευτός, ὁ Ξεν. πρὸ τοῦ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς
 πατρίδος του διὰ τὴν μεταβῆ εἰς τὸν Κύρον, ἠρώτησε τὸν ἐν Δελ-
 φοῖς θεόν, εἰς τίνα θεὸν ἔπρεπε νὰ θυσιάσῃ· ὁ δ' Ἀπόλλων ἐδή-
 λωσεν αὐτῷ τοὺς θεοὺς, οἷς ἔδει θύειν (πρὸλ. βιβλ. III, κεφ. 1,
 § 6). — τὸ ὄναρ, ὁ Ξεν. μετὰ τὴν πρὸς τὸν Ζακάρταν ποταμὸν
 δολοφονίαν τῶν Ἑλλ. στρατηγῶν εἶδεν ὄνειρον, ὅτι ἡ πατρικὴ του
 οἰκία ἐκαίετο, καὶ ἐπίστευσεν ὅτι τὸ ὄνειρον τοῦτο ἐπέμπετο ὑπὸ
 τοῦ Διὸς (πρὸλ. βιβλ. III, κεφ. 1, § 11). — ἐπὶ τὸ συνεπιμελεῖ-
 σθαι, μέχρι τῆς παρὰ τὸν Ζακάρταν δολοφονίας τῶν στρατηγῶν
 ὁ Ξεν. ἠκολούθει τὸ στράτευμα οὔτε στρατηγὸς οὔτε λοχαγὸς
 οὔτε στρατιώτης ὢν. — ἐξ Ἐφέσου, ὥστε ὁ Ξεν. ἦλθεν ἐξ Ἀθη-
 νῶν εἰς Σάρδεϊς πρὸς τὸν Κύρον διὰ τῆς Ἐφέσου. — δεξιόν . . . ἡ
 πρὸς τὰ δεξιὰ, δηλ. πρὸς ἀνατολάς, πτήσις πτηνῶν ἢ ἡ κραυγὴ
 αὐτῶν πρὸς τὰ δεξιὰ καθημένων ἐσήμαινεν εὐτυχίαν. — ὁ μάντις,
 βλ. ἐν σελ. 149. — αὐτόν, δηλ. τὸν Ξεν. — οὕτω (δὴ θ. . .), δηλ.
 μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν προηγουμένων σημείων. — σημαίνει, διὰ
 τῶν σπλάγγων τοῦ θυσιασθέντος ζώου· οἱ θεοὶ μόνον οὕτω ὑπε-
 δήλουν τοῖς ἀνθρώποις τὸ μέλλον; — τῆς ἀρχῆς, τῆς προτεινομένης
 αὐτῷ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν (§ 19). — ἀποδέχεσθαι, δηλ. αὐτὴν
 (τὴν ἀρχήν). — οὕτως, πῶς;

§ 25 — 28.

Αἰροῦμαι τινα = ; — προβάλλομαι τινα = προτείνω τινά. —
 ἐπιψηφίζω (τι) = θέτω τι εἰς ψηφοφορίαν. — ἡδομαι (μετὰ μετχ.)
 = εὐχαριστοῦμαι ὅτι . . . — εἵπερ (= ἐπέιπερ) ἄνθρωπος εἰμι = ὡς
 ἄνθρωπος καὶ ἐγὼ μὲ ἀδυναμίαις. — χάριν ἔχω = χρεωστῶ χάριν.
 — εὐχομαι, ἐκ τούτου ἐξαρτ. τὸ δοῦναί μοι, ἐξ οὗ πάλιν τὸ
 αἶψιον γενέσθαι. — δίδωμί τινι (μετ' ἀπρμφ.) = δίδω εἰς τινα τὴν

K. Κοσμᾶ — Ξενοφῶντος Ἀνάβασις (IV—VII). Ἐκδ. ἐβδόμη 11

εὐκαιρίαν νά...—τοὺς θεοὺς, ὑποκμ. τοῦ δοῦναι.—προκρίνω
 =προτιμῶ.—ἄρχοντα, κτηρμ.—*Λακ.* ἀνδρὸς παρόντος = ἐν ᾧ
 παρευρίσκειται ἐδῶ ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος.—ἀλλ' ἦττον ἂν...*τυγ-*
χάνειν, τὸ ἀπαρμφ. ἐκ τοῦ μοι δοκεῖτε, ἕπερ νοητέον ἐκ τοῦ
 μοι δοκεῖ=τοῦναντίον μάλιστα νομίζω ὅτι... δυσκολώτερον ἠθέ-
 λετε ἐπιτυχᾶναι.—δέομαί τι παρὰ τινος=χρειάζομαι τι παρὰ
 τινος.—οὐ πάνυ τι = οὐδόλως συναπτεόν τῷ ἀσφαλές.—δρῶ=
 γινώσκω.—παύομαι (μετὰ μετχ.)=παύω νά...—πρὶν=πρὸ
 ἀφ' οὗ.—ποιῶ (μετ' ἀπρμφ.)=κατορθώνω νά...—πᾶσαν τὴν
 πόλιν = πάντας τοὺς πολίτας ὑποκμ. τοῦ ὁμολογεῖν.—*Λακ.*
καί...=*Λακ.* εἶναι ἡγεμόνας καὶ αὐτῶν.—ὠμολόγησαν...
 ἐπαύσαντο, ποῖον τὸ ὑποκμ. τοῦ ἀ' ῥήμ. καὶ ποῖον τὸ τοῦ β' ;—
 οὐκέτι πέρα πολιορκῶ=δὲν πολιορκῶ πλέον περαιτέρω (μακρό-
 τερον).—εἰ οὖν ταῦτα κτλ., ἡ σύνταξις : ταῦτα οὖν ἐγὼ δρῶν
 (=γινώσκων) ἐκεῖνο ἐννοῶ, μὴ, εἰ δοκοῖην ἐνταῦθα, ὅπου
 δυναίμην, ἄκυρον ποιεῖν τὸ ἐκείνων ἀξίωμα, λίαν ἂν ταχὺ
 σωφρονισθεῖην.—ἐννοῶ μὴ (μετ' εὐκτ. θυνκ.)=φοβοῦμαι μήπως
 (μεθ' ὑποκτκ.).—εἰ δοκοῖην (μετ' ἀπρμφ.) = ἐὰν φανῶ ὅτι... —
 ἐνταῦθα ὅπου δυναίμην=ἐκεῖ, ὅπου δύναμαι.—ἄκυρον ποιῶ
 τι = σμικρύνω τι.—σωφρονίζομαι = ἔρχομαι εἰς φρόνησιν,
 τιμωροῦμαι.

Αὐτόν, δηλ. τὸν Ξεν.—εἴ τις ἐπιψηφίζοι, τί ; Ἡ διοίκησις
 τοῦ στρατοῦ τῶν μυρίων ἦτο δημοκρατικὴ διὰ τοῦτο πανταχοῦ
 ἀπαντῶσιν αἱ ἐν δημοκρατικῷ πολιτεύματι συνήθειαι ἐκφράσεις
 εἰς τὰς ἐκκλησίας τοῦ δήμου· π.χ. ἐκκλησίαν συνάγειν ἢ ποιεῖν,
 παρελθεῖν, ἀνίστασθαι, ἐδίδοτο λέγειν, γνώμην ἀποδείκνυ-
 οθαί ἢ ἀποφαίνεσθαι, δοκεῖ μοι, ἐπιψηφίζειν, αἶρειν ἢ ἀνα-
 τείνειν τὴν χεῖρα, ἔδοξε ταῦτα κ. ἄ' περὶ δὲ τοῦ δικαιώματος
 τοῦ ἐπιψηφίζειν βλ. ἐν σελ. 136.—τιμώμενος, πῶς ;—*Λακ.* ἀνδρὸς
 παρόντος, ὑπονοεῖ τὸν Χειρίσοφον.—οὔτε ὑμῖν, ἢ ἀπόδοσις τού-
 του κατωτέρω : «ἐμοί τε αὖ».—παρ' αὐτῶν, δηλ. τῶν Λακεδ.
 —τοῦτο, ποῖον ;—τῇ πατρίδι μου...πολεμοῦντες, δηλ. κατὰ
 τὸν Πελοπον. πόλεμον.—καὶ αὐτῶν, δηλ. τῶν Ἀθην. κατὰ τὴν
 εἰρήνην τὴν γενομένην τῷ 404 οἱ Ἀθην. ὠμολόγησαν ἐν ῥητῷ
 ἄρθρῳ αὐτῆς τὴν ἡγεμονίαν τῶν Λακεδ.—τὴν πόλιν, ποῖαν ἐννοεῖ ;
 —τὸ ἐκείνων... , δηλ. τῶν Λακεδ.

§ 29.

Ὁ=ὡς πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον. — ἐννοῶ=σκέπτομαι. — ὅτι ἦτιον ἂν στάσις εἶη, κατ' ἐννοίαν=ἔτι δηλ. ὀλιγώτεροι στάσεις ἤθελον συμβαίνει. — ἐνὸς ἄρχοντος ἢ πολλῶν=ἐάν εἷς ἤθελεν ἄρχει καὶ οὐχὶ πολλοί. — ἴστε, προστακτ. τοῦ ῥ. οἶδα=; — ἐλόμενοι=ἐάν ἐλησθε. — ἐν πολέμῳ ὦν=ἐν καιρῷ πολέμου. — ἄχθομαι τι=δυσφορῶ κατὰ τινος.

(Εἶ) τινα, ὑπονοεῖ τὸν Χειρίσοφον.

§ 30—31.

Ἐξανίσταντο λέγοντες=ἐξανίσταντο καὶ ἔλεγον. — ἐξανίσταμαι=ἀνίσταμαι. — ὡς δέοι αὐτὸν ἄρχειν=ἔτι πρέπει αὐτὸς (καὶ ὄχι ἄλλος) νὰ ἄρχει. — ὅτι... εἶη=ἔτι ἦτο. — εἰ οὕτως ἔχοι=ἐάν (τὸ πρᾶγμα) θὰ εἶχεν οὕτως. — ὀργιοῦνται, μέλ. τοῦ ῥ. ὀργίζομαι. — σύνδειπνος=συνδαιτυμόν. — συμποσίαρχος=ἄρχων τοῦ συμποσίου. — ἐπεὶ, αἰτιγκ. — λοχαγῶ=εἰμαι λοχαγός. — ὡς εἰσκειν=καθὼς φαίνεται. — οὐ=διότι. — ὡς εὖ εἰπόντος τοῦ Ἄγ.=ὡς εὖ εἶπεν ὁ Ἄγασίας. — εὖ λέγω=ὀρθῶς ὁμιλῶ. — ἀνεθορύβησαν, ὑποκμ.: οἱ στρατιῶται. — ἀναθορυβῶ=μετὰ θορύβου ἐπιδοκιμάζω. — πλείονος ἐνδέον (τοῦ ῥ. ἐνδεῖ)=ἔτι ὑπῆρχεν ἀνάγκη περισσοτέρων ἐξηγήσεων. — παρέρχομαι (ἐπὶ τὸ βῆμα)=λαμβάνω τὸν λόγον. — ὡς πάνυ εἰδῆτε=ἵνα βεβαιωθῆτε. — ὀμνύω ὑμῖν θεοὺς πάντας καὶ πάσας=σᾶς ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα ἑλῶν τῶν θεῶν καὶ θεαινῶν. — ἡ μὴν=βεβαίως. — ἐπεὶ, χρονκ. — ὑμῖν τε ἐμοί, ἢ α' δοτκ. συναπτέα τῷ βέλτιον εἶη, ἢ β' τῷ ἐπιτρέψαι. — ἐπιτρέπω τινί τι=ἀναθέτω εἰς τινά τι. — καὶ ἐμοί, ἐκ τοῦ βέλτιον εἶη. — ὑφίσταμαι (τι)=; (§ 19). — οὕτως σημαίνω τινί=τόσον φανερά σημεῖα δίδω εἰς τινα. — ἐν τοῖς ἱεροῖς=διὰ τῶν θυσιῶν. — ὥστε καὶ ἰδιώτην ἂν γινῶναι=ὥστε (ὄχι μόνον μάντις, ἀλλὰ) καὶ ἄπειρος (τῆς μαντικῆς) ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ.

Ἐξανίσταντο, βλ. ἐν σελ. 162. — αὐτόν, τίνα; — οὕτως, ὅπως δηλ. λέγει ὁ Ξεν., ἔτι δηλ. οἱ Λακεδ. δὲν ἤθελον ὑπομείνει ἄλλον ἄρχοντα, μὴ Λακεδαιμόνιον. — συμποσίαρχον, ἐν παντὶ ἀρχαίῳ

συμποσίῳ ἐξελέγετο ἐκ τῶν συνδαιτυμόνων εἰς ἄρχων τοῦ συμποσίου, *συμποσιαρχος* ἢ *βασιλεὺς* λεγόμενος, ὅστις διγύθουε τὰ τοῦ συμποσίου, ὥριζε δηλ. πῶς καὶ πόσον οἶνον νὰ πίνωσι ποίας διασκεδάσεις νὰ κάμνωσι, ποία ἄσματα νὰ ψάλλωσι κ. τ. τ. — *παρελθὼν*, βλ. ἐν σελ. 162. — *ὡς πάνυ εἰδῆτε, τί;* — *ἐδυόμην...*, περὶ τοῦ πράγμ. πρὸλ. § 22, § 24. — *ὑποστῆναι, τί;* — *ἐν τοῖς ἱεροῖς*, οἱ θεοὶ μόνον οὕτω ὑπεδήλουν τοῖς ἀνθρώποις τὸ μέλλον;

§ 32 — 33.

«*Ἄλλ', ὦ ἄνδρες...*» = «*ὦ ἄνδρες...*» — ἴστε, προστακτ. ἐγκλίσεως τοῦ ῥ. *οἶδα* = ; — *ὠνήσατε, ἀόρ.* τοῦ ῥ. *δνίνημι* = ὠφελῶ. — *ἐλόμενοι*, μετχ. αἰτλγ. — *ὡς καὶ νῦν* = διότι καὶ τὴν ἀκέρμη. — *ὅ,τι ἠδύνατο* = ἔσον ἠδύνατο. — *καὶ μάλα ἐμοῦ αὐτὸν σιγάσοντος* = εἰ καὶ ἐγὼ εἰσγάσον αὐτόν. — *σιγάσω τινὰ* = προτρέπω τινὰ νὰ σιγῇ. — *ὁ δ' ἔφη...* = *ὁ δ'* (= οὗτος γὰρ) *ἔφη νομίζειν αὐτόν* (δηλ. τὸν Ξεν.) *ἐθελῆσαι ἂν συνάρχειν τοῦ στρατεύματος τοῦ Κλ. μάλλον (σὺν) Τιμασίῳ, Δαρδ. ὄντι, ἢ (σὺν) ἔμαντιῳ, Λάκ.* *ὄντι* = διότι οὗτος (ὁ Δεξ.) ἔλεγεν ὅτι ἐνόμιζεν ὅτι αὐτὸς (ὁ Ξεν.) θὰ ἤθελε νὰ συγκυβερνᾷ τὸ στράτευμα τοῦ Κλεάρχου μάλλον μετὰ τοῦ Τιμ., ὅστις ἦτο Δαρδανεύς, παρὰ μετ' ἐμοῦ, ὅστις εἶμι Λάκων. — *ὅ,τι ἂν δύνωμαι, ἀγαθὸν τινὰ ποιῶ* = πράττω εἰς τινὰ ὅ,τι καλὸν δύναμαι. — *οὕτω* = λοιπόν. — *ὡς...* *ἀναξόμενοι* = ἵνα ἀποπλεύσωμεν. — *ἐὰν πλοῦς ἦ, ἐνταῦθα τὸ πλοῦς* = οὐριος ἄνεμος πρὸς πλοῦν. — *ὁ πλοῦς ἔσται* = θὰ πλεύσωμεν. — *κατέχω* = προσορμίζομαι. — *βουλεύομαι τι* = σκέπτομαι περὶ τινος.

«*Οὐ οὐδ' ἂν ἔγωγε...*», διὰ τούτου ὁ Χειρ. ἀποκρίνεται εἰς τὸν ἐν § 29 ὑπαινιγμὸν τοῦ Ξεν. — *διέβαλλεν...*, ποία ἦτο ἡ διαβολή τοῦ Δεξίππου, δηλοῦται εὐθὺς κατωτέρω: «*ὁ δ' ἔφη νομίζειν...*». — *Τιμασ. μάλλον...* ἢ *ἔμαντιῳ Λάκωνι ὄντι*, ἐπομένως ὁ Ξεν. — κατὰ τὴν διαβολὴν τοῦ Δεξ. — δὲν διέκειτο φιλικῶς πρὸς τοὺς Λακεδ. — *ἐκείσε*, δηλ. ποῦ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.

§ 1—3.

Ἄνάγομαι=ἀποπλέω.—πνεῦμα καλὸν=ἄνεμος οὐριος.—
 παρὰ γῆν=παρὰ τὴν παραλίαν.—ἄποικος (πόλις)=ἀποικία.
 —ὀρμίζομαι παρὰ τινι=ἀγκυροβολῶ πλησίον τινός.—ἐπὶ τὸν
 Κέρβερον κύνα=ἵνα λάβῃ τὸν κύνα Κέρβερον.—ἧ=ἔπου.—
 σημειῶν=ἔχοντες.—δεικνύασι, ὑποκμ.: οἱ ἐνοικοῦντες.—τὸ βάθος
 (αἰτιατκ. τοῦ κατὰ τι) πλέον ἢ ἐπὶ δ. στ.=ἐκτεινόμενα (τὰ ση-
 μεῖα) εἰς βάθος περισσότερον τῶν δύο σταδίων.—ξένια=ὡς δῶρα
 (φιλοξενίας).—οἷς=πρόβατον.—ὄνομα... εὔρος, αἰτιατκ. τοῦ
 κατὰ τι.—ὡς δύο, τὸ ὡς=περίπου.

Ἐντεῦθεν, δηλ. ἐν Σινώπῃ.—ἀφίκοντο εἰς... , περὶ τὸ
 τέλος Μαΐου τοῦ 400.—ἔνθα λέγεται... καταβῆναι, κατ' ἄλλον
 μῦθον—τὸν ἐπικρατέστερον—ὁ Ἡρακλῆς κατέβη εἰς τὸν Ἄδην
 διὰ τοῦ Ταϊνάρου τῆς Λακωνικῆς.—τῆς καταβάσεως, τίνος;—
 στάδια, βλ. ἐν σελ. 96.—μεδίμνους—κεράμια, περὶ τούτων βλ.
 ἐν σελ. 158.—πλέθρων, βλ. ἐν σελ. 116.

§ 4—5.

Βουλευομαι τι=σκέπτομαι περὶ τίνος.—πότερον κατὰ... ,
 ἐπεξήγησις τοῦ: τὴν λοιπὴν πορείαν.—πότερον=ἄν.—θαυ-
 μάζω τινός=παραξενεύομαι μέ τινα.—μὲν=μὴν=τῇ ἀληθείᾳ.
 —ἐκπορίζω τινί τι=προμηθεύω εἰς τινά τι.—οὐ μὴ (=οὐ φόβος
 ἐστὶ μὴ) γένηται, κατ' ἔνοιαν = μόλις θὰ ἐξαρκέσωσιν.—σιτία
 =ὡς τροφή.—ὀπόθεν... οὐκ ἔστιν=δὲν ὑπάρχει τόπος, ἐξ οὗ.—
 ἐπισιτισάμενοι πορευσόμεθα=ἐπισιτιούμεθα εἰς τὴν πορείαν
 =θὰ προμηθευθῶμεν τροφῆς διὰ τὴν ὁδοπορίαν.—αἰτεῖν, ὡς
 ὑποκμ. νοητέα ἢ αἰτιατκ.: ἡμᾶς.—αἰτῶ τινά τι=ζητῶ παρά
 τινός τι.—μύριοι=;—ἐλομένους (ἡμᾶς)=ἄφ' οὗ ἐκλέξωμεν.
 —αὐτίκα μάλα=τώρα εὐθύς.—ἡμῶν καθημένων, δηλ. ἐν τῇ
 ἐκκλησίᾳ=ἐν ᾧ (ἀκόμη) ἡμεῖς καθήμεθα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (=συνε-
 δριάζομεν) κατ' ἔνοιαν=ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ.—πέμπειν...
 εἰδέναι... βουλευεσθαι, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ δοκεῖ μοι.—ὄ, τι ἂν ἀπαγ-

γέλλωσιν (οἱ πρέσβεις)=ποῖαν ἀπόκρισιν θὰ μᾶς φέρωσιν (οἱ πρέσβεις).—πρὸς ταῦτα=κατὰ ταῦτα· κατ' ἔννοιαν=κατὰ τὴν ἀπόκρισιν, ἣτις θ' ἀνακοινωθῆ εἰς ἡμᾶς.

Σιτηρέσιον, ἕκαστος στρατιώτης ὤφειλεν αὐτὸς ν' ἀγοράζῃ τὰς πρὸς συντήρησίν του τροφάς· δι' αὐτὸ παρείχετο ἑκάστῳ στρατιώτῃ μισθὸς πρὸς ἀγορὰν αὐτῶν (**σιτηρέσιον**), ὅστις ἀνήρχετο εἰς 2 ὄβολοὺς καθ' ἑκάστην τὰς τροφάς ὁ στρατιώτης ἠγόραζεν εἴτε ἐκ τῶν ἀγορὰν παρεχόντων κατοίκων εἴτε ἐκ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐμπόρων· βλ. καὶ ἐν σελ. 154 «ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς... ληξόμενοι».—τὰ ξένια, τὰ ὅποια εἶχον ἀποστείλει οἱ Ἡρακλεῶται τοῖς Ἑλλ. (§ 3).—**κυζικηνὸς (στατήρ)**, ἦτο νόμισμα τῆς πόλεως Κυζίκου χρυσοῦν, ἰσοδυναμοῦν πρὸς 20 περίπου ἀττικὰς δραχμᾶς.—**ἄλλος δ' εἶπε μὴ ἔλ. ἢ μ.**, δηλ. **κυζικηνοῦς αἰτεῖν Ἡρακλεώτας**· παρενθετικὴ παρατήρησις τοῦ Ξεν.—**πέμπειν**, δηλ. αὐτοὺς (τοὺς πρέσβεις).—πρὸς τὴν πόλιν, ποῖαν ἐννοεῖ;

§ 6—8.

Ἐντεῦθεν=μετὰ ταῦτα.—**προβάλλομαι πρέσβεις**=προτείνω ὡς πρέσβεις.—**ὅτι=διότι**.—**ἔστι... οἷ=τινές**.—**ἰσχυρῶς**=μετὰ πάσης δυνάμεως, ἐπιμόνως.—**ἀπομάχομαι (τι)**=ἀποκρούω (τι).—**ἀμφοῖν ταῦτα δοκεῖ**=ἀμφότεροι ἔχουσι τὴν αὐτὴν γνώμην.—**μὴ ἀναγκάζειν...**, ἐπεξήγησις τοῦ: **ταῦτα ἐδόκει**.—(τοῦτο) **ὅ,τι μὴ αὐτοὶ ἐθέλοντες διδοῖεν**=εἰς τοῦτο, τὸ ὅποσον αὐτοὶ δὲν ἠθελον δίδει ἐκουσίως.—**καὶ ἰφιλίαν**=καὶ πρὸς τούτοις καὶ φιλικήν.—**τὰ δεδογμένα (τῆ στραυῖ)**=ἡ ἀπόφασις (τοῦ στρατοῦ).—**καὶ ἐπαπειλεῖν**=ὅτι πρὸς τούτοις καὶ εἰς ἀπειλὰς προέβη.—**εἰ μὴ ποιήσοιεν**, ὑποκμ.: οἱ Ἡρακλεῶται.—**τὰ χρήματα**=τὰ πράγματά των.—**συνάγω**=συλλέγω.—**ἡ ἀγορὰ**=τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλούμενα, τὰ τρόφιμα.—**εἴσω ἀνασκευάσαν**=ἀνασκευάσαντες ἐκόμισαν εἴσω.—**ἀνασκευάζω**=μυζεύω.—**εἴσω**=μέσα.—**ἐκέκλειντο**, ὑπερσντλκ. τοῦ κλείομαι· ὁ ὑπερσντλκ. ἐνταῦθα πρὸς δήλωσιν τῆς ταχείας ἐκτελέσεως τῆς πράξεως=σὴ στιγμῇ ἐκλείσθησαν.—**ὄπλα**=ὄπλαται.

Ἄρχων ἦρητο, περὶ τοῦ πράγμ. πρὸβλ. κεφ. 1, § 32.—**οἱ δέ**, δηλ. ὁ Χειρίσ. καὶ ὁ Ξεν.—**ἀπεμάχοντο**, τοῦτο (δηλ.;).—**πόλιν Ἑλλ.**, ποῖα ἐννοεῖται;—**καὶ ἰφιλίαν**, κατὰ τὴν § 3.—

(ὅ,τι μὴ) αὐτοί, ἦτοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλληνίδος καὶ φίλας πόλεως (δηλ. ;). — ἀπρόθυμοι, εἰς τί; — ἔφασαν, οἱ ἄλλοι πρέσβεις, ἔτε ἐπανήλθον. — ταῦτα, ποῖα; — συνῆγον, δηλ. εἰς τὴν πόλιν.

§ 9-12.

Ταράττω ταῦτα=ὑποκινῶ τὰύτην τὴν ταραχὴν. — αἰτιῶμαι (μετ' ἀπρμφ.)=κατηγορῶ ὅτι... — πράξις=σχέδιον. — συνίστανται=κάννουσι στάσιν, συνωμοτοῦσι. — προέστηκά τινος=προῖσταμαί τινος=ἐπὶ κεφαλῆς τινος εἶμαι. — αἰσχρὸν ἐστί (μετ' ἀπρμφ.)=εἶναι ἐντροπή νά... — Ἀθηναῖον... καὶ Λακ., ὑποκμ. τοῦ ἀρχεῖν. — δύναμις = στρατιωτικὴ δύναμις. — παρεχομένους, μετχ. ἀναφρκ. — παρέχομαί τι = παρέχω ἐξ ἰδίων τι. — σφᾶς ἔχειν, τὸ ἀπρμφ. ἐκ τοῦ αἰσχρὸν εἶη. — τοὺς πόνους ἔχω=ὑφίσταμαι τοὺς κόπους, κοπιᾶζω. — τὰ κέρδη ἔχω=ὠφελοῦμαι. — καὶ ταῦτα = καὶ μάλιστα. — σφῶν κατειργασμένων=ἐν ᾧ αὐτοὶ ἔχουσι κατορθῶσει. — εἶναι τοὺς κατειργασμένους Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς=(ἔλεγον) ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσι κατορθῶσει (τὴν σωτηρίαν), εἶναι Ἀρκάδες καὶ Ἀχαιοί. — τῇ ἀληθείᾳ=πράγματι. — ὑπὲρ ἡμῶν=ὑπὲρ τὸ ἡμῶν. — εἰ σωφρονοῖεν=ἐὰν ἔχωσι φρόνησιν. — συστάντες=ἐνωθέντες. — εαυτῶν=ἐξ ἑαυτῶν. — καθ' ἑαυτοὺς=μόνοι των (δηλ. κεχωρισμένοι τῶν ἄλλων). — ἂν... ποιοῖντο καὶ πειρῶντο=δύνανται νά κάμνωσι... καὶ δύνανται νά προσπαθῶσι. — εἰ τινες = ὅσοι τυχόν. — τούτους ποιεῖν=ἐψηφίσαντο δὲ τούτους ποιεῖν τοῦτο, ὅ,τι δοκοίη ἐκ τῆς νικώσης. — ὅ,τι δοκοίη ἐκ τῆς νικώσης (γνώμης)=ὅ,τι ἤθελεν ἀποφασισθῆ κατὰ πλειονοψηφίαν. — ἡ τοῦ παντὸς ἀρχὴ Χειρ.=ἡ μοναρχία τοῦ Χειρισόφου. — ἀφ' ἧς=ἀπὸ ταύτης, ἧ.

Τὴν πράξιν, δηλ.; — αὐτῶν, τίνων; — Ἀθηναῖον... καὶ Λακ., νοοῦνται οἱ ἐν § 6 μνημονευθέντες, δηλ. ὁ Ξεν. καὶ ὁ Χειρῖς., οὓς οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἐθεώρουν ὡς αἰτίους τοῦ ναυαγίου τοῦ σχεδίου των διότι αὐτοὶ ἠρνήθησαν νά ἔλθωσιν ὡς πρεσβευταὶ εἰς Ἡράκλειαν παρατηρητέον δὲ ἔτι θεωροῦσι τὸν Ξεν. ὡς συνάρχοντα τοῦ Χειρ., ἂν καὶ ὁ τελευταῖος πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐκλεχθῆ μόνος ἀρχων (πρβλ. 1, § 32). — μηδεμίαν δ. παρεχομένους, ὁ Ξεν., ὡς γνωστόν, οὐδένα στρατιώτην ἤγαγε μεθ' ἑαυτοῦ ἐκ τῆς

Ἑλλάδος ὁ δὲ Χεῖρ. ἦλθε μὲν εἰς τὸν Κῦρον ἔχων 700 δόλταις, ἀλλ' ἡ δύναμις αὐτῆ ἦτο—κατὰ τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ Ἀρκάδας—μηδαμινή.—τὴν σωτηρίαν, τίνων;—καὶ ἦν... Ἀχ., παρεμβατικὴ παρατήρησις τοῦ Ξεν.—ἀγαθόν τι, δηλ. χρήματα.

§ 13—14.

Κοινῇ=ἀπὸ κοινῆς, ὁμοῦ τὸ ἀντίθ. ἰδίᾳ. — νομίζων, μετχ. αἰτλγκ.—ἡ ἰδίᾳ ἕκαστον στέλλεσθαι=παρὰ τὴν πορεύηται ἕκαστος (τῶν ἄλλων στρατηγῶν) χωριστά· κατ' ἔννοιαν=παρὰ ἐὰν πορεύηται ἕκαστος χωριστά.—ἐπειθεν, ἀποπρτκ. πρτκ.=ἐπειράτο πείθειν.—καθ' αὐτὸν πορεύεσθαι=τὴν πορεύηται μόνος.—ἀκούσας, μετχ. αἰτλγκ.—ἀκούω τίνος=ἀκούω παρὰ τίνος.—ὅτι... φαίη=ὅτι εἶχεν εἶπει. — ὅπως (μετ' εὐχτκ.)=ἵνα (μεθ' ὑποκτκ.).—αὐτοὶ καὶ οἱ αὐτῶν στρατῶν=αὐτοὶ μόνοι καὶ οἱ στρατιῶταί των. — ἅμα μὲν... ἅμα δέ...=ἄφ' ἑνὸς μὲν... ἄφ' ἑτέρου δέ.—ἀθυμῶν... μισῶν, μετχ. αἰτλγκ. τὸ δ' ἀθυμῶ τινι=λυποῦμαι διὰ τι.—ἐκ τούτου=ἐνεκ τούτου.

Μετ' αὐτοῦ, δηλ. τοῦ Χεῖρισ. — αὐτόν, δηλ. τὸν Ξενοφ.—ἀρμοστής, παρὰ τοῖς Λακεδ. ἀρμοστής ἐλέγετο ὁ ἀπεστελλόμενος ἐκ τῆς Σπάρτης διοικητής, ὅπως διοικήσῃ πόλιν ὑπὸ χροῦν αὐτῆ.—τριήρεις, βλ. ἐν σελ. 132.—μετάσχοι, τίνος; — (ἀλλ') αὐτοί, δηλ. ὁ Χεῖρισ. καὶ ὁ Νέων.—ἐπὶ τῶν τριήρων, τοῦ Κλεάρχου.—συνεβούλευε, δηλ. τῷ Ξενοφ.—αὐτῷ, δηλ. τῷ Νέωνι.

§ 15—16.

Ἐπι μὲν=ἐπὶ τινι μὲν χρόνον.—ἀπαλλάττομαι τίνος=ἀποχωρίζομαι τίνος.—αὐτῷ, ἢ δοτκ. ἀνήκει εἰς τὸ ἐσήμερον.—κοινοῦμαι (—όομαι)=συμβουλευομαι, ἐρωτῶ.—πότερα... εἴη=ἂν εἶναι.—λῶν καὶ ἄμεινον (αὐτῷ)=συμπεριώτερον καὶ καλύτερον (εἰς αὐτόν).—σημαίνω=δεικνύω.—τοῖς ἱεροῖς=διὰ τῶν θυσιῶν.—γίγνεται τρίχα=διαχωρίζεται εἰς τρία (στρατιωτικὰ) σώματα.—Ἀρκ. μὲν καὶ Ἀχ... πάντες, ποῖον τὸ β. τῆς προτάσεως;—εἰς τετρ. καὶ χιλ., ἢ εἰς μετ' ἀριθμητκ.=περίπου.—οἱ Κλεάρχου Θραῖες, παράθεσις τοῦ πελτασταί.

Ἐπι μὲν, ἕως οὗτου δηλ. μετέπειθεν αὐτὸν ὁ κατωτέρω ἀναφερόμενος χρησμός.—ἀπαλλαγείς, ὡς ἀθυμῶν καὶ αὐτὸς δι' ὅσα

ἔγειναν (δηλ. ;). — ἐκπλεῦσαι, δηλ. ἐκ τοῦ Πόντου. — αὐτῶ, δηλ. τῷ Ξεν. — τῶ ἡγεμόνι Ἑρακ., περὶ τούτου πρβλ. IV, κεφ. 8, § 25. — τοὺς παραμείναντας, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν δηλ. τῶν Ἀχαιῶν καὶ Ἀρκάδων του (§ 12). — ἀπκλάττεσθαι, τίνων ; — ἐσήμενε... τοῖς ἱεροῖς, βλ. ἐν σελ. 161. — ὁ θεός, τίς ἐννοεῖται ἐνταῦθα ; — Ἀρκ. καὶ Ἀχ..., πρβλ. καὶ τὴν ἀπαριθμῆσιν τοῦ στρατοῦ τὴν γενομένην ἐν Κερασσοῦντι (βιβλ. V, κεφ. 3, § 3). — οἱ Κλ. Θραῖνες, οὗτοι ἀρχικῶς ἦσαν 800 (πρβλ. βιβλ. I, κεφ. 2, § 9) ἢ ἐλάττωσις αὐτῶν κατὰ 100 ποῦ πρέπει ν' ἀποδοθῇ ; — οὔτος, τίς ;

§ 17—19.

Διαπράττομαί τι παρὰ τινος=λαμβάνω τι παρὰ τινος.—ὅτι πλεῖστα=ἔσα περισσότερα δυναθῶσι λάφυρα.—εὐθύς ἀρξάμενος... ἐπορεύετο=εὐθύς ἐπορεύετο.—καὶ γὰρ=γάρ.—πλοῖα λαβὼν=ἀνεχώρησε διὰ θαλάσσης καὶ...—ἀποβαίνω ἐπὶ=ἀποβιβάζομαι εἰς.—καὶ... ἐπορεύετο=καὶ ἔπειτα... ἐπορεύετο.—ἡ μεσόγεια=τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας.

Πλοῖα, βλ. ἐν σελ. 132. — εὐθύς, διατὶ ὁ Χεῖρ. ἐπορεύετο εὐθύς ; τὰ δύο ἄλλα στρατιωτικὰ σώματα πῶς ἐπορεύοντο ; πεζῇ ; — εἰς τὴν Θράκην, τὴν ἐν Ἀσίᾳ, ἦτοι τὴν Βιθυνίαν.—παρὰ τὴν θάλατταν ἦει, ἐνθα ἡ ὁδὸς ἦτο εὐκολωτάτη καὶ ἀσφαλεστάτη.—διὰ μεσ. ἐπορεύετο, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Χεῖρ. πορευόμενον παρὰ τὴν θάλασσαν.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ I.

§ 1.

Ἀνάβασις=πορεία ἀπὸ τῶν παραλίων τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας. — καὶ ὄσα, δηλ. ἔπραξαν. — μέχρι=ἕως οὗτου.—πεζῇ ἐξέρχομαι=πορεύομαι διὰ ξηρᾶς.—ἐκπλέω=πορεύομαι διὰ θαλάσσης.—στόμα=εἴσοδος.—γίγνομαι ἐν...=ἀφικνοῦμαι εἰς...—λόγος=διήγησις.

Μέχρι τῆς μάχης, δηλ. τῆς παρὰ τὰ Κούναξα. — ἔξω, ἐτέθη

τοῦτο ἀναφορικῶς πρὸς τὴν χώραν, ἐξ ἧς ἤρχοντο οἱ Ἕλλ. — τοῦ στόματος, αὐτοῦ (δηλ. τοῦ Πόντου) στόμα δὲ τοῦ Πόντου = ὁ Βόσπορος· βλ. γεωγρ. πίν. — ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ, δηλ. ἐν τοῖς προηγουμένοις βιβλίοις (I-VI).

§ 2-4.

Ἐκ τούτου = μετὰ ταῦτα. — τὸ στρατ. μὴ... στρατεύηται = μὴ στρατεύηται τὸ στρατεύμα. — ἐδεῖτο, δηλ. αὐτοῦ· τὸ δὲ δέομαί τινος = παρακαλῶ τινα. — ὅσα δέοι, δηλ. ποιεῖν ἑαυτὸν = ὅσα ἦτο ἀνάγκη νὰ πράττη αὐτὸς (δηλ. ὁ Φαρν.)· κατ' ἔνοιαν = ὅ,τι ἤθελεν (ὁ Ἀναξ.). — εἰ διαβαῖεν = ἐὰν διαβῶσιν. — ἔστι τινὶ μισθοφορὰ = λαμβάνει τις μισθόν. — ἀπαγγελεῖν, δηλ. τῷ Ἀναξιδίῳ. — ἀπαγγέλλω τινὶ = ἀπαντῶ εἰς τινα. — ἀπαλλάττομαι ἀπὸ τινος = ἀποχωρῶ, ἀποσύρομαι ἀπὸ τινος. — ἤδη = εὐθύς. — κελεύω = προτρέπω, παρακαλῶ. — συνδιαβάνα ἔπειτα οὕτως ἀπαλ., = νὰ συνδιαβῆ (μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν) καὶ ἔπειτα (δηλ. μετὰ τὴν διάδοσιν) οὕτω (δηλ. ὡς συνδιαδεδικῶς) νὰ ἀποσύρηται.

Τὸ στρατεύμα, τίνων; — ἐπὶ τὴν αὐτοῦ χ., ὁ Φαρν. ἦτο σατράπης τίνος χώρας; — πέμπας, δηλ. πρέσβεις. — τὸν ναύαρχον, τῶν Λακεδ. — διαβιβάσαι, δηλ. εἰς τὴν Εὐρώπην· διατὶ ἡ πρόθεσις διὰ παρὰ τῷ προσδιορισμῷ ἐκ τῆς Ἀσίας; — μετεπέμψατο, πόθεν; — διαβαῖεν, δηλ. ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην. — βουλευσάμενοι, δηλ. σὺν τῇ στρατιᾷ· βλ. ἐν σελ. 155. — ἀποπλεῖν, δηλ. εἰς Ἑλλάδα. — ἔφη, δηλ. ὁ Ξεν. — ταῦτα, δηλ.;

§ 5-6.

Συμπροθυμοῦμαι ὅπως... = προθύμως ἐνεργῶ καὶ ἐγὼ νὰ... — ἔφη αὐτῷ κτλ. = ἔφη οὐ μεταμελήσει αὐτῷ ταῦτα (αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς) συμπροθυμηθέντι = εἶπεν ὁ (Σεύθης) ὅτι αὐτὸς (δηλ. ὁ Ξενοφ.) δὲν θὰ μετανοήσῃ, ἐὰν προθύμως ἐνεργήσῃ (=δειχθῆ πρόθυμος) ὡς πρὸς ταῦτα. — μηδὲν τελείτω, ὑποχμ.: ὁ Σεύθης. — τελῶ τί τινα = πληρώνω τι εἰς τινα. — οἱ ἐπικαίριοι ὄντες = οἱ ἔχοντες (ἐν τῷ στρατῷ) μεγίστην ἐπιρροήν. — προσφέρομαι πρὸς τινα = συμπεριφέρομαι πρὸς τινα. — ὡς ἂν αὐτῷ δοκῆ = ὅπως θεωρεῖ (αὐτὸς) καλόν.

Ὁ δ(έ), δηλ. ὁ Ξεν. — ὅπως διαβῆ, ποῦ; — μηδὲν τελείτω ἔμοι, ὁ Σεύθης θὰ ὑπεσχέθη χρηματικὴν τινα ἀμοιβὴν εἰς τὸν Ξεν., ἐὰν οὗτος συνήργει εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ στρατεύματος. — ἀπαλλάξομαι, ἀπὸ τίνος; — επικαιρίους ὄντας, δηλ. τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς. — ὡς ἂν αὐτῷ (τῷ Σεύθῃ) δ., πρὸς ἐπιτυχίαν δηλ. τοῦ σκοποῦ του.

§ 7-10.

Κηρύττω=διὰ κήρυκος καθιστῶ γνωστὸν, διακηρύττω. — ὡς ἀποπέμψων...=διότι εἶχε σκοπὸν νά... — ἀποπέμψω=στέλλω ὀπίσω (εἰς τὰς πατρίδας). — ἀριθμὸν ποιῶ=ἀριθμῶ. — ἐνταῦθα =τότε. — ἄχθομαι, ὅτι=ἀγανακτῶ, διότι. — ἀργύριον=χρήματα. — ἐπισιτίζεσθαι, καθαρῶς τελικ. ἀπρμφ. — ἐπισιτίζομαι εἰς=προμηθεύομαι τροφίμα διά. — δκηρῶς=ἀπροθύμως. — συσκευάζομαι=ἐτοιμάζω τὰς ἀποσκευάς μου πρὸς ἀναχώρησιν. — ξένος γίγνομαι τινι=συνδέομαι διὰ φιλίας μετὰ τίνος. — ἀσπάζομαι τινα=ἀποχαιρετίζω τινά. — ὡς ἀποπλευσόμενος=διότι εἶχε σκοπὸν νά... — ἤδη=εὐθύς. — εἰ δὲ μὴ=εἰ δὲ ποιήσεις τοῦτο· κατ' ἐννοιαν=ἄλλως. — αἰτίαν ἔχω=κατηγοροῦμαι τὸ ἐνεργητ. τούτου αἰτιῶμαι (τινα)=κατηγορῶ (τινα). — νῦν... ἤδη=τώρα ἀκριβῶς. — ταχὺ=ταχέως. — ἐξέρπω=ἐξέρχομαι. — ἀλλ' αἴτιος...=αἴτιος... — οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοὶ=ἄλλ' αὐτοὶ οἱ στρατιῶται. — ἐπισιτισμὸς=προμήθεια τροφίμων. — δεόμενοι, μετχ. αἰτλγκ. — δέομαι τίνος=ἔχω ἀνάγκην τίνος. — ἀθυμῶ πρὸς τὴν ἐξοδον=δὲν ἔχω ὄρεξιν πρὸς τὴν ἐξοδον=δὲν ἐπιθυμῶ νά ἐξέλθω. — ἐξελθεῖν ὡς συμπορευσόμενον=νά ἐξέλθῃς προσποιούμενος ὅτι θὰ πορευθῆς μετ' αὐτῶν. — ἔξω γίγνομαι=ἐξέρχομαι. — ἀπαλλάττεσθαι, ἐκ τοῦ συμβουλεύω. — διαπράττομαι τι=συνεννοοῦμαι περὶ τίνος. — οὕτως=λοιπόν.

Διαβαίνουσι, κατὰ τὰς ἀρχάς Ὀκτωβρίου τοῦ 400· διαβαίνουσι δὲ πόθεν; — ἐξίεσαι, ἐκ τῆς πόλεως (δηλ. ἐκ τοῦ Βυζαντίου). — ἀποπέμψων, αὐτοὺς (δηλ.); — τῷ ἀρμοστῇ, βλ. ἐν σελ. 168. — προσελθὼν, τίνι; — τινες, ἰδίᾳ ὁ Ἄναξιβίος. — (ἀλλ' ὁ μωσ, ἡ ἐννοια: ἂν καὶ πιστεύω εἰς σέ, ὁ μωσ. — ἔφη, δηλ. ὁ Κλέανδρος. — ἔξω, δηλ. τοῦ Βυζαντίου. — ἀπαλλάττεσθαι, ἀπὸ

τινος;—ταῦτα (τοίνυν), δηλ. ποῖα;—ἐλθόντες, δηλ. ὁ Ξεν. καὶ ὁ Κλέανδρος.

§ 11—14.

Τὴν ταχίστην (ὁδὸν)=τάχιστα.—προσανεῖπεν, ἀόρ. τοῦ ῥ. προσαναγορεύω=προσέτι διακηρύττω.—ὅς ἂν... , οὐ αὐτός... =ὅτι, ὅς ἂν... , αὐτός.—ὅς ἂν μὴ παρῆ=ἔστις δὲν παρεῖρηθη.—ἐξέτασις=ἐπιθεώρησις.—ἀριθμὸς=ἀπαριθμησις.—αὐτὸς αὐτὸν αἰτιάσεται=(αὐτὸς) θὰ ἔχη νὰ κατηγορή τὸν ἑαυτὸν τοῦ (ἂν μετὰ ταῦτα τιμωρηθῆ).—ἐντεῦθεν=μετὰ ταῦτα.—ἄρδην πάντες=πάντες ὁμοῦ.—καὶ Ἔτ. ...=ἐν ᾧ ἦδη ὁ Ἑτερόνικος... —ὥς... συγκλεσίων... καὶ... ἐμβάλων, μετχ. τελκ.—συγκλείω=κλείω.—ἐμβάλλω=βάλλω.—πυροὶ=σιτος.—μισθοδοτῶ τινι=δίδω μισθὸν εἰς τινα.—ἐπακούω τι=ἀκούω τι.—ἦ καὶ... τις=ἴσως δὲ καὶ τις.—διαγγέλλει, διατί τὸ ῥ. ἐν ἐνικῷ ἀριθμῷ, ἀφ' οὗ τοῦτο ἀποδίδεται καὶ εἰς τὸ ἐπακούσαντες τινες;—διαγγέλλω=καινολογῶ, ἀναφέρω.—πυνθάνομαι περὶ τινος=ζητῶ πληροφορίας περὶ τινος.—πότερα... εἴη=ἂν δηλ. εἶναι.—πότερα... δέοι=ἂν πρέπει.—κύκλω=ἐλόγουρα (ὡς πρὸς τὸ Ἱερὸ ὄρος)=περὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος.—διὰ μέσης τῆς Θράκης=διὰ μέσου τῆς Θράκης.

Ὁ δέ, δηλ. ὁ Ἄναξ.—ἐκέλευε, τινος;—οὔτω, δηλ. κατὰ τὴν συμβουλίην τοῦ Κλέανδρου (§ 10).—παρὰ τὰς πύλας, δηλ. τὰς Θρακίας, αἵτινες ἔφερον εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Θράκιον (§ 24).—τὸν μοχλόν, οὗτος ἦτο ξύλον παχὺ τιθέμενον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς παραστάτου τῆς θύρας μέχρι τοῦ ἑτέρου ἔσθην καὶ ἀσφαλιζόμενον διὰ τῆς βαλάνου· ἡ δὲ βάλανος ἦτο σιδῆριον ἢ καρφίον εἰσερχόμενον διὰ τινος ὀπῆς εἰς τὸν ξύλινον μοχλόν καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τινα ὀπῆν ἀνεωγμένην ἐπὶ τῆς παραστάδος τῆς θύρας.—συγκαλέσας, δηλ. ἔξω πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως.—λαβόντες, ταῦτα (δηλ. ;).—εἰς Χερρ., δηλ. τὴν Θρακικὴν.—τινὲς τῶν στραιωτῶν, οἵτινες, ὡς ἀκόλουθοι ἴσως τῶν συγκεκλημένων στρατηγῶν, ἴσταντο εἰς θέσιν, ἐξ ἧς ἠδύναντο ν' ἀκούσωσι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἄναξ. λεχθέντα.—εἰς τὸ στρατεύμα, ὑπερ ἴστατο ὀλίγον μακρὰν τῶν συγκεκλημένων στρατηγῶν.—ἐπυνθάνοντο... , παρὰ τινος ἐζήτουν ταῦτα τὰς πληροφορίας;—περὶ τοῦ Σεύθου, περὶ οὗ ἰδ. ἐν § 5 καὶ § 6.—πολέμιος ἢ φίλος, δηλ. τῶν Λακεδ.

§ 15-17.

Θέω=τρέχω.—δρόμω=δρομαίως.—ὡς...εἰσιόντες(μέλλ. τοῦ ῥ. εἰσέρχομαι)=ἵνα εἰσέλθωσιν.—τείχος=πόλις.—προσθέοντας=θέοντας πρὸς τὰς πύλας.—κόπτω τὰς πύλας=κρούω τὰς πύλας ἐξωθεν (ἵνα εἰσέλθω).—ἀδικώτατα πάσχω=ἀδικοῦμαι τὰ μέγιστα.—ἐκβάλλομαι εἰς τινα=παραδίδομαι εἰς τὴν διάκρισιν τινος.—κατασχίζω τὰς πύλας=ἀνοίγω διὰ τῆς βίας τὰς πύλας, σπῶ τὰς πύλας.—ἔφρασαν=ἠπέλουν.—ἐκόντες=ἐκουσίως.—τὸ τεῖχος ὑπερβ. εἰς τὴν πόλιν = τὸ τεῖχος ὑπερβαίνει καὶ εἰσπίπτουσιν εἰς τὴν πόλιν.—εἰσπίπτω=εἰσορμῶ.—οἱ τῶν στρατ. = ὄσοι ἐκ τῶν στρατιωτῶν.—ἔνδον = ἐντός, μέσα.—τὰ πρᾶγματα=τὰ συμβαίνοντα.—ἐπὶ ταῖς πύλαις=παρὰ τὰς πύλας.—διακόπτω=κόπτω εἰς δύο ἢ πέρα-πέρα, κατασπῶ.—ἀναπετάννυμι=ἀνοίγω.—οἱ δ(ἐ)=καὶ ἐκεῖνοι.

Διελέγοντο, δηλ. ὁ Ἄναξ. καὶ οἱ στρατηγοί.—παρὰ τὴν χηλὴν, πρὸ τοῦ τείχους τοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν ἐτοποθετοῦντο λίθοι πρὸς προφύλαξιν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν προσβολῶν τῶν κυμάτων· οἱ λίθοι οὗτοι ἐκαλοῦντο χηλή· βλ. εἰκ. ἐν σελ. IV, ἧτις δεικνύει μέρος τείχους (α) μετ' ἐπάλλεως (β) καὶ χηλῆς (γ).—οἱ ἐτύγχ... , κατὰ τὴν § 12 ὀλίγοι εἶχον μείνει ἐν τῇ πόλει καὶ δὲν εἶχον ἐξέλθει.—ἔνδον, δηλ. ἐν τῇ πόλει.—τὰ κλειθρα, δηλ. τὸν μοχλὸν καὶ τὴν βάλανον, περὶ ὧν βλ. ἐν σελ. 172.—οἱ δ(ἐ), δηλ. οἱ πρὸ τῶν πυλῶν στρατιῶται.

§ 18-20.

Δείσας, μετχ. αἰτλγκ.—δέδοικα ἢ δέδια μὴ...=φοβοῦμαι μὴπως...—ἀνήκεστος=ἀθεράπευτος, ὀλέθριος.—κακὸν=δυστύχημα, συμφορά.—ἔθει, παρτακ. τοῦ ῥ. θέω=;—οἴκαδε=εἰς τὰς οἰκίας.—ἔξω, δηλ. τρέχουσι.—καθέλκω τὰς τριήρεις=σύρω τὰ πλοῖα ἐκ τῆς ξηρᾶς εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ἀντίθετον ἀνέλκω=σύρω τὰ πλοῖα ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν.—ὡς (μετ' εὐκτκ.)=ἵνα (μεθ' ὑποκτκ.).—ἀπολωλέναι (τοῦ ῥ. ἀπόλλυμαι)=ἔτι εἶχον χαθῆ.—ὡς ἐαλωκυίας τῆς πόλεως=ὡς εἰς ἐκεῖ κυριευθῆ ἢ πόλις.—ἀκρα=ἀκρόπολις.—ἀποφεύγω=καταφεύγω.—κατατρέχω ἐπὶ θ.=τρέχω εἰς τὴν θάλασσαν.—ἐν ἄλ. πλοῖω περιεπλεῖ εἰς τὴν ἀκρ.=εἰσέρχεται εἰς τι ἐκεῖ ἀλιευτικὸν πλοῖον καὶ

περιπλέων ἀνήλθεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν.—ἔχω τοὺς ἀνδρας= ἀναχαιτίζω, ἐμποδίζω τοὺς ἀνδρας.

"*Ἐνδον*, δηλ. ἐν ταῖς οἰκίαις.—ἔξω, δηλ. εἰς τὰς ὁδοὺς.— τὰς τριήρεις, βλ. ἐν σελ. 132.—*σχεῖν*, δηλ. ἀπὸ διαρπαγῶν κ. τ. τ.—τοὺς ἀνδρας, τίνες ἐννοοῦνται;

§ 21—24.

Προσπίπτω τινί = μεθ' ὁρμῆς προσέρχομαι πρὸς τινα.—*ἔξεστί τινι* (μετ' ἀπρμφ.)=δύναται τις νά...—*ἀνὴρ γίγνομαι*= ἀναδεικνύομαι σπουδαῖος (ἐπιφανής) ἀνὴρ.—*ἀν...σύ τε...ὀνήσαις* (τοῦ β. *ὀνίγημι*)=καὶ σὺ δύνασαι νά ὠφελήσῃς.—*εἰ βούλοιο*=ἐάν θέλῃς.—*καὶ ἡμεῖς... (ἄν) ποιήσαιμεν*=καὶ ἡμεῖς δύναμεθα νά καταστήσωμεν.—*ἀλλ' εὖ γε...=εὖ γε...—τίθεμαι τὰ ὄπλα ἐν τάξει*= παρατάττομαι.—*παρεγγυῶ*=διατάττω.—*αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν*=ἑλως ἄφ' ἑαυτῶν.—*οἱ τε ὀπλίται...καὶ οἱ πελτασταί*, παράθεσις κατ' ἐπιμερισμὸν εἰς τὸ: οἱ δέ.—*εἰς ὀκτώ γίνονται*=τάττονται εἰς βάθος ὀκτὼ ἀνδρῶν.—*ἐπὶ τὸ κ. ἑκάτερον*=εἰς τὰς δύο πτέρυγας.—*παρεδεδραμήκεσαν*, ὑπερσντλκ. τοῦ β. *παρατρέχω*=προστρέχω* περὶ τῆς σημασίας τοῦ ὑπερσντλκ. πρὸβλ. βιβλ. IV, κεφ. 2, § 8 «ἐκέκλειντο».—*τὸ δὲ χ. οἶον κάλ. ἐκτ. ἐστί*=τὸ δὲ *χωρίον τοιοῦτον ἦν, οἶον* (=ὥστε) *κάλλιστον εἶναι ἐκτάξασθαι*=ὁ δὲ τόπος (ἐν ᾧ δηλ. ἐτάχθησαν οἱ στρατιῶται) ἦτο τοιοῦτος, ὥστε νά εἶναι κάλλιστος πρὸς παράταξιν κατ' ἐννοίαν=ὁ τόπος ἦτο κατ' ἐξοχὴν κατάλληλος πρὸς παράταξιν στρατεύματος.—*τὸ Θράκιον καλούμενον* = ὅστις (τόπος) ὠνομάζετο Θράκιον.—*ἔρημον (ὄν)...*=ἐπειδὴ ἦτο ἔρημος (ὁ τόπος)...

(*Ποιῶσω*) *ταῦτα, ποῖα*;—*θέσθε τὰ ὄπλα*, περὶ τῆς φράσεως *τίθεμαι τὰ ὄπλα* (ἐν τάξει) βλ. ἐν σελ. 91.—*καὶ τοὺς ἄλλους*, δηλ. στρατηγούς καὶ λοχαγούς: ἐπομένως τὸ *ἐκέλευε ἐνταῦθα*=;—*παρεγγυᾶν*, δηλ. τοὺς στρατιώτας.—*οἱ δέ*, δηλ. οἱ στρατιῶται—*αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν*, ἄνευ δηλ. περαιτέρω ἐπεμβάσεως τῶν στρατηγῶν καὶ λοχαγῶν.—*εἰς ὀκτώ*, εἰς τὸν λόχον, ὅστις συνέκειτο ἐξ 100 περίπου ἀνδρῶν, παρετάσσοντο συνήθως οἱ ἄνδρες εἰς 8 ἐπαλλήλους σειράς, ὧν ἑκάστη συνέκειτο ἐκ 12 παρ' ἀλλή-

λους ἰσταμένων ὀπλιτῶν.—ἐπὶ τὸ κέρασ ἐκ., ἔνθα ἦτο ἡ συνήθης θέσις τῶν πελταστῶν.

§ 25.

Κεῖται τὰ ὄπλα (πῦκ. τοῦ τίθεσθαι τὰ ὄπλα [§ 22]) = κείνται τὰ ὄπλα (δηλ. ἐκεῖ, ὅπου ἔχουσι παραταχθῆ οἱ στρατιῶται)· εἶτα=οἱ στρατιῶται ἔχουσι παραταχθῆ.—κατηρεμίσθησαν, ὑποκμ.: οἱ στρατιῶται. — κατηρεμίζω = καθησυχάζω, καταπραῦνω.—ἐξαπατώμενοι = μὲ τὸ νῆ ἐξαπατάσθε. — χαρίζομαι τῷ θυμῷ = ἐνδίδω εἰς τὴν ὀργὴν μου, παρασύρομαι ὑπὸ τῆς ὀργῆς μου. — τιμωροῦμαι τινά τινος = τιμωρῶ τινά διὰ τι. — ἐξαπάτη = ἀπάτη.—δ οὐδὲν αἷτιος=ὅστις οὐδόλως εἶναι αἷτιος, ὅστις οὐδόλως πταίει.—ἐνθυμεῖσθε, ἐγκλ. προστακτ. — ἐνθυμοῦμαι=σκέπτομαι, συλλογίζομαι.—ἀ ἔσται ἐντεῦθεν = τί θὰ προκύψῃ ἐκ τούτου=ποῖα θὰ εἶναι ἡ συνέπεια τούτου.

Ἐξαπατώμενοι, ὑπὸ τίνων ; — τῆς ἐξαπάτης, ποῖαν ἀπάτην ἐννοεῖ ;

§ 26-27.

Ἀποδεδειγμένος = κεκηρυγμένος. — εἰκάζειν δὴ πάρεστιν = πάρεστιν (ἡμῖν) δὴ εἰκάζειν.—πάρεστί τινι (μετ' ἀπρμφ.) = δύναται τις.—δὴ=βεβίαιως.—εἰκάζω=συμπεραίνω.—ἑωρακότας (ἡμᾶς) καὶ ἀναμν.=ἀφ' οὗ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἔχωμεν ἴδει καὶ ἐνθυμώμεθα (ἀκίμῃ).—τὰ νῦν δὴ γεγενημένα=ἐκεῖνα, τὰ ὅποια τώρα δὲ ἔχουσι συμβῆ=τὰ πρόσφατα γεγονότα.—ἦλθομεν εἰς τὸν πόλεμον... ἔχοντες... ὑπαρχόντων δὲ πολλῶν χρ... καὶ... οὐσης=ἐπεὶ ἦλθομεν εἰς τὸν πόλεμον... εἶχομεν... ὑπῆρχον δὲ πολλὰ χρ... καὶ πρόσσδος ἦν...—ἔρχομαι εἰς τὸν πόλεμον=ἀρχίζω τὸν πόλεμον.—πόλις=ἀκρόπολις.—τὰ ἐνδημα=τὰ πράγματα τοῦ τόπου· ἐνταῦθα=οἱ φόροι οἱ εἰσπραττόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ Ἀττικῇ.—ἡ ὑπερορία (γῆ)=ἡ ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς χώρα· ἐνταῦθα=οἱ φόροι τῶν συμμάχων (τῶν Ἀθην.).—οὐ μεῖον=ὄχι ὀλιγώτερον=περισσότερα (ἢ πρόσσδος).—ἄρχοντες... ἔχοντες=ἂν καὶ ἦμεθα κύριοι... ἂν καὶ εἶχομεν.—ἄλλως τε πολ. καὶ... = μεταξὺ πολλῶν ἄλλων πόλεων καὶ...—κτεπολεμήθημεν, πρὸ τούτου ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ ἄς προταχθῆ τό: ὅμως.—καταπολεμοῦμαι=κατὰ κράτος νικῶμαι.—ἐπίσταμαι=γνωρίζω.

Τοῖς συμμάχοις, δηλ. τῶν Λακεδ.—τὰ νῦν δὴ γεγεν., ἐννοεῖ τὸν Πελοπον. πόλεμον, καὶ ἰδίᾳ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηναίων, ἣτις εἶχε γεῖναι πρὸ τεσσάρων ἐτῶν τοῦλάχιστον (δηλ.); — εἰς τὸν πόλεμον τὸν... , ποῖον πόλεμον ἐννοεῖ; — τοὺς συμμάχους, τίνων; — τριῆρεις, βλ. ἐν σελ. 132.—ἐν τοῖς νεωρίοις, ταῦτα ἦσαν ναύσταθμοί, ἤτοι τόποι παρὰ τὴν θάλασσαν, ἔνθα ἐφυλάσσοντο τὰ πλοῖα καὶ πάντα τὰ εἰς αὐτὰ ἀνήκοντα σκευή κτλ. ἐν τοῖς νεωρίοις προσέτι ἐναυπηγοῦντο νέα πλοῖα καὶ ἐπεσκευάζοντο παλαιά.—ὑπαρχόντων πολλῶν χρ., κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Πελοπον. πολέμου ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀκροπόλει—δηλ. εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Περθευῶνος, ἐν ᾧ ἐφυλάττετο ὁ δημόσιος θησαυρὸς — 6,000 τάλαντα. — τάλαντων, τὸ τάλαντον ἦτο ποσότης χρηματικῆ ἰσοδυναμοῦσα πρὸς 6,000 ἀττ. δραχμὰς (ὧν ὀκταπλασία τοῦλάχιστον ἢ ἀνάλογος σημερινῆ ἀξία).

§ 28.

Τί ἂν οἴδμ. π.=τί οἴομεθα παθεῖν ἂν.—παθεῖν ἂν=ὅτι ἠθέλομεν πάθει.—Λακ. καὶ τῶν ἀρχ. συμ. ὑπαρχ.=ὅτε οἱ Λακ. ἔχουσιν (ἀκόμη) καὶ τοὺς ἀρχαίους συμμάχους. — Ἀθ. δὲ καὶ κτλ.=οἱ δὲ Ἀθην. καὶ πάντες οἱ τότε σύμμαχοι ἐκείνων ἔχουσι προστεθῆ (εἰς αὐτοὺς—τοὺς Λακεδ.—).—οἱ ἐπὶ θαλάττῃ βάρβαροι = οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰ παραθαλάσσια βάρβαροι. — πολεμιωτάτου, δηλ. ὄντος. — πολεμιώτατος=μέγιστος ἐχθρός. — ὁ ἄνω βασιλεὺς = ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν. — ὃν ἤλθομεν ἀφ... =κατὰ τοῦ ὁποῖου ἐξεστρατεύσαμεν, ἵνα ἀφαιρέσωμεν ἀπ' αὐτοῦ... —τούτων πάντων ὁμοῦ ὄντων=ἄφ' οὗ πάντες οὗτοι εἶναι ἠνωμένοι. — ἂν ἡμᾶς περιγενέσθαι (αὐτῶν) = ὅτι ἡμεῖς ἠθέλομεν νικήσει (αὐτούς).

Ἐκείνοις, δηλ. τοῖς Ἀθην.—τότε, δηλ. κατὰ τὸν Πελοπον. πόλεμον.—τοῦ ἄνω β., τοῦ ἐν τῇ μεσογαίᾳ εἰκοῦντος κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Ἰσσο. καὶ τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ βαρβάρους.—τούτων πάντων, δηλ. τίνων;

§ 29—31.

Μὴ μαινόμεθα=(ὄχι) ἄς μὴ... —πρὸς θεῶν=ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν.—μαίνομαι = εἶμαι παράφρων.—μηδ' ἀπολώμεθα =

καὶ ἄς μή... — αἰσχυρῶς = ἐπονειδίστως. — τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν = τοῖς ἡμετέροις. — οἰκεῖος = συγγενής. — ἐν ταῖς πόλεσι... = πάντες εἰσὶν ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς στρατευσομέναις ἐφ' ἡμᾶς. — πάντες = πάντες οὗτοι. — καὶ δικαίως, δηλ. στρατεύονται. — εἰ βάρβαρον μὲν... Ἑλληνίδα δὲ... ἐξαλαπάξομεν (τοῦ ῥ. ἐξαλαπάξω), ἡ σύνταξις κατὰ παράταξιν ἀντὶ καθ' ὑπόταξιν = ἐὰν λεηλατήσωμεν τὴν Ἑλληνικὴν πόλιν... ἐν ᾧ οὐδεμίαν βάρβαρον... — καὶ ταῦτα κρατοῦντες = καὶ μάλιστα ἐν ᾧ ἡμεῖς νικηταί. — Ἑλλην. εἰς ἣν πρ. πόλ. ἦλθ. = τὴν πρώτην Ἑλληνίδα πόλιν, εἰς ἣν ἦλθομεν. — πρὶν ἐπιδεῖν = προτοῦ ζῆσω καὶ ἴδω. — μυρῖος, α, ον = ἀναριθμητός, ἀπειρος. — ἐμὲ κατὰ τῆς γῆς γενέσθαι, τὸ ἀπρμφ. ἐκ τοῦ εὐχομαι = νὰ χωθῶ μέσσω εἰς τὴν γῆν ὑποκάτω. — τῶν δικαίων τυγχάνω = εὐρίσκω τὸ δικαίόν μου. — ἡμᾶς δεῖ ἀδ. τῆς γοῦν Ἑλλ. μὴ στέρεσθαι, κατ' ἔννοιαν = ὀφειλομένον νὰ ὑπομείνωμεν τὴν ἀδικίαν, ἵνα μὴ τοῦλάχιστον στερηθῶμεν τῆς Ἑλλάδος. — πέμπσαντας (ἡμᾶς) = ἀφ' οὗ στείλωμεν (πρέσβεις). — οὐδὲν βίαιον ποιήσονται = οὐ ποιήσονται βίαιόν τι = οὐχὶ ἵνα διαπράξωμεν βίαιόν τι κατ' ἔννοιαν = οὐχὶ πρὸς κακὸν σκοπόν. — παρέρχομαι εἰς = εἰσέρχομαι εἰς. — ἀλλ' ἦν μὲν δ... εὐρίσκεσθαι, νητέον τὸ εὐρησόμενοι κατ' ἔννοιαν = ἀλλ', ἦν μὲν δυνώμεθα, παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι εὐρησόμενοι (μετχ. τελκ.). — εὐρίσκομαί τι παρά τινος = ἐπιτυγχάνω τι παρά τινος. — ἀλλὰ δηλώσοντες = τοῦλάχιστον ἕμωσ ἵνα δηλώσωμεν (εἰς ὑμᾶς). — οὐκ ἐξ, ἀλλὰ πειθ. ἐξερχόμεθα, κατ' ἔννοιαν = εἰς τὴν ἐκ τῆς πόλεως ἀναχώρησίν μας συντελεῖ οὐχὶ ὄφελος σας, ἀλλ' ἡ ὑπακοή ἡμῶν.

Ταῖς παιρίσι, αἵτινες πᾶσιν νῦν συμμαχοῦσι μετὰ τῆς Σπάρτης. — πάντες, οἱ ἡμέτεροι φίλοι καὶ οἰκεῖοι. — ταῦτα... (γενόμενα), δηλ. ποῖα; — ὀργυῖας, βλ. ἐν σελ. 103. — τοῖς τῶν Ἑλλ. προεσσηκόσι, δηλ. τοῖς Λακεδ. — δύνησθε ταῦτα, δηλ. τυγχάνειν τῶν δικαίων. — μὴ στέρεσθαι, διὰ δουλείας ἢ θανατώσεως.

§ 32.

Ταῦτα ἔδοξε, κατ' ἔννοιαν = ταῦτα ἀπεδέχθησαν.

Πέμπουσι, πρὸς τίνα;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.

§ 17—18.

Τὰ ἱερὰ καλὰ ἐστὶ=ἡ θυσία εἶναι εὐνοϊκή.—ἀσφαλῶς...
 εἶναι, τὸ ἀπρμφ. ἐκ τοῦ καλὰ εἶναι=ἵνα ἀσφαλῶς πορευῆται.—
 παρὰ τῶν στρα...=παρ' ἐκάστου τῶν στρατηγῶν, πλήν
 πρὸς Νέωνος, ἄνδρα, φ... — ἄνδρα=ἓνα στρατιώτην.—
 πιστεύω τινί=ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς τινα.—ἐξ. στάδια=ἔπερ
 ἀπείχεν ἐξήκοντα στάδια.—ἦσαν, ὑποκμ.: οἱ περὶ Ξενοφῶντα.—
 ἐπιτυγχάνω τινί=συναντῶ τι, εὐρίσκω τι.—πυρὰ ἔρημα=
 πυρά, παρὰ τὰ ὅποια οὐδεὶς φύλαξ ὑπῆρχε.—μεταχωρῶ ποι=
 ἀπέρχομαι εἰς κἄποιο ἄλλο μέρος.—αἰσθάνομαι θορύβου=
 ἀκούω θόρυβον.—καὶ σημαινόντων, καὶ ἡ μετχ. αὕτη—ὡς καὶ ἡ
 γενκ. θορύβου—ἐξερτάται ἐκ τοῦ ἦσθετο' ἀναλύεται δ' ἐν τῇ νέφ
 διὰ τοῦ ὄυι καὶ ὄριστικ.—οἱ περὶ Σεύθην σημαίνουσιν ἀλλήλοις
 =οἱ ἄνθρωποι τοῦ Σεύθου συνεννοοῦνται πρὸς ἀλλήλους διὰ σημείων.
 —καταμανθάνω=ἐγνοῶ.—ὄυι κεκαυμένα εἶη τῷ Σεύθῃ=
 ὅτι εἶχον ἀναφθῆ ὑπὸ τοῦ Σεύθου (=τῇ διαταγῇ τοῦ Σ.).—ὄπως
 (μετ' εὐκτ.)=ἵνα (μεθ' ὑποτακτικ.).—ὄρωμαι=φαίνομαι.—οἱ δὲ
 ...ἀλλά..., ἐξαικλουθεὶ ἢ ἐξάρτησις ἐκ τοῦ ὄπως.—λαν-
 θάνω=μένω ἀπαρτηρήτος, διαφεύγω τὴν προσοχὴν (τινος).—
 διὰ τὸ φῶς=ἕνεκα τοῦ φωτός.

Τὰ ἱερὰ, ὁ Ξεν. εἶχε κάμει θυσίαν, ἵνα μάθῃ ἂν οἱ θεοὶ ἐπι-
 τρέπωσιν εἰς αὐτὸν νὰ ὀδηγήσῃ τὸ στρατεύμα εἰς τὸν Σεύθην
 ἀνάγνωθι τὴν ἐν τῷ κειμ. περίληψιν τῶν §§ 1-16 τοῦ κεφ. τού-
 του.—τὰ ἱερὰ καλὰ εἶναι, οἱ παλαιοὶ παρατηροῦντες τὰ σπλάγ-
 χνα τῶν ἱερῶν προέσλεπον τὸ μέλλον.—πλήν παρὰ Νέωνος,
 διότι οὗτος μετ' ὀκτακοσίων ἀνδρῶν ἀποσυρθεὶς εἶχε στρατοπεδεύ-
 σει χωριστά.—ἐξήκοντα στάδια, πόσας ὥρας; βλ. ἐν σελ. 96.
 —αὐτοῦ, δηλ. τοῦ στρατεύματος τοῦ Σεύθου.—ἐπιτυγχάνει, τίς;
 —τὸ μὲν πρῶτον, ἢ ἀπόδοσις «ἐπεὶ δέ...».

§ 19—22.

Προπέμπω=στέλλω ἐμπρός.—πάρειμι=εἶμι παρῶν.—
 συγγίγνομαι τινί=συνομιλῶ μετὰ τινος.—ἤθροντο, ἄθρ. β' τοῦ θ-

ἔρωτῶ. — εἰ δ' Ἀθ. (δηλ. εἴη) = εἶναι ὁ Ξενοφῶν ὁ ᾽Αθηναίος. — ὁ ἀπὸ τοῦ στρατ. = ὁ ἐν τῷ στρατῷ (τῶν Κυρείων). — ἀναπηδῶ (ἐπὶ τὸν ἵππον) = πηδῶ ἐπάνω εἰς τὸν ἵππον μου. — διώκω = τρέχω ἐσπευσμένως. — παρῆσαν = προσῆλθον. — ὄσον = περίπου. — τύρσις, εὼς, ἦ = πύργος. — ἦν. . . μάλα φυλατιόμενος = εὐρίσκετο ὑπὸ ἰσχυρὰν φρουράν. — ἐγχαλινῶ (-όω) = βάζω τὸν χαλινὸν (εἰς τὸ στόμα τοῦ ἵππου). — ἵππος ἐγκεχαλινωμένος = ἵππος ἔχων τὸν χαλινὸν (εἰς τὸ στόμα). — διὰ τὸν φόβον = διὰ τὸν φόβον, ὃν εἶχεν οὗτος. — χιλῶ τοὺς ἵππους = ἀφίνω τοὺς ἵππους νὰ βόσκωσιν. — ἐγκεχαλινωμένοις, δηλ. τοῖς ἵπποις = μετὰ τοὺς ἵππους. . . — καὶ πρόσθεν = πρότερόν ποτε. — ἔχων, μετχ. ἐνδτκ. = εἰ καὶ εἶχεν. — ὑπὸ τούτων τῶν ἀνδρῶν = ὑπὸ τῶν κατοίκων ταύτης τῆς χώρας. — τὰ σκευοφόρα (αἰτκ.) ἀφαιρεθῆναι = ὅτι ἐστερηθῆ τῶν σκευοφόρων (ζῴων). — πάντων, γενκ. διαιρτκ. τοῦ πολεμικώτατοι. — μάλιστα νυκτός = μάλιστα ἐν καιρῷ νυκτός.

᾽Ἡσθετο, ταῦτα (δηλ. ;). — οἱ δέ, δηλ. φύλακες. — ἔφη, δηλ. ὁ Ξεν. διὰ τοῦ διερμηνέως. — ἐδίωκον, δηλ. πρὸς τὸν Σεύθη, ἵνα ἀναγγείλωσιν αὐτῷ τί; — περὶ αὐτήν, δηλ. τὴν τύρσιν. — διὰ τὸν φόβον, μήπως δηλ. πολέμιοί τινες ἐπιπέσωσιν ἀπροσδοκῆτως κατ' αὐτοῦ. — ὁ τούτου. . ., τίνος; — ὑπὸ τούτων τῶν ἀνδρῶν, δηλ. τῶν Θυνῶν.

§ 23 — 25.

᾽Ἐκέλευσεν, ὑποκμ.: ὁ Σεύθης. — ἐνδον = ἐντός, μέσα. — ἀσπάξομαι τινα = χαιρετίζω τινά. — μὲν πρῶτον = πρῶτον μὲν. — κατὰ τὸν Θράκιον νόμον, ὁ προσδιορισμὸς οὗτος ἀποδοτέος τῷ κέρατα. — νόμος = συνήθεια. — προύπινον, δηλ. ἀλλήλοις. — προπίνω τινὶ κέρατα οἴνου = κάμνω πρόποσιν εἰς ὑγείαν τινὸς μετὰ κέρατα πλήρη οἴνου. — πρεσβεύω τινὶ = πέμπομαι πρεσβευτῆς ὑπὸ τίνος. — πάντοσε = πρὸς πάντα τὰ μέρη, πανταχοῦ. — οὕτωσι = αὐτὸς ἐδῶ. — συμπροθυμοῦμαι (μετ' ἀπρμφ.) = ἐνεργῶ προθύμως νὰ. . . — εἰ πράξαιμι = εἶναι πράξω. — εὖ ποιήσιν, ὡς ἀντικμ. νοητέον τό: ἐμέ· τὸ δὲ εὖ ποιῶ = ; — ἐπήρετο, ἀόρ. β' τοῦ ρ. ἐπερωτῶ = ἐρωτῶ. — ἔφη, δηλ. ἀληθῆ εἶναι ἐπομένως = εἶπε ναί. — αὐθις = δευτέραν φοράν πάλιν. — εἰ ἀγά-

γοιμι=ἐάν ὀδηγήσω. — τὰλλά τε=καί κατὰ τὰ ἄλλα. — χωῶμαι
τινι φίλῳ καὶ ἀδελφῷ=ἔχω τινά ὡς φίλον καὶ ἀδελφόν. — τὰ
παρὰ θ. μοι χωρία. . . ἔσεσθαι παρὰ σοῦ=ἔτι θὰ λάβω παρὰ
σοῦ τοὺς παραθλασσίους τόπους. — κρατῶ τινος=εἶμαι κύριός
τινος, ἐξουσιάζω τινά ἐν ᾧ κρατῶ τινος=;

Ἐγγύς, δηλ. τῆς τύρσεως. — ἐνδον, δηλ. ἐν τῇ τύρσει. —
κέρατα, τὰ κέρατα βοῶν ἢ ἄλλων ζώων ἐπιτιγδαίως κατεσκευα-
σμένα ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς ποτήρια ὑπὸ τῶν Θρακῶν καὶ ἄλλων
βαρβάρων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης. — ἔπεμψας. . ., περὶ τοῦ πράγμ
πρβλ. κεφ. 1, § 5.

§ 26—30.

Ἐπὶ τούτοις=μετὰ ταῦτα. — σύμφημι=ὁμολογῶ—ἴθι νυν
=ἔμπρός λοιπόν. — ἀφήγησαι, προστακτικ. ἀορ. τοῦ ῥ. ἀφηγοῦμαι
=διηγοῦμαι. — ὅτι (μετ' εὐκτ.)=ὅτι (μεθ' ὀριστ.). — οὐδὲν δέοι τε-
λεῖν=οὐ δέοι τελεῖν τι. — δεῖ (μετ' ἀπρμφ.)=ὑπάρχει ἀνάγκη νά...
— τελεῖν, ὑποκμ.: τὸν Σεύθην. — τελῶ τί τινα=; πρβλ. κεφ. 1,
§ 6. — αὐτός, ὑποκμ. τοῦ ἀπρμφ. ἀπιέναι=ἔτι σὺ αὐτὸς θ' ἀπέλ-
θης. — ἐπεὶ διαβαίης=ἀφ' οὗ διαβῆς. — τί γάρ=τί λοιπόν. —
ἔφη, ὑποκμ.: ὁ Ξενοφῶν. — κατὰ Σηλ.=πλησίον τῆς Σηλυβρίας.
— οὐκ ἔφ. οἶόν τε εἶναι=ἔφησθα οὐχ οἶόν τε εἶναι. — οἶόν
τ' ἐστί=εἶναι δυνατόν. — ἀλλ' ἐλθόντας (ὑμᾶς) διαβαίνειν,
τὸ ἀπρμφ. ἐκ τοῦ χρῆναι, ὑπερνοητέον ἐκ τοῦ οὐκ... οἶόν τε
εἶναι=ἀλλ' ὅτι πρέπει σεις, ἀφ' οὗ ἐλθῆτε... νά διαβῆτε. —
ἔξω εἰσίν, ὡς ὑποκμ. νοητέον τὸ ἄνδρες, εἰς ὃ παράθεσις τὸ ὁ
πιστότατος ἐκάστῳ (=καὶ μάλιστα ὁ πιστ...). — ἀπὸ τῶν
στρατηγῶν = ἀπὸ μέρους τῶν στρατηγῶν. — πλὴν Νέωνος =
πλὴν ἀπὸ Νέωνος. — πιστοτέρα πράξις = διαπραγματεύσεις
(συμφωνίαι) ἔτι μάλλον ἀξιόπιστος. — τὰ ὄπλα... = οὐ ἐλθὼν
εἰπέ, ὅτι ἐγὼ κελεύω καταλιπεῖν τὰ ὄπλα. — ἐλθὼν εἰπέ=πή-
γαινε καὶ εἰπέ. — εἴσιθι=νά εισέλθῃς (πάλιν).

Ἐλεγε, τίς; — τούτῳ, δηλ. τῷ Σεύθῃ. — κατὰ Σηλυβρ., δηλ.
κατὰ τὴν δευτέραν πρεσβείαν. — οἶόν τε εἶναι, τοῦτο, δηλ. νά
ὀδηγήσῃς τὸ στράτευμα εἰς τὸν Σεύθην. — πλὴν Νέωνος, περὶ
τούτου βλ. ἐν σελ. 178. — καὶ ἐκείνους, τίνας; — καταλιπεῖν,
ποῦ; — ἐκεῖ, δηλ. ἔξω τῆς τύρσεως: διατί ὁ Ξεν. διατάττει ν' ἀφή-
σῃ τὰ ὄπλα ἔξω;

§ 31—34.

Καὶ γὰρ ... εἰδέναι, ἐκ τοῦ εἶπε = εἶπε γὰρ εἰδέναι ὅτι (Ἀθηναῖοι) συγγενεῖς εἶεν. — φίλους εὖνους ἔφη νομίζειν, δηλ. τούτους (τοὺς Ἀθην.) εἶναι. — νομίζω τιὰ φίλον εὖνον εἶναι = θεωρῶ τινα ὡς εὖμενῆ φίλον. — οὗς ἔδει, δηλ. εἰσελθεῖν. — ὅ,τι δέοιτο χρῆσθαι τῇ στρατιᾷ = εἰς τί ἐπεθύμει νὰ χρησιμοποιοῖ τὸν στρατόν. — ἐκείνου ἦν ἀρχὴ Μελανδίται καὶ... = εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἐκείνου ὑπήγετο ἡ χώρα τῶν Μελανδιτῶν καὶ... — τὰ Ὀδρουσῶν πράγματα νοσεῖ = ἡ πολιτεία τῶν Ὀδρ. περιέρχεται εἰς κακὴν κατάστασιν. — ἐκτρέφω = ἀνατρέφω. — ἐκπίπτω = ἐκδιώκομαι τὸ ἐνεργητικ. τούτου ἐκβάλλω = ἐκδιώκω. — ζῶ εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν ἀποβλέπων, κατ' ἔννοιαν = ζῶ ἐκ ξένης τραπέζης. — καθέξομαι ἐνδίφριός τινι ἰκέτης = κάθημι παρὰ τὸν δίφρον τινός (= πλησίον τινός εἰς τὴν τράπεζαν) καὶ παρακαλῶ αὐτόν. — ὁπόσους δυνατὸς εἶη (= ὁπόσους δύναται) = ὅσους δύναται. — μὴ εἰς τὴν ἐκείνου (= αὐτοῦ) τράπεζαν ἀποβλέπων = χωρὶς νὰ τρέφωμαι ἐκ τῆς τραπέζης του. — ἐκ τούτου = μετὰ ταῦτα. — τούτους ἔχων = μετὰ τούτων. — εἰ δέ μοι... παραγένουσθε = ἐὰν δὲ ἔλθητε εἰς βοήθειάν μου. — ἂν... ἀπολαβεῖν = ἀπολήψεσθαι. — ἀπολαμβάνω = λαμβάνω ὀπίσω. — δέομαί τινός τι = παρακαλῶ τινα διὰ τι.

Συγγενεῖς, οἱ Ἀθην. ἦσαν συγγενεῖς πρὸς τοὺς Θραῖκας καθίσσον ὁ Τήρης, ὁ πρόγονος τοῦ Σεύθου, ἐταυτίζετο πρὸς τὸν μυθικὸν βασιλέα Τηρέα, ὅστις εἶχε νυμφευθῆ τὴν Πρόκνην, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν. — οὗς ἔδει, τίνες ἐννοοῦνται; — ἐκ ταύτης τῆς χώρας, δηλ. ποίας; — τῶ νῦν βασιλεῖ, δηλ. τῶν Ὀδρουσῶν. — ἐκαθεξόμην ἐνδ. αὐτῶ ἰκ., οἱ Θραῖκες συνείθιζον νὰ τρώγωσιν οὐχὶ κατακεκλιμένοι (καθὼς τίνες);, ἀλλὰ καθήμενοι ἐπὶ δίφρων καθὼς δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οἱ ἰκέται ἐκάθηντο ἐπὶ τῇ ἐστία (= ἐφέστιοι), οὕτω παρὰ τοῖς Θραξὶ συνήθεια ἦτο νὰ κάθηνται οἱ ἰκέται ἐνδίφριοι. — τοὺς ἐκβαλόντας, δηλ. τοὺς Μελανδίτας, Θυνοὺς καὶ Τρανίψας. — ἡμᾶς, δηλ. ἐμὲ καὶ τοὺς οἰκείους μου. — τούτους (ἔχων), δηλ. τίνας; — τὴν ἔμανιοῦ πατρώαν χ., ποία ἦτο ἡ πατρικὴ χώρα τοῦ Σεύθου;

§ 35—38.

Τί ἂν σὺ δύναιο δίδοναι = τί θὰ ἠδύνασο νὰ δίδῃς. — *τῶ στρατιώτῃ* = ἐκάστῳ στρατιώτῃ ὁμοίως *τῶ λοχαγῶ* = ἐκάστῳ λοχαγῶ καὶ *τῶ στρατηγῶ* = ἐκάστῳ στρατηγῶ. — *διμοιρία* = διπλῆ μοῖρα, διπλοῦς μισθός. — *τετραμοιρία* = τετραπλοῦς μισθός. — *ξεῦγος (βοῶν)* = ξευγάρι (βοῶν). — *ταῦτα*, ἀντικμ. τοῦ *διαπράξωμεν*. — *πειρώμενοι*, μετχ. ἐνδτικ. κατ' ἔννοιαν = παρὰ τὰς προσπαθείας μας. — *διαπράττω* = κατορθώνω. — *φόβος ἀπὸ Λακ.* = φόβος προερχόμενος ἐκ τῶν Λακ. = φόβος πρὸς τοὺς Λακ. — *δέξει*, μέλλ. τοῦ β. *δέχομαι*. — *εἰς τὴν σεαυτοῦ (χώραν)* = εἰς τὴν χώραν σου... — *καὶ... γε* = καὶ... μάλιστα. — *ἐνδίφριος* = ὁμοτρέπεζος. — *ὠνήσομαι*, μέλλ. τοῦ β. *ὠνοῦμαι* = ἀγοράζω. — *Θρακίῳ νόμῳ* = κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Θρακῶν. — *οἴκησιν* = πρὸς κατοικίαν.

Οὔτοι, τίνες; — *ἀπαγγέλλωσι*, τί; — *κυζικηνόν*, δηλ. ὡς μηνιαῖον μισθόν· περὶ τοῦ *κυζικηνοῦ* βλ. ἐν σελ. 166. — *διμοιρίαν*, δηλ. πόσους κυζικηνοὺς; — *ξεύγη*, ἵνα καλλιεργῶσι τὴν γῆν ἐν περιπτώσει ἐγκαταστάσεως αὐτῶν ἐνταῦθα. — *ταῦτα... μὴ διαπράξωμεν*, δηλ. νὰ πείσωμεν τοὺς στρατιώτας νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σου. — *θυγατέρα δάσω*, δηλ. ὡς σύζυγον. — *ὠνήσομαι*, δηλ. ὡς σύζυγον· οἱ Θραῖκες ἠγόραζον τὰς γυναικὰς τῶν δίδοντες χρήματα εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῶν· τοιαύτη συνήθεια ἐπεκράτει καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι εἰς παλαιστάτην ἐποχὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3.

§ 1—2.

Δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες = ἄφ' οὗ ἔδωκαν ἀμοιβαίως τὴν δεξιάν των. — *ἀπελαύνω* = ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ. — *πρὸ ἡμέρας* = προτοῦ ἐξημερώσῃ. — *γίγνομαι ἐπὶ τιμῇ* = ἔρχομαι εἰς τι. — *δοκεῖ τιμῇ* (μετ' ἀπρμφ.) = ἀποφασίζει τις νὰ... — *ἔω τὴν πρὸς Ἀρίστ.* *δδδν* = δὲν πηγαίνω πρὸς τὸν Ἀρίστ.

Δεξιὰς δ. καὶ λαβόντες, ὡς σημεῖον τίνος; — *ἐπὶ στρατο-*

πέδω, τῷ παρὰ τὴν Πέρινθον.—ἀπήγγειλαν, δηλ. τὰ συνομολογηθέντα. — τοῖς πέμψασι, δηλ. τοῖς στρατηγείοις (πρβλ. κεφ. 2, § 29). — Ἀρίσταρχος, ὁ ἐν Βυζαντίῳ ἀρμοστής τῶν Λακεδ., ὅστις καὶ πρότερον εἶχεν ἀπαγορεύσει εἰς τοὺς Ἑλλ. νὰ διαβῶσιν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἀνάγνωθι τὴν περίληψιν τῶν §§ 1-16 τοῦ 2 κεφ. ἐν σελ. 60. — τὸ δὲ στρατ. συγκαλέσαι, βλ. ἐν σελ. 155. — πλὴν οἱ Νέωνος, βλ. ἐν σελ. 178.—ἀπειχον, τίνων; — δέκα στάδια, πόσα λεπτὰ τῆς ὥρας; βλ. ἐν σελ. 96.

§ 3-6.

Διαπλεῖν, ἀνήκει τῷ βουλόμεθα καὶ τῷ κωλύει. — ἔνθα = ἐκεῖ, ἔπου. — οὗτος αὐτός = ὁ αὐτός οὗτος. — ἦν δέ, κρατ... = ἦν δὲ κρατήσωμεν τούτου καὶ... — κρατῶ τινος = γίνομαι κύριός τινος. — φησι = ὑπισχνεῖται· ἐκ τούτου ἐξαρτ. τὰ ἀπαρμ. πωλήσειν, ἐξαπατήσεσθαι (ἐν παθητ. σημασίᾳ), λήψεσθαι, περιόψεσθαι· ὑποκμ. τοῦ α' καὶ δ' ἀπαρμφ. εἶναι: ὁ Ἀρίσταρχος· τῶν δὲ λοιπῶν τό: ὑμᾶς. — οὔτε... ἔτι = οὔτε... πλέον. — περιορῶ (μετὰ μετχ.) = βλέπω μετ' ἀδιαφορίας ὅτι... — νυνὶ = τώρα δά. — δεομένους, δηλ. ὑμᾶς. — πρὸς ἐκεῖνον = πρὸς αὐτόν. — πότερον = ἂν. — βουλεύομαι τι = σκέπτομαι περὶ τινος. — εἰς τὰ ἐπιτήδεια = εἰς τὰς κόμας τὰς ἐχούσας ἀφθονα τροφήμα. — ἐπεὶ = ἐπειδὴ. — ὥστε (μετ' ἀπαρμφ.) = διὰ νά... — ἔῶσι, ὑποκμ.: οἱ Λακεδ. — οἱ ἥττους = οἱ ἀσθενέστεροι (κάτοικοι). — ἔχοντας... ἀκούοντας, αἱ μετχ. διακτὶ δὲν συνδέονται; — ὅ,τι τις ἡμῶν δεῖται = εἰς τί χρειάζεται τις ἡμᾶς. — αἰρεῖσθαι, ἐκ τοῦ ἐμοὶ δοκεῖ. — ἀροῦμαι = ἐκλέγω. — ὅτω ταῦτα δοκεῖ = ὅστις ἐγκρίνει ταῦτα. — ἀράτω, προστακτ. τοῦ ῥ. αἴρω = ὑψώνω. — ἀνατείνω (τὴν χεῖρα) = ὑψώνω (τὴν χεῖρα). — ἀπιόντες... συσκευάζεσθε = ἄπιτε... καὶ συσκευάζεσθε. — συσκευάζομαι = ; — τὸ ἡγούμενον = τὸ προπορευόμενον μέρος τοῦ στρατοῦ = ἡ πρωτοπορία τοῦ στρατοῦ.

Ἀναστάς, βλ. ἐν σελ. 162. — τριήρης — πλοῖα, βλ. ἐν σελ. 132. — τούτου, τίνος; — ἐκεῖσε, δηλ. εἰς Χερρόνησον. — ὥσπερ ἐν Βυζ., δηλ. ἐπώλησε· ὁ Ἀρίστ. τῇ συμβουλῇ τοῦ Ἀναξιβίου εἶχε πωλήσει 400 ὑπολειφθέντας ἐν Βυζαντίῳ Κυρείους· ἀνάγνωθι τὴν ἐν τῷ κειμ. περίληψιν τῶν §§ 1-16 τοῦ 2 κεφ. — πρὸς ἐκεῖνον,

δηλ. τὸν Σεύθην.—*ἐνθάδε*, ποῦ;—*τοῦτο* (βουλ.), ἐὰν δηλ. πρέπει νὰ ὑπακούσητε εἰς τὸν Ἄριστ. ἢ νὰ ἐλθῆτε εἰς τὸν Σεύθην.—*εἰς τὰς κώμας*, ἐννοεῖ τὰς κατωτέρω ἐν § 18 ἀναφερομένας.—*οἱ ἦϊτους*, δηλ. οἱ κάτοιχοι τῶν κωμῶν οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντεπεξέλθωσι κατὰ τῶν Κυρῆων.—(ὄ,τι) *τις...*, δηλ. ὁ Ἄριστ. καὶ ὁ Σεύθης.—*ἀνέτειναν*, ὡς σημεῖον ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως τοῦ Ξεν. βλ. καὶ ἐν σελ. 162 «ἐπιψηφίζοι».—*παραγγέλλη τις*, περὶ τῶν στρατιωτικῶν διαταγῶν βλ. ἐν σελ. 75.

§ 7—9.

Ἐπειθον (αὐτούς)=*ἐπειρῶντιο πείθειν* (αὐτούς).—*ἀποτρέπομαι*=*ἐπιστρέφω*.—*ὅσον*=*περίπου*.—*προσελαύνω*=*πλησιάζω*.—*κελεύω*, ἐνταῦθα=;—*ὅπως* (μετ' εὐκτικ.)=*ἵνα* (μεθ' ὑποκτ.).—*εἶποι*, ὑποκμ.: ὁ Σεύθης.—*ὅτι πλείστων ἀκουόντων*, κατ' ἐννοίαν=ἐνώπιον ὅσον τὸ δυνατόν πλείστων αὐτηκόων μακρῶν.—*ὅπου*=*ἐκεῖ*, ὅπου.—*τῶν τοῦ Λακωνικοῦ*=*τῶν ἀγγέλων τοῦ Ἀριστάρχου* (§ 7).—*ἡγοῦμαι τινα*=*ὀδηγῶ τινα*: ἐν ᾧ *ἡγοῦμαι τινος*=;—*ὑπὸ σοῦ...*=*νομιοῦμεν ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ*.—*ξενίζομαι ὑπὸ τινος*=*φιλοξενοῦμαι ὑπὸ τινος*.—*«ἀλλὰ οἶδα...»*=*«οἶδα...»*—*κῶμαι πολλὰι ἀθρόαι*=*κῶμαι πολλὰι κείμεναι πλησίον ἀλλήλων*.—*ὅσον διελθόντες ἂν ἠδέως ἀριστῶτε*=*τοσούτην ἀπόστασιν, ὥστε, ἀφ' οὗ διέλθητε αὐτήν, νὰ δύνασθε νὰ προγευματίσητε με ὄρεξιν*.

Ἀπαντᾷ, τίσι;—*αὐτῶ*, δηλ. τῷ Ξεν.—*ὅσον διελθ. ἠδ. ἀριστῶτε*, οἱ Κύρῆοι εἶχον ἀναχωρήσει λίαν πρῶτ', ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς § 2' μετὰ πορείαν δὲ τριάκοντα σταδίων (δηλ. ὠρῶν;) συναντῶσι τὸν Σεύθην· κατὰ τοῦτον ἢ ἀπόστασις αὐτῶν ἀπὸ τῶν κωμῶν εἶναι τόση, ὅση χρειάζεται, διὰ νὰ προγευματίσωσι με ὄρεξιν· ἀλλὰ διὰ νὰ προγευματίσωσι με ὄρεξιν ἀνάγκη νὰ παρήρχετο ἢ συνήθης ὥρα τοῦ ἀρίστου (περὶ οὗ βλ. ἐν σελ. 78)· κατὰ ταῦτα ἢ ἀπόστασις τῶν Κυρῆων ἀπὸ τῶν κωμῶν εἶναι μικρὰ ἢ μεγάλη;

§ 10—12.

Τῆς δειλῆς, γενκ. τοῦ χρόνου=κατὰ τὴν δειλὴν=κατὰ τὸ ἀπόγευμ. —*ὕμιν τοῖς στρατιώταις*=*εἰς ἕκαστον ἐξ ὑμῶν τῶν στρ.*—*τὰ νομιζόμενα*=*τὰ συνήθη*.—*ἔξω τούτων*=*ἐκτὸς τούτων*.

— λαμβάνοντες ἔξετε = λήψεσθε. — ἀξιώσω = ἀξιῶ. — διατίθει-
μαί τι = πωλῶ τι. — διώκειν καὶ μαστεύειν, τὸ ἀ' ἀναφέρεται
εἰς τὸ: φεύγοντα, τὸ β' εἰς τὸ: ἀποδιδράσκοντα. — διώκω =
καταδιώκω. — μαστεύω = ἀναζητῶ. — σὺν ὑμῖν = μετὰ τὴν βοήθειαν
ὑμῶν. — χειροῦμαι = καταβάλλω, καθυποτάττω. — πόσον ἀπὸ
θαλάττης = πόσον μακρὰν τῆς θαλάσσης. — ἀξιῶ = ἐπιθυμῶ. —
οὐδαμῆ... πολλαχῆ = εἰς οὐδὲν μέρος... εἰς πολλὰ μέρη.

Εἰς αὐτάς, δηλ. τὰς κώμας. — τῆς δειλῆς, πῶς συμβιβάζεται
τοῦτο πρὸς τὸ ἀριστῶτε τοῦ Σεύθου; βλ. ἀνωτέρω περὶ δὲ τῆς
δειλῆς — καθὼς καὶ περὶ τῆς δειλῆς πρώτας, ἣτις ἐννοεῖται
ἐνταῦθα — βλ. ἐν σελ. 84. — συνῆλθον, δηλ. μετὰ τὸ ἀριστον. —
κυζικηρόν, βλ. ἐν σελ. 166. — τὰ νομιζόμενα, δηλ. ἐκάστη μὲν
λοχαγῶ διμοιρίαν, ἐκάστη δὲ στρατηγῶ τετραμοιρίαν (πρὸβλ.
κεφ. 2, § 36). — ἐκ τῆς χώρας, ποῖαν χώραν ἐννοεῖ; — ὅποσα
δ' ἂν ἀλίσκεται, δηλ. λάφυρα καὶ αἰχμάλωτα. — τὰ φεύγοντα
καὶ ἀποδ., δηλ. ἀνθρώπους καὶ ζῷα. — ἡμεῖς, δηλ. οἱ Θρᾶκες. —
διώκειν καὶ μαστ., οἱ Θρᾶκες θὰ εἶνε ἱκανοὶ νὰ καταδιώκωσι
μὲν τὰ φεύγοντα ὡς ἔχοντες ἵππικόν, ν' ἀναζητῶσι δὲ τὰ ἀπο-
διδράσκοντα ὡς γινώσται τοῦ τόπου. — ἀπὸ θαλάττης, ἐννοεῖ
τὴν Προποντίδα.

§ 13—14.

Δίδοται λέγειν τῶ βουλευμένῳ = δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν
θέλοντα νὰ ὁμιλήσῃ. — κατὰ ταῦτα = κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὑπὸ
τὸ αὐτὸ πνεῦμα. — οὐ παντὸς κτλ., ἐπεξηγήσεις τοῦ κατὰ ταῦτα. —
παντὸς ἀξία = ἀξία παντὸς ἐπαίνου. — χειμῶν γὰρ εἶη = ἔλεγον
γὰρ ὅτι χειμῶν εἶη. — διαγίγνομαι ἐν φιλίᾳ = διακίμνω ἐν φιλικῇ
χώρα. — οὐχ οἷόν τε (δηλ. εἶη) = δὲν εἶναι δυνατόν. — εἰ δέοι
ὠνούμενους ζῆν = εἰάν εἶναι ἀνάγκη νὰ ζῶσιν ἀγοράζοντες (τρο-
φάς). — ἀσφαλέστερον, δηλ. εἶη. — ὄντων ἀγαθῶν τοσούτων =
ἐν ᾧ ὑπάρχουσι τόσα ἀγαθὰ = παρὰ τὰ τόσα ἀγαθὰ. — προσλαμ-
βάνω μισθόν = λαμβάνω προσθέτως καὶ μισθόν. — εὖρημα =
κέρδος ἀπροσδόκητον. — ἐπὶ τούτοις = μετὰ τούτους (δηλ. τοὺς
ρήτορας). — ἀντιλέγει = ἔχει ἄλλην γνώμην. — ἐπιψηφίζω τι =
θέτω τι εἰς ψηφοφορίαν.

Ἐδίδото λέγειν τῶ β., καθὼς ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
τοῦ δήμου, ἐν ᾗ ὁ κῆρυξ προσεκάλει τὸν βουλευόμενον ν' ἀγορεύῃ

διὰ τοῦ : τίς ἀγορεύειν βούλεται ; βλ. καὶ ἐν σελ. 162. — ἐδόκει, τοῦτο (δηλ. ;). — ἐπιψηφισῶ, περὶ τοῦ δικαίουματος τοῦ ἐπιψηφίσαι ἐν ταῖς στρατείαις βλ. ἐν σελ. 136.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

§ 1 — 5.

Ὑπερβάλλουσιν, ὑπεκμ. : ὁ Σεύθης μετὰ τῶν Ἑλλήνων. — ὑπερβάλλω πρὸς = ὑπερβαλὼν τὰ ὄρη ἔρχομαι πρὸς. — ὑπερβάλλω τί = διαβαλὼν τι. — οἱ ὑπὲρ Βυζαντίου Θραῖκες = οἱ κατοικοῦντες ὑπεράνω τοῦ Βυζαντίου Θραῖκες. — αὕτη ἦν οὐκέτι ἀρχή = τοῦτο δὲν ὑπήγετο πλέον εἰς τὴν ἐπικράτειαν. — ἡ τιμὴ τῆς λείας = τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν λαφύρων χρήματα. — πάρειμι = παρευρίσκομαι. — ἐξαγαγὼν = διατάξας (τοὺς στρατιώται) νὰ προσαγάγωσι. — ζεύγη ἡμιονικά = ζεύγη ἡμιόνων. — τὰ δ' ἄλλα βοεικά = ἐκτὸς δὲ αὐτῶν καὶ ζεύγη βοῶν. — τοίνυν (μὲ προτρέψεις νὰ λάβω ὅσα ἐκ τῶν ζευγῶν θέλω, τὰ δ' ἄλλα νὰ μοιράσω εἰς τοὺς στρ. καὶ λοχ.) λοιπόν. — καὶ αὐθις = καὶ ἄλλοτε, ὅχι τώρα. — δωροῦ, προστακτ. τοῦ ῥ. δωροῦμαι = χαρίζω. — καταμερίζω = διανέμω. — ἀποδίδωμι μισθὸν = πληρώνω μισθόν. — ἐξεληλυθότος ἤδη τοῦ μηνός = ἂν καὶ ἤδη εἶχε παρέλθει ὁ μῆν. — εἴκοσι μόνον ἡμερῶν, συναπτέα ἢ γενκ. τῷ τὸν μισθόν. — ὅτι οὐ πλείον ἐμπολήσαι (ἀόρ. εὐκτκ. τοῦ ῥ. ἐμπολῶ [-άω]) = ὅτι δὲν εἰσέπραξε περισσότερα ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν λαφύρων. — ἄχθομαι = δυσχεραστοῦμαι. — εἶπεν ἐπομόσας = εἶπε μεθ' ὄρκου. — κήδομαι τινος = φροντίζω περὶ τῶν συμφερόντων τινός. — ἦκες ἂν φέρων = θὰ ἦρχετο φέρων. — καὶ προσδανεισάμενος . . . καὶ ἀποδόμενος, μετχ. ἐνδοκτ. = ἂν καὶ ἔπρεπε νὰ δανεισθῆς καὶ νὰ πωλήσῃς. — ἱμάτια = ἐνδύματα.

Ὑπερβάλλουσι, ἐκ τῆς χώρας τῶν Θυνῶν ἀνάγνωθι τὴν ἐν τῷ κειμ. περιλήψιν τοῦ 4 κεφ. — Μαισάδου, πρβλ. κεφ. 2, § 32. — Τήρους, οὗτος δὲν εἶναι ὁ ἀνωτέρω ἐν κεφ. 2, § 22 μνημονευθεὶς, ὁ πρόγονος τοῦ Σεύθου, ἀλλ' ἄλλος βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσῶν, σύγχρονος τοῦ Σεύθου. — ὁ Ἡρακλ. . . παρῆν, ἐκ Περίν-

Θου, εἰς ἣν εἶχεν ἀποστελεῖ αὐτὸν ὁ Σεύθης πρὸς πώλησιν τῶν λαφύρων.—*ἐνταῦθα*, ποῦ;—*ἐκέλ. λαβεῖν*, δηλ. ἐξ αὐτῶν—τῶν ζευγῶν—*ὄσα ἤθελεν*.—*τῶν ζευγῶν*, δηλ. τῶν τριῶν ἡμιονικῶν.—*ἀποδίδωσι, τίς*;—*εἶπεν ἐπομόσας*, τοὺς λόγους του δηλ. ὁ Ξεν. συνώδευσε καὶ μ' ἐπίκλησιν πρὸς τοὺς θεοὺς· εἶπε δηλ.: μὰ τοὺς θεοὺς, μοῦ φαίνεται ὅτι...

§ 6—8.

Ἐντεῦθεν—ἐνεκα τούτου.—*ἔδεισε, ἀόρ. τοῦ ῥ. δέδοικα ἢ δέδια*—φοβοῦμαι.—*ἐκβάλλομαι ἐκ τῆς φιλίας τινός*—χάνω τὴν φιλίαν (τὴν εὖνοιαν) τινός.—*καί, ὅ,τι (=ὡς) ἐδύνατο*—καὶ διὰ τοῦτο, ὅσον ἠδύνατο.—*ἐγκαλῶ τινι*—κατηγορῶ τινά.—*οὐκ εἶχον*—*οὐκ εἰλήφεσαν*.—*τὸν μισθὸν*—τὸν πλήρη μισθόν.—*ἐντόνως*—ἐπιμόνως.—*τοῖς στρατιώταις*—διὰ τοὺς στρατιώτας.—*τέως μὲν*—ἕως τότε μὲν.—*μέμνημαι*—μνημονεύω, ἀναφέρω.—*ἀπέρχομαι ἐπὶ θάλατταν*—ἔρχομαι, φθάνω εἰς τὴν θάλασσαν.—*καὶ τοῦτο διεβεβλήκει*—καὶ τοῦτο εἶχεν εἶπει (πρὸς τὸν Σεύθην) μὲ πρόθεσιν διαβολῆς.—*τείχη*—ὠχυρωμένοι τόποι, φρούρια.—*δύναμις*—στρατιωτικὴ δύναμις.

Μή... *ἐκβληθείη*, ἐὰν δηλ. ὁ Ξεν. διετήρει τὴν ἐπιρροὴν του παρὰ τῷ Σεύθῃ.—*οὐκ εἶχον τὸν μισθόν*, διότι οὗτοι εἶχον λάβει τὸν μισθὸν εἴκοσι μόνον ἡμερῶν (§ 4).—*αὐτῷ*, δηλ. τῷ Ξενοφ.—*ἐμμένητο, τίς*;—*οὐκ ἀσφαλές*, δηλ. διὰ τὴν ἐπικράτειαν τοῦ Σεύθου.

§ 9—11.

Περὶ τοῦ ἔτι ἄνω στρατεύεσθαι—ὡς πρὸς τὴν περαιτέρω ἐκστρατείαν εἰς τὰ ἐνδότερα (τῆς Θράκης).—*ὅτι... ἂν... σφεῖς* (=αὐτοὶ) *ἀγάγοιεν*—ὅτι αὐτοὶ δύνανται νὰ ὀδηγήσωσιν.—*οὐδὲν ἦιτον...* ἢ *Ξενοφῶν*—οὐδόλως ὀλιγώτερον ἢ ὁ Ξενοφῶν· κατ' εὖνοιαν = οὕτω (δηλ. καλῶς), ὅπως ὁ Ξενοφῶν.—*τὸν τε μισθὸν... μηνοῖν*—*ὑπισχνεῖτό τε παρέσεσθαι αὐτοῖς ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐκπλεων τὸν μισθὸν δυοῖν μηνοῖν*.—*παρέσεσθαι αὐτοῖς*—ὅτι αὐτοὶ θὰ λάβωσιν.—*ἐκπλεως* = πλήρης.—*οὐδ' ἂν μέλλῃ...* *στρατευσάμην ἂν*—*καὶ ἂν μέλλῃ...* *οὐκ ἂν στρατευσάμην*.—*συνομολογῶ τινι* = λέγω τὰ αὐτὰ μέ τινα.—*λοι-*

δορῶ τινα=ὄβριζω τινα.—παρακαλῶ τινα=προσκαλῶ τινα.—
παρακαλοῦσιν, ὑποκμ.: ὁ Σεύθης καὶ ὁ Ἰρακλ.—οὐ βούλοιο
κτλ., ἐπεξήγησις τοῦ: τὴν πανουργίαν=εἶ τι δηλ. ἐπεθύμει. κτλ.—
παρέρχομαι=προτέρχομαι.

Τοὺς ἄλλους στρ., πλήν δηλ. τοῦ Ξεν.—παρέρχεται, δηλ.
πρὸς τὸν Σεύθην.

§ 12—16.

Διὰ τῶν Μελ... Θρακῶν=διὰ τῆς χώρας τῶν...—ὀκέλλω,
ἀμετρ.=ἐξοκέλλω, πίπτω ἔξω (δηλ. εἰς τὴν ξηράν).—ἐκπίπτω
=ναυαγῶ, πίπτω ἔξω.—τέναγος=ὑδάτα ἀβαθῆ, ῥηχὰ μέρη ἐν τῇ
θαλάσῃ.—ἐπὶ πάμπολυ=εἰς πολὺ μεγάλην ἔκτασιν.—καὶ
ταῦτα, δηλ. τὰ χωρία=εἰς τούτους τοὺς τόπους.—στήλας δρισά-
μενοι=στήσαντες στήλας ὡς ὄρια (τῆς ἐπικρατείας των).—τὰ
καθ' αὐτοὺς ἐκπ., ἀντικμ. τοῦ λήζονται.—τὰ ἐκπίπτοντα=πᾶν
εἶ τι ἐρρίπτετο ἔξω (ὑπὸ τῆς θαλάσσης).—καθ' αὐτοὺς=εἰς τὴν
περιοχὴν των.—τέως δὲ=ἐπὶ τινα δὲ χρόνον διασαφίζεται διὰ
τοῦ πρὶν δρῖσασθαι=προτεῦ δηλ. θέσωσιν ὄρια.—ἀρπάζοντας
=ἐν καιρῷ τῆς ἀρπαγῆς.—ξύλινον τεῦχος = ξύλινον δοχεῖον,
κιβώτιον.—τὰλλα πολλὰ=πολλὰ ἄλλα.—ναύκληρος=ἰδιοκτῆτης
πλοίου.—ταῦτα, δηλ. τὰ χωρία.—καταστρέφομαί τι=ὑποτάττω
τι.—ἀπέρχομαι πάλιν=ἐπανέρχομαι ὀπίσω.—ἐκ... Ὀδρουσῶν
=ἐκ τῆς χώρας τῶν Ὀδρουσῶν.—οἱ αἰεὶ πειθόμενοι=οἱ ἐκ-
στοτε ὑποταττόμενοι.—καταυλίζομαι=στρατοπεδεύω.—παγχα-
λέπως ἔχω πρὸς τινα = ἀγχανκτῶ κατὰ τινος.—οἰκείως διέ-
κειτο, δηλ. τῷ Ξενοφῶντι.—οἰκείως διάκειμαί τινι=φιλικῶς
διάκειμαι πρὸς τινα.—ὁπότε... βουλόμενος ἔλθοι (ὁ Ξεν.)
=ὁπότε... βούλοιο = ὁσάκις ἤθελε.—συγγίγνομαι τινι =
συνομιλῶ μετὰ τινος.—ἤδη = πρὸς τὸν.—ἀσχολία φαίνονται
(τινι)=παρουσιάζονται εἰς τινα ἀσχολία.

Ἐπείσθησαν, δηλ. δι' ὑποσχέσεων ὁμοίων πρὸς τὰς ἐν § 9
γενομένας.—τὰ ἐκπίπτοντα, δηλ. πράγματα, ὡς τὰ κατωτέρω
ἀναφερόμενα.—βίβλοι γεγραμμένοι, αἵτινες θὰ ἀπεστέλλοντο ἐκ
τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰς ἐν τῷ Πόντῳ ἐλληνικὰς πόλεις· τὰ βιβλία
δὲ τὰ χειρόγραφα ἀπὸ τότε ἤδη ἦσαν ἐμπόρευμα, ὅπως τὰ νῦν
ἔντυπα.

ΠΙΝΑΞ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

A.

- ²**Ἀγασίας, ου, δ,** ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας, λοχαγὸς τῶν ὀπλιτῶν ἐν τῷ στρατῷ τῶν Μυρίων καὶ πιστὸς φίλος τοῦ Ξενοφῶντος· κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς ὑπὸ τῶν Καρδούχων κατεχομένης διόδου διακρίνεται· ὡσαύτως κατὰ τὴν ἄλωσιν φρουρίου τινὸς τῶν Ταόχων· δὲν φοβεῖται τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ πέμπεται πρεσβευτὴς πρὸς τοὺς Ἡρακλειώτας.
- ²**Ἀγησίλαος, ου, δ,** βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, στρατεύσας ἐκ τῆς Ἀσίας κατὰ τῶν Βοιωτῶν.
- ²**Ἀθηναῖοι, ων, οἱ,** κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν· τὴν ἀξιοπιστίαν αὐτῶν ἐπαινεῖ ὁ ἡγεμὼν τῆς Θράκης Σεύθης, ὅστις ὀνομάζει αὐτοὺς συγγενεῖς του· ἐν Δελφοῖς ἔχουσι *θησαυρόν*.
- Ἀινείας, ου, δ,** Ἕλλην λοχαγὸς ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας, φονευθεὶς ἐν τῇ πρὸς τοὺς Ταόχους μάχῃ.
- Ἀινιᾶνες, ων, οἱ,** λαὸς Θεσσαλικὸς οἰκῶν παρὰ τὴν Οἴτην καὶ τὸν Σπερχειόν.
- Ἀισχίνης, ου, δ,** Ἀκαρνάν, ἀρχηγὸς τῶν Ἀρκάδων πελταστῶν τοῦ Χειρισόφου.
- ²**Ἀκαρνάν, ἀνος, δ,** κάτοικος τῆς Ἀκαρνανίας, χώρας κειμένης πρὸς Δ. τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.
- ²**Ἀμαζόνες, ων, αἱ,** μυθικὸν πολεμικὸν γυναικεῖον φύλον παρὰ τὸν Θερμῶδοντα ποταμὸν πρὸς Ν. τοῦ Εὐξείνου Πόντου· τὸ ὄνομα αὐτῶν προέρχεται πιθανῶς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς πολεμικῆς θεότητος *Μᾶ*, ἣτις ἐτιμᾶτο ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις καὶ ἐσαντίζετο πρὸς τὴν Ἀρτέμιδα· τὰ κυριώτερα ὄπλα αὐτῶν ἦσαν δίτιμος πέλεκυς (*σάγαρις*) καὶ ἀσπίς ἡμισελήνοειδής· βλ. εἰκ. ἐν σελ. V.
- ²**Ἀμφίδημος, ου, δ,** πατὴρ τοῦ Ἀμφικράτους.

- Ἄμφικράτης, ους, δ,** υἱὸς Ἄμφιδήμου, Ἀθηναῖος, λοχαγὸς ἐν τῷ στρατῷ τῶν Μυρρίων, φονευθεὶς ἐν τῇ πρὸς Καρδούχους μάχῃ.
- Ἄναξιβίος, ου, δ,** ναύαρχος τοῦ Σπαρτιατικοῦ στόλου ἐν Βυζαντίῳ· προσκαλεῖ τοὺς Μυρρίους, ὑποσχεθεὶς μισθόν, εἰς τὸ Βυζάντιον, εἶτα δὲ δολίως ἀποκτείνει αὐτοὺς ἐκτὸς τῆς πόλεως· γενομένης στάσεως καταφεύγει εἰς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Βυζαντίου· μετὰ τὴν λῆξιν δὲ τῆς ναυαρχίας του πέμπει, ἵνα ἐκδικηθῇ τὸν Φαρνάβιζον, τὸν Ξενοφῶντα πάλιν εἰς τὸ στράτευμα, ὅπερ οὗτος εἶχεν ἀποχαιρετίσει, ἵνα μεταβιβάσῃ αὐτὸ εἰς τὴν Ἀσίαν.
- Ἀπόλλων, ωνος, δ,** θεὸς τῆς μαντικῆς, μουσικῆς καὶ τοξικῆς· ὑπερ αὐτοῦ ἀποχωρίζουσιν οἱ Ἕλληνες στρατηγοὶ τὴν δεκάτην τῶν λαφύρων.
- Ἀργεῖος, ου, δ,** κάτοικος τῆς Ἀργολίδος, χώρας κειμένης πρὸς Α. τῆς Πελοποννήσου.
- Ἀρίσταρχος, ου, δ,** Λακεδαιμόνιος ἀριστοτῆς τοῦ Βυζαντίου, διαδοχος τοῦ Κλεάνδρου· διαφθαρεὶς διὰ χρημάτων ὑπὸ τοῦ Φαρναβάζου συμπεριφέρεται ἐχθρικῶς πρὸς τοὺς Ἕλληνας τοὺς μετὰ τοῦ Ξενοφώντος.
- Ἀριστέας, ου, δ,** Χῖος, ταξίαρχος τῶν γυμνήτων ἐν τῷ στρατῷ τῶν Μυρρίων.
- Ἀρκάς, ἄδος, δ,** κάτοικος τῆς Ἀρκαδίας, χώρας κειμένης ἐν τῷ μέσῳ τῆς Πελοποννήσου· Ἀρκάδες εἶναι οἱ πλεῖστοι τῶν μισθοφόρων τοῦ Κύρου· μετὰ τῶν Ἀχαιῶν ἐπὶ τινα χρόνον ἀποχωρίζονται τοῦ λοιποῦ στρατεύματος.
- Ἀρμενία, ας, ἡ,** τραχεῖα ὄρεινὴ γῶρα ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ μεταξὺ τοῦ ἄνω Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρητος, χωριζομένη ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Καρδούχων διὰ τοῦ ποταμοῦ Κεντρίτου· διαιρεῖται εἰς ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν Ἀρμενίαν, ἣς ὑποσατραπῆς ὁ Τίριβαζος· οἱ κάτοικοι: Ἀρμένιοι, *ων*.
- Ἀρμήνη, ης, ἡ,** λιμὴν τῆς Σινώπης, ἀπέχων αὐτῆς 50 στάδια.
- Ἄρπασος, ου, δ,** πιθανῶς ὁ νῦν τουρκιστὶ *Τσορονκ-σοῦ* καλούμενος ποταμὸς, ὅστις διαρρέων τὴν γῶραν τῶν Σκυ-

θηνῶν καὶ Ταόχων ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον.
Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, θεὰ τῆς θήρας· εἰς αὐτὴν ἀφιερώνει ὁ Ξενοφῶν παρὰ τὸν Σκιλλοῦντα ναόν, τέμενος καὶ τελεῖ θυσίαν ταύτης περίφημος ναὸς ἦτο ἐν Ἐφέσῳ, ἐξ οὗ καὶ **Ἐφεσία** ἐκαλεῖτο.

Ἀρχαγόρας, ου, δ, Ἄρτεμιος λοχαγός, φυγίας.

Ἀσιδάτης, ου, δ, πλούσιος Πέρσης, συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος.

Ἀχαιός, οὔ, δ, κάτοικος τῆς Ἀχαιᾶς, χώρας τῆς Πελοποννήσου· ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Κύρου οἱ Ἀχαιοὶ μετὰ τῶν Ἀρκάδων ἀποτελοῦσι πλεόν τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ· ἀποχωρίζονται ἐπὶ τινα χρόνον μετὰ τῶν Ἀρκάδων τοῦ λοιποῦ στρατεύματος.

Ἀχερουσιάς, άδος, ἡ, Ἀχερουσία χειρσόνησος κειμένη ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Βιθυνίας, πλησίον τῆς Ἡρακλείας· ἐνταῦθα λέγεται ὅτι κατέβη ὁ Ἡρακλῆς, ἵνα ἀναγάγῃ τὸν Κέρβερον.

B.

Βαβυλών, ὠνος, ἡ, πρωτεύουσα τῆς Βαβυλωνίας πρὸς Ν. τῆς σημερινῆς Βαγδάτης ἐκατέρωθεν τοῦ Εὐφράτου.

Βασίας, ου, δ, Ἀρκάς, φονευθεὶς ἐν τῇ πρὸς τοὺς Καρδούχους μάχῃ.

Βιθυνοί, ὠν, οἱ, κάτοικοι τῆς Βιθυνίας, χώρας εἰς τὰ Βλ. παράλια τῆς Μ. Ἀσίας ἀντικρὺ τῆς Προποντίδος, μεταναστεύσαντες ἐκ Θράκης εἰς τὴν χώραν ταύτην.

Βισάνθη, ης, ἡ, πόλις τῆς Θράκης παρὰ τὴν Προποντίδα (νῦν *Ροδοστό*).

Βοιωτοί, ὠν, οἱ, κάτοικοι τῆς Βοιωτίας, χώρας τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

Βυζάντιον, ου, τό, πόλις παρὰ τὸν Βόσπορον (νῦν *Κωνσταντινούπολις*).

Γ.

Γάνος, ους, τό, πόλις τῆς Θράκης παρὰ τὴν Προποντίδα.

Γυμνιάς, άδος, ἡ, πόλις τῶν Σκυθηνῶν.

Δ.

Δαρδανεύς, ἑως, ὁ, κάτοικος τῆς Δαρδάνου, πόλεως κειμένης ἐν Τροφάδι εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἑλλησπόντου.

Δέλτα, τὸ, γῶρα τῆς Θυράκης μεταξύ Βυζαντίου καὶ Σαλμυδησοῦ.
Δελφοί, ὦν, οἱ, Φωκικὴ πόλις ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ ἔχουσα ναὸν καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος.

Δέξιππος, ου, ὁ, Λακεδαιμόνιος περίοικος, ὅστις λαβὼν παρὰ τῶν Τραπεζουντίων πλοῖον φεύγει διαβάλλει τὸν Ξενοφῶντα πρὸς τὸν Ἀναξίβιον καὶ φονεύεται ἐν Θυράκῃ ὑπὸ Νικάνδρου τοῦ Λάκωνος.

Δημοκράτης, ους, ὁ, ἐκ τῆς Τήμνου, πόλεως τῆς Αἰολίδος, στρατιώτης ἐν τῷ στρατῷ τῶν Μυρτίων, ἐπαινούμενος ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος διὰ τὴν φιλαλήθειάν του.

Δρακόντιος, ου, ὁ, Σπαρτιάτης, φυγὼν ἐκ Σπάρτης, διότι ἀκουσίως ἐρόνευσε διὰ μαχαίρας ἄλλον παῖδα διευθύνει τοὺς ἀγῶνας παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα.

Δρίλαι, ὦν, οἱ, λαὸς ὄρεινός ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων ὄρεων τοῦ Πόντου παρὰ τὴν Κολχίδα.

Ε.

Ἑλληνες, ὦν, οἱ, οἱ Ἑλληνες μισθοφόροι τοῦ Κύρου.

Ἑλληνίς, ἰδος, ἡ, ἐπίθετον· *Ἑλληνίς γῆ* ἢ πόλις.

Ἐτεόνικος, ου, ὁ, Λακεδαιμόνιος, κλείσας εἰς τοὺς Ἑλληνας τὰς πύλας τοῦ Βυζαντίου καὶ μετὰ τὴν βίαιαν εἰσόρημιν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ Βυζάντιον καταφυγὼν εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτοῦ.

Ἐξείνιος Πόντος, ὁ, ἡ νῦν Μαύρη θάλασσα.

Ἐυρύλοχος, ου, ὁ, ὀπλίτης ἐκ Λουσῶν, πόλεως Ἀρχαδικῆς· ὑπερασπίζει εἰς τὰ ὄρη τῶν Καρδούχων τὸν Ξενοφῶντα διὰ τῆς ἀσπίδος του καὶ μάχεται ἀνδρείως ἐν τῇ πρὸς τοὺς Ταόχους μάχῃ· ἀποστέλλεται ὡς πρεσβευτὴς πρὸς τὸν Ἀναξίβιον.

Εὐφράτης, ου, ὁ, ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Δ. Ἀσίας, πηγάζων ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ σχηματιζόμενος ἐκ δύο παραποτάμων, τοῦ δυτ. Εὐφράτου (τουρκιστὶ *Karā-σοῦ*) καὶ τοῦ ἀνατολ.

Εὐφράτου (τουρκιστὶ *Μουράδ-σοῦ*) οἱ Ἕλληνες κατὰ τὴν κατάβασιν διαβαίνουνσι τὸν ἀνατολ. Εὐφράτην.

Ἐφεσος, ου, ἡ, πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καῦστρον' ἐκ τῶν πολλῶν καὶ λαμπροτάτων κτιρίων αὐτῆς τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχεν ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος· ἐρείπια τοῦτου ἀνακαλυφθέντα τῷ 1870 κεῖνται πλησίον τοῦ χωρίου *Ἀγιασουλοῦκ*.

Z.

Ζεὺς, Διός, δ, ὁ ὑπέρτατος θεός, τιμώμενος ὡς βασιλεύς, ὡς σωτὴρ καὶ ὡς ξένιος.

H.

Ἥλιος, ου, δ, θεὸς τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, εἰς ὃν ἐθύοντο ἵπποι.
Ἡράκλεια, ας, ἡ, Ἑλληνικὴ πόλις τῆς Βιθυνίας παρὰ τὸν Εὐξείνιον, ἀποικία τῶν Μεγαρέων· ὁ κάτοικος: *Ἡρακλεώτης, ου*· ἡ περὶ αὐτὴν χώρα: *Ἡρακλεῶτις, ιδος*.

Ἡρακλείδης, ου, δ, Ἕλληγ, ἐκ Μαρωνείας τῆς Θράκης, ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Σεύθου· πέμπεται ὑπὸ τοῦ Σεύθου, ἵνα πωλήσῃ τὰ λάφυρα, καὶ διαβάλλει πρὸς αὐτὸν τὸν Ξενοφῶντα.

Ἡρακλῆς, εους, δ, ὁ γνωστός ἥρω· κατέβη εἰς τὸν Ἄδην, ἵνα ἀναγάγῃ τὸν Κέρβερον· ἐθεωρεῖτο ὡς προστάτης τῶν ἐν ταῖς πορείαις ταλαιπωρουμένων καὶ ὡς τοιοῦτος ἔφερε τὸ ἐπώνυμον *ἡγεμῶν* καὶ ἐδέχετο τὰ *ἡγεμόσυνα*, ἦτοι θυσίας διὰ τὴν εὐτυχίαν καθοδήγησιν.

Θ.

Θήχης, ου, δ, ὄρος πρὸς Β. τοῦ Πόντου πλησίον τῆς Τραπεζοῦντος, ἐξ οὗ κατὰ πρῶτον εἶδον οἱ Μύριοι τὴν θάλασσαν.

Θιβρων, ωνος, δ, Σπαρτιάτης στρατηγός, λαβὼν παρὰ τοῦ Ξενοφῶντος ἐπὶ μισθῷ τοὺς Ἕλληνας μισθοφόρους ἐναντίον τῶν Περσῶν.

Θούριος, ου, δ, κάτοικος τῶν Θουρίων, πόλεως Ἑλληνικῆς ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ.

Θράκη, ης, ἡ, 1) ἡ ἐν Εὐρώπῃ πρὸς Β. τοῦ Ἑλλησπόντου κειμένη, 2) ἡ ἐν Ἀσίᾳ (=Βιθυνία)· ὁ κάτοικος *Θραῖς, κός* καὶ ἐπίθετον *Θράκιος, α, ου*.

Κ. Κοσμᾶ - Ξενοφῶντος *Ἀνάβασις* (IV-VII). *Ἔκδ. ἑβδόμη* 13

- Θράκιον, ου, τό,** τόπος τις ἐντὸς τῶν τειχῶν τοῦ Βυζαντίου.
Θυνοί, ὧν, οἱ, Θρακικὸν φῦλον πρὸς Β. τοῦ Βυζαντίου παρὰ τὴν Σαλμυδησσὸν καὶ Ἀπολλωνίαν.
Θώραξ, ακος, ὁ, Βοιωτὸς ἐν τῷ στρατῷ τῶν Μυρίων, ἐχθρὸς τοῦ Ξενοφῶντος, ματαιοὶ μετὰ τοῦ Τιμασίωνος τὰ σχέδια τοῦ Ξενοφῶντος ἐπιθυμοῦντος νὰ ἰδρῦσῃ ἀποικίαν ἐν Πόντῳ.

I.

- Ἰερὸν ὄρος, ὄρος** τῆς Θράκης μετὰ Περίνθου καὶ Χερσονήσου.
Ἰερώνυμος, ου, ὁ, ὁ πρεσβύτατος τῶν λοχαγῶν ἐν τῷ στρατεύματι τοῦ Προξένου, ἀποσταλεῖς ὡς πρεσβευτῆς πρὸς τὸν Ἀναξίβιον.

K.

- Καλλίμαχος, ου, ὁ,** λοχαγὸς ὀπλιτῶν ἐκ Παρρασίας τῆς Ἀρκαδίας, ἀποσταλεῖς ὡς πρεσβευτῆς πρὸς τοὺς Ἡρακλεώτας καὶ ἀναλαβὸν μετὰ τοῦ Λύκωνος τοῦ Ἀχαιοῦ τὴν ἡγεμονίαν τῶν Ἀρκαδῶν καὶ Ἀχαιῶν κατὰ τὸν ἀποχωρισμὸν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ λοιποῦ στρατεύματος.
Κάλπησ λιμὴν, λιμὴν μετὰ Ἡρακλείας καὶ Βυζαντίου.
Καλχηδών, ὄνος, ἡ, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ, ἀντικρὺ τοῦ Βυζαντίου.
Καρδοῦχεια ὄρη, τά, ὄρη ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ.
Καρδοῦχοι, ὧν, οἱ, πολεμικὸς καὶ ληστρικός λαὸς ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Τίγρητος. Οἱ σημερινοὶ Κοῦρδοι εἶναι ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν Καρδοῦχων.
Κεντρίτης, ου, ὁ, παραλόταμος τοῦ Τίγρητος, ὄριον μετὰ τῆς χώρας τῶν Καρδοῦχων καὶ τῆς λοιπῆς Ἀρμενίας.
Κερασσοῦς, οὔντος, ἡ, πόλις ἐν Πόντῳ πρὸς Δ. τῆς Τραπεζοῦντος, ἀποικία τῶν Σινοπέων, ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τῶν ἀφθόνων κερασίων τῆς.
Κέρβερος, ου, ὁ, ὁ γνωστὸς κύων, ὁ φύλαξ τοῦ Ἄδου.
Κηφισόδωρος, ου, ὁ, υἱὸς τοῦ Κηφισοφῶντος, λοχαγὸς Ἀθηναῖος, φονευθεὶς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Καρδοῦχων.
Κηφισοφῶν, ὧντος, ὁ, πατὴρ τοῦ Κηφισοδώρου.

Κλεαίνετος, ου, δ, Λακεδαιμόνιος ἀροιστής ἐν Βυζαντίῳ, συνάψας ξενίαν πρὸς τὸν Ξενοφῶντα.

Κλεάνωρ, ορος, δ, ἐξ Ὁρχομενοῦ τῆς Ἀρκαδίας, στρατηγὸς τῶν Ἀρκαδῶν ὀπλιτῶν, ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Ξενοφῶντα.

Κλεώνυμος, ου, δ, Λακεδαιμόνιος, ἐπαινούμενος ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος διὰ τὴν ἀνδρείαν του· ἐφρονεύθη ἐν τῇ πρὸς τοὺς Καρδούχους μάχῃ.

Κοιρατάδας, ου, δ, Θηβαῖός τις τυχοδιώκτης, ματαίως ἐπιζητήσας τὴν στρατηγίαν τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων.

Κολχίς, ἴδος, χώρα τῆς Ἀσίας παρὰ τὰ νοτιανατολικά παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου· οἱ κάτοικοι: **Κόλχοι, ων.**

Κορύλας, ου, δ, σατράπης τῆς Παφλαγονίας.

Κορώνεια, ας, ἡ, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἔνθα ὁ Ἀγησίλαος ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους καὶ Θηβαίους.

Κοτύωρα, ων, τά, πόλις τοῦ Πόντου, πρὸς Δ. τῆς Κερασσύντος οἱ κάτοικοι: **Κοτυωρίται, ὦν.**

Κρής, ητός, δ, κάτοικος τῆς Κρήτης.

Κυνίσκος, ου, δ, Σπαρτιάτης στρατηγὸς ἐν τῇ Χερσονήσῳ.

Δ.

Λακεδαίμων, ονος, ἡ, χώρα κατέχουσα τὸ νοτιανατολικὸν τῆς Πελοποννήσου.

Λακεδαιμόνιοι, ων, οἱ, 1) οἱ κάτοικοι τῆς Λακεδαίμονος, 2) Σπαρτιᾶται καὶ περίοικοι, 3) Σπαρτιᾶται.

Λάκων, ωνος, δ=Λακεδαιμόνιος· ἐπίθετον: **Λακωνικός, ἡ, ον,** ὅπερ πολλάκις=**Λάκων.**

Λάμπυκος, ου, ἡ, πόλις τῆς Τρυφάδος παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον.
Λέων, οντος, δ, στρατιώτης ἐκ Θουρίων, πόλεως ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ.
Λουσιεύς, έως, δ, κάτοικος τῶν Λουσῶν, πόλεως τῆς βορείου Ἀρκαδίας (παρὰ τὰ νῦν **Σουδενά**).

Λύκιος, ου, δ, Ἀθηναῖος, ἀρχηγὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ Χειρισόφου καταρτισθέντος ἱππικοῦ.

Λύκος, ου, δ, ποταμὸς παρὰ τὴν ἐν Πόντῳ Ἡράκλειαν.

Λύκων, ονος, δ, Ἀχαιοῦ, ἀναλαβὼν μετὰ τοῦ ἐκ Παρρασίας Καλλιμάχου τὴν ἡγεμονίαν τῶν Ἀρκαδῶν καὶ Ἀχαιῶν κατὰ τὸν ἀποχωρισμὸν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ λοιποῦ στρατεύματος.

Μ.

- Μάγνητες, ων, οί,** κάτοικοι τῆς Θεσσαλικῆς χερσονήσου Μαγνησίας.
- Μαισάδης, ου, ό,** βασιλεὺς τῆς Θράκης, πατὴρ τοῦ Σεύθου.
- Μάκρωνες, ων, οί,** λαὸς ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ πρὸς τὰ νοτιανατολικά τῆς Τραπεζοῦντος.
- Μαντινεῖς, έων, οί,** κάτοικοι τῆς Μαντινείας, πόλεως τῆς ἀνατολικῆς Ἀρκαδίας.
- Μαριανδυνοί, ών, οί,** λαὸς τῆς Βιθυνίας κατοικῶν εἰς τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ ὑποδουλωθεὶς ὕστερον ὑπὸ τῶν Ἑρακλεωτῶν.
- Μεγάβυζος, ου, ό,** ἀρχιερεὺς τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος.
- Μεγαρεύς, έως, ό,** κάτοικος τῶν Μεγάρων, πρωτευούσης τῆς Μεγαρίδος παρὰ τὸν Ἴσθμὸν τῆς Κορίνθου.
- Μεθυδριεύς, έως, ό,** κάτοικος τοῦ Μεθυδρίου, πόλεως τῆς Ἀρκαδίας.
- Μελανδίται, ών, οί,** ἔθνος Θρακικὸν ἐν Εὐρώπῃ.
- Μελινοφάγοι, ων, οί,** Θρακικὸν ἔθνος παρὰ τὴν Σαλμυδησσόν, ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τῆς κυριωτέρας αὐτοῦ τροφῆς, τῆς μελίνης.
- Μήδοκος, ου, ό,** βασιλεὺς τῶν ἐν Θράκῃ Ὀδρουσῶν.
- Μηδοσάδης, ου, ό,** Θραξ, πρεσβευτὴς τοῦ Σεύθου.
- Μοσσύνοικοι, ων, οί,** λαὸς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ πρὸς Δ. τῆς Τραπεζοῦντος, ὀνομασθεὶς οὕτως ἐκ τῶν ξυλίνων πύργων (=μοσσύνων), ἐντὸς τῶν ὁποίων οὗτοι κατοικοῦν.
- Μυσός, οὔ, ό,** κάτοικος τῆς Μυσίας, χώρας βορειοδυτικῆς τῆς Μ. Ἀσίας.

Ν.

- Νέον τεῖχος,** φρούριον παρὰ τὴν Προποντίδα.
- Νέων, ωνος, ό,** Λακεδαιμόνιος ἔξ Ἀσίνης, πόλεως τῆς Λακωνίας, ὑποστράτηγος καὶ ὕστερον διάδοχος τοῦ Χειρισόφου· μένει μόνος μετὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ στρατιωτῶν ἀποσυρθεὶς τοῦ λοιποῦ στρατεύματος.
- Νίκανδρος, ου, ό,** Λάκων, φονεύσας τὸν φυγάδα Λέξιππον.

Ξ.

Ξενοφῶν, ὠντος, ὁ, Ἀθηναῖος φιλόσοφος, στρατηγὸς καὶ ἱστορικὸς συγγραφεύς· βλ. εἰσαγωγὴν ἐν σελ. 71 καὶ 72.

Ο.

Ὀδρύσης, ου, ὁ, πληθ. **Ὀδρύσαι, ὠν,** Θρακικὸν ἔθνος ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σεύθου.

Ὀδυσεύς, ἑως, ὁ, βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης, εἷς ἐκ τῶν διασημοτάτων ἡρώων τῶν Ἑλλήνων, τῶν εἰς τὴν Τροίαν ἐκστρατευσάντων.

Ὀλυμπία, ας, ἡ, τόπος ἐν Ἡλίδι παρὰ τὸν Ἀλφειόν, ἔνθα ἐτελοῦντο κατὰ τετραετίαν ἔθνηκοὶ ἀγῶνες πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

Π.

Πάριον, ου, τό, πόλις τῆς Μυσίας ἐν Προποντίδι ἀνατολικῶς τῆς Λαμψάκου.

Παρράσιος, ου, ὁ, κάτοικος τῆς Παρρασίας, χώρας τῆς Ἀρκαδίας περὶ τὸ Λύκαιον ὄρος.

Παφλαγονία, ας, ἡ, χώρα τῆς Μ. Ἀσίας παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον· ὁ κάτοικος: **Παφλαγών, ὄνος**· ἐπίθετον: **Παφλαγονικός, ἡ, ὄν.**

Πελοποννήσιοι, ὠν, οἱ, κάτοικοι τῆς Πελοποννήσου.

Πέργαμος, ου, ἡ, πόλις τῆς Μυσίας πλησίον τοῦ Καύκου ποταμοῦ.

Πέρινθος, ου, ἡ, πόλις τῆς Θράκης ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς τῆς Προποντίδος, ὕστερον **Ἡράκλεια.**

Πέρσαι, ὠν, οἱ, κάτοικοι τοῦ Περσικοῦ κράτους· ἐπίθετον: **Περσικός, ἡ, ὄν.**

Πολυκράτης, ους, ὁ, Ἀθηναῖος λοχαγὸς ἐν τῷ στρατῷ τῶν Μυρίων, ἐλθὼν ὡς πρεσβευτὴς μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος πρὸς τὸν Σεύθην.

Πόντος, ου, ὁ, 1) ὁ Εὐξείνιος Πόντος, 2) χώρα περιλαμβάνουσα ὅλην τὴν πρὸς μεσημβρίαν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Πῶλος, ου, ὁ, Λακεδαιμόνιος ναύαρχος ἐν Βυζαντίῳ.

Σ.

Σαλμυδησός, ου, ή, Θρακική πόλις παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον.
Σελινοῦς, οὔντος, δ, ποταμὸς 1) ἐν Ἡλίδι πλησίον τοῦ Σκιλοῦντος, 2) ἐν Ἰωνίᾳ πλησίον τῆς Ἐφέσου.

Σεύθης, ου, δ, ἡγεμὼν τῆς Θράκης, λαμβάνει τοὺς Μυρίους ἐπὶ μισθῷ, δυσαρεστεῖται πρὸς τὸν Ξενοφῶντα, ἐπιθυμεῖ ν' ἀπαλλαγῇ τῶν Ἑλλήνων καὶ τέλος πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἀποδίδει εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸν ὀφειλόμενον εἰς αὐτοὺς μισθόν.

Σηλυβρία, ας, ή, πόλις τῆς Θράκης παρὰ τὴν Προποντίδα.

Σινώπη, ης, ή, πόλις παράλιος τῆς Παφλαγονίας, ἀποικία τῆς Μιλήτου· οἱ κάτοικοι : **Σινωπεῖς, έων.**

Σιτάλκας, ου, δ, ἄσμα Θρακικὸν ἐξυμνοῦν τὸν Σιτάλκαν (ἀρχαῖόν τινα βασιλεῖα τῶν Θρακῶν).

Σκιλλοῦς, οὔντος, δ, πόλις ἐν Ἡλίδι πλησίον τῆς Ὀλυμπίας.

Σκυθηνοί, ὦν, οί, ἔθνος πρὸς Β. τῆς Ἀρμενίας.

Σοφαίνετος, ου, δ, ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας· οὗτος καὶ ὁ Φιλήσιος εἶναι οἱ πρεσβύτατοι τῶν στρατηγῶν τῶν Μυρίων.

Σπαριάτης, ου, δ, κάτοικος τῆς Σπάρτης.

Στρατοκλῆς, έους, δ, Κρής, ἀρχηγὸς τῶν τοξοτῶν.

Στυμφάλιος, ου, δ, κάτοικος τῆς Στυμφάλου, πόλεως τῆς βορείου Ἀρκαδίας.

Τ.

Τάοχοι, ὦν, οί, ὄρεινὸς ληστρικός λαὸς οἰκῶν πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀρμενίας· ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τῶν Περσῶν, ὑπηρετοῦντες δ' ὡς μισθοφόροι ἐν τῷ στρατῷ αὐτῶν.

Τηλεβόας, α, δ, παραπόταμος τοῦ Εὐφράτου ἐν Ἀρμενίᾳ.

Τημνίτης, ου, δ, κάτοικος τῆς ἐν Αἰολίδι Τήμνου.

Τήρης, ους, δ, 1) βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσῶν, πρόγονος τοῦ Σεύθου, 2) βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσῶν, σύγχρονος τοῦ Σεύθου.

Τιβερηνοί, ὦν, οί, λαὸς ἐν Πόντῳ γειτνιαῖζων πρὸς τοὺς Χάλυβας.

Τίγρης, ητος, δ, πλωτὸς ποταμὸς πηγάζων ἐκ πολλῶν πηγῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ ῥέων πρὸς Α. τῆς Μεσοποταμίας, ἐνούμενος δὲ ἔπειτα μετὰ τοῦ Εὐφράτου καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

Τιμασίων, ωνος, δ, ἐκ Δαρδάνου, πόλεως ἐν Τρωάδι, ἐκλεχθεὶς στρατηγὸς ἀντὶ τοῦ Κλεάρχου· ματαιοὶ μετὰ τοῦ Θώρακος τὰ σχέδια τοῦ Ξενοφῶντος ἐπιθυμοῦντος νὰ ἰδρῦσῃ ἀποικίαν ἐν Πόντῳ, ἀρνεῖται δ' ὅμως πρὸς τοῦ Ἡρακλείδου νὰ στρατεύσῃ τοῦ λοιποῦ ἄνευ τοῦ Ξενοφῶντος.

Τιμησίθεος, ου, δ, Τραπεζοῦντιος, πρόξενος τῶν Μοσσυνοίκων.
Τριβαζος, ου, δ, ὑπαρχος (= ὑποσατράπης) τῆς δυτικῆς Ἀρμενίας, ἔκαμε μὲν σπονδὰς πρὸς τοὺς Μυρσίους, ἀλλ' ἐπισημῶς εἶτα ἐσκόπει νὰ προσβάλλῃ αὐτούς· διὰ τοῦτο τὸ στρατόπεδόν του προσεβλήθη καὶ ἐκυριεύθη ὑπ' αὐτῶν.

Τρανίφαι, ὦν, οἱ, ἔθνος Θρακικόν.

Τραπεζοῦς, οὔντος, ἡ, πόλις Ἑλληνικὴ εἰς τὰ παράλια τοῦ Πόντου, ἀποικία τῆς Σινώπης· οἱ κάτοικοι : **Τραπεζοῦντιοι, ὦν.**

Φ.

Φαρνάβαζος, ου, δ, σατράπης τῆς Βιθυνίας καὶ Φρυγίας· προσπαθεῖ διὰ τοῦ Ἀναξιβίου καὶ ἔπειτα διὰ τοῦ Ἀριστάρχου ν' ἀπαλλαγῇ τῶν Μυρσίων.

Φασιανοί, ὦν, οἱ, 1) ἔθνος παρὰ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν ἐν Ἀρμενίᾳ, 2) ἔθνος παρὰ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν ἐν Κολχίδι.

Φᾶσις, ιος, δ, ποταμὸς 1) ἐν Ἀρμενίᾳ κατὰ τὸν κάτω ῥοῦν λεγόμενος Ἀράξης ῥέων πρὸς τὰ νοτιανατολικά παραλλήλως μὲ τὸν βορειότερον Κῦρον καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν, 2) ἐν Κολχίδι, ῥέων ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον.

Φιλήσιος, ου, δ, Ἀχαιοὺς, ἐκλεχθεὶς στρατηγὸς ἀντὶ τοῦ Μένωνος· οὗτος καὶ ὁ Σοφαίνετος εἶναι οἱ πρεσβύτατοι τῶν στρατηγῶν τῶν Μυρσίων· ἀποστέλλεται πρεσβευτὴς πρὸς τὸν Ἀναξίβιον.

Φολόη, ης, ἡ, ὄρος μεταξὺ Ἡλίδος καὶ Ἀρκαδίας.

Φρυνίσκος, ου, δ, Ἀχαιὸς στρατηγὸς ἀρνεῖται μετὰ τοῦ Τιμασίωνος νὰ στρατεύῃ τοῦ λοιποῦ ἄνευ τοῦ Ξενοφῶντος.

Χ.

Χαλδαῖοι, ὦν, οἱ, λαὸς πολεμικὸς τῆς Μ. Ἀσίας ἐν Ἀρμενίᾳ· ἀνεξάρτητοι τῶν Περσῶν, ὑπηρετοῦντες δ' ὡς μισθοφόροι ἐν τῷ στρατῷ αὐτῶν.

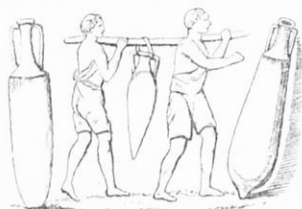
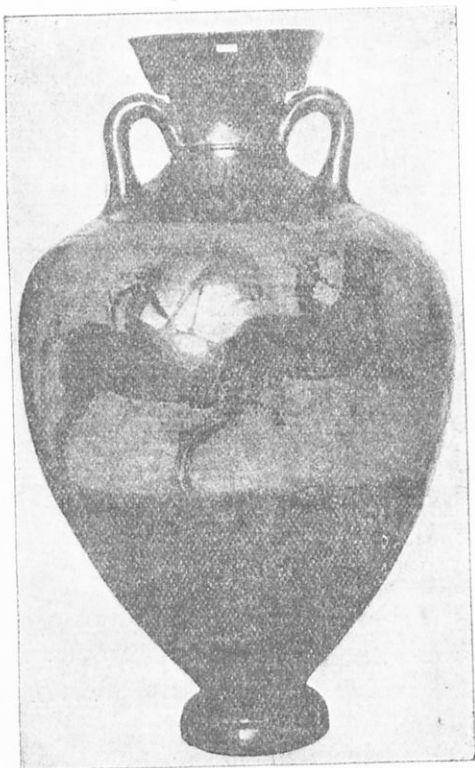
Χάλυβες, ων, οί, λαὸς γειτνιαζὼν πρὸς τὴν Ἀρμενίαν, ὑποταγμένος εἰς τοὺς Μοσσυνοίκους.

Χειρίσοφος, ου, δ, στρατηγὸς Σπαρτιάτης ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Κύρου· κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν μυρίων ἠγεῖται τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς· ἀποσταλεὶς ἐκ Τραπεζοῦντος εἰς Βυζάντιον πρὸς τὸν Ἀναξίβιον, ἵνα κομίσῃ πλοῖα, ἐπιστρέφει ἄπρακτος· μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν Ἑλλήνων εἰς Ἀρμήνην, τὸν λιμένα τῆς Σινώπης, ἀναγορεύεται τῇ προτάσει τοῦ Ξενοφῶντος ἀρχιστρατηγὸς ὅλου τοῦ στρατοῦ· μετ' ὀλίγον δ' ὄμως συνεπεία στάσεώς τινος ἐν τῷ στρατῷ καθαιρεῖται τῆς ἀρχιστρατηγίας· ἀποθνήσκει ἐκ πυρετοῦ ἐν Κάλπῃ.

Χερρόνησος, ου, ἡ, ἡ Θρακικὴ χερσόνησος ἢ παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον.

Χρυσόπολις, εως, ἡ, πόλις παρὰ τὸν Βόσπορον ἀντικρὺ τοῦ Βυζαντίου (νῦν Σκούταρι).

² Αμφορῆς

Κ. ΚΩΣΤΑΣ — ΣΠΕΡΜΑΤΟΣ ΑΝΑΦΑΞΙΣ (IV-VIII). "Εκδ. 5"

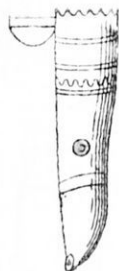
Σπολάς

Κρατήρ

Σάλπιγξ

Φαρίτρα

Πυρρίχη

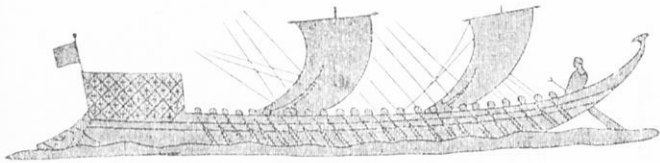
Δαρεικός

Καρβάτιναι

Τείχος μετ' ἐπάλξεως και χηλῆς

Πεντηκόντορος

Ἄσπις σφραγίδα

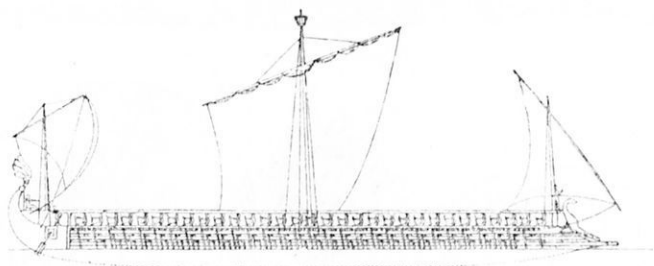

Ἄσπις φαιειδής

Ἄμαξων

Α.Ρ. Γουάχα
1254
28/2/23

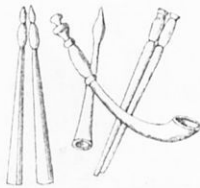
Τριήρης

Μέρος τριήρους επί αρχαίου ανάγλυφου

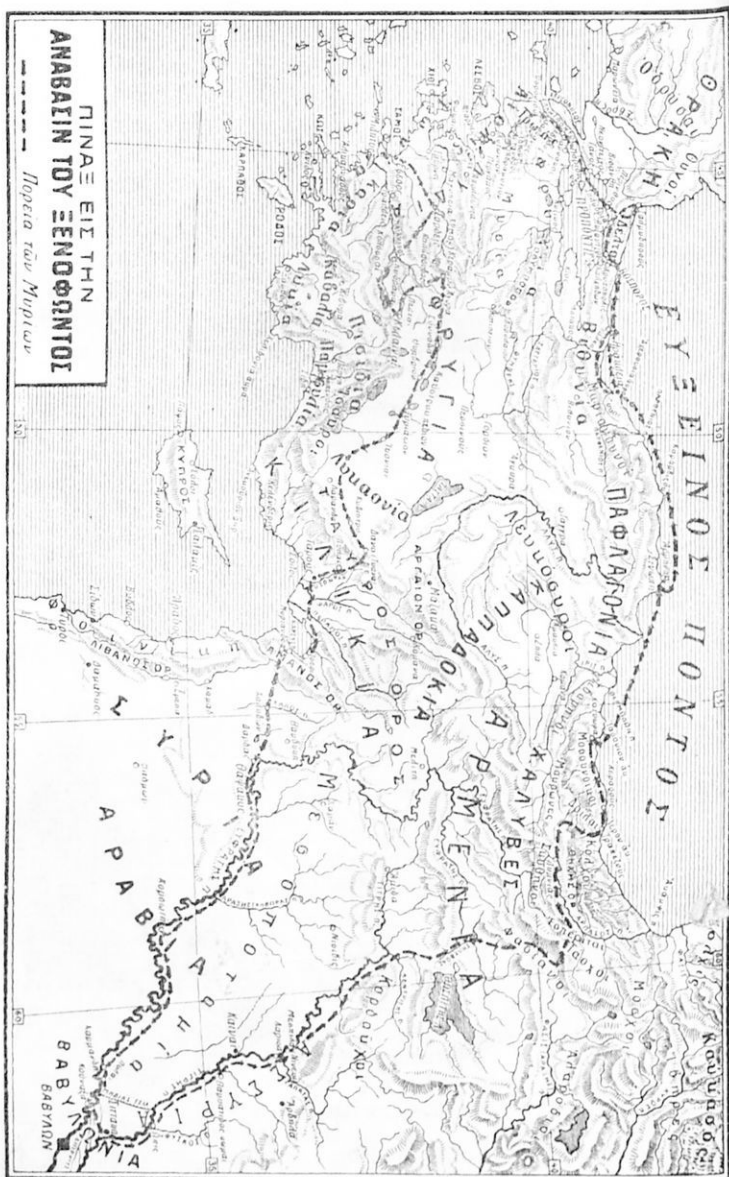
Πηδάλιον

Αὔλοι

Φιάλη

Αριθ. | πρωτ. 27967
| διεκπ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1917.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Κ. Γ. Κοσμῶν, καθηγητὴν
ἐν τῷ Α΄ Γυμνασίῳ Πειραιῶς.

Γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἐνεκρίθη ἡ χορηγία τοῦ ὑφ' ὑμῶν ὑποβληθέντος ἐντύπου «Ξενοφώντος Κύρου Ἀναβάσεως τὰ τέσσαρα τελευταῖα βιβλία» διὰ τὴν γ' τάξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου καὶ τὴν ἀντίστοιχον τῶν λοιπῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαίδευσεως καὶ τὴν α' τάξιν τῶν ἀστικῶν σχολείων τῶν θηλέων καὶ διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1917-1918 καὶ ἐφεξῆς κατὰ τὴν δπ' ἀριθ. 117 πράξιν αὐτοῦ.

Ὁ Ὑπουργὸς
ΔΗΜ. ΔΙΓΚΑΣ

Π. ΖΑΓΑΝΙΑΡΗΣ

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» — 13029.